

RUSIJA / V PETEK DEVETI KONGRES POSLANCEV

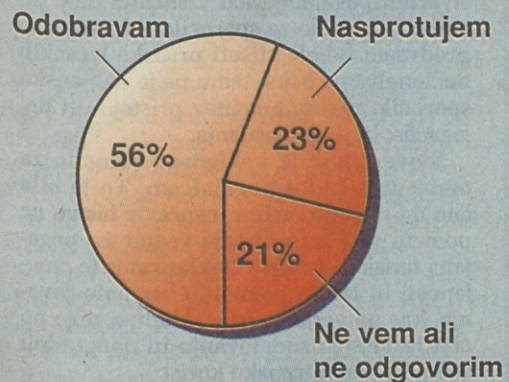
Jelcin hazardira, Hasbulatov ne popušča

V Moskvi so šele v sredo objavili sobotni dekret predsednika Jelcina, v katerem posebni režim ni omenjen

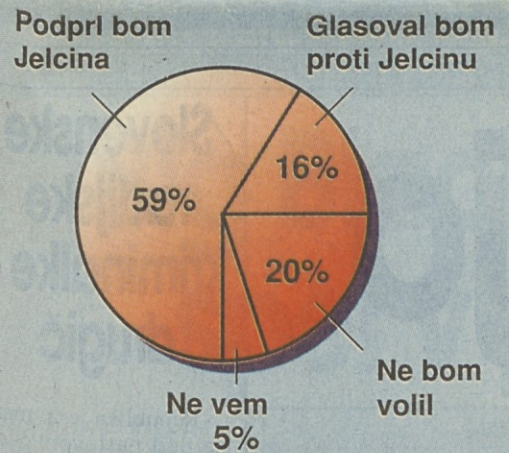
Mnenje
Moskovčanov
o zadnjih
ukrepih
Borisa
Jelcina:

Kaj mislite o izrednih ukrepih, ki jih je sprejel Jelcin?

Kako nameravate glasovati na referendumu, ki ga je Jelcin napovedal za 25. april?

Vzorec 1.100 vprašanih Moskovčanov v ponedeljek, z možnostjo 4-odst. odmika.
Vir: Vserusski center za raziskavo javnega mnenja.

MOSKVA - Spopad za oblast v Rusiji se nadaljuje. Nasprotniki predsednika Jelcina ne popuščajo in za v petek sklicujejo deveti kongres poslancev, na katerem bodo se enkrat poskušali odstaviti demokracijo izvoljenega predsednika države, če da je prekršil ustavo. Po svetu ruski dogodki zbujajo vse več razburjenja in strahu pred nepredvidljivimi posledicami Jelcinovega padca. Mednarodni komentatorji so vse, kar se je v sredo dogajalo v prestolnici nekdanjega sovjetskega imperija, imenovali kar »partija pokra«.

V Moskvi so šele včeraj uradno objavili ukaz, ki ga je v soboto v televizijskem govoru naznanil predsednik Jelcin in ki so ga njegovi nasprotniki zavrnil kot krsitev ustave in poskus državnega udara. Presenečenje ob objavi je bilo neizmerno, saj v uradnem dokumentu Jelcin nikjer ne omenja uvedbe posebnega režima, svojih posebnih pooblastil in zmanjšanih pristojnosti parlamenta. Bistvo predsedniškega dekreta je plebiscit, razpisani za 25. april. Vse, kar je zapisano v uradnem dekretu, je menda popolnoma v skladu z ustavo, kar pomeni, da so bile odločitve ustavnega sodišča, ki je Jelcina obtožilo kršitve ustave, in včerajšnji sklepi parlamenta pravzaprav brezpredmetni. Ustavni sodniki in člani parlamenta so namreč napadali stavek, ki ga je predsednik države izrekel v soboto: »Podpisal sem ukaz, s katerim uvajam poseben režim do izhoda iz krize.« Jelcinova ukana z uradnim dokumentom, ki je drugačen od napovedane po televiziji, vendarle ni resila nicesar. Zapleta ni niti malo razjasnil tudi včerajšnji sestanek Jelcin-Hasbulatov.

Predsednik parlamenta Hasbulatov je na zasedanju parlamenta nastel novo vrsto ustavnih členov, po katerih naj bi Jelcina lahko odstavili na kongresu poslancev. Namesto plebiscita je Hasbulatov predlagal predčasne volitve.

Deveti kongres (na osmem so pred desetimi dnevi sklesali predsednikova pooblastila na minimum) je Hasbulatov »sklical za petek, nanj pa so kot obdolženca povabili tudi Borisa Jelcina.

Medtem ko se »poker« med Jelcinom, ki velja za nosilca gospodarske reforme, in Hasbulatovom, ki pooseblja nasprotnike rušenja starega sistema, nadaljuje, iz zahodnih držav poročajo o jasni podpori Jelcinu, iz vzhodnih, ki so do pred tremi leti sodile med sovjetske sate, pa o strahu pred vrnitvijo »orlov« v moskovski Kremelj.

V Bonnu so objavili, da bo Rusija glavna tema današnjih pogovorov kanclerja Kohla in ameriškega predsednika Clintona v Washingtonu, ameriška administracija je potrdila srečanje Clinton-Jelcin tretjega in četrtega aprila v Vancouveru v Kanadi, napovedali pa so tudi pomembno gospodarsko pomoč Jelcinovi vladi, izvršna komisija Evropske skupnosti pa je v sredo Rusiji ponudila celo saporazum o svobodni trgovini. (R. S.)

DRŽAVNI ZBOR / O ODNOSIH Z ITALIJO

Malo prostora za odposlance

Sklepi sprejeti, opozicija pa protestira

Lojze Peterle, Zoran Thaler in Peter Toš: Kako bomo skrojili politiko do Italije (Foto: TRIO)

LJUBLJANA - Slovenska delegacija bo danes vendarle odpotovala v Rim.

Državni zbor je namreč potem, ko je večino včerajšnjega zasedanja zasedanja posvetil odnosom z Italijo, potrdil sklepe odbora za mednarodne odnose in slovenski pogajalski skupini zaupal omejen mandat. Slovenski pogajalci se lahko s predstavniki sosednje države ne morejo pogajati o vprašanjih, ki zadevajo državne meje, spremembo osimskih sporazumov ali ki posegajo v slovenske notranje zadeve. Parlament je z amandmajem k sklepom odbora za mednarodne odnose tudi naložil vladi, da se s Hrvaško dogovori o varstvu italijanske manjšine.

Zasedanje zbora se je za zaprtimi vrati začelo dopoldne in je brez odmora trajalo skoraj do treh popoldan. Stevilni poslanci so po zasedanju povedali, da je bila

parlamentarna razprava tehtna, naelna in podrobna.

Po seji zbora se je ponovno sestel odbor za mednarodne odnose, ki je na podlagi poslanske razprave in predlaganih dopolnil sestavil novo besedilo stališč in sklepov. Poslanci so se za zaprtimi vrati ponovno sestali pozno sinoci. Ko bi morali končno sprejeti dopolnjene sklepe, so po nekaj minutah dvorano zapustili poslanci Slovenske nacionalne stranke, ljudske stranke, samostojne poslanske skupine in Demokratske stranke. Njihov poslanec Dimitrij Rupel je izjavil, da je državni zbor sprejel izhodišča, ki niso v skladu s slovenskimi nacionalnimi interesi. »V dokumentu se je po volji vlada-joce koalicije znanlo stališče, da bo Slovenija ugodila pritisku Italije o tem, da bo začela pogovore s Hrvaško o enotnem položaju ita-

lijanske manjšine. Razumemo stisko italijanske manjšine, toda po našem mnenju Slovenija lahko skrbi le za lastne državljane, odnose s Hrvaško pa bo morala urejati posebej,« je rekel Dimitrij Rupel.

V parlamentu je včeraj govoril tudi zunanji minister Lojze Peterle, ki je povzel vsebino pogovorov z italijanskim ministrom Emiliom Colombom v Budimpešti. Minister je skopo dejal, da je slo predvsem za medsebojno pojasnjevanje stališč. Sicer pa je povedal, da pričakuje, da bodo 5. aprila v Bruslju podpisali pogodbo z Evropsko skupnostjo. Lojze Peterle je tudi napovedal, da se bodo v ponedeljek začeli pogovori z italijanskim ministrom za promet o gradnji cest.

Več o tem poročamo na strani 14.
Ivanka Mihelcic
Bogo Samsa

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Delegacija ZSO s Koroške pri SKGZ

Včeraj sta se v Trstu sestali delegaciji Slovenske kulturno gospodarske zveze in Zveze slovenskih organizacij iz Koroške. Izmenjali sta si informacije o položaju Slovencev na Koroškem in v Furlaniji Julijski krajini ter ugotovili, da kljub različnim okoliščinam imata obe manjšini mnogo stičnih točk in skupnih interesov. SKGZ in ZSO si prizadevata za dosledno izvajanje načel o manjšinski zaščiti, pri čemer naj se državi, v katerih manjšini živita, dejanjsko in ne le deklarativno orientirata po evropskih standardih.

..... stran 4

Prodajna razstava knjig Librografica

V Trstu so včeraj odprli prodajno razstavo knjig Librografica, na kateri je na ogled knjižna in grafična proizvodnja v deželah Alpe-Jadrana. Na razstavi sodeluje 40 podjetij, odprta pa bo do ponedeljka.

..... stran 4

Transadria po osmih letih spet v Trstu

V ponedeljek bodo odprli na tržaškem sejmišču 9. razstavo o severnojadranskih pomorskih prevoznih z ustreznimi mednarodnimi zasedanjem. Navzoči bodo predstavniki prestičnih ustanov iz Evrope, pa tudi iz čezmorskih dežel.

..... stran 4

Karabinjerji aretirali nevarnega kamorista

V Kampanji so aretirali včeraj Franca Ambrosia, ki ga je notranji minister vrstil med pet najnevarnejših kamoristov na begu. Iskali so ga polnih trinajst let, medtem pa se je sprehajal po Rimu in se izdajal za uglednega inženirja.

..... stran 5

Več dijakov v nižjih, manj v višjih srednjih šolah na Tržaškem

Prihodnje šolsko leto bo obiskovalo slovenske nižje srednje šole na Tržaškem več dijakov kot letos, po predpisih sodeč, pa bo v višjih srednjih šolah mnogo klopi praznih.

..... stran 6

Referendumi: polemičen začetek volilne kampanje

Volilna kampanja za aprilске referendume se je na Tržaškem začela v precej polemičnih tonih. Ostro je predvsem na levici.

..... stran 6

Gorica: načrt za novo bolnišnico

Načrtovalci konzorcija Edilisa so včeraj v Gorici predstavili nov okvirni načrt za nove bolnišnice, ki naj bi jo zidali na parkirišču sedanje v Ul. Tuscolano. V njej naj bi bilo le še 450 postelj. Kljub krčenju, ki se odraža v novem načrtu, še ni mogoče predvideti, kdaj in s katerim denarjem bo nova bolnišnica zagledala luč sveta.

..... stran 8

Od danes sklepno dejanje smučarskega svetovnega pokala

Danes se v največjem švedskem smučarskem središču s smukoma za moške in ženske začne zadnje dejanje letošnjega svetovnega pokala v alpskem smučanju. V vsaki disciplini bo nastopilo le dobrih 20 tekmovalcev - najboljša petnajstera, svetovni in mladinski prvak, najboljši trije evropskega pokala in zmagovalci drugih celinskih pokalov; v vseh disciplinah pa bodo lahko nastopili tisti, ki so si v letošnji sezoni v svetovnem pokalu že nabrali najmanj 400 točk.

..... stran 19

RIM / V POSLANSKI ZBORNICI

Parlament zopet popravil volilni zakon za občine

Večinski sistem le v občinah do 15.000 prebivalcev

VOJIMIR TAVCAR

Notranji minister Mancino

mejo na 15.000 prebivalcev. Zakonski predlog bo moral tako spet v senat, medtem ko je datum referenduma vse bližji.

Notranji minister Nicola Mancino je pozneje izjavil novinarjem, da ni soglasal s popravkom zbornice, vendar »sem ga moral sprejeti sicer bi tvegala novo obstrukcijo«.

Minister je vsekakor dodal, da ima parlament samo še nekaj dni časa, da sprejme zakon, da se nato kasacijsko sodišče lahko izreče, ali so spremembe v zadostni meri inovativne, da ni potreben referendum. Referendumsko vprašanje namreč teži k uvedbi večinskega volilnega sistema v vseh občinah, medtem ko zakon v zadnji varianti predvideva večinski sistem v občinah z manj kot 15.000 prebivalci in mešanico večinskega ter proporcnege v ostalih.

Mancino je nakazal kot možna datuma novih upravnih volitev v dveh krogih 6. in 20. junij, toda tudi ti datumi (ki pogosto je konec solskega leta) so odvisni od tega, ali bo zakonski predlog odobren pravočasno in bo imelo kasacijsko sodišče dovolj časa, da se lahko izreče o usodi referenduma glede volilnih pravil krajevnih uprav.

BIH / VOJNA

Zaradi obstreljevanja so ZN ustavili evakuacijo ranjencev iz Srebrenice

V misiji dostave pomoči s padali vzhodni Bosni bodo sodelovala tudi tri nemška letala - Mednarodno sodišče v Haagu bo 1. aprila začelo obravnavo zahteve BiH

SARAJEVO, ZDRUŽENI NARODI, BONN, HAAG - Kazalo je že, da se bo vse dobro izteklo. V sredo dopoldne je francoskim helikopterjem, ki so pleteli iz Tuzle, uspelo iz Srebrenice prepeljati 21 hudo ranjenih, toda potem ko so to poskusili se britanski helikopterji, so se na Sre-

brenico vsule granate iz srbskih topov. Pri tem so umrle najmanj tri osebe, šest pa jih je bilo ranjenih. Med ranjenci sta tudi dva kanadska vojaka, pripadnika Unproforja, eden od njih je v kritičnem stanju. Takoj po tem so Združeni narodi ustavili akcijo evakuacije ranjencev iz Sre-

brenice, predstavniki Visokega komisariata ZN za begunce pa so protestirali pri poveljniku srbskih sil generalu Mladiću, pri vodji Srbov v BiH Karadžiću pa so protestirali se soproedujoči konference o nekdanji Jugoslaviji lord David Owen, generalni sekretar OZN Butros Gali, poroče-

valec komisije za varstvo človekovih pravic Tadeusz Mazowiecki in drugi pomembni svetovni politiki. Tudi v sredo zjutraj so ameriška letala nad vzhodno Bosno odvrkla pakete s človekoljubno pomočjo. Tej misiji pa se bodo v kratkem pridružila tudi nemška letala, saj se je tako odločil Kohlsov kabinet. Posadke treh nemških transportnih letal ze 10 dni vadijo skupaj z ameriški posadkami, ki sodelujejo v tej misiji, in so zdaj pripravljene za akcijo. Nemčija je prva od zavezniskih sil, ki se pridružuje ameriškim letalcem.

Varnostni svet je v sredo ponovno preložil sprejemanje resolucije o posostrenem nadzoru prepovedi poletov nad BiH. Člani tega telesa bodo posvetovanje nadaljevali v četrtek. Mednarodno sodišče v Haagu je sporočilo, da bo 1. aprila prvo javno zasli-sanje v zadevi, ki jo je pri tej ustanovi vložila BiH proti Srbiji in Crni gori, zadeva pa obtožuje zaradi vojnih zločinov. (Reuter)

Francoski pilot pomaga materi z otrokoma pri umiku iz Srebrenice (Telefoto: AP)

Težka pot pogajalcev

BOJAN BREZIGAR

Slovensko-italijanska pogajanja o nadgraditvi Osima, ki so se začela na gradu Strmol v skoraj prazničnem vzdušju, se bodo danes v Rimu nadaljevala v napetem, naelektrinem ozračju. Vzrok za to je sporočilo italijanskega ministrstva, ki so ga v Sloveniji nekateri razumeli kot grozno, drugi pa celo kot izsiljevanje.

Italijansko stališče je osnovano na evropskih standardih, ki dopuščajo vsem evropskim državljanom nakup nepremičnin v drugih državah. Vendar ti standardi predvidevajo vsaj približno enako izhodišče, to je enako stopnjo gospodarskega razvoja vseh držav, sicer bi pomenili veliko prednost za gospodarsko močnejše na škodo sibkejših. Sama Italija se je tem standardom prilagodila sele pred kratkim in nista minili dve leti, odkar je prenehalo veljati dolocilo, ki je tujcem prepovedovalo nakup nepremičnin v obmejnem pasu. Danes je Slovenija v podobnem stanju in zato gre njeno zakonodajo razumeti kot samozasčitni ukrep pred z tako močnim gospodarskim pritiskom tujega kapitala.

Italija bi morala to dejstvo upoštevati in znaki zadnjih dni kažejo, da je tako. Italijansko zunanje ministrstvo skuša z nekaj dnevi blazitvi udarec in naglasa voljo do stvarnih pogajanj. Med vrsticami daje razumeti, da je slo za sporočilo, s katerim so predvsem hoteli utisati pritisk trzaskih nacionalistov. Kljub temu pa je italijansko sporočilo realna omejitev pristojnosti delegacije, ki vodi pogajanja.

Slovenija se je v odgovor odločila za omejeni mandat pogajalcem. To je bila ena od možnih rešitev, čeprav v bistvu ne pomeni veliko, saj imajo vedno vsi pogajalci omejen mandat. Deklariranje te omejenosti bi lahko pomenilo samoomejevanje, kar pa verjetno ni v skladu z željo po čim tesnejšem sodelovanju in nadgradnji Osima v obojestransko korist.

Na obeh straneh so torej duhovi razsvetljenosti, voljo po sodelovanju pa počasi izrinjajo očitki in sumničenja; v takem vzdušju pa so pogajanja vselej zelo težavna.

Gojko Marinković

HRVAŠKA / ODMEVI NA PREDSEDNIKOV GOVOR

Tudmanove besede in dejanja

Ponujena roka sprave hrvaškimi Srbom

ZAGREB - Sklicujoč se na znano reklo, da o cesarskih poslanicah ne gre razpravljati, je hrvaški sabor samemu sebi odvzel pravico do razprave ob poročilih in poslanicah predsednika republike in tako dokazal, da se je Hrvaška opredelila za predsedniški oziroma »polpredsedniški« sistem. Najnovejša predsednikova poslanica saboru je prišla le nekaj dni za njegovim sobotnim pismom generalnemu sekretarju ZN Butrosu Galiju, v kateri je predsednik zapisal stališča svoje države o morebitnem podaljšanju mandata Unproforju za nadaljnjih 6 mesecev.

Temeljno sporočilo iz tega pisma, za katero nekateri zatrjujejo, da je nastalo pod vtisom napadnih informacij iz Zeneve, bi lahko povzeli z mislijo, da je Hrvaška za podaljšanje mandata, a le, če bodo prišla mednarodna zagotovila, da bo ta mirovna mislija prinesla tudi konkretne rezultate. Druga alternativa je obnova vojnih spopadov, ki naj bi končali sedanje nevzdržno stanje. Ker se zaveda dejstva, da miru ne bo, Tudman na nemajhno presenečenje domače javnosti piše tudi tole: »Hrvaška vlada je pripravljena začeti neposredne pogovore o normalizaciji, o ustvarjanju

medsebojnega zaupanja ter o problemih manjšinskih pravic z legitimnimi predstavniki srbskega prebivalstva z vseh območij Unpa, se pravi s tistimi, ki so bili izvoljeni na krajevnih volitvah, preden je prislo do spopada.

Konkretizacija tega stališča pomeni, da so se hrvaške oblasti pripravljene pogovarjati tudi s člani Srbske demokratske stranke, ki je bila začetnica upora, hkrati pa na Hrvaškem se ni formalno prepovedana, medtem ko bi se na drugi strani pogajalske mize utegnili znati Babić, Martić, Zečević, Paspal ali vsaj kateri od njih. A že samo nekaj dni kasneje je Tudman nekoliko spremenil svoje stališče in v poslanici zatrjuje: »Zaradi čim hitreje normalizacije odnosov s Srbi, ki živijo na območjih pod zaščito mirovnih sil, je hrvaška demokracija oblašč pripravljena na sodelovanje z vsemi dobronamernimi. Strinjamo se, da je treba omogočiti in izvesti svobodne volitve za krajevne organe oblasti na teh področjih. Ko bo to opravljeno, predlagam, naj hrvaški sabor s svojim sklepom omogoči, da predstavniki Srbov iz dveh okrajev, v katerih so v večini, pridejo v zupanijski dom sabora, hkrati pa je treba vsestransko proučiti problem

srbskih predstavnikov tudi v predstavniškem domu«. To pomeni, da se Tudman jasno zaveda, da sedanji srbski predstavniki niso avtentični predstavniki svojega naroda, saj so prisli v sabor na čuden način, volili pa so jih Hrvati.

Hrvaška politika se bo morala očitno dokončno otresti vseh predsodkov, naj bodo ti se tako realno utemeljni, ter doumeti, da ne more izbirati po svoji volji. Upati je, da ne gre za se eno diplomatsko igrice, da ne gre za eno pismo za svetovno rabo in za drugo, ki je namenjeno domači, kar je Tudmanu že preslo v navado. Samo dan po tistem, ko so Vinka Nikolića, nekdanjega visokega ustaskega funkcionarja razglasili za zasluznega državljanu Hrvaške, da ga je lahko Tudman imenoval v zupanijski dom, v katerem je kot najstarejši predstavnik tudi predsedoval konstitutivni seji - je Tudman v svoji poslanici zatrdil, da je demokracija država Hrvaška v svoja ustavo vgradila tudi antifasizem. Primer Vinka Nikolića seveda ni osamljen, je pa drastičen in v popolnem nasprotju s tistimi, o čemer Tudman govori, pa tudi s tistimi, kar je zapisano v hrvaški ustavi.

Gojko Marinković

FRANCIJA / ŠTIRI DNI PRED DRUGIM KROGOM

V francoski desnici že prihaja do sporov

Tako Chirac kot Giscard d'Estaing hočeta biti prva

PARIZ - Predsednik Francois Mitterrand mora pripraviti kovčke, pravi voditelj neogolistične stranke RPR Jacques Chirac. Mitterrand mora ostati do naravnega izteka mandata leta 1995, ker moramo spoštovati ustavo, trdi voditelj UDF Valery Giscard d'Estaing. Mitterrand bo ostal na svojem mestu in »ne bo niti za minuto skrajšal svojega mandata«, poudarja pravosodni minister Michel Vauzelle.

Štiri dni pred drugim krogom francoskih političnih volitev, na katerih si bo konservativni tabor v skupni listi Unija za Francijo (UPF) zagotovil vsaj 70% poslancev, prihajajo na dan razhajanja »med sovražnimi brati zmagovite koalicije«. Chirac in Giscard d'Estaing imata namreč različne poglede na vprašanje nadaljnjih dveh let »sobiivanja« s socialističnim predsednikom, spor pa postaja skoraj osebni, ko pomisli na predsedniške volitve leta 1995, ker bi oba hotela na celu države predstavljati konservativni tabor.

Francoski politični krogi trdijo, da so sklepanja obeh zelo enostavna. Z napadom na Mitterranda daje Chirac vedeti, da ne bo vodil kon-

Bivši finančni minister Eduard Balladur med svojimi pristaši v Rennesu (Telefoto AP)

servativne vlade v senci socialističnega predsednika, ali pa mu bo do skrajnosti zagrenil »sobiivanje«. V primeru, da bi se Mitterrand ustrašil in zapustil Elizejsko palačo, bi ga Chirac skoraj gotovo zamenjal. Giscardovo sklepanje pa je popolnoma nasprotno. Za osvojitve Elizejske palače potrebuje čas, tako da dve leti nista predolgo obdobje. K temu je treba dodati, da nekdanji

predsednik republike pošilja Mitterrandu slabo prikrito sporočilo: »Pravilni smo vladati posteno, v duhu francoske ustave in v obrambi njenega ugleda v svetu.« Giscard d'Estaing noče dve leti pred skoraj gotovo zmago desnice tudi na predsedniških volitvah okrniti vloge predsednika republike.

Ta razhajanja nedvomno koristijo Mitterrandu, ki po trditvah nekega po-

litologa v danem trenutku ne sme zapustiti svoje funkcije, ker je po zmagi desnice na vseh ravneh predsednik republike ostal edini glas opozicije. Nova razhajanja pa bodo prisla na dan že ob kmetijskih kvotah na pogajanjih GATT in ob drugih mednarodno-gospodarskih vprašanjih, ker je Giscard dovezetnejši za vprašanja Evrope kot Chirac. (Ansa)

NOVICE

Života Panić se je vrnil iz Iraka

BEOGRAD - Nacelnik generalstaba jugoslovanske vojske Zivota Panić se je po petdnevem obisku v Iraku v ponedeljek vrnil v Beograd, poroča časopis Borba. Casnik piše, da se je general vrnil nenadoma in brez napovedi, tako kot je v Bagdad tudi odšel, in da o tem senzacionalnem obisku ni in tudi ne bo nikakršnega uradnega sporočila. (STA)

Južna Afrika je imela atomsko bombo

CAPETOWN - Južnoafriški predsednik De Klerk je včeraj priznal, da je Južna Afrika razpolagala z jedrsko oborožitvijo, ki jo je izdelala s pomočjo, ki jo je prejela iz ZDA, Nemčije, Francije in Izraela. De Klerk ni povedal, za kakšno pomoč gre. (Ansa)

Jurij Rybakov v Galeriji Tivoli: Visoka umetnost in visoki posli

LJUBLJANA - Sinoči je bila v Cekinovem gradu (bivšem muzeju NOB in ne Tivolskem gradu, kjer je na začetek čakala lepa skupina povablencev) otvoritev prodajne razstave sibirskega slikarja Jurija Rybakova, ki jo je pripravil Kompas Design, solastnik družbe Rembrandt, ki domuje v Cekinovem gradu. Otvoritev razstave umetnika iz Krasnojarska, ki uporablja predvsem oljno tehniko in kombinacijo olja in grafike ter mesec dni živi in dela v Ljubljani, je bila združena z gospodarsko - poslovnim srečanjem, na katerem so se predstavniki podjetja Kompas Sibiria International, ki ima sedeža v Krasnojarsku (kjer so pred mesecem dni zakupili 2200 kvadratnih metrov sladinskih površin) in Ljubljani, s povabljenimi poslovnimi pogovorili o možnostih slovenskega gospodarstva na 30-milijonskemu trgu, ki je popolnoma nerazvit glede artiklov široke porabe, obenem pa bogat s surovinami, predvsem lesom, barvnimi kovinami in premogom. V prijetnem vzdušju otvoritve razstave so tako poslovneži lahko spregovorili tudi o poslih, po besedah direktorice Kompas Designa Barbare Vajda pa je upravičeno ponosna, saj smo v Ljubljano dobili likovna dela svetovno znanega umetnika, ki jih Rusija sicer ne pušča preko meja, in obenem začeli uveljavljati evropsko prakso sodelovanja med umetnostjo in poslovnim svetom, na Slovenskem se zelo neraziskano področje.

Tone D. Vrhovnik

POŠTA

Pogajanja z Italijo

V zvezi s pogajanjmi, ki potekajo med Slovenijo in Italijo o spremembi osimskih sporazumov, se mi zdi pomembno opozoriti na nekaj dejstev in vtisov.

Prvi vtis: če v podobnih pogajanjih s Hrvaško vzdržujemo neko vsaj zasilno ravnotežje, se mi zdi, da smo glede Italije - po nepotrebnem - v podrejenem položaju.

Imam občutek, da je Slovenija (pri tem mislim tako državne institucije kot medije in javnost) v odnosu do italijanskih partnerjev v defenzivnem položaju. Na agresivne, vendar docela neutemeljene zahteve, ki prihajajo iz sosednje države, se odzivamo medlo in nepripravljeni.

Dejstvo je, da nimajo Italijani glede preteklosti niti najmanjše pravice Sloveniji kar koli očitati, saj je njihov »dolgi« v tem pogledu bistveno večji kot nas.

Verjetno je malo Slovencev, ki ne bi imeli v družini vsaj enega člana, ki je na tak ali drugačen način trpel zaradi italijanskega nacionalizma. Samo za primer: družina moje zene je leta 1918 skupaj z drugimi slovenskimi begunci iz Trsta pribežala v Maribor brez vsega imetja in v živinskem vagonu. Kakršne ocete odgnali v Gonars in brata obsodili na smrtno ječo. Do danes ni nihče dobil nobene od-

skodnine.

Tudi glede famoznih fojb je treba sosedom naliti čistega vina. Brez dvoma so poboji civilistov brez sojenja v vseh pogledih dejanja, vredna vsega obsojanja, vendar je treba upoštevati, da je bil to čas takoj po koncu vojne, ko so prizadejane rane se hudo skelele. To je bil čas mascevanja tako v Sloveniji, kot tudi v Italiji in po vsej Evropi. Fasiste in njihove simpatizerje ni pobijala samo jugoslovanska armada, ampak tudi Italijani sami. Celo ljubljene duceja in njegovo nič krivo ljubico so (kot veliko drugih) ubili brez sojenja in ju nato obešena za noge izpostavili na trgu.

Slovenija glede tega povojnega časa, ki je Italijane prizadeval le nekaj mesecev, ne sme in ne more sprejeti nobene posebne ali večje krivde, katero ji Italija skuša naprtiti. Ne pozabimo, da je slednja zatirala in trpinčila slovenske ljudi več desetletij. Za fašistične zločine je bila Italija precej mileje kaznovana kot Nemčija in je zato lahko zelo zadovoljna, da je obdržala Trst in Gorico.

Vse to bi bilo treba italijanskim pogajalcem in njihovi javnosti odločno povedati. Vendar tega do zdaj nista storila niti minister Peterle (za katerega se bojim, da se bo tako kot Avstrijcem tudi Italijanom začel opravičevati) niti, kar me je se posebej začudilo, predsednik Kučan. Njune izjave, kot sem jih

zasledil v medijih, so se omejele na neodločno momljanje v stilu »pustimo to in se ozmimo na naprej«. To naše omahovanje so sosedje že zacutili in ga s pridom izkoristajo.

Da bi vzpostavili pogajalsko ravnotežje, bi morali, po moji oceni, tudi mi odločno postaviti svoje zahteve. Najprej po odškodnini, ki jo je Italija za škodo, nastalo med triletno okupacijo, dolžna placati Slovenem in drugič, za slovensko manjšino je treba brezpogojno zahtevati enake pravice, kot jih ima pri nas italijanska.

Pri tem se nikakor ne smemo bati besede recipročnost in se v zanosu trkati na prsi, čes da smo prvi na svetu po obsegu in kvaliteti pravic, ki jih zagotavljamo svojim manjšinam. (Enkrat smo že bili svetovni prvaki - v samoupravljanju - pa dobro vemo, kam nas je to pripeljalo).

Ce se Italija, ki je sesto industrijska sila sveta in ki steje 60 milijonov prebivalcev, ima za silno civilizirano državo, a se iz strahu pred nevarnostjo, ki jo predstavlja 2 milijona revnih Slovencev, boji dati nasi manjšini najosnovnejše pravice, kot so npr. dejanska dvojezičnost in obvezna udeležba v predstavniških telesih, potem ne razumem, da do najmanj enakega strahu pred Italijani nismo upravičeni mi Slovenci.

Pri tem je treba poudariti, da v Sloveniji italijanska manjšina nikoli ni bila zapostavljena,

Rimski forum

prej nasprotno. Italijani trdijo, da se v nasi prejšnji družbeni ureditvi niso mogli ukvarjati z gospodarsko dejavnostjo in tako, za razliko od Slovencev v Italiji, krepiti materialno bazo manjšine.

Res je, da je bila v socializmu privatna inicijativa zatrta, vendar je to veljalo za vse državljane Slovenije brez izjeme. Vse je urejalo država oziroma družba in pri tem niso bili Italijani v ničemer diskriminirani. Država pa jih je istocasnoma materialno podpirala in avtomatično zastopala v vseh pomembnih družbenopolitičnih institucijah samo zato, ker so bili Italijani.

S padcem komunizma so ekonomske razlike med obema manjšinama izginile in je torej italijansko nasprotovanje, da bi svojim sodržavljanom slovenske narodnosti priznali pravice, ki bi jih vsaka civilizirana in kulturna država morala priznati svoji manjšini, nerazumljivo. Se zlasti, ker so istocasnoma Južnim Tirolcem zagotovili bistveno višjo raven zaščite in pravic kot našim sonarodnjakom. Pač v skladu s svojim večkrat izraženim vzvišenim odnosom do našega naroda nasploh.

Zato bi morali nasi pogajalci vztrajati pri zahtevi, da dokler italijanska stran ne izpolni vseh

svojih obveznosti do naše manjšine in ne izenaci njenega statusa s tistimi, ki ga ima italijanska manjšina pri nas, se o kakršnih koli dodatnih pravicah slovenskih državljanov italijanskega rodu ne moremo pogovarjati.

Tudi groznje, da nas bodo ovirali pri vstopu v Evropsko skupnost, nas ne bi smele preveč prestrašiti. Če se malo poslim: odpreti je treba se nekaj brezcarinskih prodajal in kaskno brezcarinsko cono ob meji, pa nas bodo Italijani sami prosili, da vstopimo v skupnost.

Andrej Razdrih, Ljubljana, Subičeva 3

Slovenske radijske kriminalke - drugič

Republika je 2. marca pod naslovom Slovenske radijske kriminalke objavila kritiko starih nanizank avtorja Vinka Möderndorferja Popolnoma resnične kriminalistične storitve, ki jo je napisala Mojca Jan.

Ko ocenjuje prvo, katere režiser sem jaz, avtorica kritike piše: »Glasbeni prehodi nas prestavljajo iz pripovedi v dogajanje, realistični sumi slikajo atmosfero prostora, v katerem se določena pasaza dogaja. Igralci podajajo svoj tekst rutinsko in radiofonsko niso dovolj obdelani.« Očitno gre za nepoznavanje razlike med glasbo in efekti /sumi ambientov/ ali pa za površno poslušanje. Moja rezija je slonela na hitrih prehodih - brez glasbe, toda z efekti - iz enega prizora v drugega. Glasbo sem uporabljala samo enkrat, na dramaturškem vrhu, kar je po internem poslušanju izrecno pohvalil avtor Vinko Möderndorfer, ki je, kot vemo, tudi sam režiser. Igralci Majda Potokar, Jurij Souček, Dare Valic, Pavle Ravnohrib in ostali so kljub majhnim honorarjem profesionalno opravili svoje delo.

Ker menim, da je prvi pogoj za pisanje kritike poznavanje medija in tenkocuten poslušanj, bi prosila vase uredništvo, da tako nestrokovnih ocen mojega dela in ekipe v bodoče ne objavljate.

Irena Glonar, dipl. režiser

LITERATURA / POGOVOR Z DUBRAVKO UGREŠIČ

Užitek, tržišče, nacionalna identiteta

Pogovarjava se kot tujki v tujini, nikogar ne predstavlja, razen naju samih: tvoj, po mojem mnenju najboljši roman je pravkar izšel v slovensceni. Tema tega parodičnega in ironičnega romana, ki ima naslov *Forsiranje Romana reke*, je, da obstaja svetovna organizacija za uničevanje talentov in njihovih rokopisov. Misliš, da se v zadnjih treh letih nekaj podobnega v resnici dogaja?

Eden od romaneskni likov, gospod Flagus, vsekakor predstavlja neki nov pojav, značilen za nas čas, *publishing industry*. Ko knjiga postane izdelek te industrije, je z njo mogoče poceti karkoli: enako kot s pločevinko coca-cole. Coca-cola je sladkana voda, vendar jo vsi pijemo in obožujemo. Status knjige in književnosti ni več tako jasen, kot je bil prej, ko se je se razmišljalo o literarnih vrednotah, ko smo imeli trivalno in tako imenovano visoko literaturo: Umberto Eco je uspel dokazati, da tudi roman lahko postane... coca-cola.

Ali nisi prav ti, skupaj s nekatere drugi zagreškimi pisatelji, že nekaj let prej kot drugod po Evropi začela pisati na ta način? Ali ni vasa zamska oziroma samorefleksivna književnost na dnu steklenice coca-cole skusala odkriti kapljice vodke?

Ne, mislim, da tega ne bi

SVETLANA SLAPŠAK

mogli reci, saj je bilo nase tržišče tako majhno. Moji kolegi so se preprosto vadili v pisanju romana, ki naj bi ga bralo širše bralno občinstvo. Sicer pa je to predvsem fenomen zahodnega sveta. Ko se znajdem v njem, me zmeraj preganja vtis, da sem pisateljica iz nekega drugega stoletja.

Mi smo zares živeli v družbi, v kateri se literature enostavno ni splacalo pisati. Vendar je vseeno obstajala možnost, pripravljena sem, da si jo ti tudi zaslutita, da nekdo, naelektrjen z nabojem književnosti, v pločevinko coca-cole nalije bencin in zazge svet okrog sebe.

Takrat se je zdela, da je to fantazija. Če gledamo z vidika današnjosti, je Flagus temna slutnja tistega, kar se je s književnostjo res zgodilo. Mogoče je v naslednjem stoletju ne bo več. Smo ljudje, ki se ukvarjajo z nekakšno staro obrtjo.

Značilnost te obrti je, da daje posebno vrsto užitka. Tudi meni se zdi, da je tako, ker pri vsaki svoji knjigi uživam, kot da bi bilo to pocetje zame čisto novo, le zakaj bi to sicer počeli? Zaradi honorarjev, ki jih ni? Zaradi publike, ki je je tako malo? Očitno to počnemo zaradi užitka.

So pa seveda tudi pisatelji, ki - ce bi jih presoiali po njihovih lastnih izjavah

- ne pišejo ne zaradi užitka ne zaradi zasluzka, ampak zaradi poslanstva, ideje, ki jo hočejo posredovati svojemu kolektivu.

Nočem prevzeti breme velikih besed. Velike besede in ideje nas lahko samo kompromitirajo. Najpomembnejši je užitek.

Bralci, ki poznajo tvoja stališča in uživajo ob tvoji literaturi, se danes čudijo - evfemistično povedano - s čim tako drazim okolje, v katerem si mirno, uspešno in plodno delovala zadnjih dvajset let, ne samo kot pisateljica, ampak tudi kot znanstvenica?

V zadnjem času so me precej napadali v hrvaškem tisku. Zanimivo je, da ne napadajo toliko mojega besedila (objavljenega v *Die Zeit*), ampak bolj mene osebno. Tekst je kratek, na noge pa je dvignil vse hrvaske intelektualce in drugo javnost. Dogajajo se mi scene, ki jih poznamo iz romanov in iz filmov - prava lincanja. Tako rekoc na sebi dozivljam zanj javnega besedila. V zadnjih dveh letih burnih političnih dogajanj je bila kultura "naravno" zanemarjena, ni imela prioritete. Spremenilo se je tudi sam koncept literature. V tej novi zasnovi kulture se ne prepoznam, samo spremljam besede, ki krožijo povsod okrog mene: "nacionalna bit" "iden-

teteta", "identiteta nacionalne biti", "kulturna obnova", "kulturna in duhovna obnova", "kultura kot reprezentant nacionalne biti"; v kritiki lahko zasledite oceno, da je ta in ta pisatelj "najgloblje izrazil hrvaske nacionalno bit". Ne vem, kaj te besede pomenijo. Samo slutim, da gre za nov kulturni koncept, ki naj bi predstavljal hrvaski narod, hrvaske nacionalno bit - in ju hkrati tudi ustvarjal. Ce bi skleпали po zagrebških kulturnih razmerah, je očitno, da novi kulturni koncept raje uporablja simbole kot pa normalen kulturni pretok in komuniciranje; za takšno kulturo je veliko bolj pomembno, da kakemu hrvaškemu pisatelju postavi spomenik, kot pa da izda časopis. Zdaj je tako - a tako ne bo zmeraj. Zaradi vojne, zaradi tega, ker so vsi pisatelji dopustili, da jih je ta vojna povsem doletela in zaznamovala, in ker so o njej pisali, se je spremenilo tudi bralno občinstvo - ce to sploh lahko imenujemo "bralno občinstvo". Bojim se, da gre za narod, ki od "svoje" pisca pričakuje, da o njem, hrvaškem narodu, kaj pove. To so popolnoma nove kategorije, v katerih se sama ne znajdem, sama sem v tem smislu - izgubljena. Nisem se naučila uporabljati teh novih pojmov in zato sem ta hip v nezaviljem položaju. Napisala

Dubravka Ugrišić (Foto: Željko Koprolčec)

sem tekst, za katerega sem mislila, da je resničen in posten, pokazalo pa se je, da so vsi prepričani, da so v njem laži, da škodi Hrvatski. Ce tako mislijo vsi, potem je nekaj očitno narobe.

Clovek bi si zeel, da bi bilo tega konec, ko se bo končala vojna.

Tudi jaz mislim, da se bo to končalo, ko bo vojne konec; mobilizacijski element, ki se na nikogar posebno ne ozira, se bo moral v hrvaski kulturi umiriti, tradicionalne megle pa se bodo morale v njej razbliniti, ce zaradi splosne revsine sploh se lahko govorimo o hrvaški kulturi. Ob

vseh teh strahotnih zrtvah in pustošenju je tudi vse, kar se je zgodilo z Jugoslavijo, strasna kulturna katastrofa, njene posledice bo mo vsi sele zaceli cutiti. Edina lepa stvar, ki se mi je zgodila letos, potem ko sem se vrnila iz Amerike, je bila novica, da bo moj roman izšel v slovensceni.

Svet se zdaj zanima za nekdanjo Jugoslavijo in tudi v literaturi iscejo odgovore na vprašanja, kaj se je zgodilo in zakaj. Tvoja književnost, ironija in blaga destruktivnost tvoje analize nase nekdanje nore vsakdanjosti, je eden najboljših virov za to,

hkrati pa ustreza tvoji popularnosti v svetu. Ali gre pri vseh teh napadih tudi za slabo prikrito zavist?

Seveda, zavist je tudi zelo pozitivna - Jurij Olesja ima sijajno zgodbo o tem, kako so vsi zavidali - Tolstoj, Dostojevskemu ipd. V enem od napadov name in na moje kolegice v teh dneh se je pojavilo tudi stališče, da je treba reprezentativno hrvaske književnosti prevesti in ponuditi svetu. Takšen je pac ta poniglavi socialistični koncept. Zahod pa si pac izmed tistega, kar mu je ponujeno, izbere tisto, kar mu je vse. To je vse.

FILM / ŠE EN NOMINIRANEC ZA OSKARJA

Osvobajanje irskega katolika

UROS PRESTOR

Igra solz (*The Crying Game*). Scenarij in režija: Neil Jordan. Fotografija: Ian Wilson. Glasba: Anne Dudley. Igrajo: Stephen Rea, Forest Whitaker, Miranda Richardson, Jaye Davidson. Produkcija: Miramax films. Distribucija: Mladina film. Na sporedu v Cankarjevem domu do 29. marca.

S klasično melodramo je konec. Vsaj do nedavnega je tako kazalo. Se *Detektiv in Dama R. Scotta*, kjer se pojavlja v najbolj čisti obliki, je melodramo zmesal s policijskim trilerjem. Ko smo bili že prepričani, da je Fassbinder zadnji režiser velikih melodram in da po njem ne bo nicesar več, je Neil Jordan posnel klasični *tearjerker*.

Igra solz je zaenkrat Jordanov najboljši film. Tematika sicer ni tako radikalna, toda Jordan je nasel dovolj občutljivih tem, ki niso vprašljive samo pri konzervativnih katolikih. Ostro in eksplisitno napada irski rasizem (»Edini kraj, kjer ti v obraz rečejo, da splezaj nazaj na svojo palmo,« pove črni Forest Whitaker svojemu ječarju) in militantni fanatizem Irske republikanske armade. Se dobro, da mu IRA ne dela težav, glede na to, da je njene pripadnike prikazal kot čiste fanatike in njihov način boja kot zelo vprašljiv.

Jordanova angaziranost je prisotna v podtonih filma. Rekli smo, da je Igra solz melodrama in se torej ukvarja z ljubeznijo med moskim in žensko. Navadno postavljena v žensko perspektivo mora

ne eskapade. Če omenimo se Jordanovo mojstrsko operiranje z gledalčevimi čustvi in ravno pravo mero teatralnosti, se zastavlja vprašanje, zakaj zgodovino so ovire postale stereotipne, dovolj dobre samo se za televizijske soap opere. Tudi »moska« melodrama ni nova stvar. Tu se pokaže Jordanova inventivnost: obrati so nepredvidljivi, zgodba teče hitro - kar pa se tiče dialogov - spomni-te se samo najstnice Rose v Cudezu in njene verbal-

Prizor iz filma *The Crying Game* (Foto: arhiv)

IZŠLO JE... / KNJIGE

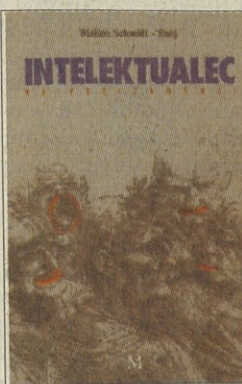
Novo pri Mihelaču

Tiskovna konferenca je bila včeraj v Društvu pisateljev

TONE D. VRHOVNIK

Malina Schmidt-Snoj: Intelektualec na preizkušnji. Studija. Uredil Jaro Mihelac. Založba Mihelac, Ljubljana, 1983. Mehka vezava, 2.730 Sit.

Doktorsko disertacijo, ki jo je Malina Schmidt-Snoj branila že v začetku 80., je avtorica dopolnila z novimi raziskavami, tako da gre za dvodelno studijo: prvi del (Dvom na levisi) se ukvarja predvsem s tipologijo levega intelektualca v slovenski dramatik pred, med in po revoluciji, drugi (Problematicizacija z desne) pa je predvsem pozitivno vrednotenje pasivnega dramskega junaka in problematizacija enakosti v smrti. Avtorica je v studiji, ki je glede na natančnost podatkov in imen pravi priročnik, definirala možne vloge intelektualca v konkretnem času in družbi: skeptično ostanje zunaj, možnost, da se razumnik v določeno družbeno akcijo vključi, a distanco ohrani, in tretjo, ko intelektualac izgubi svojo osnovno funkcijo, s tem da se določeni ideologiji popolnoma preda.

Jose Udovic: Brazda na vodi. Izbral in uredil Janez Gradisnik. Zbirka Brevir. Založba Mihelac, Ljubljana 1993. Mehka vezava, 2.100 Sit.

Knjigo najznanilnejših Udovičevih esejev, ki obsega skoraj polovico njegovega tovrstnega dela, zaznamuje skupna poteza: avtor je izjemno nerad pisal o svojem delu in poeziji sploh, pa tudi literarne studije in spremne besede, nastale ob prevodih, kažejo, da je pisal pravzaprav samo o avtorjih in delih, ki so mu bili sorodni in blizu po srcu. Takšna je v knjigi na primer ocena Voduskovega prevoda Goethejevega Fausta, pa studije o Celanu, Kafki, Laxnessu, Brochu, Jimenézu, Lorci, Nerudi in Mistralu. Pomemben je tudi tekst Krlezve spor z dogmatično levico, ki ga je Udovic objavil 1941 v Dejanju, saj odpira problematiko, navzoco na Hrvaskem in v Sloveniji do danes. Knjiga obsega besedila, ki so nastajala od predvojnih do 80. let, esej o Pasternaku pa je urednik nasel v zapušcini, tako da gre za prvo objavo.

Vinko Möderndorfer: Male nočne ljubavne pesmi. Založba Mihelac, Ljubljana, 1993. Trda vezava, 1995 Sit.

Möderndorfer je pesniško zbirko pripravil vse od objave zbirke Mah (1981) in se torej ni umaknil iz poezije v dramatik in režijo. Naslov »ljubavne« je avtor uporabil predvsem zato, ker ne gre zgolj za ljubezen, dvobojevanje dveh, pac pa znotraj sirsega konteksta »časa klavcev, mrzle kovine, dolgih nozev, rezil, besed«, kakor je na ovitek zapisal Tone Pavček, urednik obeh Möderndorferjevih pesniških zbirk. Zato po Pavčkovem imenju zbirka ni vpeta med ljubiti in biti, pac pa »tudi med peto in previzeto.« Knjiga je razdeljena na stiri cikle: prvi nima naslova, sledijo pa mu Pesmi prebujnice, Veselo zalostne pesmi mojemu otroku in ciklus Klavcev cas. Avtorju se je po strogem izboranju desetletnega pesniškega dela (v zbirki je četrtna celotnega dela) posrečilo, da knjiga v celoti govori kot ena sama pesem.

Tomo Virk: Kratka zgodovina večnosti. Zbirka Brevir. Eseji. Založba Mihelac, Ljubljana, 1993. Mehka vezava, 2100 Sit.

Po bratu Janiju tudi Tomo Virk nadaljuje sirjenje esejja v smer nepopolne-preverljivosti, ki jo je na Slovenskem po dolgih letih zamude odprl Marjan Rozanc, po katerega delu se zbirka imenuje.

V dvodelni knjigi se Virk najprej posveča odnosu do večnosti skozi vero in predvsem prek Pascalovega skritega Boga, v drugem, bolj filozofskem delu, pa se esejistična pisava prevesi v analizo slovenske literature, predvsem v lik Klementa Juga, junaka Vladimirja Bartola.

Problema se Tomo Virk ne loteva prek potence moci, kot je Juga videl Jancar, pac pa skozi religiozno razseznost alpinizma, kar je tudi naslov esejja iz 1991/1992, prek specialisticne optike torej, ki pa je Tomu Virku kot alpinistu blizu in jasna. Naslov avtor pojasnjuje s svojo zamisljenostjo nad Bergsonovo mislijo, da so vsi filozofi pisali svoje knjige zato, da bi izrazili eno samo občutje - občutje večnosti in nesmrtnosti.

IZŠLO JE... / PLOŠČI

Big Black in R.E.M. spet v prvi vrsti

MILKO POŠTRAK

večino njenih izdaj. In to na CD ploščah, do katerih ima Steve Albini sicer dokaj odklonilen odnos. Tudi zato je izdajo plošče *Automatic* v CD obliki naslovil z *The Rich Man's Eight-Track Tape* in jo pospremil z zajedljivimi opazkami na račun tehnologije. V okviru ponovnih izdaj se je pojavila tudi plošča z naslovom *Pigpile*, ki prinaša posnetke z enega zadnjih nastopov Big Black poleti 1987 v neki londonski dvorani. To je njihova druga koncertna plošča, vendar je prva, *Sound Of Impact*, izšla kot »uradna piratska izdaja« v nakladi nekaj tisoč izvodov in je težko dosegljiva. Tudi zato je *Pigpile* toliko bolj dobrodošla izdaja, saj primerno nakazuje, kako silovita, brezkompromisna in prodorna je bila skupina v živo. Vključno z ostrimi Albinijevimi opazkami, zapisanimi na ovitku in posnetimi na njej.

R.E.M., *Automatically Live*, založba Kiss The Stone, Italija, 1993. 75 minut glasbe, CD plošča, distribucija Digitalija, cena 2160 sit

Skupina REM je - kot vse dobre rock zasedbe - znana tudi po svojih nastopih, vendar do zdaj se ni objavila redne oziroma uradne koncertne plošče. V zadnjem letu ali dveh je izdala le niz malih plošč, ki so na B straneh prinašale koncertne posnetke, vendar ob tem ni bilo vesti, da bi se morebiti ti posnetki v prihodnosti lahko znašli zbrani na eni plošči. Zato ne preseneča, če je v obtoku kar nekaj piratskih plošč, ki prinašajo posnetke z njenih nastopov iz različnih časovnih obdobj. Najnovejši tovrstni izdaji je naslov *Automatically Live*, zanimiva pa je z več vidikov. Tehnično je namreč razmeroma dobro posneta,

prinaša pa koncertne izvedbe nekaterih skladb z zadnjih dveh studijskih plošč skupine REM, *Out Of Time* in *Automatic For The People*. Takšni posnetki so namreč prava redkost, saj se je skupina REM pred casom odločila, da pred letom 1994 ne bo izvedla nobene koncertne turnee. Vmes nameravajo celo posneti se eno studijsko ploščo. Eden redkih nastopov v zadnjem letu ali dveh se je zgodil le v njihovem domačem mestu, Athens v zvezni državi Georgia, 19. novembra 1992. S tega koncerta je tudi za nekaj vec kot uro posnetkov na plošči *Automatically Live*. Nenazadnje je plošča zanimiva tudi zaradi dokaj dobrih in navdahnjenih izvedb, med katerimi sta dve (druge nedosegljivi) priredbi, *Love Is All Around* Rega Presleya in *Fun Time* Iggyja Popa.

TRST / OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA TRGOVCEV

Minister Guarino o tržaški krizi

Predlog o sestanku med sindikati in gospodarskimi ministrstvi, ki naj bo v Trstu

TRST - Minister za industrijo Giuseppe Guarino je bil včeraj navzoč na obnem zboru združenja trgovcev tržaške pokrajine. V svojem posegu je med drugim izrazil prepričanje, da bi kazalo uvesti nekatere podporne mehanizme in olajšave za neodvisne delavce in istosčasno odpraviti nekatere neskladnosti v davčnih obveznostih.

Minister Guarino je menil, da je zaskrbljenost krajevnih operaterjev dokaj upravičena. S tem v zvezi pa po njegovem mnenju kaže okrepiti manjše podjetništvo, ne samo zato, ker gre za pomemben dejavnik v italijanskem gospodarskem tkivu, temveč tudi zato, ker predstavlja pomembno alternativo upadanju števila zaposlenih v odvisnem sektorju. Kar zadeva trgovsko področje pa je poudaril prožnost majhnih trgovskih podjetij v primerjavi z obrati velikih razsežnosti: gre za značilnost, ki je v skladu s spremembami v vidu enotnega evropskega tržista.

Guarino se je ustavil tudi pri problemih za poselitve in industrijskega razvoja, kar se zlasti zuli Trst. Na tem področju je ministrstvo

za državne udeležbe v preteklosti odigralo pomembno vlogo in je neke predstavljal vodilni sektor, medtem ko je zadnje case industrija z državno udeležbo zasla v krizo, kar ogroža delovna mesta in zaposlitev v vsej tržaški pokrajini. Industrija z javno udeležbo se ne more uveljaviti od enega dneva do drugega, temveč je te posege treba nactovati in urediti ves sektor tako, da bo zmogel ublažiti krizne udarce. Ob koncu je minister

za industrijo Giuseppe Guarino predlagal, da bi posvetili tržaški krizi poseben sestanek med sindikalnimi organizacijami in gospodarskimi ministrstvi, ki bi ga kazalo organizirati prav v Trstu.

Ob robu svojega obiska v Trstu, se je Guarino sestal tudi s predstavniki tržaskih tobakarjev, ki so se mu potožili zaradi, po njihovem, nelojalne konkurence, ki jo izvajajo slovenski free-shopi onkraj meje.

Foto Krizmancic (KROMA).

RIM / PRISTAŠI OBEH TABOROV OSTRO POLEMIZIRAJO MED SEBOJ

Referendumi v žarišču politične debate

Transverzalni razkol znotraj večine strank

RIM - Referendumi 18. aprila in se zlasti tisti, ki zadeva spremembo volilnega zakona za senat v večinskem smislu, so v ospredju politične razprave v Italiji. Soocanje med skupinama za DA in za NE postaja iz dneva v dan ostrejša, obenem pa se stopnjuje dialektika tudi znotraj obeh skupin samih. Soocanje je zlasti živahno v skupini za DA, medtem ko je manj izrazito med silami, ki so se opredelile za NE, ceprav so tudi te razcepljene kot dokazuje dejstvo, da je bil včeraj oblikovan se en odbor za NE in sicer tretji ali četrti po vrsti. Tudi odbori za NE se ločujejo po strankarski opredelitvi udeležencev, včeraj pa se je javnosti predstavil "pluralistični odbor", ki združuje nekatere mislovc in predstavnike manj znanih političnih sil kot so piemontska Liga in Demokratični forum, stranka upokojencev in razne družbene organizacije.

Gre skratka za nov transverzalni odbor, enega od velikih, ki nastanejo in se nato razpustijo, ko gre za odločanje o vprašanjih, ki razdvajajo družbo. Tako so razen redkih izjem (SKP in Mreža na levi ter MSI na desni so s tega vidika najbolj kompaktne) razdeljene tudi stranke. Ne vse v

enaki meri, toda v vseh so se opredelili tako za DA kot za NE ljudje, ki jih sopotniki imajo bolj v breme kot v pomoč. In ce je fronta za NE v veliko breme bivši socialistični tajnik Bettino Craxi, so fronta za DA v prav tolikšno breme politiki kot Antonio Gava ali Cirino Pomicino. Seja demokratskega vsedržavnega sveta pa je bila tudi priložnost za ocenjevanje strnjnosti stranke relativne večine. Vodstvo in vsedržavni svet sta se na predlog tajnika Mina Martinazzolija opredelila za DA, toda nihče od pri-

sotnih voditeljev si ni delal utvar, da je stranka okoli tega soglasna. Vsi voditelji, ki so jih novinarji "potpali", so si bili mnenja, da je stranka razdvojena, mnenja pa so bila različna o tem, kolikšna je teza zagovornikov DA in NE. Nekateri menijo, da je razmerje 70 proti 30 v korist DA, drugi, manj optimisti, da so si po številčnosti pristasi obeh opcij enakovredni. Med ene in druge pa se je postavil podtajnik za finance Pino Pisicchio, ki je na straneh strankinega glasila Il Popolo javno zagovarjal svojo pravico do

dvoma. Kar zadeva konkretno opredelitev do referendumov velja zabeležiti clannek, ki ga je za tednik SKP pripravil predstavnik DSL Stefano Rodotà, ki opozarja, da zmeda teh dni ponazarja kontinuiteto z osemdesetimi leti in z osebnostjo, ki jo je to obdobje v največji meri utelesal, Francescom Cossigo. To izhaja po Rodotajevi oceni tudi iz zlorabe termina "novo". Bivši predsednik DSL fronta za DA ocita predvsem nejasnost in zavajanje volilcev.(VT)

NEAPELJ / BIL JE MED NAJNEVARNEJSIMI ZLOČINCI

Karabinjerji aretirali zloglasnega kamorističnega kolovodjo Ambrosia

NEAPELJ - Karabinjerji so aretirali zloglasnega kamorističnega vodjo Franca Ambrosia iz San Giuseppe Vesuviana, bolj znanega z vzdevkom »Francuccio à macchietta«. Iskali so ga trinajst let, odkar je pobegnil iz ječe v Avellinu, kjer bi moral presegati 20 let zaradi združevanja v zločinske namene, ropa, ugrabitve z izsiljevalnim namenom in umora. Ambrosio, 37 let, se ni upiral karabinjerjem: ko so obkolili razkosno poslopje, v katerem ima pod laznim imenom inženirja Gaspereja stanovanje in je tam zivel s tri leti mlajšo Giuseppino Russo (»Giosy«), ki mu je rodila dve hčerki, je sprva mislil, da so ga napadli člani drugega kamori-

stičnega klana; ko pa je spoznal, da gre za može postave, si je oddahnil... Franco Ambrosio je vodil kamoristične skupine ob vznožju Vezuva in bil najzvestejši zaveznik skrivaja Maria Fabrocina, s katerim je znotraj »kartela Nuova Famiglia« izbojeval zmago nad organizacijo Raffaeleja Cutola. Njegova tolpa se je bavila med drugim z izsiljevanjem, prepredajo mamil in pranjem umazanega denarja. Ambrosia naj bi v zadnjem času večkrat videli v Rimu in raznih italijanskih letovisicah, vselej pod laznim imenom. Notranji minister ga je uvrstil med pet najnevarnejših kamoristov na begu, proti katerim so izdali tudi mednarodne zaporne naloge.

TRST / OBČNI ZBOR GOSTINSKE SEKCIJE SDGZ

Gostinci opozorili na probleme odvisne od gospodarske recesije

Med probleme sodi tudi konkurenca osmičarjev in agriturizma

BORIS SIMONETA

TRST - Tudi gostinska stroka je pod utesnjujočim pritiskom vse bolj občutne ekonomsko-dezestabilizacijske gospodarske recesije, ki je se posebej zajela nase območje zaradi velikega zastoja uvoznno-izvoznega prometa z bivšo Jugoslavijo in negativni učinki se posredno prenasajo tudi na tako občutljivo področje, kot je gostinstvo. Upravitelj naših dobro vpeljanih gostiln in restavracij so si svesti velikih težav (najhuje morda sele pride), vendar so pripravljene prevzeti na svoja pleca to nezaželeno breme in s pomočjo potrebnih prilagoditev cimmanj boleče ugrizniti v kisljo jabolko.

V uvodnem poročilu je predsednik gostinske sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Lino Doljak na torkovem obnem zboru v Sempolaju trezno izluscil probleme tega sektorja in nakazal resitev oziroma smer bodočega strokovnega razvoja. Nevzdržni postajajo časovno zelo pogosti kontrolni »obiski« na krasnem območju s strani finančnih straznikov in drugih organov javnih ustanov, kar se dogaja tudi po večkrat dnevno oziroma tedensko ali celo med serviranjem kosil, medtem ko so v mestu preverjanja prava redkost. Obstojeca zakonodaja neustrezno rešuje se vedno neurejene razmere delovne sile, ki ima posebno ob koncu tedna polne roke dela, medtem ko so med tednom gostisca bolj

slabo obiskana. Gostilne na obmejnem območju v Sloveniji odjedajo lep kos pogace, pod vsako kritiko pa je »divja konkurenca« nekaterih osmičarjev. Blagodejne učinke bi lahko prinesla boljša turistična promocija naših krajev in učinkovitejša reklamiziranje gostinske ponudbe. Gostinski operaterji sami pa morajo ob strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju težiti k se višji stopnji profesionalnosti, pa tudi generacijska zamenjava in zaupanje mladim kadrom lahko prispeva pomemben delež. Povprečno raven gostinskih obratov je dobra, nekatere pa je specializirana enogostinska ustanova označila za izvrstne. Za zadovoljitev želja in okusa gostov mora biti ponudba bogata, vendar naj jedilnik obvezno vsebuje tudi domače specialitete in tipične jedi, ki jih je z iznajdljivim pristopom močno se obogatiti.

Tajnik Niko Tence je orisal uresničene (T for you, cesta terana) oziroma nactovane (brošura o slovenskem gostinstvu v Italiji) promocijske pobude. Plodni so stiki z gostinci SGZ Gorica in organizacijo FIPE, s katerima so uresnili nekatere skupne akcije. Tence je omenil tudi dobre stike s sorodnimi ustanovami v Sloveniji, z Dezele, s turističnim ustanovo in SDZ-PI, ki skrbi za strokovne tečaje (v teku je tečaj za kuharje). Napovedal je, da bodo v prihodnjih mesecih organizirali uvodni

Gostinci so na obnem zboru pokazali na svoje probleme (Foto Ferrari KROMA)

tečaj za prezentacijo in prilaganje pijske z jedaco, ki naj bi prispeval k razširitvi somelijske kulture pri gostinski ponudbi.

Predsednik goriske gostinske sekcije Avgustin Devetak je poudaril, kako sedaj gostinci iz obeh pokrajev se bolj sodelujejo kot v preteklosti in s skupnimi močmi naj bi uresnili več pobud za kakovostni vzpon enogostinske stroke.

O akciji pokušanju vin pri nekaterih vinogradnikih, ki je stekla v dogovoru s Knecko zvezo, je poročal Nevio Corbatti, medtem ko je Edi Kraus kot eden izmed treh slovenskih članov pokrajinske ustanove za turistično promocijo obvestil prisotne, da je v pripravi ponatis nove brosure o Krasu v obliki mape z navedbo turističnih itinerarijev, pripravljajo pa tudi nove turistične smerokaze.

Med razpravo so se di-

skutanti dotaknili številnih problemov, glavni vzrok pa je vsekakor bil vprašanje nelojalne konkurence osmičarjev in deloma agroturističnih obratov, ki tudi ob tihi podpori občinskih uprav krepko presegajo svoja pooblastila in brez vsakršne davčne obremenitve ponujajo neomejen izbor jedi. Kot moderator je ravnatelj SDGZ Vojko Kojancic sprico nedorečenosti zakonodaje nakazal resitev, da bi vse občine sledile zgledu dolinskih upraviteljev, ki so ob sodelovanju vinogradnikov aktivirali ukinitivno samonadzorno komisijo. Tudi težnja po cimboljski kvaliteti vina bi morala odpraviti to vprašanje. Zanimivo je bilo pričevanje someljeja Sergija Cesarja, ki vidi izhod v povečanju strokovnosti in kulturni pitja vina, najti pa treba skupni jezik z vinogradniki, da bo vino valorizi-

rano do take mere, da se bo pri obedu povzpelo na enakovredno raven s hrano.

Sklepna misel obnega zbora je bila, da se bodo gostinci morali elastično prilagajati novim razmeram, diversificirati svojo ponudbo in tudi budno slediti razvoju kraskega teritorija. Ob vse večjem davčnem pritisku in naraščajoči nelikvidnosti je bančna sekcija slovenskih denarnih zavodov pripravila paket finančnih ponudb, kot je npr. ugodno šestmesečno posojilo za kritje davkov 740, ICI, ICIAP in drugih.

Izvoljeni člani odbora gostinske sekcije: Corbatti Nevio, Doljak Lino, Moira Fontanot, Gustin Branko, Gustin Lojze, Jecic Bozo, Karis Giuliano, Sardoc Adolfo (Fernando), Sardoc Ranko, Skabar Romano, Tence Niko, Zivic Pavla, Milic Ivan (Trst), Petelin Martin.

ČEDAD / ZARADI DOLGE SUŠE

Gorati predeli Benečije brez vode

RUDI PAVSIC

ČEDAD - Včerajšnje dezeveje ni bistveno prispevalo k odpravljanju težav z dobavo vode v nekaterih goratih predelih Benečije. Vremenske napovedi, ki za konec tedna obetajo suho in hladno vreme z burjo na Primorskem, ne gredo v smer pričakovanih tukajšnjih krajanov, ki so se znasli v velikih težavah zaradi praznih vodovodov.

Dejstvo je, da v Benečiji že od 3. decembra ne dežuje in da so zaradi nenavadnih vremenskih okoliščin nekateri vodni bazeni skoraj prazni. Vedeti je namreč treba, da dobršen del beneskih občin dobiva vodo iz starih vodovodov, ki vodo crpuje iz majhnih studencev, ki so tasas povsem izsušeni.

Najbolj zaskrbljujoče je stanje v nekaterih goratih predelih občin Podbonec, Grmek, Fojsa in Tavorjana. V Ceneboli (Obcina Fojsa) so vascani pred zupanstvom pripravili protestni shod, ker občinska uprava ni se poskrbela za ureditev vodovodnega omrežja, kot je sicer obljubila. V te kraje vodo prinašajo z avtociisternami goriskih, tržaskih in videmskih gasilcev, ki dnevno skrbijo, da kranjanom ne zmanjka tekočine vsaj za najnujnejša opravila.

Zaradi kroničnega

pomanjkanja vode, zupani omenjenih občin pozivajo vse občane, naj z vodo štedijo in je ne uporabljajo za zalivanje vrtov ali za pranje avtomobilov.

Najhuji se polozaj v Obcini Podbonec, kjer so nekateri zaselki (Ruonac, Ofjan, Vrh, Gornji in Spodnji Marš, Pocera, Bijaca in Kras) ze dalj casa brez vode. V teh krajih voda skozi pipe priteka le nekaj ur na dan, ponoci pa je vodovod zaprt, ker ga polnijo z avtociisternami.

Kot smo izvedeli, s pomočjo gasilcev so doslej zadostili primarnim potrebam prebivalstva. Vprašanje pa je, kako v bodoče, ce ne bo dezevalo. V primeru nadaljnjega susnega obdobja bodo poklicali na pomoč tudi vojsko, saj je posredovanje gasilcev ze na meji njihove zmogljivosti.

Sušno obdobje pa ni kritično samo zaradi pomanjkanja vode. V tem casu se je izredno povečala nevarnost gozdnih požarov. Tudi v Benečiji so v zadnjih mesecih morali večkrat poseci gasilci, da so pogasili nastale požare. Da bi preprečili nastanek večjih požarov gasilci in zastopniki civilne zascite prosijo vse za sodelovanje. To lahko storijo tudi z brezplačnim telefonskim klicem na številko 1678-43044.

NOVICE

Hišna preiskava finančnih straznikov pri Gianniju Bravu (PSI)

PORDENON - Finančni strazniki so opravili včeraj hišno preiskavo na domu Giannija Brava, vidnega predstavnika PSI v Furlaniji-Juljski krajini. Preiskovalci so opravili preiskavo po nalogu namestnika javnega tožilca iz Pordenona Raffaeleja Tita, ki se ve nekaj tednov ukvarja s podkupninami, obenem pa tudi o prodaji nepremičnin, oddaji v zakup javnih del, gradbenih in cestnih.

Finančni strazniki so obenem preiskali tudi Bravov urad, iz katerega so odnesli nekaj sveznjev dokumentov. Gianni Bravo je bil dolga leta predsednik videmske trgovinske zbornice, bil pa je tudi predsednik Unioncamere, sedaj pa predseduje goriskemu Dokumentacijskemu centru, ki deluje pod okriljem Dezele. Včeraj se je iz Vidma izvedelo, da Brava ni bilo v mestu, in da bi se bil moral vrniti sele v poznih večernih urah. Medtem je pordenonsko sodstvo poostrolo ukrep proti podjetniku Luigiju Cimolatu, bivшему predsedniku tamkajšnjega Združenja industrijev, ki je obtožen podkupovanja. Proti njemu so izdali mednarodni zaporni nalog, ker preiskovalci domnevajo, da se skriva v tujini (v Avstriji ali Svici).

Dezela še brez dveh odbornikov suplentov

TRST - Dezelna skupščina tudi včeraj ni izvolila dveh odbornikov suplentov, ki bi v upravi namodestila socialistična Riga in demokristjana Benvenutija. Oba sta vpletena v sodne preiskave in sta odstopila. Odložitve izvolitve dveh novih upraviteljev je sprožila protest opozicijskih strank.

Skupščina je na včerajšnji seji odobrila zakon, ki dopolnjuje reformo turističnih ustanov. Slednje bodo imele po novem pravico do dezelnih finančnih prispevkov. Svetovalci so nato vzeli v pretres napovedano reformo dezelnih ustanov. Včeraj so govorili predvsem o združevanju ustanov na kmetskem področju.

Pavle Merku jutri na Ravenci

REZIJA - V petek, 26. marca, bodo v okviru pobude »Srečanja z avtorjem«, ki jo prireja gorska skupnost za Kanalsko dolino, v kulturni dom na Ravenci povabili Pavleta Merkuja. Merku, ki ze vec let raziskuje jezikovne in etnografske značilnosti Režijanov, bo spregovoril o svojem delu ter o pobudah, ki jih kaže uresničiti za ovrednotenje režijanskega narečja. (R.P.)

Sgarbija marsikdo ne mara

RIM - Vittorio Sgarbi, provokator po poklicu, poslanec in umetniški kritik v prostem casu, začne predsedati kolegum, ki so se ocitno navečali Sgarbijevemu narcizizmu in samohvale. Poslanec, ki se je pred casom gol pojavil na straneh Espressa, je rimskemu tedniku pred nekaj dnevi zaupal svoje »znatne uspehe z ženskam«, potem ko se je po poslanski zbornici sprehajal v spremstvu nove porno zvezde Milly D'Abbraccio.

Podtajnik za poste Publio Fiori (KD) mu je zato včeraj skupaj z osebnim pismom poslal tudi reklamno gradivo za nove proteze zoper impotenco, ki bodo na prodaji v Italiji. Se bolj strupe na od podtajnika pa je bila Marina Ripa Di Meana, ki je izjavila, da Sgarbi ni novo utelesenje Casanova, pač pa »moski-objekt«, ki se ga zenske poslužujejo po mili volji, začensi z njegovo materjo, ki ga »izkorisča in hoce samo, da prinaša domov denar«. In Marinino razmerje z Sgarbijem? »Uporabljala sem ga kot hisnika, ki naj mi organizira večere in praznike, ko sem bila prezaproslena, da bi za to poskrbela«.

Marina Ripa Di Meana tudi zlobno razbija Sgarbijev klise sexy moskega. »Vittorio ne ve, kako se ženskam streže. One ga izkorisčajo, ker vidijo v njem pomoč za kariero, a on, revcek, se tega ne zave«.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.o.o. Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715
Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Risori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506
Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723, fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796699
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943
Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT besedil; osmrtnice, zabavale in sozljaja po formatu. IVA 15%
Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

**Sindikalna skupščina
uslužbencev ZTT**

Zalozništvo tržaškega tiska je pred kratkim formalno obvestilo sindikalno predstavništvo podjetja o finančnih oziroma proračunskih težavah nekaterih oddelkov založništva. Uslužbenci ZTT so se zbrali na skupščini in z veliko zaskrbljenostjo ocenili položaj.

Napovedana preureditev bo, kot kaže, zadevala oddelke knjižnih izdaj, računalniški center IBM, oddelke za razpečevanje tujih listov Distriest, krčenje osebja pa napovedujejo tudi v tiskarni in v blagajni. V teh dveh oddelkih bo najbrž prišlo do predčasne upokojitve treh uslužbencev.

Sindikalni odbor in vodstvo ZTT sta se sporazumela, da bosta po možnosti iskala skupne rešitve za premostitev krize.

**Občna zborna
na Proseku in Kontovelu**

Jutri ob 20.30 se bodo v prostorih društvene gostilne na Proseku zbrali člani tega vaškega združenja gostinskega obrata. Po poročilih upravnega in nadzornega odbora se bodo člani izrekli o obračunu za leto 1992 ter izvolili nov petletni nadzorni odbor. Ob 20. uri v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju pa se bodo zbrali v društvenih prostorih člani gospodarskega društva Kontovel. Na dnevnem redu bo poleg poročil še odobritev obračuna za leto 1992 ter izvolitev novega vodstva (B.R.)

Prekinitev električnega toka

Občinsko podjetje Acega sporoča, da bo zaradi vzdrževalnih del na električnem omrežju prišlo v soboto med 8. in 12. uro do morebitnih prekinitev električnega toka v nekaterih predelih Opčin in Trebče.

Fotografski natečaj

Tržaški fotografski krozek prireja fotografski natečaj z naslovom »Tržaska dekleta«. Za informacije se morajo zainteresirani obrniti na sedež krožka v Ul. Zovenzoni 4, in sicer ob torkih med 18. in 20. uro (tel. 635396). Rok za predložitve del zapade 8. maja.

**Javna pobuda SKP
o zakonu o splavu**

Zenske Stranke komunistične prenove vabijo jutri popoldne na srečanje o izvajanju zakona št. 194 o prekinitvi nosečnosti. Govorili bosta Marina Rossanda in Daniela Gerin, podpredsednica deželnega sveta Augusta De Piero Barbina pa bo spregovorila o problemih tujih žensk v Italiji. Srečanje bo ob 17. uri v Ul. Tarabocchia 3.

POLITIKA / REFERENDUMI

**DA ali NE:
kampanja
že zelo ostra**

Ze prve manifestacije in javne pobude dokazujejo, da bo volilna kampanja za aprilski referendum tudi na Trzaskem zelo živahna in polemična. V središču pozornosti sta predvsem volilna referenduma za izvolitev senata in za izvolitev občinskih uprav. Duhove buri predvsem prvo ljudsko glasovanje, medtem ko je referendum o volilnem sistemu za občine se v dvomu, saj se poslanska zbornica v teh dneh ukvarja z ustreznim zakonskim določilom, ki bi primeru odobritve morda preprečil referendum.

Med najbolj glasnimi zagovorniki NE na volilnih referendumih je Stranka komunistične prenove, ki v utemeljitvi svojega nasprotovanja večinskemu volilnemu sistemu prinaša nedavno francosko izkušnjo, čes da ima zelo škodljive posledice. Večinski sistem po mnenju pokrajinskega podtajnika Jacopa Veniera dejansko ukinja vsakršno opozicijo. Da bo volilna kampanja ostra predvsem na levici prica huda kritika, ki jo SKP namenja vsem tistim levicarskim silam, ki so se prilagodile "fronti za DA". Tržaški odbor za NE na volilnih referendumih prireja jutri ob 18. uri v gledališču Miela svojo prvo

javno manifestacijo.

Jutri ob isti uri pa se bo v hotelu Savoia javno predstavil odbor, ki je zbiral podpise za sklicanje ljudskih referendumov in ki se zavzema za korenito reformo volilnega sistema. Ta odbor, ki se imenuje CO-REL, poziva občane, naj finančno podprejo kampanjo za DA na tekocem računu CRT (št. 14312/7 Ag. št. 2). Drevi ob 17.30 bo na sedežu federacije DSL v Ul. S.Spiridione 7 strokovni seminar o volilnih reformah, ki je odprt širši javnosti.

Danes se bo na tiskovni konferenci predstavil mestni odbor, ki zagovarja ukinitve javnega finansiranja strank in zakona o mamilih. Tako sogovorniki DA, kot pristasi NE, toplo pozivajo vsa javna občila, naj čim bolj objektivno poročajo ne samo o posameznih predvolilnih pobudah, a tudi in predvsem o točni vsebini vseh ljudskih glasovanj.

Volilci dobivajo v teh dneh na domove volilna potrdila, ki jih razdeljujejo posamezne občinske uprave. Volitve za referendum bodo na sporedu le v nedeljo, 18. aprila.

Ljudsko glasovanje bo veljavno edinole, če bo na njem sodelovala več kot polovica volilnih upravičencev.

ŠOLSTVO / PREDVPISOVANJA

**Več dijakov v nižjih, manj
pa v višjih srednjih šolah**

Predvpisi se vsekakor zibljejo v ritmu demografskega vala

MARJAN KEMPERLE

Po objavi predpisov v državne otroške vrtce in osnovne šole je danes na vrsti pregled predpisov na nižje in višje srednje šole na Trzaskem. Se pred tem smo dolžni pojasniti: iz seznama predpisov v državne otroške vrtce je izostal vrtec na Repentabru. V januarjskem roku se je v ta vrtec vpisalo 8 otrok, to je dvakrat več kot leto prej, skupno število vpisanih za prihodnje leto pa znaša 16 malčkov (letos 10).

Zdaj pa k srednjšolskem. Tudi vpis na nižje in višje srednje šole se pozibava v ritmu demografskih valov. Le tako si je mogoče razlagati dejstvo, da je vpis v nižje srednje šole v primerjavi z lanskim letom skokovito narasel, vpis v prve razrede višjih srednjih sol pa strmo padel.

Na vseh nižjih srednjih solah so zabeležili letos višji predpis od lanskega vpisa, z izjemo openske šole Kosovel, kjer pa

je bil upad zelo majhen. Skupni vpis je minimalno narasel. Zanimivo je tudi, da se je v nižje srednje šole vpisalo skoraj toliko malčkov, kolikor se jih je pred petimi leti vpisalo v slovenske osnovne šole. Razlika med vpisoma je skromna (-6) in jo bo mogoče izničiti ob julijemskem vpisu. Če bo do tega prišlo, bo pomenilo, da med prehodom z osnovne na nižjo srednjo solo ni bilo izpadov.

Hujše je s predvpisi na višje srednje šole. V primerjavi z lanskim letom se je v prve razrede vpisalo za skoraj tretjino manj dijakov (lani 228 dijakov, letos 156). Tak upad ni mogoče razlagati izključno z demografskim padcem. Če bi šlo le za manjše število rojstev, bi morale nase šole obcutiti ta »fenomen«² že najmanj tri leta. V tem obdobju se je število dijakov v prvih razredih sicer znižalo, a mnogo manj od pričakovane. »Nase šole so »nadoknadile«² demografsko izgubo s prilivom dijakov iz bližnjih krajev Slovenije (predvsem z Obale in s sezonskega konca).

Ali pomeni, da se je ta priliv sedaj izsušil? Mogoče bo res tako, ali pa tudi ne. Pred meseci so se trzaska italijanska sred-

Arhivski posnetek skupščine slovenskih dijakov

VPIS V NIŽJE SREDNJE ŠOLE

		1993/94 1.r. skupno	1992/93 1.r. skupno
Sv. Jakob	Ivan Cankar	32	94
Sv. Ivan	Sv. Ciril in Metod	12	36
Katinara		6	18
Rojan	Fran Erjavec	9	20
Dolina	Simon Gregorčič	24	67
Općine	Srečko Kosovel	28	92
Prosek	Fran Levstik	26	70
Nabrezina	Igo Gruden	21	49
Kriz		12	25

SKUPNO 170 471 136 467

VPIS V VIŠJE SREDNJE ŠOLE

		1993/94 1.r. skupno	1992/93 1.r. skupno
Znanstveni licej Prešeren		40	259
Klasicni licej Prešeren		11	52
Trgovski tehnični zavod Zois		34	221
Oddelek za geometre		9	42
Pedagoški licej Slomšek		21	103
Poklicni zavod Stefan		41	188

SKUPNO 156 865 228 875

va javnega obveščanja razpisala o »tujih dijakih«² na slovenskih solah, kar je privedlo tudi do posega pri ministrstvu za solstvo. Sedaj se bivši trzaski solski skrbnik Vito Campo je pred meseci najavljaval ministrsko okrožnico, ki naj bi določala »pogoje«² za sprejem tujih dijakov. Mogoče so se ti

sti mladi iz Slovenije, ki so se nameravali vpisati na nase šole, prav zaradi tega premislili, da ne bi imeli nevesnosti pri učenju. Možno pa je tudi, da so »spregledali«² predpis, in se bodo naknadno se vpisali. Dokončen odgovor na gornjo dilemo bo torej znan sele z dejanskim vpisom, to je julija.

ZDRAVSTVO / AKTUALNO

**Stara bolnišnica: DSL
predlaga nov načrt**

V vsakem primeru začeti gradbena dela

Parlament je vključil v državni finančni zakon 105 milijard lir za popolno preureditev glavne bolnišnice. Okvirni načrt za ta velik urbanistični poseg so poverili podjetju Edilsa, ki je pred dvema letoma predstavilo Deželi in KZE globalni projekt za radikalno posodobitev celotne zdravstvene strukture. Investicije za ta načrt bi krepko presegle zgoraj omenjeno vsoto, zato se je KZE odločila, da v nekaj razpoložljivih sredstvih preuredi le del bolnišnice in ob njej zgradi tako imenovani »tehnološki objekt«. V Ul. Pietà bi tako porušili stanovanjsko hišo (brez strehe bi ostalo kar 39 družin), projekt pa bi v glavnem nastal brez parkirsk.

DSL je na včerajšnji tiskovni konferenci kontestirala to usmeritev z utemeljitvijo, da bi bilo treba s temi sredstvi najprej preurediti bolnišnico in sele potem razmisliti o ostalem.

Cistega denarja na razpolago je le 78 milijard (5 milijard je slo za oblikovanje načrtov, 3 milijarde bodo stale razlastitve, velik strošek predstavlja davek IVA), ki jih je treba sedaj čim bolj smotno izkoristiti.

S tem v zvezi je Occhettova stranka dala pobudo za ljudsko peticijo, ki se zavzema za spremembo tega načrta, kar pa ne pomeni, da je treba zaradi tega odložiti zacetek del. Peticijo podpirajo Sodisce za pravice bolnikov, gibanje Rete, ACLI ter svetovalci DSL in SKP v mestnem rajonskem svetu.

S tiskovne konference DSL (foto Ferrari/KROMA)

PRIZIV / PREPOVED TRGA UNITÀ

**Sklep Občine Trst
je uperjen proti
slovenski manjšini**

Tako trdi Parovel v svojem prizivu

Sklep občinskega odbora, ki je Trg Unità prepovedal za nekatere manifestacije, je v bistvu uperjen proti slovenski narodnosti skupnosti, čes da bi s svojo prisotnostjo zalila njegovo »dostojanstvo«. Tako med drugim trdi Paolo G. Parovel v prizivu, ki ga je naslovil Nadzornemu odboru nad krajevnimi ustanovami s prošnjo, da ga posreduje tudi sodstvu.

Parovelov priziv je izredno izcrpen in razčlenjen. V njem navaja, da sklep samovoljno omejuje pravice, ki jih zagotavlja ustava in presega pristojnosti, ki jim ima Občina glede javnih manifestacij (ta pristojnost je omejena na promet in na morebitno zasedbo javnih tal). »Priporočilo«, ki ga je dal kvestor preko prefekta in ki ga

omenja sklep, ne more v nobenem primeru razširiti pristojnosti Občine: dokazuje le soodgovornost prefekta in kvestorja, ki sta Občini svetovala, naj si prevzame odgovornost, ki sodi v njuno pristojnost.

Poleg tega, nadaljuje Parovel, sklep krši načela o nepristranskosti občinske uprave, saj si jemlje pravico, da razsoja o političnih, družbenih in kulturnih motivacijah in ciljih, ki jih lahko imajo javna srečanja.

Nov dokaz o diskriminacijskem namenu trdi se Parovel, je tudi dejstvo, da so sklep zaceli nemudoma izvajati.

Razlog je bil samo eden: blizala se je manifestacija, ki so jo napovedali predstavniki slovenskega društva, proti katerim je ukrep dejansko uperjen.

PODKUPNINE / PREISKAVE

**Sodniki se ukvarjajo
s proučevanjem
novih dokumentov**

Danes odločajo o zahtevi Del Monaca

Danes bo sodisce za svobodo odločalo, če inz. Del Monaco, ki je vpleten v podkupninsko afero v zvezi s čistilno napravo v Zavljah (bil je načrtovalec in zatem direktor del), lahko zapusti koronejske zapore. Podobno zahtevo občinskega odbornika Segheja (PSI) so predvčerajšnjim zavrnili. O zahtevi gradbenika Cividina, da mu preklicajo hišni pripor, pa bodo razpravljali v torek.

Nadaljuje se tudi preiskava glede tečajev o profesionalni usposobljenosti, za katere je skrbela Dezela, o načrtu za obnovo starega mestnega jedra (zasegli so obsežno dokumentacijo) ter o hitri cesti.

S svoje strani je obcin-

ski odbornik »zelenih«² Ghersina izrazil upanje, da bo zupan na prihodnji seji občinskega sveta odgovoril vsaj na eno od 6 vprašanj, ki se nanašajo na inz. Del Monaca in na upepeljevalnik (Del Monaco je namreč soudeležen pri vseh večjih javnih delih v Trstu). V pričakovanju je vložil novo vprašanje, v katerem trdi, da je neumestno imenovanje inz. Devescovijs za sodirektorja del pri upepeljevalniku. Devescovi ima veliko zadolžitev: bil je v komisiji, ki je odobrila zakup-konkurz in se je strinjal z zadnjo varianto k upepeljevalniku (kar 9,7 milijard lir). Varianta pa je že več mesecev ustavljena na pokrajinskem tehničnem uradu.

NATEČAJ

**Štipendije za jezikovno
izpopolnjevanje na
ljubljanski univerzi**

*Namenjene so slovenskim šolnikom
v F-Jk za šolsko leto 1993-94*

Ministrstvo za solstvo in sport Republike Slovenije je razpisalo za akademsko leto 1993/94 v smislu 8. člena Osimske pogodbe osem enoletnih štipendij za izpopolnitev v slovenskem jeziku in v stroki na Univerzi v Ljubljani. Štipendije so namenjene vzgojiteljicam (končan 5. letnik učiteljstva), učiteljem in profesorjem sol s slovenskim učnim jezikom v Trzaski pokrajini ter tistim ki nameravajo poučevati v navedenih solah in želijo izpopolniti svoje jezikovno in strokovno znanje.

Prošnje lahko vložijo pripadniki slovenske narodne skupnosti, ki imajo diplomno srednje šole ali višjo diplomno.

Praviloma se štipendija podeljuje za eno študijsko leto, izjemoma, če ni novih kandidatov, ali če kandidati, ki so štipendijo že dobili, nujno potrebujejo se eno leto za dokoncanje zacete študijske naloge, je mogoče štipendijo podeliti se za drugo leto študija. V takem primeru mora kandidat predložiti potrdilo o opravljenih izpitih in druga ustrezna dokazila. Nekolkovane prošnje s kratkim življenjepisom in ustreznimi podatki o dokončanem študiju ter o dosedanjih službi morajo prosilci vložiti pri Solskem skrbništvu v Trstu do 30. aprila 1993. O izidu razpisa bo kandidata obvestil Deželni solski urad.

GLEDALIŠČE

**Režijski prvenec Stefana Bennija
jutri v miljski Verdijevi dvorani**

BOJANA VATOVEC

Jutri se v Verdijevi dvorani v Miljah začne komedija Gospodica Papillon (v deželi grdiš sanj) kratek niz komičnega gledališča v priredbi Združenja Globogas. Lahko bi celo rekli, da se začene v velikem stilu, z igralci, ki so prejeli oskarja za film Mediterraneo, in z enim najbolj priljubljenih italijanskih pisateljev kot avtorjem in režiserjem. Stefano Benni je namreč s knjigo In compagnia dei celestini že dolgo na

prvih mestih lestvice v Italiji najbolj branih pisateljev. Poleg tega so njegovi bralci skoraj izključno mladi, kar ga utrjuje v prepričanju, da je v Italiji se mogoče ustvarjalno delati v opoziciji in dosegati rezultate, kot sam pravi.

Stefano Benni je že veliko pisal za gledališče, sedaj se je prvič odločil, da svoje delo tudi režira. V Gospodici Papillon je dogajanje postavljeno v Francijo devetnajstega stoletja,

točneje v vrt blizu Pariza, kjer živi Rose Papillon s prijateljico in dvema snubcema. Na videz je to vse prej kot aktualna tematika, vendar ima opisani Pariz, kjer se vrstijo spletke in skrivnostni zločini, marsikaj skupnega z današnjo skrb vzbujajočo stvarnostjo.

V komediji nastopajo Bennijevi prijatelji igralci Antonio Catania, Giorgio Alberti, Maddalena de Panfilis in Raffaella Lebbioni.

VREME / ZADOVOLJSTVO KMETOV

Po štirih mesecih končno dež

Po več kot štirih mesecih suse je včeraj tudi na Trzaskem končno znova deževalo. Dežja se najbolj veselijo kmetje, ki lahko tako z določenim optimizmom gledajo na pridelek. To velja se posebno za nase vinogradnike. Vremenoslovci napovedujejo v prihodnjih dneh se dodatne padavine in torej dokaj slabo vreme. V nekaterih višjih predelih pordenonske in videmske pokrajine je včeraj tudi rahlo snežilo.

Dež ni povzročil večjih težav v avtomobilskem prometu, čeprav iz vse dežele poročajo o la-

zjih prometnih nesrečah. V Trstu je pihala tudi burja, v zalivu je bila v zgodnjih jutranjih urah zaradi megle vidljivost precej slaba, kar pa ni povzročalo težav ladjam, ki so plule v pristanišče ali odplule iz njega.

Dež je nekoliko upočasnil promet le v trzaskem mestnem središču, kjer je ponekod prišlo do majhnih zastojev. Naprave Krajevne zdravstvene enote za merjenje onesnaženosti zraka predvčerajšnjim v mestnem jedru niso zabeležile visokih odstotkov monoksida v zraku.

SKLAD MITJA ČUK

Mati in zaposlitev

JELKA ČVELBAR

Problemi zaposlenih mater so vedno isti; nacin, kako naj bi se jim postavili po robu, pa se venomer obnavlja in izpopolnjuje.

Ce se takole ozrem nazaj, lahko ugotovim, da so bile v mojem otrostvu, sredi tega stoletja skoraj vse zenske, ki sem jih poznala, gospodinje. Le malostevljinim, ki so bile morda zaposlene posebej, so priznali status zaposlene zenske. Moja mama je bila na primer neuradna pomocnica v trgovini mojega oceta, toda tega statusa ji nihce ni priznal, se najmanj morda njen moz, ki je neglede na delo, ki ga je opravila v trgovini, pricakoval kosilo natančno ob uri, ki si jo je izbral in od te ure ni odstopal. Ker je pac bil po poklicu trgovec in je torej moral skrbeti za ekonomsko plat družine, je tudi vzgoja otrok padla popolnoma na mamine rame. Toda trgovina je vselej prisla pred vsem - zaradi obveznosti do službe in zaradi tega, ker mu je mama morala pomagati, ko sam ni zmogel, so morale pocakati vse obveznosti do otrok, tudi ce so bili ti se zelo majhni.

O vsem tem ne pripovedujem zato, da bi postavila svojega oceta in z njim nekatere moske na tozotno klop. Gre le za to, da ob tem opisu primerjamo tisto, kar se je nekoc dogajalo s tem, kar doživljamo danes.

In kaj danes doživljamo: v največ primerih se mora zaposlena mati, ki nima urejenega varstva ali na

razpolaga starih staršev, bojevati s svojimi občutki krivde. Do otrok, ki so včasih prevec sami, in do službenih obveznosti, ki jih mora zanemariti, ko nastopi ekstremna situacija, zaradi otrokove nenadne vročine, padca in podobnega.

Ce se zopet povrnem za kako leto nazaj, se spominim, kako sem, ko so bili otroci se majhni, podaljševala svoj delovni urnik, zato da sem poleg gospodinjskega lahko sodelovala pri kakih radijskih oddajah ali revijah. Vstajala sem ob petih, ker je bil takrat se mir. Dogajalo se je tudi, da sem hčerko, dokler se ni hodila, nosila po stanovanju v posebnem nosilcu na hrbtu, zato da sem lahko likala, pospravljala, kuhala. Delati dve deli naenkrat je bil edini nacin, da sem bila z otroki in hkrati mi ni delo zaostajalo. Vsi "extra" pa so morali nastajati zunaj obicajnih ur in na racun spanja.

Vprašanje: »Zakaj naj bi zenske ne bile mirno in brez upiranja doma, dokler so otroci majhni.« je bilo dolgo kamen spotike v odnosih v družini. Kajti v začetku tudi meni niso šle nekatere stvari v racun: zakaj bi si tudi očetje ne prizadevali za to, da bi bili včasih sami z otroki doma, da bi lahko zenska, ki je sicer tudi mati, opravila nekaj cisto njenih opravkov in se posvetila lastnim zanimanjem brez naglice in vecnih priveskov. Cas je dal svoje: ker se pac nisva

mogla zanašati na stare starše, ker jih ni bilo, sva se, ko je bila največja potreba, obrnila na varusko, ki je bila na srečo naše družine zanesljiva in z občutkom tak nacin so postali, ko so nekoliko zrasli, tudi otroci dovezni za vse, kar smo skupaj ali posamicno poceli. Sami so zaceli pomagati, ce je bilo treba. Spoznali so, da drugace bi ne slo. Izbrati so morali med živčno nepoteseno materjo, ki bi se cutila zrtev razmer in zadovoljno, ceprav hiperdianimicno mamo.

Prav gotovo ne moremo vsega poceti skupaj, kakor bi zeleli. Enostavno ne pri-demo do tega. Mislim pa, da moja zaposlitev in stalna dinamicnost družine, v kateri se vedno na novo nekaj poraja ali snuje, sploh ni škodila mojim otrokom. Prej koristila. Postali so dovolj samostojni pa tudi samozavestni, posebej takrat, ko sodelujejo pri kakih pobudah. Morda je taka vzgoja prinesla le to, da niso zrasli v konvencionalno-tradicionalni družini, v kateri mora biti kosilo na mizi ob točno določenih urah.

Obcutka krivde ne odganjam od sebe, ker ga končno preprosto ni vec.

Galerija

Ul. sv. Franciska 20

Vas vabi danes, 25. t. m., na otvoritev razstave

Mihe Maleša

Razstava ob 90-letnici umetnikovega rojstva obsega primorske motive od Devina do Pirana.

Za ciklus »Literarno okno« bo nastopil pesnik

Miroslav Košuta

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

sklicuje v danes, 25. marca 1993, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciska 20, v Trstu

39. REDNI OBČNI ZBOR

z obicajnim dnevnim redom. Volilno pravico imajo clani s placano clanarino za leto 1993.

KD VALENTIN Vodnik

v okviru 3. rize »Spoznavajmo vas in okolico«

Navade in obicaji

v narečni pesmi Marije Mijot

z besedo prof. Bogomile Kravos, podajanjem Erike Bužecan, Nastje Colja in Gleba Verca
jutri, 26. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Dolini

Slovensko stalno gledališče Thornton Wilder

Naše mesto

REZJA

ADRIJAN RUSTJA

Danes, 25. t. m., ob 16. uri - Abonma RED I

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK, 25. marca 1993

OZNANJENJE

Sonce vzhaja ob 5.58 in zatone ob 18.23 - Dolzina dneva 12.25 - Luna vzhaja ob 6.28 in zatone ob 20.56.

Jutri, PETEK, 26. marca 1993

EVGENIJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9,8 stopinje, zracni tlak 1019,8 mb pada, veter 22 km na uro vzhodnik severovzhodnik, burja s sunki 45 km na uro, vlaga 75-odstotna, nebo oblacno, dezja je padlo 5 mm, morje razgibano, temperatura morja 9,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Serena Chacon Suarez, Antonio Ellero, Gianpiero Crastini, Ivana Starc, Michela Novelletto.

UMRLI SO: 53-letni Lorenzo Colapietro, 88-letna Giuseppina Furlan, 96-letna Francesca Zadnik, 83-letni Antonio Olivio, 83-letni Giovanni Camali, 62-letni Umberto Di Toro, 91-letna Andreina Trapuz, 83-letna Bruna Bajc, 93-letni Giovanni Milanovich, 79-letna Anna Decolle, 87-letna Maria Tessorolo, 84-letna Maria Dechecci, 71-letni Dario Conestabo, 74-letna Lidia Garbella, 83-letna Violetta Famos, 90-letna Olga Ferluga, 83-letna Domenica Vidoli.

LEKARNE

Od ponedeljka, 22., do nedelje, 28. marca 1993
Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Oberdan 2 (tel. 364928), Trg Gioberti 8 (tel. 543993) - Sv. Ivan, Milje - Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124).

SESJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Trg Gioberti 78 - Sv. Ivan, Ul. Baia-monti 50, Milje - Mazzinijev dvored 1.

SESJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Baia-monti 50 (tel. 812325).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 39911.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 39911.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, pred-praznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Eleni, Ediju in Sebastiano se je pridružil mali

Tomaž

Vse najboljše mu klicejo vsi nonoti in Obadovi

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Sommersby«, r. Jon Amiel, i. Jodie Foster in Richard Gere.

EXCELSIOR - 16.30, 19.15, 22.00 »Profumo di donna«, r. Martin Brest, i. Al Pacino in Chris O'Donnell.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Orlando«, r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Trauma«, r. Dario Argento, i. C. Rydell, A. Argento.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »2013 - La fortezza«, i. Christopher Lambert in Loryn Locklin.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Fuga dal mondo dei sogni«, i. Kim Basinger.

NAZIONALE 4 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Gli spietati«, i. Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris.

GRATTACIELO - 18.00, 20.00, 22.00 »Il distinto gentiluomo«, i. Eddie Murphy.

MIGNON - 21.00 »Malcolm X«, r. Spike Lee, i. Denzel Washington.

EDEN - 15.30, 22.10 »Analita bagnata - di Moana e Jessica«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.20, 19.40, 22.00 »Luna di fiele«, r. Roman Polanski.

LUMIERE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Mario, Maria e Mario«, r. Ettore Scola.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Al lupo, al lupo«, r. Carlo Verdone, i. Carlo Verdone in Francesca Neri in Sergio Rubini.

RADIO - 15.30, 21.30 »L'aereo più erotico del mondo«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - Prosvetni dom - Opcline. Jutri, 26. t. m., ob 20.30 srečanje s Stanetom Raztresenom RECITAL NA 80. PRAGU. Uvodna beseda Olga Lupinc. Vabljeni!

SLOVENSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA in ROD MODREGA VALA vabita na ogled razstave SKAVTI in GOZDOVNICI NA SLOVENSKEM v Kulturnem domu v Trstu. Razstava je odprta vsako soboto od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob predstavi in po dogovoru z organizatorji. Sole se lahko dogovorijo za voden obisk z organizatorji (tel. st. 215086 za SZSO in 632663 za RMV).

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 27. t. m. na predavanje z naslovom KOREJA - potovanje po deželi budističnih templjev, rizevih polj in namseh. Z diapozitivi se bo predstavila KATJA KJUDER. Zacetek ob 18.30.

PD SLOVENECE vabi v soboto, 27. t. m., ob 20.30 v Srenjsko hiso v Borst na gostovanju dramske skupine Domovina z Ospa s Hirstovo komedijo TETA NA KONJU.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUSTEV v sodelovanju z Zadrugo Kulturni dom ter ženskimi in moskim pevskim zborom s Proseka in Kontovela PRIMORSKA POJE '93 v soboto, 27. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku. Nastopajo: kvintet Soncek s Pivke, moski oktet Godovic, MPZ Grlica iz Budanj, Komorni zbor Amadeus s Pivke, MePZ Rupa - Pec in MePZ Primorac - Tabor.

KD KRASKI DOM - Repentabor in Uredniški odbor knjižne zbirke »Življenje na Krasu« vjudno vabita na predstavitev prve knjige te zbirke SVET NA MEJI - REPENTABOR avtorice Nada Morato. Predstavitev bo v Kulturnem domu na Colu v nedeljo, 28. t. m., ob 16. uri. V kulturnem programu bodo sodelovali ucenci osnovne sole A. Gradnik z Repentabra in ucenci osnovne sole Duvljaje.

SKD BARKOVLJE - L. Cerreto 12 prireja v nedeljo, 28. t. m., ob 17. uri gostovanje dramske skupine pedagogskega liceja A.

M. Slomsek. V režiji Draga Gorupa bodo uprizorili pravljico igr KRALJEVI SMETANOVI KOLACKI. Vabljeni otroci, mladina in odrasli.

SKD TABOR - Opevska glasbena srecanja - v nedeljo, 28. t. m., ob 10.30 v Prosvetnem domu na Opcinah koncert TRIA EKOS, ki ga sestavljajo klarinetista Lee-I-nin, celistka Anthea Scott-Mitchell in pianistka Chiara Migliari. Na sporedu Beethoven, Bruch in S.K. Tzeng.

SLOVENSKI KLUB - vabi na javno razpravo na temo SLOVENSKA TELEVIZIJA: KDAJ IN KAKO v torek, 30. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani (ul. sv. Franciska 20).

SKD CEROVLJE-MAVINJE priredi v soboto, 3. aprila, ob 20.30 v gostilni Al Carso v Mavhinjah KULTURNI VEČER ob gostovanju dramske skupine KD Repentabor z dramskim delom Stane Milic-Lazar KDO JE KRIV. Vjudno vabljeni!

OBVESTILA

ZDruZENJE LUPUSIN-FABULA vabi vse clane in prijatelje na PRVI REDNI OBČNI ZBOR, ki bo jutri, 26. t. m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v prostorih KD I. Grbec, Skednjaška ul. 124.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO V TRSTU, Ul. Machiavelli 22, bo jutri, 26. t. m., ob 18. uri na svojem sedcu, podelilo študijske podpore iz sklada Mihaela Flajbana. Vabljeni prijatelji nagradencev in mladine.

KD KRASKI DOM sklicuje jutri, 26. t. m. REDNI OBČNI ZBOR. Prvo sklicanje bo ob 20. uri v Buhničevem domu v Repnu. Vabljeni!

GOSPODARSKO DRUŠTVO NA KONTOVELU sklicuje jutri, 26. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju 93. REDNI OBČNI ZBOR. Vabljeni clani!

FOTO TRST 80 sklicuje izredno sejo jutri, 26. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani, v Ul. sv. Franciska 20. Na dnevnem redu: bo-doce nacrtovanje.

IZLETI

KRUT prireja za clane in prijatelje 10-dnevno zdravljenje v zdraviliscu Radenci in sicer od 2. do 12.5.1993 in v zdraviliscu terme Catez od 16. do 26.5.1993. Vpisovanje in informacije se jutri, 26. t. m. na sedcu krozka v Trstu v ul. Cicerone 8, tel. st. 360324.

KD KRASKI DOM organizira od 9. do 12. aprila 1993 izlet v Emilijo Romagna. Prostih je se nekaj mest. Za informacije poklicite na tel. st. 327124.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 28. t. m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki zamejskega prvenstva. Informacije po tel. st. 212859 ali 299573.

ČESTITKE

Danes praznuje DAMJANA GREGORI svoj rojstni dan. Tri svecke bo ugasnila! Vse najboljše ji zela botra Vida iz Boljunca.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Ladi Kocjan v Dolini st. 147.

OSMICO je odprl Milic v Zagradu.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Sempolaju.

V STEVERJANU smo na Valeriscu st. 6 odprli osmico. Vabljeni!

OSMICO je odprl Diko v Borstu.

OSMICO je odprl Karlo Sancin pod Logom.

OSMICO ima Just Skerlj - Salez 44.

OSMICO je odprl Lovrenc Zerjul v Lonjerju. Toci belo in crno vino.

BERTO TONKIC je v Doberdobi na Trzaski ulici st. 25, odprl osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domac prizgizek.

PRODAM popolnoma novo enciklopedijo 10 knjig Guida Sanitaria. Cena po dogovoru. Tel. st. 725343.

NISSAN PATROL td v odlicnem stanju prodam. Tel. st. (040) 220722.

PRODAM vespo 125 px, letnik '85 z dodatno opremo, zelo malo km za 1.300.000 lir. Tel. st. 212635 ob uri kosila.

PRODAM stanovanje v Ul. Flavija, 60 kv. m. Tel. st. 229234 ali 383713 v vecernih urah.

V SREDISCU OPCIN dajem v najem prostor ca 40 kv.m., primeren za skladisce ali garazo. Tel.

211043.

MEHANICNA DELAVNICA IN KAROSERIJA GUSTIN - Ul. Carsia 45 isce izkusenega in resnega avtolicarja. Tel. 214522.

MEDICINSKA SESTRA isce delo na domu ali nudi varstvo in nego bolnika samopodnevni. Tel. 828251.

MLADO 21-LETNO DEKLE z veliko volje do dela isce kakrsnokoli zaposlitev. Tel. 200542 ali 200882 ali 273645 ob uri obedov.

HISO na Krasu kupim, tudi potrebno popravil. Tel. st. 660377.

KUPIM prostore primerne za ambulanto v sredisču Trsta v blizini zelezniske postaje v visjem nadstropju z dvigalom, tudi zasedeno. Najem ne pride v postev. Tel. st. 225530.

ISCSEM baby sitter. Tel. st. (040)220688.

PROSTORE primerne za frizerski salon oddam na Kontovelu. Tel. st. (040) 225786 ob vecernih urah.

PRISPEVKI

V spomin na gospo Marijo Valencic darujejo Glavko in Lida Turk z mammo Maro 100.000 lir za Sentjakobsko kulturno drustvo.

V spomin na Marijo Valencic darujejo druzine Buzecan, Germani, Klinc in Pahor 100.000 lir za Zadrugo Dom.

Namesto cvetja na grob pokojne Marije Valencic darujeta Marica Legovini in Lidija Vitez 50.000 lir za TPK Sirena.

Ob prvi obletnici smrti Nadje Kriscak daruje mama 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk, 50.000 lir za TFS Stu ledi, 50.000 lir za SKD Barkovlje in 50.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Romana Stoko daruje Stefan Ukmart Pina in Mario Regent 50.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk.

V spomin na umrle Milosa Sardoce, Meri Pieri, Danico Kante in Andreja Regenta daruje Anica Kapun 60.000 lir za Godbeno drustvo Prosek.

V spomin na Vido Pahor Werk daruje druzina Furlanic iz Skednja 30.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na g. Marijo Valencic darujeta Uca Zlobec-Skaza in Patricija Solari 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Ivanko Grilanc por. Svetlic in Ivana Milica darujeta Franjo in Popka Furlan 25.000 lir za SK Kras in 25.000 lir za KD Rdeca zvezda.

Ob obletnici smrti Otona Bercata darujejo svoji 100.000 lir za Sklad »Oton Berce«.

Ob 10. obletnici smrti Mariota Sirkca daruje zena Pierina ter hceri Milena in Tanja 50.000 lir za SD Vesna.

V spomin na Vido Pahor-Werk darujeta Mira in Darinka Suman 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk in 25.000 lir za KD Ivan Grbec.

V spomin na Danico Kante darujeta Vera in Rado Bizjak 10.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Vido Pahor darujeta Vera in Poldo 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V pocastitev spomina pok. Ivanke Svetlic darujeta Marija in Ivanka (Skrlji) 30.000 lir za SK Kras in 30.000 lir za KD Rdeca zvezda.

Ob obletnici smrti prof. Zitomira Tercelja darujejo njegovi 200.000 lir za Karitas Ajdovscina in 50.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

Namesto cvetja na grob drage Barice daruje Nadja Kosmina 30.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Barbare Kralj Gregoric darujeta Anica in Gorazd Pertot 30.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Tommyja Grilanca darujeta Milojka in Boris 30.000 lir za SD Kras.

Namesto cvetja na grob Ernesta Znidarsica darujeta Milojka in Boris 20.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Barbare Gregoric-Kralj darujeta Milojka in Boris 30.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Flavija Slobiza darujeta Milojka in Boris 40.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Namesto cvetja na grob Emila Skabarija darujeta Milojka in Boris 20.000 lir za Krasiki dom.

V spomin na gospo Vido Pahor Werk darujeta Edi in Jole Germani 50.000 lir za Zadrzinski center za socialno dejavnost.

V spomin na Marijo Valencic darujejo druzine Bu-

zečan, Germani, Klinc in Pahor 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Romana Stoko daruje Nada Hmeljak 100.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

V spomin na dragega Romana Stoko daruje druzina 100.000 lir za cerkev na Kontovelu, 100.000 lir za cerkveni pevski zbor na Kontovelu, 100.000 lir za cerkveni pevski zbor na Proseku, 100.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk, 100.000 lir za SD Kontovel, 100.000 lir za KD Prosek-Kontovel in 100.000 lir za Skupnost Druzina Opcline.

V spomin na Marijo Valencic darujejo druzine Gombac 100.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V pocastitev spomina Marije Valencic darujeta Adrijana in Boris Slama 50.000 lir za Sentjakobsko kulturno drustvo.

V pocastitev spomina Marije Valencic darujejo Pahorjevi 50.000 lir za Slovensko Karitas-Ankaran.

V spomin na Marija Sotica daruje Stana Husu 25.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V spomin na Marija Sotica daruje Marija Sardoc (Ul. sv. Nazaria) 20.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

V spomin na A. pokojne (Col 20) daruje Marta 30.000 lir za Skupnost druzina Opcline.

V pocastitev spomina tov. Marine Bernetic daruje Gizela Cuk-Trebec 20.000 lir za Sklad trzaskoga Dela.

V spomin na Kati Kaucic vd. Regent daruje Verica Puntar s Kontovela 20.000 lir za Skupnost druzina Opcline.

V spomin na pokojne starse daruje druzina Stoka 50.00

NOVICE

Trio Ekos najprej v šoli
zvečer pa v Sovodnjah

Kitajska klarinetistka Lee I-Nin bo skupaj z ostalima dvema članicama skupine "Trio Ekos", ki se v teh dneh mudijo v Gorici, danes ob 11.30 v gosteh tudi na slovenski osnovni soli Oton Zupancic v Gorici. Srečanje, ki ga prireja Kulturni dom v sodelovanju z ravnateljstvom slovenskih osnovnih sol, ima namen pritegniti pozornost mladih do glasbene ustvarjalnosti v vseh njenih odtenkih. Prisotnost glasbenic s treh celin - Kitajske, Avstralije in Evrope - pa bo omogočila tudi sirše, ne le glasbeno soocanje. Zvečer bo "Trio Ekos" nastopil v Kulturnem domu v Sovodnjah (ob 20.30). Koncert prireja KD Sovodnje s pokroviteljstvom občine Sovodnje, Goriške pokrajine ter Posojilnice v Sovodnjah. Na sedežu Posojilnice (tel. 882155) je se danes v teku predprodaja vstopnic. Koncert v Sovodnjah sodi v okvir turneje omenjene skupine po nasi deželi in po Sloveniji. Pokrovitelj celotne turneje je HIT Casino iz Nove Gorice. (ik)

Malcolm X v kinu Vittoria

V kinu Vittoria bo nocoj ob 20.45 v okviru četrtkovskega programa Gorica kinema na sporedu film Malcolm X režiserja Spikeja Leeja. Film prikazuje življenje velikega crnskega voditelja od začetkov v Harlemu, ko je kradel in imel opravka z mamili, preko ječe in spreobrnitve k islamu, do tragične smrti. Denzel Washington (Malcolm X) je svojo vlogo odigral prepričljivo in prejel nominacijo za oskar. Film Malcolm X, ki so ga že od vsega začetka spremljale polemike a hkrati tudi veliko zanimanje obcinstva, dokončno potrjuje, da je Spike Lee velik režiser, ki se lahko uspešno spopade z vsemi znanji.

Furlanski večer v Ronkah

V občinski knjižnici v Ronkah bodo jutri ob 20.30 pocalisti Vica Bressana, avtorja številnih knjig, svetovnega popotnika, predvsem pa uglednega furlanskega kulturnega delavca. Bressanu so letos za njegove zasluge za širjenje furlanske kulture podelili nagrado Epifania. Bressan se je rodil v Ronkah leta 1914. Kot mornar na potniških ladjah je preplul polovico sveta in doživetja nato popisal v zbirki "Cil e aghe" (Nebo in voda). Dolga desetletja že sodeluje pri različnih pobudah furlanskega filološkega društva, ukvarja pa se tudi s pisanjem v bizjaskem narčju. O Vico Bressanu bo spregovoril prof. Eraldo Sgubin.

Slovesnost na kvesturi

Goriski kvestor dr. Oreste Davini je te dni izročil upokojenemu policijskemu inspektorju Albinu Marguttiju državno priznanje, častno diplomu Kavalirja za zasluge Italijanske republike. Inspektor Margutti je bil dolgo let zaposlen v uradu za izajanje potnih listov, kjer je zgledno opravljal naloge. Skromne slovesnosti ob izročitvi priznanja so se udeležili tudi delovni kolegi.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE - ZSKD
- GLASBENA MATICA - KULTURNI DOM

vabijo na koncert priznane skupine komorne glasbe

TRIO EKOS

(Lee I-Nin, Anthea Scott, Chiara Migliari)

ki bo danes, 25. marca 1993, ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah (Prvomajška 73)

Pokrovitelji koncerta so uprava Obcine Sovodnje, Pokrajina Gorica in Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah.

Predprodaja vstopnic:

Kmečko-delavska hranilnica

in posojilnica Sovodnje, Prvomajška 73

SLOVENSKI CENTER
ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL

GLASBENA
MATICA

GORICA

KONCERTNA SEZONA 1992-93
Georg Friedrich Händel

Mesija

Oratorij za soli, zbor in orkester

VERONIKA FINK, sopran

BERNARDA FINK, alt

BRANKO ROBINSK, tenor

MARKO FINK, bas

Slovenski komorni zbor in

Slovenski komorni orkester

Dirigent MIRKO CUDERMAN

CERKEV SV. IGNACIJA NA TRAVNIKU

v soboto, 27. 3. 1993, ob 20.30

Vstop prost

OBČINSKI SVET / NADALJUJE SE STARA PRAKSA

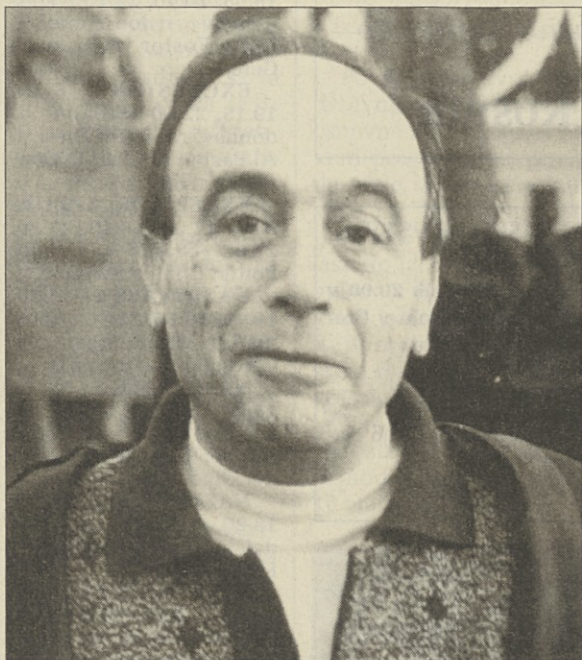
Večina svetovalcev
zavrnila referendum

Zadnja možnost za rešitev zapletenega vprašanja

VLADO KLEMSE

Po skoraj šesturni razpravi o razpisu referendumu glede lokacije financarske sole, je goriški občinski svet zavrnil osnutek dokumenta, ki ga je o tem, s političnega vidika zelo pomembnem vprašanju, predstavil svetovalec Luigi Genovese. Koalicija je uspela zbrati 21 glasov (z njo so glasovali tudi misovci), predlog dnevnega reda je podprlo petnajst svetovalcev, eden (Pecorari) pa se glasovanja ni udeležil. Dokument so podprli, poleg predlagatelja, predstavnika smejočega se sonca, zeleni golobice, predstavniki DSL, skupine Pro Gorizia, krščanski demokrat Zanetti in predstavnika SSK.

Koalicija, ali to kar ostaja od nekdanje koalicije, je zapravila še eno in edino možnost za reševanje vprašanja, ki onemogoča delovanje uprave že nekaj let, je v glasovalni izjavi ugotavljal predlagatelj Genovese. Z novimi elementi, zlasti pa po odločitvi paritetne komisije za vojske služnosti, bi bilo upravičeno pričakovati drugačen odnos do vprašanja, ki bo, kot kaže se dolgo na dnevnem redu, Genovese je v glasovalni izjavi izrekel zelo

Občinski svetovalec Luigi Genovese (foto S. R.)

ostro kritiko zupanu, zaradi načina vodenja razprave.

Zelo oster do zupana je bil tudi predstavnik DSL Busolini, ki je dejal, da je bila razprava preizkusni kamen novega pristopa in odprtosti do reševanja pomembnih vprašanj celotne skupnosti. "Če je bil to zupanov začetek posvetovanj in soocanja s predstavniki vseh političnih strank, potem je bilo to zelo ponesrečen poskus".

Nicolò Fornasir (skupina Pro Gorizia) je trmasto vztrajanje dela pozicije in izgovarjanje na

stališče, ki ga je izrekel Odbor garantov (da je sola vojaški objekt in torej o tem ni mogoče razpisati posvetovalnega referenduma), označil kot dokaz pomanjkanja politične volje, da se vprašanje vendarle spravi z dnevnega reda. Tako pa bo se naprej paraliziralo delovanje te uprave, ki ji sicer napovedujejo kratko življenje. Na seji je kar nekaj svetovalcev ugotavljalo, da je stanje, ki se je ustvarilo v občinskem svetu nevzdržno in da je navsezadnje se najboljše rešitev razpis predčasni volitev.

To kar se dogaja v goriškem občinskem svetu bi najbrž spravilo v teza-ve celo Freuda, ki so ga nekateri od razpravljalcev tudi klicali na pomoč. Nacelno ni nihče proti soli - vojašnici, vsi so za dosledno spoštovanje demokracije, katere najbolj neposreden izraz je prav referendum, ko pa je treba konkretno odločiti, da se referendum izvede, se pojavijo pomisleki in izgovori, sklicevanje na spoštovanje legitimnih organov (Odbora garantov), prav pride celo sklicevanje na finančne težave.

Slisati je bilo kompromisni predlog, naj bi Odbor garantov, sprico novosti, ponovno razpravljal o zadevi in morda revidiral svoje prejšnje mnenje in s tem odprl zeleno luc za referendum. Predlog seveda ni naletel na potrebno razumevanje.

Neroden je bil tudi poskus z alternativnim dokumentom, (predstavil ga je sicer kot amandma, kar pa je občinski svet odločno zavrnil), ki ga je predložil republikanec Pecorari in ki ga je končno umaknil. Smešen pa prizor ob glasovanju, ko je odbornik Capella pomotoma glasoval za dokument, a mu je kolega s krepkim udarcem zbil dvignjeno roko.

VREME / KONEC DOLGOTRAJNE SUŠE

Prvi letošnji dež
ko je zima že mimo

Vprašanje je, ali bo pomladanski dež lahko nadoknadil dolgotrajno pomanjkanje vode

Po suhi zimi, kakršne na Goriškem živ krst ne pomni, smo s pomladjo vendarle pričakali dež, ki je zacel - zaenkrat sicer se zmerno - namakati izsušeno zemljo. V zadnjih letih smo sicer bili že kar vajeni čudnih letnih časov. Letošnja zima pa je gotovo presegla vse prejšnje, saj je sla mimo dejansko brez vsakršnih padavin. Zadnji izdatnejši dež je padel v prvi polovici decembra, torej po koledarju se v jeseni, sedaj pa je že pomlad. Vmes smo imeli tri mesece sušnega, pogosto tudi prijetno sončnega a vsekakor presuhega vremena.

Posledica dolgotrajnega pomanjkanja pravih padavin je, kot smo poročali, izsušenost vodnih tokov, saj tako nizkega pretoka v rekah (v Soci so izmerili v prejšnjih dneh pretok okrog 14 kubčnih metrov na sekundo, kar je za zimsko sezono izjemno nizka vrednost in komajda presega 12 kubčnih metrov "zgodovinskega" rekorda v poletnem obdobju) ne pomnijo. Kot posledica premajhnega pretoka so se začele pojavljati težave za obstoj rib, ki pa bi jih moralo deževje kmalu rešiti.

Večji bo problem glede zaloga pitne vode, saj so vodovodari že močno zaskrbljeni zaradi po-

Po dolgem času brez dežja je bilo treba včeraj spet potegniti na dan dežnike (foto Studio Reportage)

sledic, ki jih zimska suša utegne imeti na poletno sezono. Pomanjkanje dežja je nace- lo podtalnice, za katere ni pričakovati niti doprinos taljenja snega v višjih legah. Upati je torej le, da bo pomlad le- tose posebno radodarna z dežjem in da bo nadoknadila vsaj del tega, za

kar nas je prikrajšala suha zima. Seveda se bomo morali zaradi tega sprijazniti spet z dežniki in dežniki, na katerih so se v mesecih pozabe že pojavile pajčevine. Toda kaj zato. Tudi dež je potreben, pa čeprav povzroca komu več sitnosti kot zadrževanje.

NOVA BOLNIŠNICA / VČERAJ PREDSTAVILI OKVIRNI NAČRT

Samo še 450 postelj

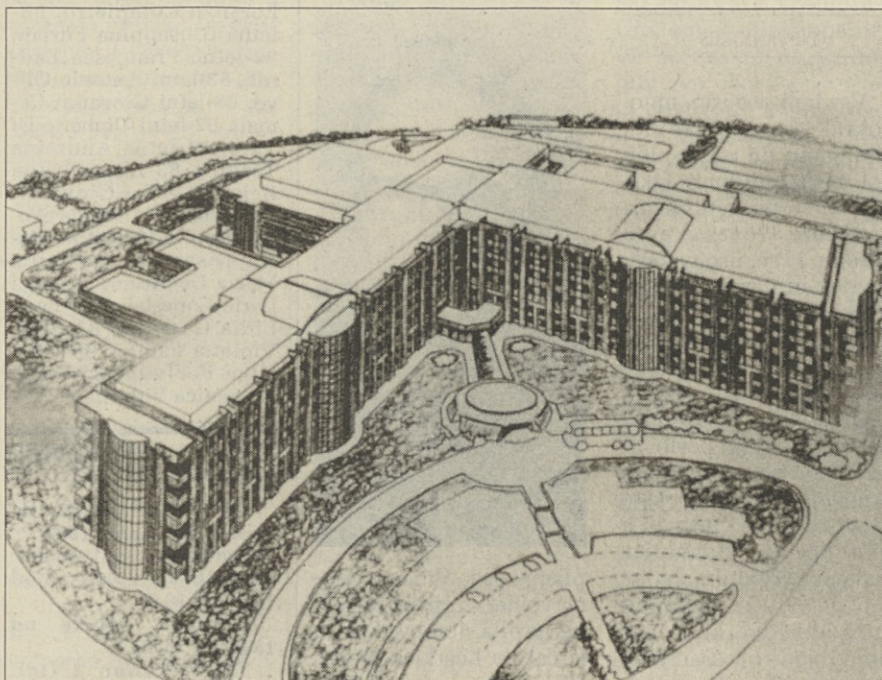
Načrt nove bolnišnice v Ul. Tuscolano se krči, denarja za gradnjo pa še vedno ni dovolj - Postopek za začetek del bo vsekakor še dolg in zapleten

MARKO MARINCIC

Okvirni načrt nove, sicer vedno manjše goriške bolnišnice je zagledal luc sveta. Včeraj so ga predstavili tisku nacrtovalci konzorcija Edilsa (sodi v družbo IRI-Tecna), ki so pripravili to najnovejšo varianto bolnišnice izhajajoč iz dosedanjega načrta skupine goriških nacrtovalcev Graziato Brunello-Ciani-Marchi (mimogrede: kar trije od teh so na spisku sodnikov, ki vodijo preiskave o podkupninah). Po novem načrtu bo bolnišnica, ki bo nastala na parkirišču sedanje v Ul. Tuscolano, manjša: ohranili bodo 450 postelj (namesto 518 načrta izpred dveh let), kot pač določajo novi deželni predpisi. V novem kompleksu tudi ne bo vseh služb in ambulant, saj bodo, kolikor se pač da, ohranili tudi sedanje strukture. Poslopja, kjer so danes oddelki, po novem ne bodo rusili. Vse to, ker pač z razpoložljivimi 87 milijardami ni mogoče narediti vsega, kar bi hoteli. Ze sedaj pa je na dlani, da bo za ves se tako skrčen načrt potrebno vsaj se enkrat toliko denarja.

Osrednje poslopje nove bolnice bosta oblikovala dva petnadstropna kraka v obliki crke L. Ob stičišču bo večji trinadstropni prizidek, ob krakih pa se dva enonadstropna. Prvi bo pravzaprav osrčje nove bolnice: v njem bodo oddelki za prvo pomoč, ozivljanje, intenzivno

nego in operacijski blok. Zidali naj bi ga v okviru prvega od predvidenih treh sklopov del (vrednost: 30 milijard). Kdaj? Teško je reči, priznava dr. Bruno Gregorij, ki že dolga leta sledi nastajanju nove bolnišnice. Najprej mora načrt odobriti KZE, potem je potrebno privoljenje ministrstva za zdravstvo, nato odobritev splošnega in izvršnega načrta za 1. sklop del s strani medministrskega odbora CIPE, ki mora dodeliti denar. Letos zanesljivo se ne bodo začeli z deli, nova bolnišnica pa bo v najboljsem primeru dograjena sele precej po letu dva tisoč.

Tak naj bi bil videi osrednji del nove bolnišnice (fotoreprodukcija Studio Reportage)

NESREČA / MOKRO CESTIŠČE ALI OKVARA?

Čelno trčenje pri podvozu v Štandrežu

Laže ranjen šofer dostavnega vozila iz okolice Brescia - Nekaj ur zaprta cesta

Poskodovana tovornjaka sta nekaj ur zapirala prehod (foto S. R.)

Podvoz v ulici Tabai, ki povezuje Trzasko cesto s Standrezem, je bil včeraj dopoldne nekaj ur zaprt zaradi prometne nesreče. Nekaj po 8. uri sta v neposredni bližini celno trčila dva tovornjaka. V nesreči je bil laže ranjen voznik dostavnega vozila, 25-letni Ivan Piovaneli iz kraja Mazzano pri Bresci. Pridržali so ga na zdravljenju za deset dni. Voznik drugega tovornjaka (fiat 170) 60-letni Lodovico Passador iz kraja San Stino pri Livenzi v nesreči ni bil ranjen.

Podvoz je ostal zaprt kar nekaj ur, ker sta obe vozili, po trčenju, ostali dobesedno blokirani na cesti, zaradi okvare zavor in ju je bilo, tudi zaradi nerodnega kraja, kjer je do nesreče prišlo (vkopano cestišče) težko odstraniti. Zaradi mokre cestišča je včeraj na Goriškem prišlo do številnih manjših prometnih nesreč.

PRIREDITVE

TRZASKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR bo v soboto, 27. t.m., nastopil na shodu, ki ga prireja SKP v Pierisu. Prireditve bo ob 20. uri v občinski telovadnici. Govorila bosta predstavnik VZPI-AN-PI za Gorisko in senator Stojan Spetic.

V STIMAVRU bo v nedeljo, 28. t.m., gostovala dramska skupina Oder 90. V prostorih nekdanje osnovne sole bodo ob 18. uri zaigrali igrati Mati. Gostovanje prireja PD Sabotin.

KONCERTI

REVIVAL BEAT GLASBE bo v soboto, 27. t.m., v telovadnici UGG. Nastopile bodo znane in manj znane skupine iz Gorice in okolice. Izkupicek prireditve bodo namenili v dobrodelne namene. Predprodaja vstopnic: v ul. S. Giovanni 5, v trgovinah Disco Club in Music shop, pri Fototehnici na Korzu ter v turističnem uradu Appiani na Korzu. Vstopnice (z njimi je možen tudi obisk diskoteke Odeon v Novi Gorici) veljajo 12 tisoč lir.

OBVESTILA

SPDG - REKREACIJA obvešča, da ta teden odpadejo vadbene ure rekreacijske telovadbe.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja tradicionalni velikonocni izlet v ponedeljek, 12. aprila, z obiskom vojnega muzeja v Kobaridu, nato kosilo in zabava v Fojudi (Faedis). Vpisovanje pri poverjenikih in ob sredah na se-dežu.

PATRONAT INCAGCIL je v sodelovanju z občino Sovodnje na razpolago strankam za informacije in pomoč (pokojnine, ticketi itd.) vsak torek od 15.30 do 17.30 na zupanstvu v Sovodnjah.

RAZSTAVE

V KATOLISKI KNJIGARNI V GORICI je do 3. aprila odprta skupinska razstava desetih goriških likovnikov. Na ogled je ob urah odprta knjigarne.

V UL. SV. IVANA 8 v Gorici je do 28. marca odprta skupinska razstava mlajših goriških likovnikov. Ogled je ob petkih, sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure in od 21. do 24. ure.

V RESTAVRACIJI "L'ORCHESTRA" V TRZICU je na ogled do 9. aprila razstava grafik Zvesta Apollonia.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.45
»Malcolm X«. Režija Spike Lee, igra Denzel Washington.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »La fortezza 2003«.
VERDI 18.00-20.00-22.00 »Sommersby«. Richard Gere, Jodie Foster.
TRZIC
COMUNALE Zaprt.
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Giochi inaturali cercasi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515

DEZURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes ob 9.30 Jolanda Boschin vdova Stibel iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Strazicah in na glavno pokopališče, ob 11. uri Giovanni Pesarino iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Strazicah in na pokopališče v Podgori, ob 12.30 Mira Cargnel iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče.

Stečaj Goje: Sindikat obljublja, da bo za delavce poskrbljeno, vendar...

ROBERT RAKAR

KOPER - Takoj po proglasitvi samostojnosti se je v Sloveniji pojavila cela množica podjetij, ki so jih lastniki ustanovili za bore nekaj tolarjev. Danes propadajo. To sicer ni nič nenavadnega, če ne bi bilo v njih delavcev... Eden takih primerov opisujemo v tem sestavku.

Ob stečaju Prodeksa, koprške enote podjetja Goja d.o.o., je namestnik direktorja **Dušan Janež** nekaj (precej) krivde za to naprti tudi sindikatu. **Euro Brozič**, ki je na Obalnih sindikatih bdal nad dogajanjem v Goji, je povedal: »Navajeni smo že, da nam pripisujejo podobne "zasluge". Zal imamo na Obali veliko izkušenj s stečaji in likvidacijami. V primeru Goje moram poudariti, da stečaj se ni bil oklican, torej mora delodajalec delavkam izplačati 70 odstotkov place. Iz pogovorov, ki smo jih imeli, lahko sklepam, da Goja terjatev delavk ne namerava poravnati. Tudi iz stečajne mase ne bo mogoče poplačati ničesar, saj je praktično ni. V zadnjem času se srečujemo s tovrstno problematiko, ko gredo v stečaj podjetja, ki so bila ustanovljena za 2000 tolarjev. Priznati moramo, da bodo delavke do svojega zasluzenega denarja le stezka prisle, čeprav bomo poskušali vse, tudi po sodni poti. Do stečaja se ni prilo, ker delodajalec (Goja) ne zeli sprožiti stečajnega postopka, ki bi ga financno še dodatno obremenil. Delavke so dejansko v zelo dolgem položaju, ker niso ne na cesti ne na delu, pa tudi denarnih prejemkov nimajo. Ena od rešitev bi bila, da stečajni postopek predlaga kdo od upnikov. Sindikat se bo vsekakor potrudil, da bomo delavke pripeljali do Zavoda za zaposlovanje ali jim celo poiskali drugo zaposlitev.«

Druga možnost (ponovna zaposlitev v drugem podjetju) bo veliko težja, saj gre v tem primeru predvsem za delavke z nizko stopnjo izobrazbe. Ostaja dejstvo, da je vseh 23 delavk ostalo brez kakršnegakoli dohodka. Neuradno smo izvedeli, da na sindikatu proučujejo možnost, da bi proti Goji sprožili postopek zaradi namernega stečaja podjetja. Po drugi strani pa podjetje ne izpolnjuje niti temeljnih pravic delavcev po kolektivni pogodbi, torej jim ne izplačuje niti zajamčenih osebnih dohodkov.

OBČINSKI PRORAČUNI / DRUGOD NIČ BOLJE

Idrijski proračun je sicer lep, a ima napako: luknjo

Za petino denarja zmanjkuje in ne vedo od kod ga vzeti

ROMAN BRIC

Kultura bo tudi v Idriji imela razcapano obleko: za grad ne bo denarja (Foto: R. Bric)

IDRIJA - V teh zadnjih marčevskih dneh zelo veliko govorimo o potrebah države, ki se kažejo skozi "astronomsko visoke" številke proračuna, državnega in občinskih. Državni je sprejet, občinski pa so na različnih stopnjah sprejemanja.

Kljub na trenutke polemičnim razpravam ob sprejemanju osnutka na ponedeljkovi (25. seji) občinske skupščine v Idriji, je bil ta v predlagani obliki sprejet, čeprav jim pri nacrtovanjih 512 milijonih tolarjih manjka še petina te vsote. Z lastnimi prihodki in drugimi viri je za zdaj zagotovljenih le 409 milijonov, kljub temu pa občinski odborniki niso pristali na kakršnokoli krčenje že tako oklesanega proračuna.

Najbolj je po mnenju odbornika **Tomaza Pavšiča** prizadeto spomeniško varstvo in kulturna dejavnost ter dejavnost idrijskega muzeja, ki ob zmanjšanih sredstvih iz republike in občinske blagajne ne bo uspel uresničiti že začete obnove gradu in drugih spomeniško varstvenih akcij ter izpeljati predvidenega programa muzejske dejavnosti. Odbornik **Marjan Simončič** je opozoril na prikrito centralizacijo znotraj občine in krčenje sred-

stev za potrebe krajevnih skupnosti ter zahteval jasna zagotovila, da bo za poravnavanje njihovih tekočih strokov denar sproti zagotovljen. **Viktorija Gorjup** je k razmiselnju, kako naj resijo nepokrito financiranje prevoza otrok iz zvezne svetnika **Fedjo Klavara**, ki pa ji kakšnih posebnih zagotovil ni mogel dati. Tudi dejavnost gasilcev, ki v 17 prostovoljnih gasilskih društvih 1550 članov opravljajo nadvse pomembno po-

slanstvo, po mnenju **Jožeta Jesenka** pretirano varčevanje ni na mestu, kar velja tudi za zdravstvo, kot je opozoril dr. **Franci Jereb**. Veliko povlečenost, da je kar dve tretjini nacrtovanih proračunskih sredstev namenjenih za pokrivanje plač zaposlenim v upravi, javnih zavodih in dejavnostih, ki jih pokriva občina. Predsednik izvršnega sveta, **Milan Božič** in ostali sestavljalci, ki so branili osnutek pred posamični-

mi napadi so ob utemeljitvah nekaterih postavk in osnovnih izhodisc, po katerih so se ravnali pri sestavljanju osnutka, najbolj pograssali celovite rešitve in predloge. Na očitke, da sprejemajo osnutek proračuna z veliko luknjo, za katero pa se ne vedo, kako bo pokrita, je bilo receno, da "je ob vseh vloženih naporih, s katerimi bodo ta sredstva skusali oplemenititi, potrebno tudi nekaj optimizma", so rekli v vladi.

Ceprav je stalisce vecine idrijskih strank in političnih struktur do oblikovanja lastne idrijsko-cerkljanske regije nedvoumno, pa naj bi z namero o referendumskem preverjanju te pobude se počakali. Zadnja točka seje idrijske občinske skupščine o predlogu za referendum je izzvenela v prepričevanju svetnika **Fedje Klavara**, naj se za hotenja Idrijčanov vendarle bolj zavzame. Zlasti prepričljiv je bil nekdanji poslanec **Tomaz Pavšič**, ki je posegel v 500-letno zgodovino in se spomnil zadnjih predvolilnih zamer. Medtem, ko so stalisce poslancev **Podobnik**, ki so za idrijsko-cerkljansko regijo v tem pogledu zelo odločna, **Klavara** meni, da se bo v odločilnem trenutku potrebno odlocati med zavrnitvijo in iskanjem kompromisov. Svetnik **Klavara**, ki sicer Idrijčane pri tem podpira, meni, da bo odločitev vendarle v rokah državnega zbora.

STARINE

Primorski klub starih avtov

OLGA KNEZ STOJKOVIC

SEZANA - Primorski klub ljubiteljev starih motornih vozil **Balilla**, registriran konec lanskega leta in združuje člane vseh primorskih občin, je lani organiziral prvi rally Kras 92. Prireditelj je uspel. Udeležilo se je 90 vozil castiljive starosti. Ker je drugi dan sportnega srečanja ponagajal dež, so organizatorji sklenili, da bodo letos ponovno izpeljali podobno akcijo po spodnjem Krasu. In sicer konec avgusta, ob obicinskem prazniku.

Po besedah predsednika primorskega kluba **Stefana Pozderca** so nedavno imeli občni zbor. Na njem so pac naredili vse, kar je na obcnem zboru treba narediti, spregovorili pa so tudi o nekaterih vsebinskih stvareh in nacrth. Zal do ustanovitve zveze podobnih klubov na republiškem nivoju se ni prilo, bi pa imela vrsto prednosti. Lahko bi usklajevala koledarje prireditelj, reševala zavarovanje starih motornih vozil, izdajala društveni informator, ki bi obvescal clanstvo z vsemi zanimivostmi in koristnimi informacijami. Primorski klub je vzpostavil tudi sodelovanje s klubom Topolino iz Trsta in tako prerasca delovanje tudi na meddržavnem nivo.

Letos bo sezanski klub organiziral tudi rally Vipavska dolina, ki bo sovpadal s praznikom občine Ajdovscina. Rally bodo organizirali 16. maja.

KNJIŽNA NOVOST / "OB ROBU"

Francič: Istra, Gea mea

Zgode in nezgode s knjigo

IZOLA - V gostilni Canova Verdi se je v četrtek, 18. marca, odigral brčas eden važnejših letošnjih kulturnih dogodkov na Obali: predstavitev zbirke novel **Franja Francica** z naslovom **Istra, Gea mea**, ki jo je izdalo Društvo slovenskih pisateljev, financno pa podprlo ministrstvo za kulturo. Pisatelj je bil tudi tokrat dosleden in se srečanja, tako kot vseh predstavitev svojih knjig doslej, ni udeležil, in ker je manjkal tudi najavljeni **Dane Zajc**, so zadevo vzeli v roke **Drago Mislje-Mef**, predstavnik Graffiti line (postavitelj teksta), **Zdravko Duša**, urednik knjige ter igralec **Srečo Spik**, ki je prebral nekaj zanimivejših odlomkov iz nje.

Strnimo v nekaj stavekih burno zgodovino izhajanja knjizice, ki ji je bilo kljub prenekateri oviri pac sojeno, da izide. Besedica **Ob** na platnicah, postavljena na rdečo crto nad pisateljevim imenom in naslovom knjige, pravzaprav pomeni "Ob robu", prej ali slej seveda tisti zbirki drobnih del koprške založbe **Lipa** z imenom "Rob", v katere kontekstu bi morala knjizica ze pred casom iziti. To se ni zgodilo menda ne za to, ker so uredniki v naslovni noveli videli poudarjeno politično obeležje, z nevarno istrsko tematiko v svoji srčki. Seveda je nacisti pisatelj ni hotel umakniti iz zbirke, trmasti pa so bili tudi na zalozbi. To je zadevo najprej privedlo do poskusov spreminjanja imena zbirke, potem do

casopisne vojne in drugih kolobocij, koncalo pa se je z zmago bolj vztrajnih - pisatelja in prijateljev, ki so mu ves cas stali ob strani ter literature sploh. V knjizici sicer najdemo na 62 straneh 9 besedil, ki bi jih bilo nadvse težko opredeliti v eni sapi. K spremni misli **Toma Virka**, da je to Francicevo delo nekako mirnejše od njegovih prejšnjih, bi morda lahko dodali razmisljanje **Zdravka Duše**, ki bi besedico "mirnejša" raje nadomestil z "zrelejša". Avtor v slehernem trenutku zapisovanja svojih razmiselnj in opazanj dopusca popolno svobodo izraza. S tem pa prepusca bralcu svobodno interpretacijo dela.(A.N.)

Cesta skozi Podnanos: asfalt se dobesedno drobi pod kolesi tovornjakov. (Foto: A. Lipovž)

CESTE / DO KDAJ TAKŠNO STANJE?

Primorske ceste (žal ne samo te) so dobesedno "razsute" in samo čakajo na nesrečo

Ajdovci niso zadovoljni z odgovori ministrstva za promet

ARTUR LIPOVZ

AJDOVSCINA - Skrajda ni seje občinske skupščine, da se ne bi obregnila ob stanje cest v ajdovski občini. Jeza in pripombe se nanašajo predvsem na magistralno cesto, ki s svojo "razsutostjo" in nevarnimi odseki kar kliče po nesreči. Po večkratnih urgentah je ministrstvo za promet in zveze le odgovorilo na zahteve ajdovske občinske vlade o tem vprašanju. Tudi letos sta v nacrthu le obnova vozovca v Podnanosu in po predlani zacetih in nato zaradi neršenih lastniških vprašanj za zemljišča ob cesti prekinjenih delih tudi dokončan cestni odsek na isti cesti

v Potocah. Tudi podpor-ni zid v Crnicah ni uvrščen v program, predlagano pa je nekaj sanacij cestnih odsekov. Doselej niso reševali tudi krizišča magistralne z regionalno cesto v Selu kot tudi ne izjemno nevarnega krizišča v obrtni coni v Ajdovščini. Izvršni svet je menil, da je reševanje problematike prepočasno.

Občinska vlada je terjala pripravo projektov "na zalogo" v delu, ki ga je nujno razreševati; tako se je zdaj zgodilo, da je ureditev ceste v Podnanosu v programu, medtem ko so postopki za spremembo družbenih planov sele v

začetku. Stanje je drugačno v Potocah, kjer naj bi v kratkem sprejela skupščina ustrezne sklepe. Za ajdovsko obvoznico je bil sele zacet postopek za razpis izdelave idejenga projekta razbremenilne ceste kot dela bodoce hitre ceste do vasi Cesta.

Ugotovitev občinske vlade je, da je izrazoslovje ministrstva takšno, da niti slučajno ni mogoče ugotoviti kdaj bo, ce sploh bo, kaj narajeno. Izvršni svet je sicer sprejel predlog po cimprenjem sestanku s predstavniki KS ob magistralci (Podnanos, Ajdovscina, Cesta, Dobravlje in Crnice).

Tridnevni simpozij finančnih delavcev Slovenije

ROBERT RAKAR

PORTOROŽ - Simpozij je pritegnil okoli 600 finančnih delavcev iz vse države. Organizatorja (Zveza ekonomistov Slovenije in Zveza računovodskih delavcev, finančnikov in revizorjev Slovenije) sta nanj povabila ugledne predavatelje.

Marko Simoneti, direktor Agencije za prestrukturiranje gospodarstva, je menil, da je zakonodaja na tem področju izredno zapletena in težko prenosljiva v prakso, zato so v Agenciji že pripravili vrsto popravkov, ki jih bo moral sprejeti parlament. Direktor **Skla** RS za razvoj **mag Uroš Korže** je govoril o vlogi sklada v procesu privatizacije in denacionalizacije. **Janko Dezelak** iz Pivovarne Lasko je slikovito opisal njihov model privatizacije. Pokazal se je za uspešnega, saj so lani ustvarili celo akumulacijo. Voditelj razprave **dr. Mairan Mihelčič** z ljubljanske EF je dejal, da pri nas ni tako težko uspeti, »pravi podvig pa je uspeti po zakoniti poti.« Po polodne so na okrogli mizi ilustrirali izvedbe tipičnih lastniških preoblikovanj. Danes in jutri se simpozij nadaljuje.

NOVICE

Prenavljanje teniskih igrišč

PORTOROŽ - Delavci ljubljanskega Sportplana ze lep cas prenavljajo teniška igrišca v portorokskem sprtnem parku. Na novo so uredili igrišce, menjali dotrajano ograjo ter stebre z mrezo, zarisali nove crte in opravili se mnoga druga dela. **Enes Lojo**, generalni direktor Casinaja, ki prenovo finansira, je povedal, da bodo igrišca nared pred 27. marcem, ko pričakujejo prve organizirane skupine "teniskih" turistov iz tujine. V nacrthu so imeli tudi razširitev garderob in bifeja, vendar jih je cas prehitel, zato so dela odložili za kasneje. (A.N.)

Izvedeli bodo več...

POSTOJNA - Odbornica **Valerija Kokosar** je na zadnji seji občinske skupščine od IS zahtevala, naj ta ob predložitvi zaključnega računa za leto 1992 (le-tega je IS na zadnji seji umaknil z dnevnega reda) skupščino seznani tudi s stanjem zadolženosti v tej občini. Neodvisni odborniki pa so IS zadolžili, naj jim pripravi poimenski seznam podjetij ki so iz občinskega proračuna v lanskem letu prejeli posojila. Zanimalo jih je, pod kakšnimi pogoji so podjetja ta sredstva dobila in koliko so jih doslej že vrnila. Občinska vlada je ob tem skupščini ponudila, da bo takšen pregled pripravila kar za zadnjih pet let in ne le za preteklo leto, kot so predlagali omenjeni odborniki. Iz poročila bo tako razvidno, koliko in kako visoke kredite so raznim podjetjem odobrile tudi prejšnje vlade, ne le sedanja liberalno-demokratska. (M.G.)

Gneča v pristanišču

KOPER - Pred izgradnjo Ogrlice je bil promet s tovornjaki velik problem. S sirtivijo mesta pa tudi, recimo ji obvoznica, ne ustreza potrebam. Uvajanje takimenovanih ferry linij do Draca in Patrasa je v Koper pripeljalo veliko tovornjakov, ki dan ali dva pred odhodom trajekta dobesedno zasedejo odstavni pas na Ogrlici, zaradi pomanjkanja prostora pa jih zasledimo tudi na drugih parkirnih prostorih ob mestnem središču. Da bi se izognili večjim zastojem so ob **Luki** zaceli graditi terminal za tovornjake, ki bo v prvi fazi nudil parkirni prostor kakim stotim vozilom, v končni pa dvakrat večjemu številu. Denar (naložba je vredna kakih 50 milijonov tolarjev) so prispevale **Luka**, **Galeb** in **Istrabenz**. Hkrati pa občina Koper gradi tudi cesto, ki bo terminal povezala z že obstoječim cestnim omrežjem. Tudi vrednost te naložbe ocenjujejo na 50 milijonov tolarjev, ob novogradnji pa naj bi bili dokončani do mednarodnega delavskega praznika, prvega maja. (Foto: A. Znidarčič)

Dela proti poplavam

BACA PRI MODREJU - Dela pri preprečevanju poplavljanja Bace in Idrijce so v teku. Po nasvetih ing. Magajneti bodo poleg tekočih del pri odstranjevanju večjih količin proda, kar so že začeli delati po novem letu, morali razširiti tudi skalnato ozino pod železniško postajo Most na Soci. Ker bo kmalu tu ribiska sezona, del ne bodo utegnili opraviti do konca. (M.M.)

Revija glasbenih šol Primorske

SEZANA - Srečanje glasbenih šol Primorske se bo nadaljevalo v četrtek, 25. marca, ob 16. uri v kulturnem centru **Srečka Kosovela** v Sezani s tretjo izbirno revijo. V Sezani se bodo predstavili gojenci glasbenih šol iz Ajdovscine, Idrije, Koprca, Izole, Pirana, Nove Gorice, Postojne, Sezana, Tolmina, Glasbene matice iz Trsta ter Slovenskega centra za glasbeno vzgojo **Emil Komel** iz Gorice. Sezanska glasbena sola, ki v letosnjem letu praznuje 40-letnico delovanja, se bo predstavila s točkami, ki jih bodo izvajali **Svetlana Gec-harmonika**, **Lean Ravalič** **Pegan-tro-benta**, **Kristjan Sel-pozavna**, na klavir jih bo spremljala **Mojca Rozaj**. Tudi iz sezanske revije se bodo najboljši potegovali za obe zaključni reviji. "Mladi talenti", kjer sodelujejo učenci do 15. leta, in bo 30. marca v Postojni, in revijo "Mladi koncertanti", kjer nastopajo starejši nad 15 let 2. aprila na Opcinah. (O.K.S.)

Kajakaske šole delajo gnečo

TOLMIN - Občinski odlok o plovbi, po rekah **Soci**, **Idrijci** in pritokih, ki ga je sprejel občinski IS, bo urejal tudi vprašanje dosedanjega samoorganiziranja tujih kajakaskih sol pri nas. Ker bodo njihovo dejavnost nadzirali poleg inspektorjev tudi občinski redarji, pričakujejo vec reda. Odlok je nujen, saj kot je videti državni zakon o varstvu okolja do sezone se ne bo sprejet. Odlok bo zacel veljati, ko ga bo potrdila občinska skupščina. (M.M.)

Tekmovanje v streljanju za prvenstvo v regiji

SEZANA - Občinska strelska zveza je organizirala občinsko tekmovanje za mlajše in starejše mladince, ki se ga je udeležilo 13 tekmovalcev. Najboljša iz vsake skupine, bosta zastopala sezanske vrste mladih strelcev na danasnem (četrtek, 25. marca) regijskem tekmovanju v Postojni. Med mlajšimi mladinci jena občinskim tekmovanju zmagal **Dean Grandič** (OS Divaca) s 158 krogi, med mladinci pa **Dean della Torre** s 323 krogi. (O.K.S.)

NALOŽBE / INVESTICIJSKI SKLADI (2)

Davčna zakonodaja ne omenja skladov, ki bodo postali zanimivi zaradi lastninjenja

BORUT ISTENIC

LJUBLJANA - Naložbe v investicijske sklade, ki jih pri nas vodijo nekatere večje borzno-posredniške hiše, so se vedno stvar osebnega zupanja in verjetno bo preteklo se nekaj časa, da bo tudi takšno investiranje dobilo zakonsko osnovo. Medtem so se investitorji v investicijske sklade ob koncu koledarskega leta znanli pred vprašanjem prijave dohodnine in olajšav. Znano je dejstvo, da sodijo naložbe v vrednostne papirje med davčne olajšave, vendar vprašanje investiranja v investicijske sklade zakon o dohodnini ne tretira oziroma te možnosti sploh ne pozna. Tako se spet srečamo z nedorečenostjo davčne in finančne zakonodaje.

Za primer si lahko ogledamo, kako se ukvarjajo s temi zadevami v državah razvitega Zahoda. Tam poznajo sklade, katerih naložbe niso obdavčene (skladi državnih in komunalnih obveznic), in sklade, ki vlagajo v vrednostne papirje, katerih kapitalisti dobicek je obdavčen (delnice). Davčni zavezanec potrebuje pri napovedi dohodnine potrdilo o vplačilu v sklad in formular, ki ga prejme od davčne uprave. Ob koncu vpise davčni status svojih naložb. Ob nakupu in prodaji deležev oziroma točk sklada pa mora za vsako spremembo vpisati visino profita ali izgubo (razlika med nakupno in prodajno vrednostjo vlozka v skladu). Tako davka na dodano vrednost ne plača sklad, temveč njegovi vlagatelji.

Hiter razvoj ponudbe na področju investiranja močno prehiteva capljajočo zakonodajo, ki z nedorečenostjo deluje nespodbudno na razvoj investicijske miselnosti posa-

meznih investorjev.

Razmislijo, da bodo skladi v prihodnosti igrali pomembno vlogo pri odločitvi o vrsti in načinu varčevanja posameznika, saj ponujajo cedalje večji asortiman storitev, s svojo velikostjo in profesionalnim upravljanjem pa zagotavljajo relativno visoko stopnjo varnosti in dohoda. Ta dejavnika sta različna glede na vrsto investicijske politike posameznega sklada. V zadnjem času so predvsem v Združenih državah v ospredju skladi agresivne rasti, katerih investicijska politika je usmerjena predvsem v delnice manjših perspektivnih podjetij. Ta se kapitalsko precej hitro večajo, po drugi strani pa ne izplačujejo dividend oziroma so te majhne.

Glede na spekulantske strasti nekatere investitorjev in ob hkratnem povečanju obsega ponudbe delnic na našem finančnem trgu bo verjetno kmalu sledilo ustanavljanje skladov z delnicami, katerih osnovni moto bo predvsem kapital-ska rast ob rahlem zmanjšanju dejavnosti varnosti. Ti skladi bodo zanimivi in zasedeni zlasti ob sprejetju lastninske zakonodaje, ko se bo na trgu pojavilo večje število delnic. Vendar je tu treba poudariti, da se tečaji vrednosti delnic v prihodnje ob relativno skromnem finančnem obsegu kapitala domačih investitorjev ne bodo tako skokovito visali, kot smo bili priča v preteklih mesecih. Realno je pričakovati, da se bo ob povečani ponudbi delnic, s sprejetjem nove zakonodaje, ki bo strožje urejevala trgovanje z vrednostnimi papirji, in zascito investitorjev trg umiril in postal preglednejši.

Bolgarski kapital v makedonski banki

SOFIJA - Narodna banka republike Makedonije je podelila licenco prvi makedonski banki s tujim deležem, so uradno sporočili v Skopju. Bolgarska Balkanbank je postala glavni delničar novoustanovljene Balkanske banke v Skopju, saj ima 34 odstotkov delniškega vložka. Balkanbank je sicer mesana banka, kontrolira pa jo država. Dve zasebni makedonski firmi, Sloga in Združeni konsultanti, imata 20 oziroma 12 odstotkov delnic, Bolgarska kreditna banka in Prva finančno borzna hiša pa vsaka po 17 odstotkov. »Balkanska banka je prva banka s tujo udeležbo, ki je dobila dovoljenje za delo v Makedoniji«, je Reuterju dejal pravni svetovalec bolgarske Balkanbanke Todor Batkov. Kot je povedal, bo banka imela 900 milijonov makedonskih dinarjev (870.400 USD) ustanovitvenega kapitala, delati pa bo začela sredi aprila. Pričakujejo, da bo poslovala z depoziti zasebnih in državnih makedonskih firm. Kreditirala bo takšne projekte, kot so gradnja direktne železniške povezave med Bolgarijo in Makedonijo, gradnja plinovoda in avtoceste. Balkanska banka bo odprla tri podružnice, in sicer v Bitoli, Ohridu in Strugi. (Reuter)

Belgijska narodna banka ohranja tečaj franka

BRUSELJ - Narodna banka Belgije je v sredo dvignila svoje ključne tržne obrestne mere, da bi tako ubranila frank, ki se je nekoliko omajal, ko je vlada ponudila svoj odstop. Centralna banka je zagotovila, da je premik obrestnih mer samo začasen ukrep. Z njim skušajo odgovoriti na narasčajoči pritisk na obrestne mere in znova potrditi belgijsko strogo politiko v zvezi s tečajem franka. »Centralna banka in vlada v celoti podpirata temeljno usmeritev o strogi denarni politiki znotraj medvalutnih razmerij«, je povedal predstavnik te banke. V torek je premier Jean-Luc Dehaene ponudil svoj odstop zaradi proračunske krize. Zato se je v sredo kralj Baudouin sestal s politiki. Po dvigu obrestne mere je bil belgijski frank v primerjavi z marko vreden 20, 6315, kar je nekoliko manj v primerjavi z njegovo prejšnjo vrednostjo, ki je znašala 20, 6350 belgijskega franka za nemško marko. Centralna banka je dvignila dve ključni obrestni meri z neposrednim učinkom. Glavna obrestna mera se je povečala za pol odstotka (na 8, 5 odstotka), 24-urna obrestna mera pa se je dvignila za celo odstotno točko, in sicer na 10 odstotkov. Obresti na denarnem tržiscu so bile nekoliko višje zaradi ukrepov centralne banke. Eden od trgovcev je izjavil, da je bil presenečen, kako hitro so se kratkoročne tržne obresti stabilizirale: takoj po začetnem dvigu. (Reuter)

SLOVENSKA ELEKTROINDUSTRIJA

Tudi čisti izvozniki na zahod komaj shajajo

Slovenska elektroindustrija, v kateri je zaposlenih skoraj 40.000 delavcev, ustvari 12,5 odstotka slovenskega izvoza

MILE ČUK

LJUBLJANA - Slovenska elektroindustrija sodi med tiste panoge, ki jih je izguba jugoslovanskega trga v letu 1991 najbolj prizadela. Padec proizvodnje se je sicer začel že pred petimi leti, v tem obdobju pa znaša kar 40 odstotkov. V letu 1990 je ta panoga na konvertibilne trge izvozila 36 odstotkov proizvodnje, doma je prodala 32 odstotkov, približno toliko pa so prodali na nekdanjem jugoslovanskem trgu. Izguba tega trga pa so v elektroindustriji delno nadomestili, saj se polovico izdelkov izvozijo na ključne evropske trge, polovico pa prodajo na slovenskem trgu. Delež te panoge, v kateri je trenutno zaposlenih skoraj 40.000 delavcev, je kljub temu lani znašal 12, 5 odstotka celotnega slovenskega izvoza. Poleg izgube trga pa je elektroindustrija z razpadom Jugoslavije izgubila tudi precej nepremičnin, katerih vrednost znaša vsaj 200 milijonov nemških mark. Če hoče ta panoga preživeti, se bo moral delež v izvozu, kot je poudaril sekretar združenja za elektroindustrijo pri GZS, Franc Gerbec, povečati na 70 ali 75 odstotkov. Hkrati je poudaril, da v elektroindustriji že četrto leto ni bilo pomembnejših naložbenih projektov. Elektroindustrija, ki je velik pro-

izvajalec opreme za javne sisteme, je precej prizadeta tudi zaradi velikega zmanjšanja naložb v teh dejavnostih. To velja, denimo, za energetske naprave, za telekomunikacijsko opremo in varnostne sisteme za promet. Gerbec meni, da je treba ustaviti delitev velikih podjetij na manjša. Če se bodo takšna gibanja v elektroindustriji nadaljevala, se bo proizvodnja se naprej zmanjševala, s tem pa tudi izvoz. Poglavitni pogoj za to, da bo ta panoga lahko preživela, je seveda povečanje konkurenčne sposobnosti. Zato od vlade pričakujejo, da bo končno začrtala makroekonomsko politiko, ki bo veljala vsaj nekaj let.

Konkurenčno sposobnost naj bi vlada omogočila z ustreznimi izvoznimi spodbudami, nujno pa je tudi zmanjšanje obremenitev, ki izhajajo iz OD. Te znašajo pri nas 110 odstotkov, pri konkurenčnih podjetjih v tujini pa le 70, pa tudi tečajna politika bi morala slediti inflaciji.

In kaj menijo direktorji izrazito izvozno usmerjenih podjetij v tej panogi, ki bi - upostevaje ekonomska merila - morala

poslovati s precejšnjim dobičkom, pa kljub temu komaj shajajo? Stane Goste, direktor podjetja Elektroelement Izlake, v katerem je 1080 zaposlenih, več kot 60 odstotkov proizvodov pa izvažajo, je opozoril, da zaostajanje tečaja vse bolj zmanjšuje konkurenčnost podjetij v tej panogi. Prav potihem so, kot je dejal, ukinali tudi stimulacije, ki jih je bilo deležno izvozno gospodarstvo. Po Gostetovem mnenju bi bilo treba tudi zmanjšati obremenitve na osebne dohodke. Veljalo bi tudi uskladiti davčno politiko, saj največ plačujejo ravno tisti, ki poslujejo pozitivno. Goste predlaga tudi povračilo plačanih obresti za pripravo proizvodnje za izvoz, pa tudi brezcarinski uvoz opreme za podjetja, ki več kot 60 odstotkov izvoza ustvarijo na zahodnih trgih. Tudi direktor podjetja Domel Železniki Anton Rakovec je opozoril na zaostajanje tečaja in visoke domače stroške materiala, kar bistveno zmanjšuje konkurenčnost. Čeprav 1300 zaposlenih prejema precej manjše neto osebne dohodke kot v konkurenčnih podjetjih na Zahodu, so bruto dohodki zaradi obremenitev večji. Vlada bi morala - po

Rakovcem mnenju - čiste izvoznike (Domel skoraj celotno proizvodnjo elektromotorjev izvažajo) subvencionirati, omogočiti cenejša posojila in sklad za stimulacijo izvoza. Čeprav celotno proizvodnjo izvažajo, kot je dejal Rakovec, komaj shajajo. Direktor podjetja Iskra-Tel (1100 zaposlenih, letos 70 odstotkov izvoza) Andrej Polenec meni, da sama tečajna politika ni poglavitni problem. Hkrati se zavezuje, da to, da končno dobimo dolgoročni socialni pakt kar zadeva plače. Nujna je tudi podpora bančnega sistema pri financiranju nastopa na tujih trgih, pa tudi dejavnost vloga Slovenske izvozne družbe pri zavarovanju izvoznih poslov. Direktor podjetja Iskra Stevci Niko Bevk je opozoril, da bi tečaj moral slediti inflaciji, dodatni udarec izvoznikom pa je bila ukinitve stimulacije. Pri investicijski opremljenosti bi morali biti davki cimenjši, cimpnej pa bi bilo treba skleniti meddržavne sporazume, s katerimi bi carine ukinili. Podjetje Iskra Stevci, v katerem je zaposlenih 1400 delavcev, izvažajo 96 odstotkov proizvodnje, od tega polovico v Nemčijo, dve tretjini pa na zahtevne zahodnoevropske trge. Kljub temu le s težavo poslujejo pozitivno.

Inflacija v Evropski skupnosti

BRUSELJ - Povprečna letna inflacija v državah Evropske skupnosti je februarja padla na najnižjo točko v skoraj petletnem obdobju. Dosegla je namreč 3,5 odstotka, januarja letos pa je bila 3,6 odstotka. Podatke je včeraj objavil statistični urad Evropske komisije. Omenjeni statistični urad sporoča, da so najnižjo raven doslej zabeležili junija 1988, ko je bila povprečna inflacija v državah Evropske skupnosti 3,4 odstotka. Statistični urad dodaja, da je bila februarjska inflacija nižja kot v enakem mesecu lani v vseh državah članicah Evropske skupnosti, razen v Belgiji in Luksemburgu. Po podatkih statističnega zavoda. V Združenimi državami Amerike je bila februarjska inflacija 3,2 odstotka, na Japonskem pa 1,4 odstotka. (Reuter)

NEMČIJA / UKREPI CENTRALNE BANKE

Gospodarstvo pričakuje še nižje obrestne mere

Bundesbank je ohranila ključno obrestno mero in tako pomirila finančna tržišča, ki so se bala ponovnega dviga obrestnih mer

ANTHONY WILLIAMS/REUTER

FRANKFURT - Nemška centralna banka Bundesbank je včeraj ohranila nespremenjeno ključno tržno obrestno mero in tako pomirila finančna tržišča, ki so se bala, da bo ze zapustila svojo politiko postopnega zniževanja uradne nemške obrestne mere. Centralna banka je naložila svoje sklade za reeskont vrednostnih papirjev pri drugih bankah po minimalni 8, 25-odstotni stopnji, ki se ne razlikuje od stopnje, s katero banka dovoljuje potrebe na tržišču v zadnjih stitirajstih dneh. Nekateri so bili zaskrbljeni, da se bo prav ta obrestna mera dvignila potem, ko je Bundesbanka zaprosila druge banke, naj svoja sredstva ponujajo po različnih obrestnih merah in ne zgolj po fiksni 8,25-

odstotni, ki je veljala pri prejšnjih ponudbah. Trgovcem je odleglo v sredo, ko ni prišlo do zvišanja obrestne mere pri trgovanju v tem najmočnejšem evropskem gospodarstvu. »Gibanje obrestnih mer je nespremenjeno. Obresti se bodo še vedno postopoma zniževale«, je povedal eden od trgovcev. Drug trgovec je dodal: »Pri obrestnih merah ni prišlo do nobenega preobrata in tako bo tudi v prihodnje.« Bundesbank je znižala svojo ključno diskontno obrestno mero za posojila na 7,50 odstotka (z 8 odstotkov v minulnem tednu). Gospodarstveniki so ta ukrep ocenili kot postopno in ne-nehno sproščanje monetar-

ne politike, ki naj bi vdhnilo življenje v usihajoče evropsko gospodarstvo. Do naslednjega znižanja utegne priti v nekaj tednih, kljub temu pa pričakujejo, da bo Bundesbank najprej znižala svojo reeskontno obrestno mero kot uvod v znižanje drugih obrestnih mer. Tržišča je vzemirilo torkovo obvestilo banke o giblivi obrestni meri, saj bi ta lahko povzročila tudi zvišanje reeskontne obrestne mere. Banke so po svojem izboru kupovale v okviru giblivi obrestnih mer. Ker je denarno tržišče precej pod pritiskom dajatev na izplačila, so pričakovali, da bodo tiste banke, ki imajo nizko obvezno rezervo, zahtevale višje

obrestne mere, da bi si tako zagotovile sredstva, ki jih potrebujejo. Nekateri so opazili, da je Bundesbank v tem tednu pospešeno delovala v zaledju in dajala injekcije prve pomoči v obliki dodatnih skladov na tržišču, da bi tako bankam zagotovila likvidnost. Ze to je bilo zadostno znamenje, da banka noče spremeniti sedanjega upadajočega gibanja obrestnih mer. Nemško tržišče vrednostnih papirjev se je ugodno odzvalo na omenjeno novico v zvezi z naraščanjem vrednosti delnic. Borzni posredniki so bili zaskrbljeni zaradi naslednjih korakov Bundesbank, ko se je razvedelo, da je inflacija v gosto naseljeni Vestfaliji v marcu v primerjavi s stiriimi, odstotki v februarju narasla z 0,2 odstotka.

Foto: Aleš Fevžer

KITAJSKA / TEČAJ JUANA

Ameriški dolar je še vedno precenjen

ANDREW BROVNE/REUTER

PEKING - Ameriški dolar je kljub prizadevanjem vlade, ki hoče zavreti njegovo rast v primerjavi z juanom, še vedno precenjen na kitajskem menjalniskem tržišču, je v sredo povedal predstavnik centralne banke.

Cu Cengking, namestnik guvernerja Narodne banke Kitajske, je prepričan, da bi bil za dolar primernejši nižji tečaj.

Seveda intervencija na tržišču ne bo zadostala za premostitev primanjkljaja, dolgoročni odgovor pa bo prej ali slej treba poiskati v uravnoteženi zunanjetrgovinski bilanci.

Lanski naraščajoči uvoz je poglavitni razlog naraščanja tečaja dolarja.

»Zgolj s pritiskom na dolar ne bomo odkrili najboljše metode«, je povedal Cu v intervjuju. »Predvsem je treba spremeniti strukturo uvoza in izvoza, če hočemo rešiti ta problem.« Cu je menil, da je uradni menjalni tečaj »bolj ali manj prilagojen gospodarski stvarnosti« in omenil, da je bila vrednost juana v primerjavi z ameriškim dolarjem (glede na uradno menjavo v zadnjih letih) razvrednotena približno za pet odstotkov, pri čemer so upo-

stevali dvig prodajnih cen na drobno. Kljub temu je juan v istem obdobju izgubil 40 odstotkov svoje vrednosti na menjalniskem trgu. Padanje vrednosti se je se pospešilo v letosnjih prvih dveh mesecih, ko je centralna banka posredovala na tržišču, da bi stabilizirala menjalniški tečaj. »Okrepili smo posege na tržišču, da bi zagotovili stabilnost«, je dejal Cu. Razkril je, da so bili ti posegi potrebni predvsem zaradi dajanja poguma »podjetjem v dr-

zavni lasti, da bi ta spravila v promet ameriške dolarje, ki so jih zadrževali v pričakovanju, da bo tečaj ameriške valute se višji. »Najpomembnejši ukrep je prav v tem, da opogumimo podjetja, ki imajo devize, da jih zamenjajo s tistimi podjetji, ki jim deviz primanjkuje«, je povedal Cu. »Zdaj smo uvedli nekatere administrativne metode nadziranja cen na tržišču. To pomeni, da uporabljamo kombinacijo tržnih in administrativnih metod.«

Kljub posegom ni znamenj, da bi se utegnil juan kmalu okrepiti. Zahodni bančniki niso prepričani, da bo obdržal svoj položaj. Tisti, ki spekulirajo, se vedno stavijo na višji dolar. Uvoz se je lansko leto povečal predvsem zaradi naraščanja stevila kapitalnih naložb. Rast je tako dosegla 12,8 odstotka, dvakrat več, kot so uradno napovedovali.

Rast naj bi ostala dvo-stevilčna tudi v tem letu, ko uvoz se vedno narašča. Uvoz je v februarju skokovito poskočil za 35 odstotkov v primerjavi s istim obdobjem lani in ta-

ko daleč presega izvoz, ki je prav tako višji za 20 odstotkov. Ni jasno, ali bo vlada pri zaviranju velikankega stevila gradnje z omejevanjem kreditov res sposobna v kratkem času zmanjšati povpraševanje. Celoten sistem nima nobenih zaviralnih znamenj, čeprav je Cu izjavil, da o tem prav zdaj razmislijo. Tuja mesana podjetja, ki uvažajo surovine in jih prodajajo na kitajskem trgu, so bila ob tem posebno hudo prizadeta, veliko nactovanih prekomorskih investicij pa so zadržali zaradi nestabilnosti tečaja.

Kdo sploh ima dolarje?

MENJALNIŠKI TEČAJI

24. marec 1993

Nemška marka (tečaj za 1 DEM)
Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)
Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)

menjalnica
Avalon
Avtohisa

menjalnica	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Avalon	65,30	66,20	9,18
Avtohisa	65,20	65,90	8,90

Banka Vipava
Bobr Fuzine
Bobr Trzin
BTC terminal Sezana*
BTC d.d. Ljubljana*

Banka Vipava	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Banka Vipava	65,25	66,04	9,08
Bobr Fuzine	65,40	65,80	9,25
Bobr Trzin	65,40	65,80	9,25
BTC terminal Sezana*	65,00	65,80	9,15
BTC d.d. Ljubljana*	64,90	66,75	9,10

Come 2 Us*

Dom Kaffee Domžale
Dom na trgu

Dom Kaffee Domžale	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Dom Kaffee Domžale	65,40	65,70	9,25
Dom na trgu	65,30	65,80	9,23

Emona Globtour
Eros Ljubljana
Eros Kranj
Euroservis Sezana
Eurotours International

Emona Globtour	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Emona Globtour	65,10	66,30	9,17
Eros Ljubljana	65,40	65,80	9,20
Eros Kranj	65,30	66,00	9,20
Euroservis Sezana	65,35	65,75	9,10
Eurotours International	65,10	65,98	9,10

Feniks Markovec Koper
Feniks Koper
Feniks Portoroz
Fiba
Firadas

Feniks Markovec Koper	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Feniks Markovec Koper	65,00	66,00	9,00
Feniks Koper	65,10	66,20	9,00
Feniks Portoroz	65,10	66,00	9,05
Fiba	65,20	66,20	9,00
Firadas	65,15	66,15	9,20

Galileo - Kozina
Golfurist Ljubljana

Galileo - Kozina	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Galileo - Kozina	65,00	65,75	9,00
Golfurist Ljubljana	65,30	66,00	9,15

Hida
Hipotekarna banka Koper*
Hranilno kreditna služba
Hram Rožice

Hida	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Hida	65,50	66,60	9,26
Hipotekarna banka Koper*	65,15	66,35	9,15
Hranilno kreditna služba	65,20	66,00	9,21
Hram Rožice	65,50	65,70	9,30

Ilirika Ilirska Bistrica
Ilirika Slovenj Gradec
Ilirika Postojna
Ilirika Sezana

Ilirika Ilirska Bistrica	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Ilirika Ilirska Bistrica	64,50	66,10	8,95
Ilirika Slovenj Gradec	65,51	66,10	9,24
Ilirika Postojna	65,31	65,80	9,11
Ilirika Sezana	65,31	65,80	9,18

Invest Skofja Loka
Italdesign*

Invest Skofja Loka	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Invest Skofja Loka	65,30	66,45	9,25
Italdesign*	65,20	65,90	9,17

Klub Slovenijales
Komerčna banka Triglav

Klub Slovenijales	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Klub Slovenijales	65,30	66,10	9,25
Komerčna banka Triglav	65,10	65,35	9,15

Kompas Hertz Celje*
Kompas Hertz Velenje*
Kompas Hertz Idrija*
Kompas Hertz Kranj*
Kompas Hertz Novo Mesto*
Kompas Hertz Krško*
Kompas Hertz Bled*
Kompas Holidays
Kompas Fintrade

Kompas Hertz Celje*	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Kompas Hertz Celje*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Velenje*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Idrija*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Kranj*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Novo Mesto*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Krško*	65,50	66,00	9,15
Kompas Hertz Bled*	65,50	66,00	9,15
Kompas Holidays	65,50	65,75	9,20
Kompas Fintrade	65,50	65,75	9,25

Libertas Koper*
Ljubljanska banka d.d. Lj.
LB Dolenjska banka d.d.
LB Banka Zavarje Trbovlje
LB Komerčna banka NG d.d.
LB Splošna banka Celje d.d.
LB Splošna banka Koper d.d.*
LB Kreditna banka Mb d.d.*

Libertas Koper*	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Libertas Koper*	65,20	65,96	9,12
Ljubljanska banka d.d. Lj.	64,95	66,80	9,18
LB Dolenjska banka d.d.	65,00	66,40	9,20
LB Banka Zavarje Trbovlje	64,50	66,50	9,17
LB Komerčna banka NG d.d.	64,10	66,80	9,01
LB Splošna banka Celje d.d.	65,10	66,35	9,10
LB Splošna banka Koper d.d.*	63,45	66,18	8,90
LB Kreditna banka Mb d.d.*	64,50	66,50	9,10

MA Vir
Madai*
Media*

MA Vir	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
MA Vir	65,30	65,80	9,00
Madai*	65,20	65,80	9,18
Media*	65,50	65,95	9,20

Niprom I
Niprom II

Niprom I	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Niprom I	65,30	65,65	9,28
Niprom II	65,30	65,65	9,28

Otok Bled

Otok Bled	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Otok Bled	65,30	65,96	9,26

Petrol
Pigal Solkan Nova Gorica*
Pigal Kobarič*
Pigal Obutek*
Pigal Diskont*
Poštna banka Slovenije*
Probanka d.d. Maribor

Petrol	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Petrol	65,40	65,80	9,20
Pigal Solkan Nova Gorica*	65,20	65,90	9,20
Pigal Kobarič*	65,20	65,90	9,20
Pigal Obutek*	65,20	65,90	9,20
Pigal Diskont*	65,20	65,90	9,20
Poštna banka Slovenije*	63,00	65,80	8,96
Probanka d.d. Maribor	64,30	66,30	9,10

Publikum Ljubljana
Publikum Celje
Publikum Dobova
Publikum Kostanjevica
Publikum Krško
Publikum Maribor
Publikum Metlika
Publikum Mozirje
Publikum Novo Mesto
Publikum Piran
Publikum Tolmin
Publikum Sevnica
Publikum Šentilj
Publikum Šentjur pri Celju
Publikum Trebnje
Publikum Zagorje
Publikum Zalec

Publikum Ljubljana	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Publikum Ljubljana	65,40	65,65	9,25
Publikum Celje	65,30	65,69	9,25
Publikum Dobova	65,05	66,10	9,08
Publikum Kostanjevica	65,05	66,10	9,08
Publikum Krško	65,05	66,10	9,08
Publikum Maribor	65,55	66,09	9,25
Publikum Metlika	65,60	66,20	9,20
Publikum Mozirje	65,50	66,40	9,20
Publikum Novo Mesto	65,10	66,10	9,00
Publikum Piran	65,05	66,10	9,09
Publikum Tolmin	65,55	65,85	9,15
Publikum Sevnica	65,50	65,99	9,25
Publikum Šentilj	65,55	66,09	9,24
Publikum Šentjur pri Celju	65,35	65,70	9,21
Publikum Trebnje	65,15	66,35	9,20
Publikum Zagorje	65,40	66,18	9,18
Publikum Zalec	65,45	65,75	9,21

Shalaby Koper
Sit-on
SKB d.d. Ljubljana* **
Sl. hranilnica in posojilnica Kranj

Shalaby Koper	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Shalaby Koper	65,00	66,00	9,00
Sit-on	65,20	66,20	9,12
SKB d.d. Ljubljana* **	65,45	65,80	9,30
Sl. hranilnica in posojilnica Kranj	65,60	65,90	9,20

Slovenijaturist Jesenice
Slovenijaturist Ljubljana
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*

Slovenijaturist Jesenice	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Slovenijaturist Jesenice	65,55	66,55	9,19
Slovenijaturist Ljubljana	65,40	65,80	9,30
Slovenijaturist zel. postaja Mb.*	65,30	66,80	9,20
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	65,50	65,95	9,15

Slovenska investicijska banka*
Sonce
SZKB

Slovenska investicijska banka*	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Slovenska investicijska banka*	65,30	66,00	9,15
Sonce	65,30	65,90	9,20
SZKB	65,20	66,00	9,21

Tartarus Postojna
Tentours Domžale
Tori*
Tourist service Portoroz
Tricas*

Tartarus Postojna	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Tartarus Postojna	64,66	66,10	9,06
Tentours Domžale	65,30	65,80	9,20
Tori*	65,40	65,90	9,20
Tourist service Portoroz	64,65	66,45	8,90
Tricas*	65,50	65,80	9,20

Upimo

Upimo	Nemška marka	Avstrijski šiling	Italijanska lira
Upimo	65,50	65,65	9,25

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE

VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVAŠKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 58 z dne 24. marca — Tečaji veljajo od 25. 3. 1993 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE						
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	73,0787	73,2986	73,5185
Avstrija	040	šiling	100	900,4488	903,1583	905,8678
Belgija	056	frank	100	307,1397	308,0639	308,9881
Kanada	124	dolar	1	82,9303	83,1798	83,4293
Danska	208	krona	100	1648,1515	1653,1108	1658,0701
Finska	246	marka	100	1747,9338	1753,1934	1758,4530
Francija	250	frank	100	1860,3869	1865,9849	1871,5829
Nemčija	280	marka	100	6335,3890	6354,4524	6373,5158
Grčija	300	drahma	100	—	46,7561	46,8964
Irski	372	funt	1	—	154,2861	154,7490
Italija	380	lira	100	6,5287	6,5483	6,5679
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	7,0000	—
Japonska	392	jen	100	88,7905	89,0577	89,3249
Nizozemska	528	gulden	100	5635,6453	5652,6031	5669,5609
Norveška	578	krona	100	1489,1332	1493,6140	1498,0948
Portugalska	620	escudo	100	68,1688	68,3739	68,5790
Švedska	752	krona	100	1329,7982	1333,7996	1337,8010
Svica	756	frank	100	6840,9531	6861,5379	6882,1223
Velika Britanija	826	funt sterling	1	152,9363	153,3965	153,8567
ZDA	840	dolar	1	103,4379	103,7491	104,0603
Evropska Skupnost	955	ECU	1	122,9699	123,3399	123,7099
Španija	995	peseta	100	88,8221	89,0894	89,3567

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 25. MARCA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1)BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10.JUNIJA 1993:					1.000,000	621,072	625,212	1.246,284
77		124,2145	125,0423	124,6284	100,000	62,107	62,521	124,628

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

24. MAREC 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Eros Ljubljana	6,00	8,00
Fiba	6,00	8,80
Hida	6,00	8,30
Invest Skofja Loka	6,00	8,50
Italdesign*	6,00	9,00
Kompas Fintrade	6,50	8,09
LB Banka Zavarje Trbovlje	6,00	10,00
Ma Vir	6,00	9,00
Slovenijaturist	6,50	8,50
Tentours Domžale	6,00	10,00
TORI*	7,00	9,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

24. MAREC 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1560,00	1600,00
nemška marka	960,00	980,00
francoski frank	280,00	289,00
holandski gulden	848,00	876,00
belgijski frank	46,00	47,70
funt sterling	2310,00	2375,00
irski sterling	2315,00	2370,00
danska krona	248,00	256,00
grška dramma	6,60	7,50
kanadski dolar	1245,00	1284,00
japonski jen	13,30	13,90
švicarski frank	1035,00	1058,00
avstrijski šiling	135,70	140,00
norveška krona	224,00	231,00
švedska krona	200,00	207,00
portugalski escudo	10,00	10,80
španska peseta	13,00	13,90
avstralski dolar	1095,00	1128,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaski dinar	0,75	1,20

NOVICE

Sporazum o oblikovanju narodnega sveta

ADIS ABEBA - Voditelji petnajstih sprtih frakcij v Somaliji, ki sodelujejo na konferenci o nacionalni spravi v Adis Abebi, so v sredo podpisali sporazum o oblikovanju narodnega sveta. Vanj naj bi zbrali predstavnike vseh 18 avtonomnih pokrajin, na katere naj bi to državo razdelili. Predsedstvo države naj bi bilo rotirajoče, pogajalci pa si se niso edini o tem, iz katerih frakcij bodo izbirali predstavnike. Pogajanja naj bi trajala se dva ali tri dni. (STA, AFP)

Evropska komisija za sprejem Norveške v ES

BRUSELJ - Evropska komisija je v sredo dala zeleno luč za sprejem Norveške v Evropsko skupnost, pogajanja o njenem vstopu pa naj bi se začela 5. aprila, je sporočil predstavnik komisije Van den Broek. Norveška je za sprejem zaprosila 25. novembra lani. Komisija je pred časom že odobrila pogajanja z Avstrijo, Finsko in Švedsko o sprejemu v ES. (STA, AFP)

Belgijski kralj začel posvetovanja o premierovem odstopu

BRUSELJ - Belgijski kralj Baudouin je v sredo začel s posvetovanji z vodilnimi politiki v zvezi z odstopom ministrskega predsednika Jeana-Luca Dehaeneja, ki ga je ta predlagal v torek. Kralj ze po tradiciji skuša posredovati vsak, ko na političnem prizorišču pride do sporov, napovedujejo pa, da bodo tokratna posvetovanja trajala nekaj dni. (Reuter)

V petek v Bonnu demonstracije železarjev

DORTMUND - Nekaj deset tisoč nemških železarjev, ki jih je hudo prizadela kriza v jeklarski industriji, se je v sredo popoldne podalo na protestni pohod v Bonn, kjer bodo v petek protestirali proti odpuscanju delavcev v tej gospodarski panogi. Železarji iz Dortmunda so na pot krenili s priznanimi baklami, med potjo proti Bonnu pa se jim bodo pridružili se kolegi iz drugih krajev. Na koncu poti naj bi se jih zbralo 75.000. (STA, AFP)

OB DOGODKIH V NEKDANJI SOVJETSKI ZVEZI

Rusija je Jugoslavija z jedrskim orožjem

Ves Zahod se boji morebitnih nevarnih sprememb v Rusiji

NICHOLAS DOUGHTY / REUTER

BRUSELJ - Ves zahod tlači mora, ko spremlja boj za oblast v Moskvi. Predstavlja si namreč vojno v Rusiji v jugoslovanskem stilu, ki pa bi zajemala se jedrsko orožje. Če bo največja evropska vojska sila padla v kaos in državljansko vojno, pravijo analitiki in diplomati, je mogoče, da bodo jedrsko orožje uporabili bodisi na bojnem polju ali pa kot pogajalsko blago v zljji po premoci. »Zelo moramo biti pozorni na dejstvo, da imajo tam na tisoče nuklearnih glav, zato bi bila v takšnih okoliščinah nestabilnost ocitno izredno nevarna,« je izjavil prejšnji zunanji minister ZDA Lawrence Eagleburger. Zahod je precej prepričan, da je Moskva doslej obdržala trdno kontrolo nad nekdanjimi sovjetskimi jedrskimi zalogami, ki jih je največ prav v Rusiji, odkar so tisoče bojnih glav preselili sem iz drugih republik. Toda to bi se lahko tudi spremenilo. »Obstaja nevarnost, da bi se varstvo nad orožjem zrahljalo, če bi se država razbila. Njihovo taktično (s kratkim dojetom) jedrsko orožje je uskladiščeno po vsej federaciji,« pravi Bob Hall urednik revije Jane's Intelligence. »Soočiti se moramo z dejstvom, da bi kaos v Ru-

siji lahko onemogočil nadzor nad tem orožjem, s čimer bi se povečala možnost, da bi ga uporabile neodgovorne skupine ali pa bi ga prodali drugim državam,« je izjavil neki funkcionar Nata. Poleg tega so zahodne obveščevalne službe zaskrbljene, ker se vedno nimajo popolnih informacij o tem, kje natančno je orožje uskladiščeno, kako delujejo varnostni sistemi in kdo jih nadzira. Skrbi jih nadzor nad raketami z dolgim dojetom, od katerih so nekatere se vedno v Kazahstanu in Ukrajini. Čeprav je v glavnem verjeti, da ima vrh v Moskvi pregled nad vsemi siframi in komunikacijami, ki so potrebne za sprožitev jedrskega napada - tudi brez političnega dovoljenja, ce je treba -, pa Nato verjame, da Rusija pač ne bi imela nikakršnega interesa za kaj takega. Predelava sistemov, ki bi omogočila usmerjenost orožja na notranje tarče, se pravi, da bi jo bilo mogoče uporabiti v državljanski vojni, bi bila izredno zahtevna naloga.

Skrbi Zahoda so bolj osredotočene na to, pniske jedrske izstrelke in rakete s kratkim dojetom, ki sestavljajo kar polovico sovjetskega arzenala, ki šteje 30.000 bojnih glav in bi lahko padlo v roke povelj-

nikom nižjega ranga ali vojaškim skupinam. Obveščevalni viri poročajo, da je veliko orožja, ki je zdaj v celoti skoncentrirano v Rusiji, uskladiščene brez oborožitvenih sredstev. Če bi padlo v roke militantnim frakcijam v morebitni vojni, bi bilo zanje neuporabno, razen seveda, ce ti ne bi vedeli, kako ga izpopolniti, oziroma kje so manjkajoči deli. Ocenjujejo, da je samo polovico tega taktičnega orožja zavarovanega pred nepooblaščenno uporabo s celotnim kodiranim sistemom. Vse drugo, vključno s topniškimi jedrskimi naboji, ki so tako majhni, da jih je mogoče skriti kamorkoli, pa bi lahko uporabil katerikoli oficir dovolj visokega ranga, ki so ga učili ravnati s taktičnim jedrskim orožjem. Orožje s kratkim dojetom je uskladiščeno v velikih depojih, ki so pod varstvom notranjega ministrstva in ni razdeljeno vojaškim enotam. Toda diplomati pravijo, da je to varstvo veliko ohlapnejše kot med sovjetsko oblastjo. ZDA, Francija in Velika Britanija so ponudile pomoč pri uničevanju ruskega taktične jedrske oborožitve, vendar Rusi ne želijo, da bi se razvele podrobnosti o tem, kako hranijo in nadzirajo svoje orožje.

Ruski vojniki na Rdečem trgu (FOTO: AP)

IZRAEL / SPREMEMBE

Ezer Weizman novi izraelski predsednik

TEL AVIV - Pred letom dni je laburistični poslanec Ezer Weizman zapustil aktivno politiko, včeraj pa ga je izraelski parlament kneset izvolil za sedmega izraelskega predsednika, ki bo 13. maja nasledil dosedanjega predsednika Haima Herzoga.

Predsednik parlamenta Sevah Weiss je po izvolitvi cestital novemu predsedniku in pomenljivo navedel, da so z njegovo izvolitvijo zdaj vsi bliznjevzhodni predsedniki piloti, kar zbuja upanje, da bodo poleteli miru naproti. Weizman je bil namreč sef izraelskega letalstva, piloti pa so tudi egiptovski predsednik Hosni Mubarak, sirski predsednik Hafez el Asad in jordanski kralj Husein.

Poleg teh »pilotskih značinsti« je treba omeniti, da je 68-letni Ezer Weizman vnet zagovornik miroljubnega reševanja bliznjevzhodnega vprašanja in kot tak prava »golobica« med izraelskimi politiki, saj se je med drugim v preteklosti klub prepovedi sestal s predstavniki PLO. Zanj je glasovalo 66 od skupno 120 poslancev kneseta, medtem ko je njegov likudovski tekmelec Dov Silanski prejel 53 glasov.

Z Weizmanovo izvolitvijo se je kratka izraelska zgodovina ponovila, saj je bil prvi predsednik Izraela njegov stric Haim Weizman.

Novi predsednik je začel svojo kariero že za časa britanskega mandata nad Palestino kot pilot spitfirejev. Bil je ustanovitelj izraelskega letalstva, ki je v šestdesetih vojni dokončno dokazalo svojo premoč na Bliznjem vzhodu. Weizman je bil tedaj gorec konservativni likudovec in se je na smrt sprl s tedanjim načelnikom generalstaba in sedanjim premierom Rabinom.

Med campdavidskimi pogajanjmi je Weizman postopoma spremenil svoje vedenje. Najprej je zapustil Beginovo vlado, nato se svoj Likud in v osemdesetih letih ustanovil svojo stranko Jahad, ki je dobila tri poslance, ki so nato z njim prestopili v laburistične vrste. Weizman je znan po svojih bliskovitih pripombah, ki so izredno duhovite, a obenem tudi izredno pikre. Zdjaj pa je obljubil, da bo drzal jezik za zobmi.

Kako se mu bo to posrečilo, ni povsem jasno, ker se položaj v Izraelu in na zasedenih arabskih ozemljih iz dneva v dan slabša. »Njegovo letalstvo« je včeraj bombardiralo položaje hezbollahov v južnem Libanonu, v Nablusu pa so ubili nekega 23-letnega Palestincea.

POZIV ZDRUŽENIH NARODOV

Že štirje milijoni ljudi planeta Zemlje potrebujejo pomoč

Čedalje več jih je, ki ne morejo poskrbeti sami zase

Organizacija Združenih narodov v svojem že šestem pozivu, ki je bil pravkar objavljen, apelira na vse države sveta, naj pomagajo vse večjemu številu ljudi, prizadetih z grozotami vojne na tleh nekdanje Jugoslavije. Ta mednarodna organizacija v najnovejšem pozivu opozarja, da je na tem območju pomoč potrebna že skoraj štirim milijonom ljudi. V obdobju od aprila do decembra letos bi bilo potrebno za to najnujnejšo pomoč zagotoviti finančna sredstva v višini ene milijarde in tristo milijonov ameriških dolarjev. O pomoči in potrebnih finančnih sredstvih bodo Združeni narodi podrobneje razpravljali v četrtek v Zenevi. Številni stiri milijone pomoči potrebnih ljudi je

prav osupljivo in je na žalost iz dneva v dan večje. O tem govori tudi podatek, da so Združeni narodi v svojem prvem apelu prosili pomoči za 500 tisoč z vojno prizadetih v nekdanji Jugoslaviji. Ta pomoč je bila namenjena predvsem beguncem iz Hrvaske. Takrat je bilo potrebno zagotoviti »le« 24 milijonov dolarjev pomoči, toda s širjenjem vojne na ozemlju Bosne in Hercegovine se je število pomoči potrebnih kar za osemkrat povečalo, s tem pa je postal astronomsko visok tudi znesek, potreben za najnujnejšo pomoč.

Po najnovejših podatkih so agencije ZN - Unchr, Unicef, Wpfi, Who in lom - od novembra leta 1991 do marca letos od raznih raznih človekoljub-

nih organizacij za pomoč prejelo skupaj 519 milijonov dolarjev. Največ pomoči, kar 202 milijona, so prispevale države Evropske skupnosti. Največ je podarila Švedska - 33 milijonov dolarjev. Iz Združenih držav pa je prišlo 79 milijonov dolarjev pomoči. Večino tega denarja je dobil Visoki komisariat ZN za begunce (Unchr).

Wfp (World Food Programme) ima samo še za nekaj tednov zalogo hrane, zato ZN v apelu se posebej opozarja, da ni rezervnih zalog, ki bi ublažile nepričakovane zastoj pri razdeljevanju hrane. Poleg pomoči v hrani je zelo pomembna tudi pomoč Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki jo se posebej skrbi čezmerno razmnoževanje glodalcev in

širjenje nalezljivih boleznih, saj zaradi vojne v Bosni veliko otrok ni bilo cepljenih, zato je tukaj potrebna tudi pomoč Unicefa. Unicef in Unesco pa bosta skupaj pomagala pri ponovnem odprtju šol.

Pri organiziranju pouka za begunce v Sloveniji je slovenski vladi veliko pomagal Unchr. V lanskem letu je Unchr porabil za begunce v Sloveniji dobrih sedem milijonov ameriških dolarjev, za letošnje leto pa ima predviden enajst milijonov, čeprav so Združeni narodi v svojem najnovejšem apelu zapisali, da bi begunci v Sloveniji potrebovali pomoč v višini 19,5 milijona, od tega pa bi namenili solanjan begunskih otrok dobrih 700.000 dolarjev.

Dejan Zagorac

PISMO IZ LONDONA

Koši za smeti ubijajo otroke

ALJA KOSAK

stranili kose za smeti iz številnih nakupovalnih centrov v Londonu, ko je januarja letos eksplodirala bomba pred trgovsko hišo Harrolds. Toda konec februarja je bomba eksplodirala tudi v kosu za smeti na glavni ulici londonske četrti Camden.

Policija pravi, da ne more učinkovito preprečiti takšnih napadov. Lahko bi le odstranila vse kose za smeti z javnih hiso, obenem pa se zaveda, da bi teroristi hitro našli druga nova odlagališča. V teh bombnih eksplozijah k sreči ne umre veliko ljudi, a vedno je prevec ranjenih; med njimi so tudi težko poškodovani. Veliko nedolžnih ljudi in njihovih družin je nenadoma pahnenih v osebne tragedije.

Srečanje s terorističnim napadom v prestolnici in drugih večjih britanskih mestih je zdaj tako kot prometne nesreče postalo vprašanje usodnih naključij.

Minulo soboto, dan pred praznovanjem britanskega materinskega dne, so teroristi preselili svojo smrtonosno dejavnost v angleško mesto Warrington. V nakupovalnem središču, polnem otrok in staršev, ki so z njimi nakupovali darila za materinski dan, so v dva kosa za smeti podtaknili bombi. Eno so podtaknili v kos za smeti pred največjo drogerijo in lekarno, drugo pa v kos za smeti blizu restavracije McDonald, ki je vedno polna otrok. Tako je ob prvi ek-

sploziji umrl triletni deček Johnathan Baal, ki je z neko deklico kupoval cestitko za materinski dan. 56 ljudi je bilo ranjenih, med njimi tudi 12-letni Timothy Parry, ki je bezal pred prvo eksplozijo naravnost v drugo, ki ga je težko ranila. S hudimi obrambnimi poškodbami in poceno lobjano se bori za življenje, njegovi starši pa zaman, tako kot mnogi drugi, sprašujejo: »Kajaj?« Sliko angleškega obraza edine smrtno žrtve, triletnega Johnathana Baala, so objavili na naslovnih britanskih dnevnikov, tragedija v Warringtonu pa je pretresla ne le Britance, ampak tudi Irce v Britaniji in na irskem otoku. Johnathan je bil edini sin 59-letnega Wilfa Baala, ki

je svojega sina oboževal in se celo predcasno upokočil samo zato, da bi bil lahko več z njim skupaj. Zdjaj pa obupani oče le ponavlja: »Johnathan je bil moje življenje, zaradi njega sem živel.«

Irška vlada je sporočila, da bo na Johnathanov pogreb poslala svojega zastopnika, in predstavnik vlade je dejal: »Ob tej krivolonosti delimo ogorčenje z Britanci. Zelim pokazati, da smo zaskrbljeni, in poudariti, da zavračamo IRO.« V Londonu pa dodajajo, da bo to prvi predstavnik irske vlade ali celo član ministrskega sveta, ki se bo v Britaniji uradno udeležil pogreba žrtve teroristov IRE. Iz Dublina sporočajo, da bodo organizirali minuto molka ali celo prekinitev dela v casu, ko bodo v Warringtonu pokopavali malega Johnathana. Oglasajo se tudi predstavniki irske skupnosti v Britaniji, ki obsojajo severnoirski terorizem in izražajo svoje ogorčenje. Federacija irskih društev, ki v Britaniji vključuje več kot 80 društev, pa svoje člane spodbuja, naj razlagajo ljudem po Britaniji, da ne podpirajo teroristov in njihovih zločinov. Predstavniki pri tem pravijo, da so ob vsakem terorističnem udaru v tezem položaju. Večina njihovih članov se namreč zavzema za združeno Irsko. Čeprav so proti nasilju in IRI, imajo občutek, da jih drugi ljudje pravzaprav krivijo za grozodejstva, ali pa si mislijo, da je bilo nasilje storjeno v njihovem imenu. Pri tem pa poudarjajo, da je terorizem mogoče premagati le na političnem polju, zato je potrebno veliko večje prizadevanje na obeh straneh meje, da bi s pogovori in po mirni poti odstranili ovire oziroma vse, kar daje povod za delovanje teroristov. Toda pogajanja so zaenkrat na mrtvi točki in 20-letni terorizem enako kruto se naprej udarja nedolžne ljudi.

Tudi odlično opremljena britanska policija ne more preprečiti terorja

FRANCIJA / PRED DRUGIM KROGOM VOLITEV

Porazenci francoskih volitev so bili v svoji gospodarski politiki prej thatcherjanci kot socialisti

PARIZ - Francoski volilci so v prvem krogu parlamentarnih volitev prepričljivo kaznovali socialiste. Pred drugim, nedeljskim krogom se zato najpomembnejše volilno vprašanje glasi, katera od obeh najpomembnejših strank desnice bo dobila več glasov.

Toda stranka Francois Mitterranda ne bo odšla zaradi prevec socializma, ampak kvecejmu zaradi premajhne skrbi za socialna vprašanja in narasčajočo nezaposlenost med njenim zadnjim mandatom. Francoski socialisti so namreč na račun socialne varnosti in z obilno nemško pomo-

cjo privedli gospodarstvo države med najbolj obetavna v Evropi.

Inflacija v državi je samo dvoodstotna, trgovinski primanjkljaj pa se bo v letošnjem letu najverjetneje še zmanjševal zaradi devalvacij valut v sosednjih državah. Tudi francosko bančništvo je zdravo v primerjavi z drugimi razvitimi državami. Dva dni pred splošnimi volitvami je francoski statistični urad INSEE sporočil, da se je januarja industrijska proizvodnja povečala za 0,4 odstotka, čeprav je se vedno za 4,7 odstotka nižja od lanskega januarja. Po številkah bi

lahko sodili, da se gospodarstvo stabilizira v prvem četrtletju tekočega leta po krču, ki ga je doživelo v zadnjem četrtletju lani.

Produkcija v industriji je pokazala rast za 2,5 odstotka, se vedno pa je bila za 4,1 odstotka pod ravniyo januarja lani. Pri proizvodnji vozil je bilo decembra opaziti oster upad, ki je prispeval k zmanjšanju celotne industrijske proizvodnje za 1,2 odstotka na mesecnem nivoju. Finančno ministrstvo ugotavlja, da je mesečna rast v industrijski proizvodnji največja od januarja 1991, na prvem mestu pa je bilo povpraševanje za

potrošnimi dobrinami. »Jannarske številke potrjujejo, da je pri industrijski dejavnosti krivulja dosegla dno ob koncu minulega leta. Postopoma se odpirajo možnosti za oživitve,« ugotovljajo na ministrstvu.

Seveda so med ocenjevalci francoskega gospodarstva tudi pesimisti. Ekonomisti na uradu za statistiko na primer trdijo: »Rast v industrijski proizvodnji je v glavnem rezultat dohitevanja zamujenega, zlasti v avtomobilski industriji, ki si je decembra nakopila zaplote. Nikakor pa ni mogoče govoriti o nekakšni oživitvi. (Reuter)

ZVEZA NATO / BIH

NEMČIJA / DILEME O MEDNARODNEM DELOVANJU

NOVICE

Načrti že nared

Nato bo da 1 50.000 vojakov

BRUSELJ - Clancie Nata so včeraj obravnavale načrte za zagotovitev prepovedi preletov nad Bosno in se dogovorile, da bodo ZN kmalu ponudile enote, ki bi jih lahko uporabili za zagotovitev mirovnega sporazuma pod okriljem ZN.

Nato je pripravljen dati na voljo najmanj 50.000 vojakov za Bosno. Ključno vprašanje je, ali bodo ZDA, najpomembnejša članica Nata, poslane kopenske enote v Bosno, ki bi se pridružile evropskim zaveznikom, kot sta Francija in Velika Britanija. Diplomati iz Nata pravijo, da bi Washington ponudil do 20.000 vojakov, vendar bo to odvisno od tega, kakšni bodo dogovori v zvezi s poveljevanjem. ZDA namreč želijo, da bi bila operacija pod poveljstvom Nata in pod vodstvom ZDA, politično pa pod pokroviteljstvom ZN. Francija si bolj želi neposrednejšo vlogo ZN, čeprav gre za uporabo enot Nata. Nato bo ustanovil koordinacijsko skupino, ki naj bi pomagala razrešiti nekatere izmed teh problemov z vzpostavitvijo povezav med Natom, ZN in drugimi državami, kot je Rusija, ki bo najbrž tudi prispevala enote.

Delegacija Nata je prejšnji teden obiskala nekdanjo Jugoslavijo in s tamkajšnjimi poveljniki enot ZN obravnavala probleme poveljevanja in nadzora.

Ce bo Nato zagotavljalo prepoved preletov ali pa

prevzel zagotovitev mirovnega načrta za ZN, bo to prva vojska operacija te organizacije zunaj njenih meja, odkar je bila ustanovljena leta 1949.

Nato ima že izdelane načrte za to nalogo. Operacijo naj bi vodili iz glavnega centra v Vicenzi v severovzhodni Italiji in bi verjetno vključevala sile ZDA, Britanije in Francije. Predvideni so različni posegi, od preproste kontrole zračnega prostora do bombardiranja letališč v Srbiji in drugod, če bo potrebno. Nato bi sicer vodil operacijo, vendar bi bila ta pod strogim političnim nadzorom ZN, ki ga lahko prekinijo ali prilagodijo po lastni presoji.

ZN so prvič uvedli prepoved preletov nad Bosno oktobra, da bi preprečili zračne napade. Prepoved je bila prekršena več kot 450-krat, večinoma s strani Srbov. ZDA so soglasale, da se prepoved zagotovi s silo, toda ključni evropski zavezniki Francija in Velika Britanija sta bili proti, ker bi to lahko ogrozilo njune enote, ki v Bosni spremljajo delitev pomoči. Varnostni svet ZN naj bi po nekajdnevnem odlogu, ko bo obravnaval ruske zadržke v zvezi z uporabo sile pri prepovedi preletov, končno sprejel resolucijo o uporabi sile. Dovoljeval naj bi sedemdnevno čakalno dobo, preden začne veljati, in teden dni za Nato, da koordinira svoje operacije z ZN. (Reuter)

Vroč razprave o pravilnosti nemške balkanske politike

Proti nemškemu vojaškemu sodelovanju v akcijah ZN so vojaki, zanj pa se zavzemajo mirovniki, feministke in človekoljubne organizacije

MARTA KOS / KÖLN

KÖLN - Ni malo glasov, ki nemski vladi očitajo, da je s priznanjem Slovenije in Hrvaske decembra 1991 se bolj zanetila vojna na Balkanu. Ze prejšnji ameriški zunanji minister Lawrence Eagleburger in posrednik Združenih narodov za nekdanjo Jugoslavijo Cyrus Vance sta dala nekaj kritičnih izjav o nemški politiki, ker se je prejšnji nemški zunanji minister Hans-Dietrich Genscher uveljavil z zahtevo o priznanju posameznih držav, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Srbija je Nemčiji ves čas očitala, da se je za priznanje Slovenije in Hrvaske odločila zgolj iz lastnih interesov. Iz zadnjih poročil nemškega veleposlanstva v Beogradu je razvidno, da je srbski propagandni obrekovalski stroj še vedno v polnem teku. Njihova najnovejša parola je, da si Turčija in Nemčija želita zagotoviti nadzor nad Balkanom.

Nemski vladni krogi so na to odgovarjali s konkretnimi podatki iz časov, ko so v Evropski skupnosti razpravljali o priznanju republik nekdanje Jugoslavije, zlasti z ugotovitvami Badinterjeve komisije, ki je 7. decembra 1991 potrdila pravno stališče, da v primeru Jugoslavije ne gre za odcepitev obrobnih

območij, ampak za razpad jugoslovanske države. Ker sta Slovenija in Hrvaska medtem izpolnili kriterije serije zahtev, ki so temeljile na pariški listini konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, bonnski diplomati menijo, da je bila odločitev o priznanju Slovenije in Hrvaske pravilna.

Kljub tej argumentaciji v bonnskih diplomatskih krogih priznavajo, da ne morejo trditi, ali bi se lahko prelinjavla demokratična načela. Kljub temu je Evropska skupnost vse do danes se ni priznala in ves svet ve, da samo zato ne, ker priznanju nasprotuje Grčija.

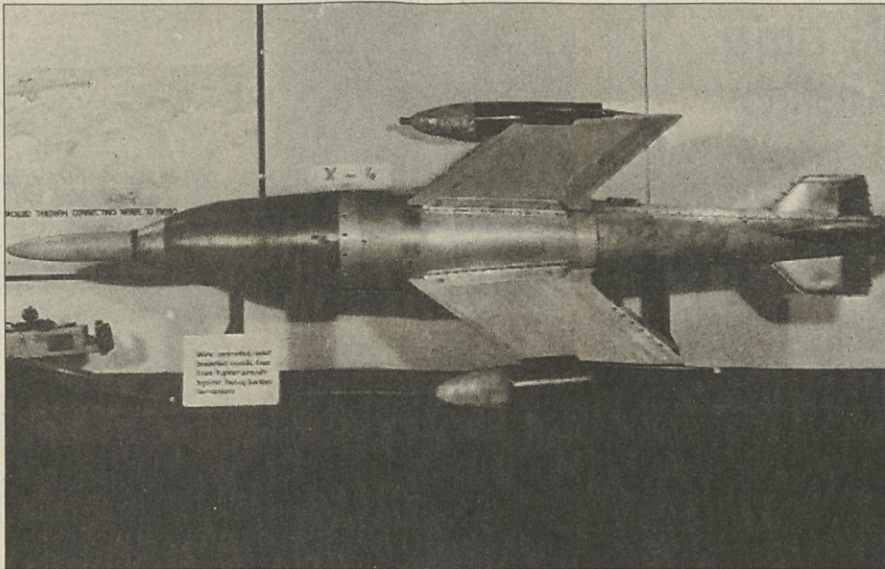
Dejstvo je, da je Nemčija priznala Slovenijo, Hrvasko in Bosno zato, ker je želela preprečiti krvavo vojno. Kljub te-

mu vojna na tleh Bosne in Hercegovine se vedno divja, mednarodna skupnost, med drugim tudi Nemčija, pa doslej ni znala ukrepati in koncati nesmiselnega prelinjavla krvi.

Prav zato se je v Nemčiji razvnela diskusija v javnosti in med politiki, ki jo lahko strnemo v naslednjih vprašanjih: ali naj tujina poseže v Bosno; ali naj dovolijo prodajo orožja Bosancem, da se bodo lahko vsaj sami branili; ali je mogoče priznati politična dejstva, ki so jih Srbi ustvarili s pobijanjem, etničnim čiščenjem. Pri tem je nastala nenavadna koalicija: zeleni, feminis-

tke, mladi poslanci vseh strank, tako kršćansko-demokratske kot liberalne in socialdemokratske, različne organizacije - na primer Družba za ogrožene narode - vsi se zdaj zavzemajo za oborožen poseg v Bosni in za odpravo embarga na dobavo orožja Bosancem, da bi se lahko sami branili. Za to koalicijo je značilno, da hoče preseči nemško kratkovidnost; dovolj jim je nenehne razpravljanja o tem, ali nemška ustava dovoljuje, da so v posadkah izvidniških letal AWACS tudi Nemci ali ne.

Temu taboru stoji nasproti sloj izkušenih politikov, ki nečejo iti predalec. Proti so tudi mirovniki, ki menijo, da bi se z vojaškim posegom umiranje na Balkanu se le prav začelo, ne pa končalo. Proti so tudi mnogi, zvečine upokojenici, ki nenehno opozarjajo, da bi za poseg potrebovali stotine vojakov, da bi bilo več tisoč žrtev in da bi ta poteza konec koncev pripeljala do ponovitve ameriške drame v Vietnamu. Zanimivo je predvsem to, da vojaki svarijo pred posegom, za ta ukrep pa se jasno zavzemajo zeleni in človekoljubne organizacije. To je vsekakor velika sprememba v političnih navadah v Nemčiji.

Nemško orožje je zaenkrat samo na izlozbi, o uporabi pa šele razpravljajo politiki

OTROCI V SARAJEVU

Ko bom velik, bi rad popravljal stvari, tako kot moj oče

OLIVIER BAUBE / AFP

obisk k Irfanu in Admiru.

»Moja sestrična je kar naprej spala, mene pa je bilo zelo strah,« se spominja. Obe deklici imata črne lase, ki so zadaj speti, in uhane. Nikoli ali skoraj nikoli ne gresta ven, da bi se igrali na ulici, niti Irfan

niti Admir, pa tudi stotine drugih otrok iz mesta ne.

»Preveč nevarno je,« pravijo stari otrok, zbrani okrog majhne svetilke na petrolej, ki jo je izdelal njihov oče Faruk.

»Ko bom velik, bi rad popravljal stvari

kot moj oče,« pravi Admir. Njegov starejši brat bi se rad ukvarjal z informatiko, »a zaradi vojne sem že izgubil eno solsko leto. Zdjaj je vse to zgubljeno,« resno doda. Otroci so hodili v solo k nekemu sosedu, ki je organiziral jutranji pouk.

V posteljo gresta ob 9. uri zvečer in vstaneta med 7. in 8. uro zjutraj. »Vse je seveda odvisno od bomb, prva eksplozija je namesto jutranje budilke,« pojasni Irfan. Oba fanta se pritožita na vsakdanji meniu. Ze dva meseca si zapisujeta ameriške obroke, ki jih ZN pošiljajo v Sarajevo.

Vsak od teh obrokov ima svojo številko. Irfan, Admir in obe deklici so nepopustljivi obroka številka 1 in 12 nista užitna. »To kar povejte Amerikanec,« zagrozijo v zboru.

Starsi na stvari gledajo drugače in se veselijo predvsem tega, da so obroki uravnoteženi. Otroci se po hudih prepirih končno odločijo za številko 11, ki ima bonbone, takoj za njim pa prideta številka 2 in 7 (zaradi kolačev).

Sestletna Nina Brković ob očetovem grobu v Sarajevu (Foto: AP)

BIH / POSAVINA

Brez kopenske povezave z »matico« Srbijo vse propade

Gradačac in Brčko sta tarči nenehnih srbskih napadov

BESIM MUKIĆ / BRČKO

Ze dva meseca ne poje-njuje silovita ofenziva na položaje braniteljev v okolici Brckega. Vojna z vso svojo silovitostjo tukaj nepretrgoma traja že polnih 10 mesecev. Ob zasedbi samega Brckega maja lani so branilci utrdili svoje položaje ze na mestnem obrobju, od takrat pa so tudi žrtve stalnih napadov. Prav v tem delu bosanske Posavine je namreč najozji koridor, ki povezuje Srbijo z bosansko in kninsko Krajino. Zato je trikotnik Orasje-Gradačac-Brčko strateško najusodnejši za vzpostavitev velike Srbije. Brez kopenske povezave »matische« s tako imenovanimi srbskimi krajinami v Bosni in na Hrvaškem je vsa ideologija sanj in vojne stvarnosti o zemljevidu velike Srbije - prazna.

Zato napadajo Gradačac vztrajno in brez milosti, čeprav so ze najbolj okoreli četniki spoznali,

da ne morejo zavzeti tega mesta.

Odkar je manj novic o napadih na Gradačac, so vse pogostejši in hujski boji v okolici Brckega. Najnovejša taktika napadalca je, da so frontne crte razpotegnene na celih 70 kilometrov, s čimer želijo razredčiti obrambo. Sleherni proboj bi bil usoden, ne samo zaradi vzpostavitve varnega koridorja od vzhoda na zahod nekdanje Jugoslavije, ampak tudi za številne civilne prebivalce, ki jih je doletel položaj, v kakršnem so se pred kratkim znašli v Cerski, zdaj pa se to dogaja s Konjević Poljem, Srebrenico in Zepo. V zaledju obrambnih linij Brckega, zlasti v velikih vaseh Rahić in Maoča, je zdaj približno 50.000 civilnih prebivalcev, meščanov in beguncev iz drugih krajev Bosne. Od

tod gredo lahko samo se naprej k Majevići, a ze na drugi strani te planine so utrjeni četniški položaji (odkoder obstreljujejo Tuzlo).

Stanje v okolici Brckega je potemtakem več kot dramatično.

»Razdalje za preskrbo in logistično podporo postajajo vse daljše, slabše in nevarnejše, embargo na uvoz orožja pa je skrajno nepravilen za branilce, saj so iz Muslimanov naredili pasivno tarčo za odstrel,« pravi Enes Pasić, vodja informativne službe Brckega.

Prickakovati je se hujske napade in premike agre-

sorskih sil, potem ko bodo končali z etničnim čiščenjem v nekoliko južnejših predelih vzhodne Bosne (po Cerski, Srebrenici, Konjević Polju in Zepi), tudi samo Brčko je v vzhodni Bosni, le da je na njenem severu. Poleg tega se bliža bajram (24. marca), muslimanski narodni in verski praznik. Lani je bil zaradi spremenljivosti, ker je muslimanski koledar lunaren, nekaj kasneje (4. aprila), ko se je »slovesno« začela okupacija BiH in ko se je Bijeljina ze kopala v krvi. Vsa sporocila generalstaba iz Pal in Beograda kažejo, da bo tudi na letošnji bajram po Bosni tekla kri.

Grobovi pri Brčkom (Foto: B.M)

Več kot 5000 poklanih na območju Brckega

Seznam vojnih zločincev na področju Brckega obsega 32 imen, v sporocilu pa so povedali, da je spisek zacasen in da bo precej razširjen, saj je »bilo v Brckem ubitih več kot 5000 prebivalcev (nekateri ocene navajajo tudi 7000 žrtev pokolov), v zasedenem mestu pa so porušili vse muslimanske, verske in kulturne objekte; muslimanska naselja so povsem izropana in požgana».

Na vrhu seznama je 8 političnih in vojaških voditeljev, »ki so vodili operacijo etničnega čiščenja Brckega in so neposredno odgovorni za množične zločine«. Naseti so tudi najodgovornejši za zločine v koncentracijskih taboriščih Luka, Bijelo polje in Batkovići ter v samem mestu. Med njimi je tudi ženska - Monika (Bore) Ilić, za katero navajajo, da je osebno ubila na desetine ljudi. Za vojne zločine zoper civilno prebivalstvo bodo sodili tudi dvema Muslimanom: Fikretu Pikiću in Džemu Zahiroviću Spajzerju, ki sta opravljala posebne naloge s posebnimi metodami (svoje sonarodnjake Muslimane sta ubijala s kamenjem, jim lomila hrbtenice itn.).

DRŽAVNI ZBOR / DRUGI DAN ZASEDANJA

Slovenija je vse manj zanimiva za tujce

Poslanci so večino časa zasedali za zaprtimi vrati

LJUBLJANA - Drugi dan zasedanja slovenskega parlamenta je večino potekal za zaprtimi vrati velike dvorane na Subičevi 4, saj so poslanci v prvem delu včerajšnje seje dobre stiri ure brez navzočnosti javnosti razpravljali o izhodiščih za pogajanja nase države s sosednjo Italijo, ki jih bo naša delegacija danes predstavila italijanskim sogovornikom.

Drugi del seje, ki smo ga novinarji lahko spremljali, pa je bil v glavnem namenjen različnim zakonskim predlogom, vendar za nobenega se ne moremo zapisati, da je bil tudi sprejet. Poslanci namreč niso imeli veliko priložnosti, da bi uporabili glasovalne naprave, saj se o zakonih niso izrekli. Glasovanje naj bi sicer po dogovoru potekalo

MAJDA VUKELIČ, IVANKA MIHELČIČ

ob 16. uri, vendar so bili poslanci takrat v bifeju, saj je bil določen skoraj dveurni odmor. Toda, sodeč po razpravi, bo večina zakonov dobila zeleno luc, zataknilo bi se lahko le pri predlogu za izdajo zakona o stvarnih pravicah tujcev na nepremičninah z osnutkom, saj so bila mnenja poslancev precej deljena. Sicer gre za zakon, ki je prav v Italiji dvignil nemalo prahu, ker prinaša precej omejitve in za tuji kapital ni prav spodbuden. Pravosodno ministrstvo, ki je zakon pripravilo, priznava, da je precej restriktiven, poskuša pa razrešiti dilemo, kako tujcem onemogućiti, da bi »pokupili« pol države, ne da bi se pri tem zmanjšalo zanimanje za tuja vlaganja. V razpravi so si bile pripombe k zakonu precej nasprotujoče. Tako smo lahko od poslancev Samostojne poslanske skupine slišali, »da bomo spet hlapci na svoji zemlji, ce bogatim tujcem na široko odpremo vrata«, od poslancev Združene liste pa, da moramo iz gospodarskih razlogov vendarle ostati zanimivi za tuje vlagatelje, tako restriktiven zakon pa temu ni v prid. Da je Slovenija vse manj zanimiva za tujce, se da razbrati iz poda-

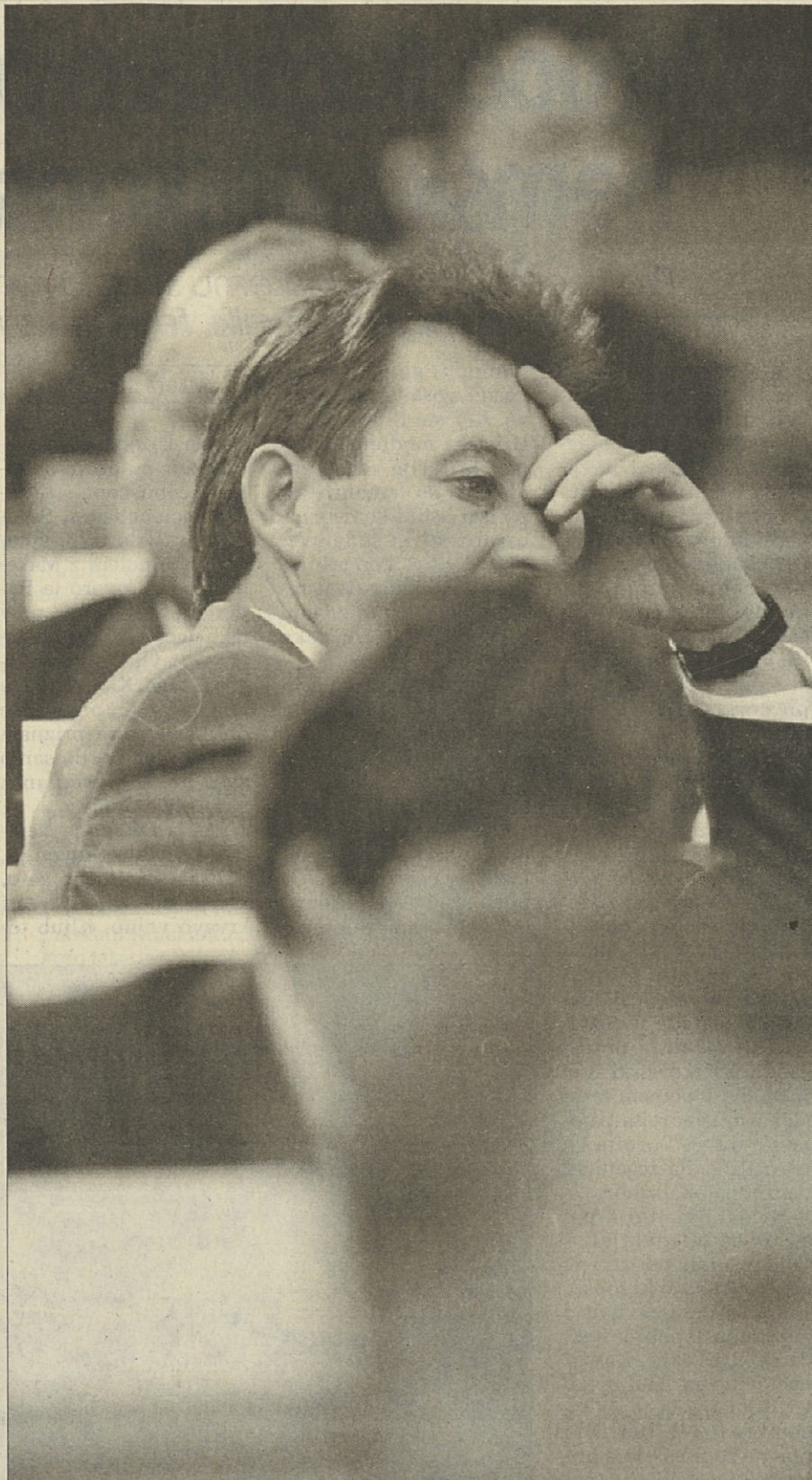
tkov, ki jih je predstavil Feri Horvat (ZL). Tako so bile tuje naložbe pri nas lani »težke« 180 milijonov nemških mark in tujci so nam dali vedeti, da zanje se zdalec nismo dovolj zanimivi. France Bucar (DS) pa je se napovedal, da za zakon ne bo glasoval - ne da bi se pri tem posebej spušcal v njegovo vsebino - predvsem zato, ker Slovenija nima izdelane strategije do tujih vlaganj. To pa je predvsem politično vprašanje.

V večernih urah je državni zbor spet zasedal za zaprtimi vrati, saj je sklepal o svojih stališčih do pogovorov in pogajanj o urejanju odnosov med Slovenijo in Italijo. Po sklepanju so poslanci sejo koncali, saj v dvorani tako in tako ni bilo več poslancev SNS, SPS, DS in SLS, ki o pogajalskih stališčih niso hoteli glasovati, saj so menili, da odbor za mednarodne odnose, ki jih je pripravil, ni v zadostni meri upošteval njihovih pripomb. Tako poslancem za danes ostaja se izjemno veliko dela.

Plače poslancev naj bi bile nižje za 20 odstotkov

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve bo tudi danes nadaljeval delo. Razpravljal bo o predlogu vlade za znižanje poslanskih plač. Proti koncu sinocnega zasedanja državnega zbora so se namreč sestali tudi vodje poslanskih skupin. Po enourni razpravi so soglasali s ponovnim znižanjem poslanskih plač za 20 odstotkov, delno pa naj bi znižali tudi funkcijske dodatke, povprečno za okrog 10 odstotkov. To pomeni, da bodo ministri po tem znižanju tako svojih

kot tudi poslanskih plač vendarle imeli za približno 50 odstotkov večje place od poslancev, oziroma za 15 do 20 odstotkov večje place od predsednikov delovnih teles zbora. Kvizaž bo ta predlog, ki bo ustrezno oblikovan, posredoval zboru v odločanje.

Poslanci za zaprtimi vrati (Foto: Srdjan Živulović/TRIO)

Feri Horvat (Foto:TRIO)

Danes spremembe zakona o zamrznitvi plač

LJUBLJANA - Poslanci državnega zbora se bodo danes med drugim lotili predloga predstavnikov Združene liste in socialdemokratov za spremembo prejetega interventnega zakona o načinu izplačevanja in obračunavanja plač. Spremembo tega zakona naj bi sprejeli po hitrem postopku in tako zagotovili, da se bodo po njem ravnali v podjetjih že pri izplačevanju marčnih plač v prvih dneh aprila. Osnovni namen predlaganih sprememb je, kot pravijo predlagatelji, slediti nujnosti usmerjanja rasti plač, sankcionirati veljavnost aneksa k splosni kolektivni pogodbi, povečevati motivacijo zaposlenih pri udeležbi pri dobitku podjetij ter omejiti veljavnost interventnega zakona na najkrajši možni čas in s tem spodbuditi cimpresnjo dosega socialnega pakta. Predlagatelji se zavzemajo tudi za omejevanje plač poslancev ter drugih državnih funkcionarjev in poslovnih delavcev, kar konkretno pomeni, da bi osnova za obračun plač poslancev od 1. marca do 30. junija letos znasala največ 80 odstotkov povprečne mesečne place zaposlenega v gospodarstvu za december.

Spremembe zakona naj bi dopolnile tudi aneks k kolektivni pogodbi za gospodarstvo, in sicer tako, da bo zakon posledično vključeval tudi prejemnike najvišjih plač. Poleg tega naj bi omejili tudi najvišje izhodiščne place, saj, kot pravijo, ne želijo, da se v tem prehodnem obdobju socialne razlike se naprej poglobljajo.

Teh predlogov se je včeraj navsezgodaj lotil tudi odbor za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko. Po približno dvehurni razpravi pa osnovni predlog ni doživel bistvenih sprememb. Zanimivo je, da so člani odbora zavrnili skoraj vsa vladna dopolnila na predlog sprememb interventnega zakona, razen tistih, ki so ugodnejša za delavce. Razpravljali so zlasti o možnosti večje udeležbe delavcev pri ostanku dobitka, ugodnejša razlika pa naj bi obveljala za tista podjetja, ki niso dosegla povprečja plač v gospodarstvu in ki niso zviševala plač v skladu z inflacijo. Ta podjetja naj bi zakon izvel. Sprememba interventnega zakona naj bi se nanasala tudi na področje negospodarstva. Čeprav je vlada nasprotovala, so člani odbora vztrajali pri tem, da so place v negospodarstvu zamrznjene le do konca maja letosnjega leta.

Na današnji seji zbora kaže pričakovati dokaj razgoreto razpravo tudi glede poslanskih plač, in to ne le zaradi dikcije, ki so jo predlagatelji zapisali v predlogu spremembe interventnega zakona. Duhoval namreč buri informacija vlade, da je za čas veljavnosti zakona znižala osnovo za place ministrov in predsednika vlade za dodatnih 25 odstotkov od že znižane osnove, pa tudi predlog zboru, naj ponovno odloča o znižanju osnov za place poslancev. Kaj to dejansko pomeni, je članom odbora za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko včeraj poskušal po-

nazoriti generalni sekretar vlade Mirko Bandelj. Toda njegova razlaga je največkrat izvajala le ironičen nasmeš poslancev. Pojasnjevanje v stilu »kaj bi, ce in ko bi...« so namreč prekinili z zahtevo, naj najprej pove, koliko so si februarja izplačali ministri in njihov prvi moz. Dobili so odgovor, da je Drnovšek dobil natančno 368.000 tolarjev neto place (poracun za lansko leto, različna osnova od 25. januarja do 31. januarja letos in različna osnova izračuna za nekaj dni v februarju).

Minister za kulturo Sergij Pelhan pa je dobil 241.419 tolarjev place za isto obdobje, kljub temu da sodi v kategorijo devetih ministrov, ki jim Drnovšek dodeljuje funkcijski dodatek, ki znasa nad 66 odstotkov osnovne place. Šest drugih ministrov ima nižji dodatek. Bandelj je se pojasnil, da so si v vladi že znižali osnovo za 20 odstotkov, in to hkrati s poslanci. Niso pa znižali funkcijskih dodatkov. To pomeni, da bo kljub lastnemu predlogu za najnovejše (menda že upoštevano) znižanje imel Drnovšek za najmanj 10 odstotkov višjo plačo od trenutno neznane place predsednika državnega zbora. To pomeni, da bodo Drnovšku aprila izplačali 209.000 tolarjev osebnega dohodka, povprečno »dober« minister pa bo zaslužil 180.768 tolarjev. Poslanci bodo nekaj mesecev prejeli le okrog 113.000 tolarjev osnovne, povečane za znižane funkcijske dodatke. (I.M.)

RAZPRTIJE V STRANKAH / ZELENH STRANK JE VEDNO VEČ

Zeleni Slovenije kot stranka ostajajo - člani odhajajo

Razrešili člane Zelenih - Ekološko socialne stranke

LJUBLJANA - Zeleni Slovenije ostajajo parlamentarna stranka z istim geslom in programom, s katerim so na volitvah osvojili 3,7 odstotka glasov, so sklenili na seji sveta stranke. Navzocih je bilo 29 poslancev. Ljubljanski zeleni se seje niso udeležili iz protesta, ker so vabila prejeli sele v ponedeljek, po statutu pa bi jih morali dobiti vsaj sedem dni prej.

Med sejo so se odločili, da morajo sejo zapustiti nekdanji funkcionarji Zelenih Slovenije, ki delujejo v novo ustanovljeni stranki Zeleni - Ekološka socialna stranka. Clanstva so razresili dr. Petra Tanciga, dr. Dusan Pluta, Petra Jamnikarja, Lea Seserka, Boza Flajsmanna, Borisa Mar-

ANITA ZMAHAR

tincica, dr. Bozidarja Voljca in druge clane ozjega vodstva nove stranke. Vane Gosnik je v imenu Zelenih Slovenije povedal, da so bivsi

clani z ustanovitvijo nove stranke kršili statut stranke, zato so jih razrešili clanstva in odvzeli vsa pooblastila. Do skupščine stranke, ki bo

Začasni Svet Zelenih Slovenije (foto: S. Živulović/ TRIO)

24. aprila, bo stranko predstavljalo začasno vodstvo sveta, ki ga sestavljajo: predsednica Marinka Draksler, podpredsednika Boris Kevc in Dusan Puh, predsednik sveta stranke Ivan Tomse in generalni sekretar Tomaz Kukovica.

Izvolili so tudi revizijsko komisijo, ki bo proučila delovanje bivšega vodstva Zelenih Slovenije. Gosnik je poudaril, da kot član ozjega vodstva ni bil obvešen niti o stavljanju clanstva (zdaj je v evidenci 36 občinskih odborov, niso pa hoteli povedati, koliko od teh jih podpira) niti o finančnem stanju. V volilni kampanji so porabili veliko več denarja, kot hočejo prikazati nekdanji clani.

Nikogar od clanov ne silijo, da ostane v stranki, ce ne zeli, prav tako se lahko republikanski poslanci sami odločijo, ce bodo se zastopali Zelene Slovenije, vendar se morajo zavedati, da so v skupščini prisli po volilnem ključu in s stranknim programom.

Se med sejo sveta Zelenih Slovenije so Zeleni - Ekološka socialna stranka napisali izjavo, v kateri novo vodstvo ZS obtožujejo, da so jih odstranili z nelegalne seje, saj se niso bili sklepni. Svojo stranko so ustanovili prav »zaradi nezmožnosti vzpostaviti dialoga znotraj Zelenih Slovenije«, neuspela seja pa je pokazala, »da konzervativno-fundamentalistično krilo ni sposobno proceduralno korektno prevzeti vodenja preostalega dela stranke«.

STRANKARSKA ZDRUŽEVANJA / SDSS, SSS

Združitev do 15. maja

Skupno ime bo Socialdemokratska stranka Slovenije

LJUBLJANA - »Skrajni datum združevalnega kongresa Socialdemokratske stranke Slovenije in Socialistične stranke Slovenije je 15. maj,« sta povedala predsednika dr. Joze Pučnik in Viktor Zakelj. Ime stranke bo Socialdemokratska stranka Slovenije. Stranki sta ustanovili tri skupne komisije: ena se bo ukvarjala z dopolnitvami skupnega programa, druga bo pripravila predlog statuta nove stranke, tretja pa bo pooblašena za tehnično izvedbo združitvenega kongresa.

Pri združevanju bosta obe stranki enakopravno

sodelovali, pri določanju organov v skupni stranki pa naj bi se ravnali po načelu izidov minulih volitev: 3,4 odstotka za SDSS in 2,8 odstotka za SSS. O konkretnih kandidatih za vodstvo nove stranke se niso dogovorili.

Socialdemokrati so se zavzeli tudi za sodelovanje s sorodnimi strankami. Demokrati so dejali, da so pripravljeni na sodelovanje, že danes pa naj bi o tem imeli skupni sestanek. Združena lista ni navdušena nad teženjem socialdemokratov po sodelovanju z nekaterimi njenimi strankami, saj bi se zaradi tega Lista lahko

zcela razdruževali. Socialdemokrati so zainteresirani tudi za sodelovanje z zelenimi. Zelenim so v primeru združitve ponudili tudi možnost oblikovanja samostojne ekološke frakcije v sklopu stranke. Ob koncu sta Zakelj in Pučnik dodala, da je združevanje strank s socialdemokratsko konotacijo zelo pomembno za politične razmere v Sloveniji. Tako naj bi se po Pučnikovi mnenju izognili reduciranju slovenskega političnega prostora na le dve stranki, saj bi združena socialdemokracija prispevala k večji pluralizaciji strankarskega življenja. (L. G.)

Bo nova direktorica Službe družbenega knjigovodstva Romana Logar?

LJUBLJANA - Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve državnega zbora je na svoji včerajšnji seji obravnavala tri vloge za mesto novega direktorja Službe družbenega knjigovodstva. Z večino glasov je sklenila, da bo državnemu zboru predlagala, naj izvoli dosedanjega namestnika direktorja SDK Romano Logar. Večina članov Kviza je prepričala njena nestrankska usmerjenost, pa tudi njena vizija postopnega preoblikovanja te službe. Proti Logarjevi so bili le poslanci Slovenske ljudske stranke in poslanec Slovenskih krščanskih demokratov. Vsi so podpirali kandidata krščanskih demokratov, uslužbenca koprsko podružnice SDK Matjaza Jevševarja, sicer člana Narodno demokratske stranke. Svoje kandidata so včeraj ponudili tu-

di socialdemokrati. To je Marija Loncar, ekonomistka in nekdanja poslanka v zboru združenega dela iz Kranja. V kandidacijsko »tekmo« se Loncarjeva vendarle ni enopravno vključila, saj ni ponudila svojega programa dela Službe družbenega knjigovodstva, kot sta storila njena protikandidata.

Prav primer imenovanja novega direktorja SDK kaže, da stranke vladne koalicije vendarle niso usklajene glede vseh kadrovskih sprememb, ki se bodo zgodile po volitvah in oblikovanju nove oblasti. V koalicijskih pogodbah je določena delitev ministrskih položajev in mest državnih sekretarjev, na druge ravni (torej za druge »državne službe«) pa dogovor očitno ni segel, kljub namigovanjem, da naj bi krščanski in liberalni demokrati pod-

pisali o tem nekakšen »tajni« sporazum. Kandidaturo Romane Logar podpirajo liberalni demokrati, čeprav so na mesto direktorja SDK v potihem računali tudi nekateri člani te stranke in so imeli nekaj časa v mislih tudi sedanjega podsekretarja v ministrstvu za finance Stanka Debeljaka. Združena lista je razmisljala o Evelini Horvat, ki je zaposlena v podružnici SDK v Murski Soboti, vendar njene kandidature uradno ni vložila. Na glasovanju v zboru bo ZL očitno podprla Logarjevo. Presemetli so krščanski demokrati s svojimi protikandidatom Jevševarjem in se bolj socialdemokrati s kandidaturjo Loncarjevo. Stiri vladne stranke torej podpirajo tri različne kandidature, kar utegne celo zapletati današnje glasovanje o novem direktorju SDK v državnem zboru.

Predlog krščanskih demokratov je mogoče razumeti predvsem v kontekstu »gesla« SDK, da je potrebna »sveža kri« v ustanovah in upravi. Logarjevi naj bi tudi pripisovali, da je blizu Demokrati stranki, čeprav ni članica nobene stranke. Kandidatoma krščanskih demokratov in socialdemokratov pa druga stran očita, da za takšno službo nista dovolj usposobljena in strokovno podkovan, da drugih, bolj trivialnih in teže dokazljivih zgodb sploh ne omenjamo. Po današnjem glasovanju bo jasno, ali se bodo vladne stranke resno spopadle za mesto direktorja SDK. To je pravzaprav malo verjetno, saj SDK za zdaj nima toliko pooblastil, organizacije in zakonskih temeljev za to, da bi v kratkem postala resna in močna nadzorna ustanova. (I. M., T. S.)

DUNAJ / PRIČEVANJA

Naša Evropa je mnogolika

Predavanje Silviusa Magnaga

IGOR SCHELLANDER

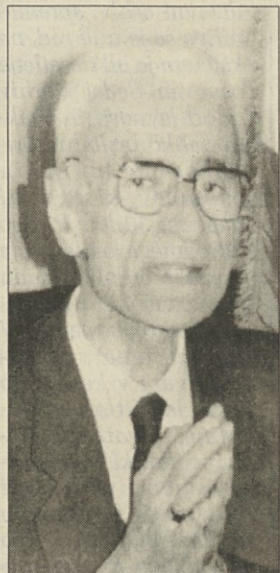
DUNAJ - Ni mu vide-ti, da je že v 80. letu starosti. Oster spomin in spretna verbalna akrobatika ga delata navidez mlajšega, na stare dni pa je dovoljena tudi malenkostna necimrost, pravi sam in vidno uživa dominantnost, s katero krogi poslušajočo publiko v nabito polni dvorani. Silvius Magnago, steber povojne južnotirolske politike (kot deželni glavar in kot vodja južnotirolske ljudske stranke se umaknil pred dvema leti), je začetek tega tedna v hisi zveznih dežel sproščeno govoril o svojem življenju ter o južnotirolski politiki preteklih desetletij.

Največji uspeh, ki ga je vztrajno in dosledno zasledoval, je za dolgoletna voditelja Južnih Tirolcev 2.statut o južnotirolski avtonomiji iz leta 1972, ki je skorajda vse pristojnosti od uprave do gospodarske in industrijske politike - položil v roke nemško govoreče večine v Južnem tirolu.

Ljudska stetja od 1972. leta dalje potrjuje pozitivni trend, v katerem se nahaja nemško govoreca narodna skupnost - nataliteta je večja od mortalitete,

delež nemško govorečega prebivalstva v primerjavi do italijanskega narasca. Magnago je postavil svoje zasluge pri ustavljanju 'klo-roformske politike' - politike usipavanja in postopne denacionalizacije, ki se po njegovih besedah danes ponekod spet pojavlja pod oznako 'politika integracije' - in utrjevanju avtonomije.

"Evropa je lahko samo enotna v mnogolikosti", tako odgovarja Magnago na danes aktualna vprašanja o smiselnosti evropske integracije.

Silvius Magnago

cije. Njegova opredelitev: proti Evropi držav, za Evropo regij. Kajti samo v okviru regij je dana in varovana tudi razvojnaja možnost jezikovnih manjšin, zato ne sme priti do tega, "da bi nekdo od zgoraj odvzel nasi regiji kompetence". Kot možno in realistično vizijo v bodoci Evropi Magnago vidi nekakšno evropsko regijo Tirol. Južnemu Tirolu je Evropska skupnost zlasti v vprašanju preživljanja gorskih kmetov močno pomagala, izpostavlja bivši deželni glavar, zato bi bilo napak ES nacistično odklanjati.

Glede avstrijsko-italijanskih odnosov bivši južnotirolski deželni glavar ni za kompromise: dokler Italija ne bo tako imenovanim "borcem za svobodo prvega vala" spet priznala vse državljanske pravice, ne sme priti do podpisa (nacrtovanje) prijateljske pogodbe med Avstrijo in Italijo, je izpostavil Silvius Magnago. Pri tem je dodal, da za zahteva zadeva tiste južnotirolske "bumserje", ki s svojimi bombnimi atentati niso ogrozili človeških življenj in ki so obsedeli svoje zaporne kazni.

AVSTRIJA / ANKETA IFES

Ofenziva za učenje tujih jezikov

Pobuda Scholtena

IGOR SCHELLANDER/IVAN LUKAN

DUNAJ - 80 odstotkov avstrijskih dijakov se zeli v okviru pouka (poleg obvezne anglesčine) učiti se enega dodatnega tujega jezika, poroča avstrijski institut za raziskovanje javnega mnenja IFES. Pri izbiri jezika prednjacijo jeziki iz vzhodnoevropskih držav.

Ta podatek je vsekakor zanimiv in razveseljiv, saj tudi pristojni ljudje v avstrijskem gospodarstvu in pri izobraževalnih ustanovah že dalj časa opozarjajo na to, da bo avstrijsko gospodarstvo v času evropske integracije moralo postati 'mednarodno'. Glavna pomanjkljivost, tako domaći strokovnjaki o domaćem gospodarstvu, je (v primerjavi z drugimi državami) klavirno obvladovanje tujih jezikov. Zvezni minister za solstvo Rudolf Scholten se je zdaj odzval tako želji dijakov kot potrebam gospodarstva ter napovedal ofenzivo za učenje tujih jezikov na avstrijskih solah. Tako naj bi že v prvih starih razredih osnovne šole poleg začasnih korakov v anglesčini avstrijski dijak lahko že

spoznavali francosčino in italijansčino. Mionister Scholten tozadevno misli na izvedbo bilingvalnih solskih poskusov. Za gimnazije pa je napovedal omejitve pouka latinsčine in prid živim jezikom. Vodstvo šole naj bi o tem lahko samostojno odločalo.

Z dodatnimi iniciativami na področju jezikovnega pouka naj bi bila izboljšana tudi situacija na poklicnih solah, kjer imajo sicer že dalj časa predmet 'anglesčina v poklicu', vendar zlasti iz nekaterih področij domačega gospodarstva prihajajo opozorila na pomanjkljivost poklicnosolske izobrazbe.

Rezultati najnovejše raziskave potrjuje tudi pravilnost ustanovitve Zvezne dvojezične trgovske akademije v Celovcu. Na celovski trgovski akademiji se učenje in ucenci poleg slovensčine in nemščine (obajezika sta tudi uca jezika - op. ured) ucijo se anglesčine in italijansčine, kar je se posebnega pomena za gospodarstvo v vse bolj odpirajoče se prostoru Alpe-Jadran.

DUNAJ / GORENJE

V koraku s tekmeci

Konec prikrivanja izvora

IVAN LUKAN

CELOVEC - Februarja letos je minilo 18 let, ko je slovensko Gorenje ustanovilo za podjetje v Münchnu drugo podjetje na tujem, in sicer Gorenje Handelsgesellschaft m.b.H. na Dunaju. Podjetje, tako direktor Pavle Baluc včeraj v Celovcu, je v vseh teh letih prikrivalo svoj izvor, "z vstopom v 19. poslovno leto v Avstriji pa povemo vsem, od kod smo!"

Vzrok za to samozavestno nastopanje v tujini da pa ni samo dosežena samostojnost Slovenije ter visoka kvaliteta proizvodov in uspešen nastop na evropskem in svetovnem trgu, marveč tudi dejstvo, da nad 20 odstotkov Avstrijcev niti ne ve, da je Gorenje firma s slovenskim izvorom. Označenje proizvodov oz. embalaže z etiketo kot "Made in Slovenija" ali "Made in Europe - Slovenija" naj bi tudi zdajnjemu Avstrijcu dalo informacijo, da kupuje kvaliteten proizvod firme, ki je slovenskega izvora.

Na tiskovni konferenci, na kateri je namestnik generalnega direktorja slovenskega Gorenja, Jure Toplak, predstavil avstrijskim novinarjem tudi celotni koncern Gorenje in na kateri se je slo-

venski generalni konzul Jeraj izrekel za cimprenjsko sklenitev gospodarskega sporazuma med Slovenijo in Avstrijo, je Baluc nadalje poudaril, da bo leto 1993 tudi za dunajsko podjetje Gorenje ključnega pomena. Gorenje Handelsgesellschaft z letnim prometom 1,1 milijarde silingov in nad 150 zaposlenimi, si je zastavilo tudi jasen cilj: držati korak s petimi največjimi konkurenti na področju proizvodnje gospodinskih aparatov oz. tako imenovane bele tehnike. Pri pralnih strojih zeli Gorenje na avstrijskem trgu doseči 10 odstotni delež, pri sušilnih strojih 6 odstotkov, pri stedičnih obdrži vodilno pozicijo, pri hladilnikih in zamrzovalnikih doseči med 12 do 15 odstotkov, pri vgradilnih aparatih in v pohištvo pa okoli 9 odstotkov. Cilje na bi bili doseženi tudi na osnovi novih proizvodov, ki so bolj varčni, ekološko čisti ter zanimivi tudi glede cene.

Baluc je se poudaril, da se je poslovno leto 1993 za Gorenje Handels Ges. m.b.H. dobro zacelo in da so prodajne številke v mesecih januar in februar znatno nad lanskoletnimi.

NOVICE

Mock v Nemčiji in v Rusiji

DUNAJ - Avstrijski zunanji minister Alois Mock je včeraj bil na delovnem obisku pri svojem nemškem kolegu Kinkelu. V Bonnu se je sestal med drugim tudi z nemskim finančnim ministrom Waigelom in frakcijskim vodjo CDU Schäublejem. V ospredju obiska so stali pogovori o evropski integraciji in vojni v Bosni in Hercegovini. V petek bo Mock v Moskvi in v soboto v Petrogradu otvoril novo ustanovljeni avstrijski biblioteki. V Petrogradu bo zunanji minister slovensko otvoril tudi retrospektivno razstavo avstrijskega slikarja Ernsta Fuchsa. Hkrati pa bo Mock izkoristil svoj obisk v Rusiji za delovni sestanek o avstrijsko-ruskih bilateralnih odnosih z ruskim zunanjim ministrom Kozirevom.

ORF hoče povišati pristojbine

DUNAJ - Nepričakovano manjši letosnji dohodki iz reklame vodstvo avstrijskega radiotelevizijskega monopolista ORF silijo k ponovnemu povišanju rti-prispevka. Pri svojem naslednjem zasedanju 20. aprila se bo moral kurator ORF ukvarjati s tem vprašanjem. Dohodki iz reklame so v prvih mesecih 1993 bili za 10 odstotkov manjši kot v preteklih letih. Pristojbina je bila zadnjic povišana 1989, ORF in stranke so nato nesetokrat obljubljali, da povišanje 'samoprispevka' gledalcev in poslušalcev ni več aktualna.

Delavska zbornica za deželni praznik 10. oktober

DUNAJ / CELOVEC - Predsednik delavske zbornice za Korosko Josef Quantschnig je včeraj na Dunaju predal predsedniku avstrijskega parlamenta Heinzu Fischerju petico, v kateri se to interesno zastopstvo delojemalcev izreče za uvedbo 10. oktobra za dela prost deželni praznik na Koroskem. Predsednik zbornice je hkrati zaprosil predsednika parlamenta, naj poskrbi za to, da bo avstrijski parlament potrebne zakone sklenil se v tem letu. Pred odhodom na Dunaj je Quantschnig na tiskovni konferenci poudaril, da je zahteva po deželnem prazniku s strani delavske zbornice utemeljena in upravičena, saj je delavsko gibanje v času tako imenovanega obrambnega boja in na plebiscitu 10. oktobra leta 1920 bistveno prispevalo k temu, da je Koroska ostala v današnjih mejah. Na tiskovni konferenci so hkrati predstavili brosuru novinarja in historika Hellwiga Valentina, v kateri avtor opisuje vlogo in pomen delavskega gibanja v letih 1918 do 1920.

Volilna pravica z 18. letom

CELOVEC - Koroska dezelna vlada je na svoji zadnji seji odobrila zakonski osnutek, po katerem naj bi imeli pri naslednjih dezelnozborskih volitvah volilno pravico vsi dezelani, ki so dopolnili 18 let. S tem se je volilna starost znižala za eno leto in hkrati prilagodilo ze veljavnemu volilnemu zakonu za državnozborske volitve. Znižanje volilne starosti velja tudi za občinske volitve in za volitve župana, kateri se volijo neposredno.

Razširitev "Akcije 8000"

CELOVEC - Zaradi visokega števila brezposelnih nad 45 let je koroska dezelna vlada sklenila spremembe pogojev za sprejem v "Akcijo 8000". Javne ustanove ter splošno koristne organizacije bodo lahko takoj za dve leti nastavile žene nad 45 let in moske nad 50 let, prednost akcije pa je v tem, da delodajalec nosi samo tretjino place in prispevkov, dve tretjini pa dezelna oz. država. S tem sklepom se je dezelna obvezala, da bo tudi drugemu letu zaposlitve financirala dva meseca zaposlitve. Predsednica socialdemokratskih žena in dezelna poslanka Melitta Trunk je sklep dezelne vlade pozdravila in dejala, da pomeni razširitev "akcije 8000" nadaljnji korak k enakopravnemu tretiranju žena v javnih službah, konkretno na dezelni in občinski ravni.

Nakup Mistralov sporen tudi za zvezno računsko kontrolo

DUNAJ - Razprave o nakupu francoskih protiletalskih raket, ki jih zeli nabaviti avstrijska vojska, necejo prenehati. Medtem ko je v ponedeljek zaradi nepričakovano slabega izida pri preiskusanju raket v francoski vojski - dva izstrelka sta iz se nepoznanega vzroka odpovedala - ponovno prislo do kritičnih komentarjev v zvezi z nacrtovanjo nabavo tako s strani avstrijskih medijev kot s strani vrste politikov in strokovnjakov, je dan navrh tudi Zvezni urad za računsko kontrolo napovedal, da bo nacrtovani nakup francoskih raket se preverjen. Tozadevna pogodba se ni podpisana, urad za računsko kontrolo pa namerava pregledati tudi druge nabavne posle avstrijske vojske, kar v avstrijski javnosti seveda krepi domnevo, da pri nabavljanju vojnega materiala ne poteka vse po pravilih. Po informacijah nekaterih iz informiranih krogov naj bi bil Zvezni urad za računsko kontrolo izdelal zelo kritično poročilo tako o aktualnem primeru nabave raketnega orožja francoskega oboroževalnega koncerna Matra kot tudi o nekaterih ze starejših nabavnih poslih. Obrambni minister Fasslabend je včeraj v pogovoru za avstrijski radio demantiral resnost zadeve in upravičeno kritike zveznih računskih kontrolorjev. Razpis je potekal v skladu s predpisi, upostevane in preverjene so bile vse ponudbe, poudarja Fasslabend. Glede na ocitke o domnevni nezanesljivosti francoskega raketnega orožja paje dejal, da Francozi o spodleteljem preiskusu raket se niso podali poročila, zato je trenutno se težko kaj o tem povedati, hkrati pa obrambni minister o kakovosti Mistrala noce dvomiti, saj je raketno orožje istega tipa nabavila tudi vrsta drugih evropskih držav. Naklonjenega razpisa predvsem politična in ne strokovna odločitev. Se ta teden bo zaključeno poskusno strelanje s francoskimi protiletalskimi raketami 'Mistal', ki jih misli pri francoskem koncernu Matra kupiti avstrijska vojska. Pri nacrtovani kupciji gre za nabavno ceno 1,2 milijarde silingov. (I.S.)

AVSTRIJA / ISKANJE LOKACIJ

650.000 ton nevarnih smeti

Občani se že organizirajo

DUNAJ - Ministrstvo za okolje že dalj časa preverja možne lokacije za sežiganje nevarnih odpadkov. Dunajski teden-ski magazin 'Profil' poroča, da sta v ožjem izboru dve mesti - Ranshofen v Gornji Avstriji in Zeltweg na Štajerskem. Se v aprilu naj bi začeli s konkretnim izdelovanjem nacrtovanje. Prizade te občine in prebivalstvo kajpada ni navdušeno nad taksnimi projekti, v Zeltwegu se je občinski odbor izrekel proti gradnji sežigalne naprave, se preden da je občina uradno bila obvesčena o tozadevnih nacrth. Letna količina nevarnih odpadkov v Avstriji znaša okoli 650.000 ton, strokovnjaki menijo, da je količina nevarnih od-

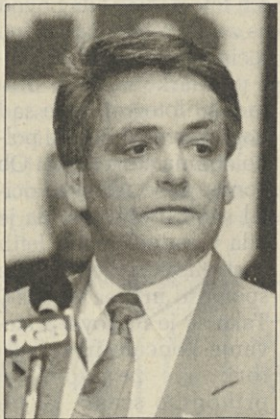
padkov se dosti večja. Ker v Avstriji ni nobene deponije za nevarne odpadke, so ta problem reševali ali z izvozom odpadkov (kar nova zakonodaja in tudi spre-menjene okoliscine v izvoznih državah zdaj ne dovoljujeta vec) ali s sežiganjem. Za sežiganje pa je na razpolago le eno samo podjetje - EBS Simmering na Dunaju -. ki ne more prevzeti vseh odpadkov. Zato že dalj časa potekajo raziskave in razprave o možnih in primernih lokacijah za nove sežigalne naprave, pri čemer pristojno ministrstvo za okolje zaradi pričakovanih konfrontacij s prizadetimi prebivalstvom in pristojnimi občinami do zdaj ni objavljalo konkretnih imen.

KOROŠKA

Menjava v vladi 13.maja

Nova razdelitev

CELOVEC - Odločitev je padla, termin menjave v koroski dezelni vladi je znan. Dezelni finančni referent Max Rauscher se bo 13. maja poslovil s politike, njegov namestnik bo šef sindikalne zveze Adam Unterrieder.

Adam Unterrieder

KOROŠKA / NARODOPISNA DEJAVNOST

Poživitev ljudskega petja med Slovenci

Bertej Logar predstavil kaseto in brošuro

ALOIS ANGERER

CELOVEC - Krščanska kulturna zveza v Celovcu se lahko pohvali s vrsto odličnih sodelavcev na narodopisnem področju. Najbolj upešnim predvsem lastne posnetke zadnjih 10 let in dodal zbirkan monografije posameznih krajev, narodopisna obdelava kulturne zgodovine s poudarkom na ljudsko petje.

Zacel je kar doma, v rojstni fari Suha/Neuhaus pri Labotu in pri predstavitvi brosure in kasete nakazal nekaj zanj značilnih pogledov na razvoj ljudskega petja in problemov pri delu na terenu. "V vseh krajih, je veliko ljudi, ki se znajo ljudske pesmi in dovolj mladine, ki le-ta rada prepeva", izjavlja mag. Logar. Na družabnem večeru je tudi dokazal, da je njegov način ohranjanja in pozivljanja ljudskih pesmi pravilen: izreden občutek za preprosto

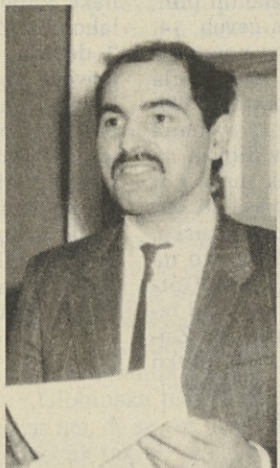
narodnih pesmi dr. Fraceta Czigana, ki sta nastali v letih 1948 do 1970. V drugem delu tega znanstvenega dela bo mag. Logar uporabljal predvsem lastne posnetke zadnjih 10 let in dodal zbirkan monografije posameznih krajev, narodopisna obdelava kulturne zgodovine s poudarkom na ljudsko petje.

Zacel je kar doma, v rojstni fari Suha/Neuhaus pri Labotu in pri predstavitvi brosure in kasete nakazal nekaj zanj značilnih pogledov na razvoj ljudskega petja in problemov pri delu na terenu. "V vseh krajih, je veliko ljudi, ki se znajo ljudske pesmi in dovolj mladine, ki le-ta rada prepeva", izjavlja mag. Logar. Na družabnem večeru je tudi dokazal, da je njegov način ohranjanja in pozivljanja ljudskih pesmi pravilen: izreden občutek za preprosto

ljudstvo in smisel za mladino. S povabljenimi skupinami vred se je drlo v vaški gostilni na Suhi neverjetno veliko mladih ljudi, ki so se z navdušenjem priključili splošnemu petju. "Ljudska glasba", pravi Bertej Logar, je nedvomno posebna kulturna vrednota etične skupine, izraz narodne identitete.

Ko prelistamo brosuru o Suhi, sele dojamemo, kako tesno je avtor povezan z ljudstvom, s narodnim izročilom svoje rojstnega kraja in z realno dvojezičnostjo današnje Koroske. Poleg zapiskaj ljudskih pesmi iz kasete vsebuje brosuru podatke o cerkvenem petju suske fare v luci novejših zgodovine od začetkov, "ko so se nadarjeni pevci in pevkinje zbrali na koro in po posluhi prepevali stare cerkvene pesmi", preko prevedenih slovenskih besedil v nemščino med okupacijo do dvojezičnega petja in sodelovanja v duhu sožitja narodnost v Cerki zadnjih let.

Narodopisno delo zaključuje seznam hisnih imen in posestnikov fare Suha. "Živo gradivo moje domovine", pravi Logar, s katerim hočem pokazati drugim, kako so včasih peli in kaj se danes pojemo. Obenem naj bi publikacija prispevala k mirnemu sožitju obeh narodnih skupnosti na jezikovnem obrobem in mesanem območju občine Suha/Neuhaus.

Bertej Logar, glasbeni etnolog iz Suhe v Podjunu

AVSTRIJA / TRD OREH ZA KOALICIJO

Bo veliko povpraševanje po civilni službi privedlo do poklicne vojske?

DUNAJ - S pricetkom leta 1992 je bila v Avstriji odpravljena komisija, ki je odločala o tem, ali lahko vojski obveznik namesto vojaščine napravi civilno služenje vojaškega roka.

Ta liberalizacije je - vzporedno z večajajo se neatraktivnostjo vojske - povzročila pravo poplavo kandidatov za civilno služneje vojaškega roka, in

to kljub okoliscini, da takšno alternativno služenje traja dva meseca vec kot vojaščina. Razprave o civilni službi niso prenehale, v preteklih tednih je prihajalo do ponovnih poskusov, da bi poslalsali situacijo civilnih uslužbencev. Za to se zavzema zlasti drugi predsednik avstrijskega državnega zbora in nekdanji obrambni minister Robert Lichal (Ljudska

stranka), ki zaradi liberalizacije vidi ogrožene interese zvezne vojske. Centralni sekretar socialdemokratske stranke Günther Marizzi se je zdaj izrekel proti ukrepom v prid vojski na račun civilne službe, ceprav stranka dokončnega stališča do tega vprašanja se ni zavzela.

Če naj bi bila civilna služba alternativna napram vojski, potem naj bi

Avstrija kar dobila poklicno vojsko, je na to odvrnil Löschner in s tem naznanil, da bo ta tema vsekakor se zaposljevala vladno koalicio med SPÖ in ÖVP. Svo-bodnjska stranka medtem glasno razmislija o tem, da bi izvedli referendum o ustanovitvi poklicne vojske v Avstriji. Ankete, kako bi avstrijsko prebivalstvo pri takem referendumu glasovalo, ni.

Afera Noricum šla v tretji teden

DUNAJ - Pri isti informiranosti in 'preverjanju' situacije "bi tudi danes ravnal tako; če tega ne bi trdil, bi to pomenilo, da sem takrat zavestno ravnal drugače" - tako se je na včerajšnjem nadaljevanju sodne obravnave v zvezi z ilegalno prodajo avstrijskega orožja Iranu (afera 'Noricum', 1985/86) zagovarjal bivši zunanji minister Gratz.

Sodnik in državni tozilec sta v teku včerajšnje razprave hotela od bivšega ministra vedeti, zakaj zaradi velikega števila opozoril na ilegalno kupcijo pravzaprav ni podvomil o pravilnosti svojih informacij o samo domnevnem koncem odjemalcu Libiji. Saj svarila in opozorila navsezadnje niso prihajala samo s strani avstrijskih informiranih diplomatov, marveč med drugim celo s strani ZDA in celo CIA.

Sodišče je Gratzovi izjavi, ces taka uradna potrdila pac ne gre preverjati, zoperstavilo dejstvo, da je prav avstrijsko zunanje ministrstvo dve leti kasneje preko svoje ambasade izvedlo kontrolo o tem, ali je pri nekem kupu orožja končni odjemalec res Tajka, kot je leta zatrdjevala v uradnem potrdilu.

NOVICE

Atentat na Filipinih

COTABATO (FILIPINI) - Predsinoci je v pokrajini Maguidanao med političnim shodom vladajoče Ljudske stranke eksplodiral peklenjski stroj, ki je ubil eno osebo, šest pa jih je ranil. Do atentata je prišlo dan pred krajevnimi volitvami, danes bodo namreč v Maguidanao izvolili krajevno muslimansko vladno, ki bi ob najsiš avtonomiji odzvela netiva separatistom.

Greenwich spei odprt

LONDON - Po 18 mesecih in več kot 2 milijona funtov so odprli za javnost prenovljeni observatorij v Greenwichu, skozi kateri gre začetni poldnevnik in po katerem so posredno naravnane vse ure sveta. »Greenwich je muzej posvečen času«, je s ponosom navedla kustorka obnovljenega in posodobljenega Greenwicha, kjer lahko obiskovalci s posebnimi igrkami iščejo zvezde in določajo poldnevnik in se seznanijo z bogato zgodovino tega observatorija.

Kubansko partijsko glasilo objavilo papežev poziv

HAVANA - Kubansko partijsko glasilo Granma je včeraj objavilo poziv papeža Jozefa Pavla II. »mednarodnim institucijam in ljudem dobre volje, naj nesebično pomagajo velikodusnemu kubanskemu ljudstvu«, ki ga je nedavno prizadelo katastrofalno neurje. Vlada Fidela Castra je OZN in mednarodno skupnost že zaprosila za pomoč, da bi bila lahko poskrbela za 150.000 brezdomcev in za vsaj delno odpravo škode, ki jo je povzročil »vihar stoletja«.

Na Kitajskem množične smrtno obsodbe zaradi mamil

PEKING - V južnokitajski pokrajini Yunnan so lani zaradi mamil aretirali 7.000 ljudi, 464 so jih, že usmrtili, za več kot 600 obsojencev pa so smrtno kazen odložili za dve leti. Odgovorni za boj proti mamilom v pokrajini Yunnan Yin Jun je povedal, da so lani zaplenili stiri tone heroina, kar je 90% vsega na Kitajskem zaplenjenega heroina. Yunnan ima kar 4 tisoč kilometrov meje z državami tako imenovanega »zlatega trikotnika« (Tajska, Laos in Burma), kjer pridelujejo opijev mak in proizvajajo heroin.

Švicarske vojske se drži smola

ZENEVA - Nesreče med vojaškimi manevri so za vse vojske normalno tveganje. Kar pa se v zadnjih dneh dogaja švicarski vojski gre preko vseh statističnih predvidevanj. Štiri incidenti v enem tednu so namreč prava tragedija. Zadnji se je pripetil v torek v Biereu (kanton Vaud), ko je neki rekrut na poligonu nehoti sprožil protitankovski raketomet, plini pa so težko ranili dva vojaka, ki sta bila za raketometom. V friburškem kantonu je strogoljavil reaktivni lovec hunte, pilot se je rešil z manjšimi praskami.

ZDA / PLAŽE NA ZATOŽNI KLOPI

Je pesek res cancerogen?

CRISTIANO DEL RICCIO, ANSA

NEW YORK - Ali je pesek, s katerim so posute naše plaže, cancerogen? V to je prepričan ameriški znanstvenik David Goldsmith, ki je mnenja, da je kristalni silicij (najdemo ga v pesku, a tudi npr. v opekah, kamnu in celo v nekaterih zdravilih) lahko možni krivec za rakasta obolenja. Njegove raziskave so sprožile pravi alarm v ZDA, mednarodna agencija za raziskovanje rakastih obolenj pa je poverila skupini uglednih znanstvenikov, naj preverijo vse Goldsmithove domneve. V Kaliforniji so zdravstvene oblasti pred kratkim ukazale, da morajo vsi proizvođači s kristalnim silicijem obvezno imeti nalepko z napisom "lahko povzroči raka".

Večina strokovnjakov je vsekakor prepričana, da se je Goldsmith prenapel in da je alarm v Kaliforniji popolnoma neupravičen. Po njih-

vem mnenju namreč ni resnih dokazov, da bi lahko kristalni silicij povzročil raka. Goldsmith je sicer preveril, da med delavci, ki so izpostavljeni kristalnemu siliciju, opazati v povprečju več rakastih obolenj, kot med tistimi, ki ne delajo v stiku s temi proizvodi. Mnogi kolegi pa kontestirajo te Goldsmithove zaključke in pravijo, da znanstvenik pri tem ni upošteval kadičev in nekadičev.

Polemika je, kot vidimo, odprta. V ameriški državi Wisconsin je vdova nekega delavca, ki je delal v kamnolomu in ki je umrl za pljučnim rakom, zahtevala od sodišča visoko denarno odškodnino. Prepričana je namreč, da je vzroke za raka treba iskati prav v kristalnem siliciju, ki je prisoten v kamnu. Goldsmith je izjavil, da ji bo pomagal prepričati sodnike. Njegova naloga pa bo vse prej kot lahka.

Vodravno:

1. ime ameriške filmske lepote Therman, 4. kraj pri Vrhniki, 8. italijanski dirigent, nekdanji vodja milanske Scale, rojen na danesnji dan leta 1867 (Arturo), 11. ime filmske igralka Nielsen, 12. egipčanska sveta ptica, 13. zlahtni plin, ki se uporablja v svetlobnih cevah, 14. ime nekdanjega italijanskega nogometa vratarja Zoffa, 15. leta 1941 umrla hrvaška sopranistka, interpretinja Wagnerja (Milka), 17. oseba iz romana Vzhodno od raja, 18. reka v Sibiriji, ki teče iz Bajkalskega jezera in se kot Gornja Tanguska izliva v Jenisej, 20. ter, 23. Capkova drama, 24. sorta hruške, 28. področje, območje, 30. mesto na Češkem, nekaj časa imenovano Gotwaldov, 31. druga najvišja karta pri taroku, 32. ime slovenskega pesnika Zajca, 33. podaja pri nogometu, 35. plitko slano jezero v osrednji Aziji, 36. rodovitni danski otok v Malem Beltu.

Vodravno: Uma, Verd, Toscanini, Asla, Ibis, neon, Dina, Trinka, Cal, Angara, ka-
RESITEV

Navpčno:

1. nekdanji burmanski politik in generalni sekretar OZN, 2. avstrijski filmski igrlec (Hans), 3. angleški fizik, odkritel izotopnosti, Nobelovec leta 1922 (Francis William), 4. avtomobilsko oznaka Valjeva v Srbiji, 5. mesto v Oklahomi v ZDA, 6. majhna vodna žival, 7. delavec, ki dela za dnevno plačilo, 9. največji slovenski pisatelj (Ivan), 10. italijanski naziv slovenske luke, 16. ka-naanska boginja ljubezni, 19. mesto za leganja pticjega zaroda, 20. rovnica, rovača, 21. rimska boginja jutranje zarje, 22. sportni vadiatelj, 25. urejen, za kopanje primeren del obale, 26. hrvaški skladatelj (Mario), (iz crk kline), 27. do-datek k pogodbi, 29. levi pritok reke Pad v Italiji, 34. enaki crki.

KITAJSKA / KONČNO NAŠLI GLAVNEGA KRIVCA ZA NEUSPEŠNOST

Kitajska klesti svoj aparat ki utesnjuje njena podjetja

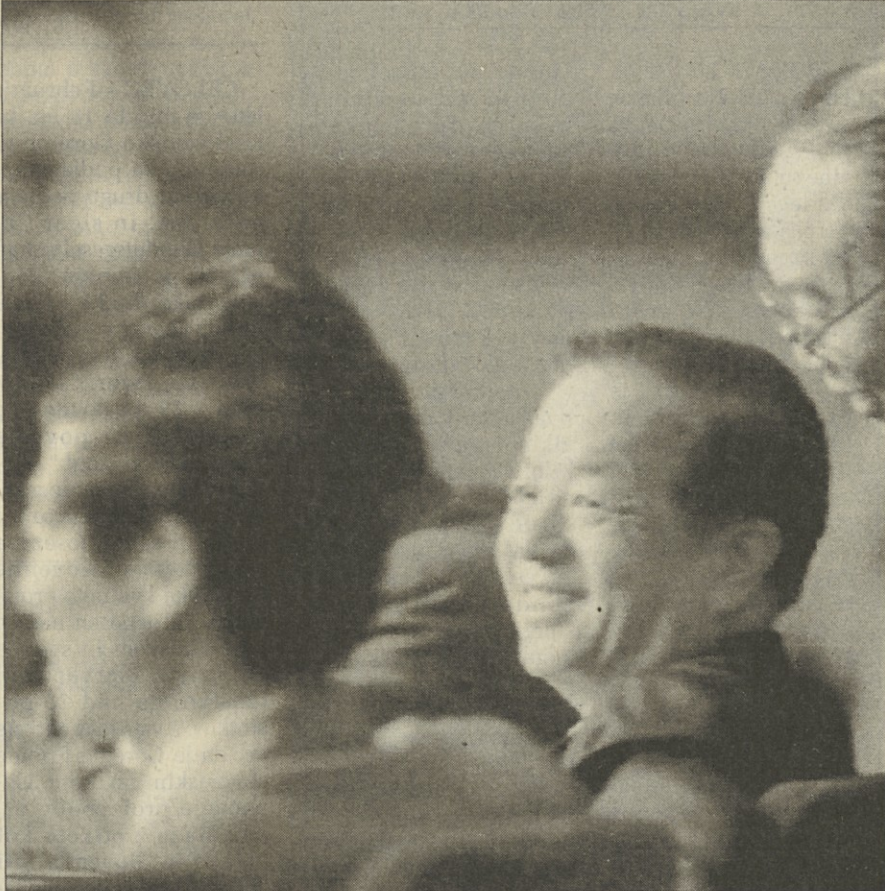
Partijski in državni aparat bo moralo zapustiti 8, 5 milijona birokratov

PEKING - Vsaj 8, 5 milijona uslužbencev kitajskega partijskega in državnega aparata bo moralo poiskati novo delo zaradi sklepa rezima, da bo v okviru prestrukturizacije zmanjšalo stevilo birokratov.

Minister za kadrovska vprašanja Zhao Dongwan je na včerajšnji tiskovni konferenci navedel, da bosta partija in država pomagali odpustencem, da si poiščejo novo delo. Trenutno je v partijskem in državnem aparatu kar 34 milijonov uslužbencev, od teh jih dela za partijo 9, 2 milijona. Podatek zgovorno dokazuje, da je skoraj 20% od vseh vpisanih v partijo tudi njenih uslužbencev. Napovedana klestenja bodo prizadela srednje in višje funkcionarje za 20%, medtem ko bodo z dela odpustili 25% nižjih funkcionarjev in uslužbencev v krajevnih ustanovah in upravah.

Zhao Dongwan ni hotel povedati, kdo bo določil »presežke«, poudaril je le, da bodo imeli odpustenci proste roke pri bodoči zaposlitvi, država pa jim bo odobrila tudi ugodnostna posojila, ce bi odprli kako zasebno dejavnost.

Kitajski režim hoče prihraniti na plačah svojih uslužbencev, obenem pa hoče povečati

Kitajski zunanji minister Qian Qichen med zasедanjem parlamenta (Telefoto AP)

storilnost državnega aparata. Prav storilnost je najbolj boleče vprašanje. Kitajska birokracija se je namreč znašla v začaranem krogu, ker je bilo treba nekako opravičiti prisotnost take množice uslužbencev. Sistem se je do take mere zakompliciral, da so si funkcionarji izmislili nove in

nove formularje, statistične podatke in najrazličnejša pooblastila, da so lahko opravičili svoj obstoj. Nic cudnega torej, da menedžerji pasivnih državnih podjetij zahtevajo najširšo avtonomijo in ločitve od državnega birokratskega aparata, brez tega ne bo sanacije njihovih podjetij.

Predsednik neke sanjske tekstilne industrije Huang Guancong, ki je obenem poslanec v novoizvoljenem kitajskem parlamentu, je včeraj v Pekingu izjavil, da morajo imeti podjetja pravico odločanja o svojih reinvesticijah, ne da bi morala čakati na predhodna pooblastila

raznih državnih uradov. Nova pravila o vodenju podjetij, ki so jih uvedli leta 1991, so v bistvu podjetjem dala precejšnjo avtonomijo, a kaj, ko niso spremenili vloge in vmesavanja državne birokracije. Po vsemu sodec je vlada končno razumela, da se bo kitajsko gospodarstvo razvilo, le ce ga ne bodo utesnjevale »izmisljene norme« v svojo nenadomestljivo vlogo zaverovane državne birokracije.

To pa se ni vse. Kitajski menedžerji so obenem nezadovoljni z vladno davčno politiko. Davki na dohodek nihajo od 15 do 30%, davčni uradi pa lahko določajo popuste in poviške, ne da bi zato polagali račune. Huang Guancong zahteva enotne kriterije, ki bi zajamčili svobodno konkurenčnost. Po novem lahko država zapre deficitarna podjetja, ali pa jih spoji z uspešnejšimi. »Tehnološki presežek« kot pravijo »odvečnim zaposlenim« pa se ne znajde na cesti, ker režim nasprotuje množicnim odpustom, ki bi povzročili nepredvidljive družbene nemire. Presežke delovne sile preusmerjajo v druge dejavnosti in tesnem sodelovanju s tovarniškimi kombicijami, tako da se ni prišlo do sporov med delavci in vodstvi podjetij.

POLEMIKA

Ostanki lobanje Adolfa Hitlerja so zares v Moskvi

LUIGI SANDRI, ANSA

MOSKVA - Posmrtni ostanki Adolfa Hitlerja so zares shranjeni v ruskem državnem arhivu in francoski zdravnik, ki so pred kratkim podvomili v njihovo avtenticnost so delali zaman. Tako je povedal ravnatelj arhiva Sergej Vladimirovič Mironjenko. »V eni teh blindiranih omar so shranjeni delci Hotlerjeve lobanje«, je dejal, ko je odpiral sobo VIII-32 v osmem nadstropju velike palače, v kateri je od leta 1991 poseben arhiv, tajno skladišče, ki je nedostopno za navadne smrtnike. Po državnem udaru leta 1991 je arhiv spremenil ime, postal je ruski državni arhiv, spremeni pa se je tudi red, na katerem je bil desetletja osnovan. Sedaj je arhiv odprt javnosti in vsakdo lahko brska po približno pet milijonih snopcev, ki so stari najmanj 30 let. V sobo 32 osmega nadstropja je kakih 50 blindiranih omar, visokih dva metra in širokih meter. »V eni teh omar, ne povem vam v kateri, so ostanki Hitlerjeve lobanje, zagotavlja Mironjenko, ki pa je pripravljen vsakomur pokazati fotografijo dveh fragmentov, na enem je jasno razvidna luknja, ki jo je povz-

ročila svinčenka. Ravnatelj državnega arhiva pojasnjuje, da je Hitler najprej zauzil nekaj strupa, nato pa se je ustrelil v usta in svinčenka je predrila lobanjo. Ko so maja 1945 prve enote Rdece armade stopile v Berlin so nasle zogleneli trupli Hitlerja in njegove družice Eve Braun. Sprva so truplo nekega vojaka, ki je imel brke podobne Hitlerjevemu zamenjali za truplo nemškega diktatorja, fotografirali so ga, vendar so kmalu ugotovili, da je slo za zamenjavo. Kasneje so Hitlerjevo truplo identificirali in že v maju 1945 izvedli avtopsijsko.

Pred desetimi dnevi so zdravniki sodnomedicinskega oddelka univerze v Lillu izjavili, da so ruske ugotovitve netočne in svoja dognanja utemeljili s trditvijo, da zobje trupla ne ustrezajo Hitlerjevemu zobovju. Mironjenko pa je poudaril, da je leta 1945 asistentka osebnega Hitlerjevega zobozdravnika natančno opisala zobovje in se je njen opis v celoti skladal z zobovjem trupla, ki so ga našli v Berlinu. Po mnenju Mironjenka so torej ugotovitve francoskih sodnih zdravnikov napacne.

ZDA / PIKANTNA LJUBEZENSKA ZGODBA PRED SODNIKI NA MANHATTANU

Posvojenec pisal Woodyju Allenu: Upam, da boš naredil samomor

NEW YORK - Scenarij zgodbe o Woodyju Allenu in Mii Farrow se zdalec ni končan. Na vrhovnem sodišču v Manhattanu je bil tokrat že drugi dan na vrsti Allen, ki je pred sodnikom Elliottom Wilkom in pred množico novinarjev govoril o najintimnejših odnosih z Mio Farrow. Govoril je o svoji ljubezenski zgodbi s posvojenko Soon-Yi, o erotičnih, vendar ne pornografskih fotografijah dekleta, o noceh, ki jih je preživel z Mio, da bi umiril njen »histerični bes«, o obtožbah igralki, da se je hotela mascevat s pomočjo otrok. Vendar je večje presenečenje od Allenovih besed pripravil njegov 14-letni posvojeni sin Moses, ki je v pismu, ki so ga odvetniki Mie

Farrow prebrali na sodišču, napisal: »Upam, da bos iz sramu, za to, kar si povzročil, naredil samomor.« Moses, ki je eden od predmetov sodne obravnave, kajti vsak od staršev bi zelel, da bi mu ga sodišče izročilo v varstvo, se je torej odločil za Mio Farrow. V pismu je se napisal, da ga je posvojila igralka in je sele kasneje Allen dodal svoj pristan. »Ti delaš nekaj groznega, nepozabnega, nizkotnega, umazanega in neumnega,« je se napisal in dodal, da bo Allen pac moral sam obzaloovati to svoje početje.

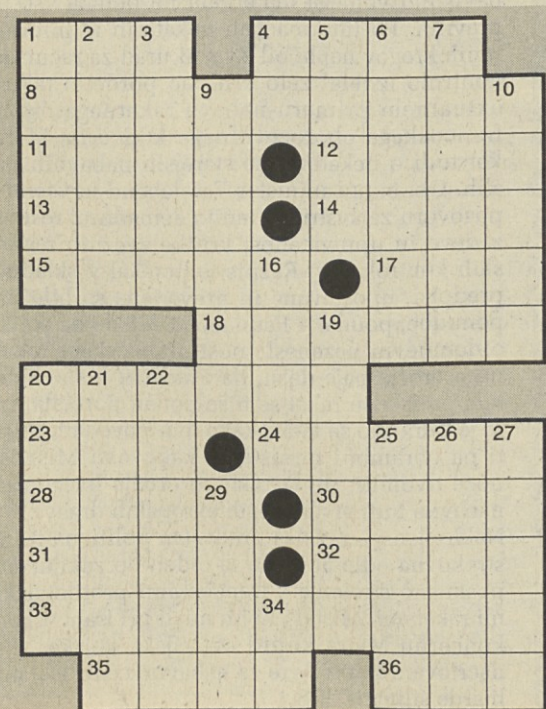
To pismo je torej predstavljalo jedro včerajšnje razprave, sicer pa je Allen ponovno ostro napadel svoj družini in ji predvsem očital, da je otrokom

pripovedovala grozne stvari o njemu z edinim namenom, da bi si zagotovila njihovo zaupanje. Seveda ni manjkalo pikantnih trenutkov, na primer tistega, ko je Allen pripovedoval, kako je fotografiral Soon-Yi - prav najdba teh fotografij je bila povod za zahtevo Mie Farrow po ločitvi in izločitvi otrok - s poudarkom, da je bilo tudi to fotografiranje sad dogovora med dvema polnoletnima otrokoma. Ob koncu pa je Allen se očitati svoji bivši zeni, da je bila v zadnjih petih letih custvenega življenja »brez spolnosti in brez veselja«. Tako se je njegovo pričevanje končalo in reflektorji so se uprti v prihodnjo sceno, ko bo pred sodnikom nastopila Mia Farrow.

Woody Allen prihaja na sodišče (Telefoto AP)

PRIPRAVIL: SILVO KOVAC

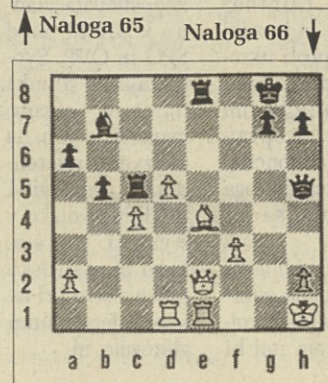
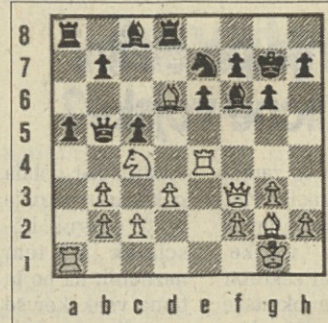

Vodravno:

1. ime ameriške filmske lepote Therman, 4. kraj pri Vrhniki, 8. italijanski dirigent, nekdanji vodja milanske Scale, rojen na danesnji dan leta 1867 (Arturo), 11. ime filmske igralka Nielsen, 12. egipčanska sveta ptica, 13. zlahtni plin, ki se uporablja v svetlobnih cevah, 14. ime nekdanjega italijanskega nogometa vratarja Zoffa, 15. leta 1941 umrla hrvaška sopranistka, interpretinja Wagnerja (Milka), 17. oseba iz romana Vzhodno od raja, 18. reka v Sibiriji, ki teče iz Bajkalskega jezera in se kot Gornja Tanguska izliva v Jenisej, 20. ter, 23. Capkova drama, 24. sorta hruške, 28. področje, območje, 30. mesto na Češkem, nekaj časa imenovano Gotwaldov, 31. druga najvišja karta pri taroku, 32. ime slovenskega pesnika Zajca, 33. podaja pri nogometu, 35. plitko slano jezero v osrednji Aziji, 36. rodovitni danski otok v Malem Beltu.

Navpčno:

1. nekdanji burmanski politik in generalni sekretar OZN, 2. avstrijski filmski igrlec (Hans), 3. angleški fizik, odkritel izotopnosti, Nobelovec leta 1922 (Francis William), 4. avtomobilsko oznaka Valjeva v Srbiji, 5. mesto v Oklahomi v ZDA, 6. majhna vodna žival, 7. delavec, ki dela za dnevno plačilo, 9. največji slovenski pisatelj (Ivan), 10. italijanski naziv slovenske luke, 16. ka-naanska boginja ljubezni, 19. mesto za leganja pticjega zaroda, 20. rovnica, rovača, 21. rimska boginja jutranje zarje, 22. sportni vadiatelj, 25. urejen, za kopanje primeren del obale, 26. hrvaški skladatelj (Mario), (iz crk kline), 27. do-datek k pogodbi, 29. levi pritok reke Pad v Italiji, 34. enaki crki.

Sahovska naloga st. 65

PETROSJAN - PACHMAN / Bled 1961

Petrosjanove figure so v nastali poziciji zasedle sredinska polja in so pripravljene za akcijo na obeh krilih. V trenutno slabost črne pozicije odločilno poseže bela dama. Tako je nastala ena najbolj učinkovitih Petrosjanovih kombinacij. Naloga se glasi: beli na potezi zmaga!

Sahovska naloga st. 66

ZELINSKIJ - AMBRAZAJTIS / dopisna partija 1978

Pritisk črnih figur na polje d5 se stopnjuje, s tem pa tudi nevarnost belemu kralju na diagonalni h1-a8. Beli, ki je na potezi v poziciji na diagramu, se z odločilno potezo postavi po robu črnemu in z razbremenitveno kombinacijo preide v dobljeno koncnico.

Resitev naloge st. 63

S takojšnjim napadom na belega kralja s potezo 1...Se3+! črni se lahko upa na uspel protinapad. 2.f3 Beli mora vzeti skakaca, saj na 2.Ke1 sledi 2...Dd2 mat. 2...Dd6+! zrtev dame! Na 3.Sa6: je beli matiran 3...Tc1: mat. Beli se upa na obrambo in odigra 3.Dd3, toda zdaj sledi 3...Tc5!! in beli je ostal brez obrambe pred 4...Tc1: in 4...Dd3: mat - beli se vda!

Resitev naloge st. 64

Velemojster Kostic si je zamislil zacasno zrtev dame s potezo 1...e3!, ki črnemu omogoči napad na belega kralja. 2.Df3: ed2+ 3.Kd1 Lc2+! Črni kombinira se naprej. 4.Kc2: de1D+ Na sahovnici je nova črna dama, ki obracunja z belim kraljem. 5.Kb3 Dd6+ 6.c4 Db6+ 7.Kc3 Db2+ 8.Kd3 Dd4 mat sredi sahovnice!

EKOLOGIJA

Nepropustna
malta
iz odpadkov

MARIJAN ERJAVEC

S proslulimi RAO (radioaktivnimi odpadki) oziroma z njihovim varnim shranjevanjem se ukvarjajo kohorte tehnologov. Ko so na enem od svojih simpozijev pred nedavnim razpravljali o trajnosti in nepropustnosti najodobnejših nerjavih jekel, posebnih borosilikatnih stekel in keramike, oplemeniteni s titanom, se je oglasila neka Martha Goodway, skromna arheologinja iz enega od laboratorijev ameriške ustanove Smithsonian in jih opozorila na stare Grke in njihovo malto, s katero so ometavali jezove, akvadukte in cisterne, pa tudi druge posode, ki naj bi trajno držale vodo, predvsem dragoceno dezevnico. Brez kakršnekoli dodatne nege so te reči se danes, po 2400 letih brezhibno vodotesne. Zakaj razpravljati o obnasanju novih snovi v daljni prihodnosti, če so že znane in zanesljivo prekusene stare.

Arheologinja je na zahtevo atomistov opisala delo J. Mishara, enega svojih že pokojnih kolegov, ki je leta 1980 skupaj s C. Conphagosom z grške Nacionalne univerze raziskal malto, odkrito v Laurionu, susnem predelu, kakih 40 kilometrov oddaljenem od Aten, kjer so v 5. in 4. stoletju pr. Kr. kopali svinčeno in srebrno rudo. Z rentgenskim uklonom, elektronskimi mikroskopi in drugimi analitičnimi parafarnalijami sta ugotovila, da so domiselni stari Grki delali nepropustno malto iz rudniških odpadkov. Malta, nanesena v mnogih tankih plasteh, je vsebovala namreč mineral ganolamit, ki je v naravi silno redek, prav lahko pa ga je sintetizirali iz kremenca, kalcita in drugih mineralnih ostankov, ki jih je v rudniških odpadkih dovolj. Potrebne sestavine so v tistih casih najbrž razstali v steklo, ga ohladili in zmleli v prah ter s primesjo apna napravili malto. Vrhnji premaz malte vsebuje sintetični svinčev silikat, ki ga je prav tako mogoče napraviti iz rudarskih odpadkov. Avtorja seveda nista nameravala atomistom soliti pameti in sta svoje delo objavila v malo znani arheološki reviji. Kljub temu je novica o stari malti na tehnologije napravila velik vtis, saj je imela za seboj že 2000-letni preskus. Le nekateri skeptiki so mnenja, da je med čisto dezevnico in radioaktivno nesnago lahko precejšnja razlika.

MATEMATIKA

Duhovito
in jedrnato

BORIS LAVRIC

F. Krizanec, Linearna algebra in linearna analiza (LAILA), Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, 544 str.

Leta 1990 je DZS izdala obsežen Krizanecov visokosolski učbenik Temelji realne matematične analize (TRMA). Avtor ga postavlja na zacetek svojega zaokroženega tečaja matematične analize, na naslednje mesto pa v uvodu TRME uvrsti knjigo LAILA, ki je leta 1966 izšla pri Mladinski knjigi. Slednje je zdaj temeljito razširila in predelala. Nastalo je novo delo s starim imenom: LAILA. Po avtorjevih besedah je to učbenik linearne algebre s skromnim uvodom v zacetne pojme funkcionalne analize. Bežno jo prelistajmo.

V obširnem prvem poglavju nas pisec popelje v svet koncnorazsežnih vektorskih prostorov, linearnih preslikav in matrik. V drugem obravnava bilinearne forme in z njimi geometrije na vektorskih prostorih. V tem naravnem okolju zagleda tudi evklidske in unitarne prostore, pa se seznanja s kvadratnimi formami. V naslednjem poglavju obdeluje endomorfizme koncnorazsežnih prostorov. Zanimajo ga tudi matrične funkcije, Jordanova matrika endomorfizma in posebni endomorfizmi v unitarnem in evklidskem prostoru. Poglavje sklone z uporabo kvadratnih form pri klasifikaciji ploskev drugega reda. V poglavju z naslovom Polilinearna algebra podrobno obravnava polilinearne forme. Vključi tenzorski produkt vektorskih prostorov in linearnih preslikav, vpelje pa tudi Grassmannovo algebro vektorskega prostora, ki jo posebej prouči v primeru evklidskega prostora. V petem poglavju nas iz linearne algebre popelje v analizo. Osrednja tema tega poglavja so Hilbertovi funkcijski prostori in Fourierove vrste v njih. V šestem poglavju avtor pripravi splošno teorijo linearnih operatorjev v Hilbertovem prostoru, ki jo koristno uporabi pri podrobni obravnavi linearnih diferencialnih operatorjev drugega reda v naslednjem poglavju. V zadnjem, osmem poglavju nam postreže s kopico zgledov iz matematične fizike.

Knjiga je napisana v značilnem Krizanecem slogu, živo in barvito, duhovito in jedrnato, z izostrenim poslušom za slovenski jezik. Prijaznejša in bogatejša je od prejšnje LAILA, v vseh pogledih dostojna družabnica TRMI. Racunalniško jo je s programskim paketom TEX postavil avtor sam in poskrbel, da je tudi po tej plati odlična.

Knjiga je zahteven učbenik, koristen vsem, ki se resneje srečujejo z linearno algebro in matematično fiziko, in lahko rabi kot koristna dopolnitev k predavanjem iz te snovi.

GrafoLOGIJA / NA MNOGIH KATEDRAH ZA PSIHOLOGIJO JE ŽE NAŠLA SVOJE MESTO

Izraz napetosti med
znanostjo in okultizmom

Simbolika prostora je v bistvu podobna kot v sanjah

BORUT POGACNIK

pisavo. Nekako pred stiri-mi stoletji pred našim stetjem pa je nastala demotska (ljudska) pisava. Z različnimi preobrazbami se je ohranila do danes.

Hermann Hesse

Ali ste že kdaj razmišljali, da pisava nosi kar dvojno sporočilo? S pomočjo pisave sporočamo ali prenašamo svoje misli na papir. Bralec bo to sporočilo sprejel in vedel bo, kaj smo takrat mislili. Tak bralec je lahko tudi pisec sam, ko čez čas lista po svojih zapiskih. To je ena oblika sporočila. Druga pa je zvečina prikrita in se je redkeje ali pa sploh ne zavedamo. To je nezavedno sporočilo o osebnosti pisca. In če je pisava kodiran sistem informacij o značajskih in drugih lastnostih pisca, je grafologija veda, ki razpolaga z operacijami in sistemom dekodiranja. Tako bi lahko na kratko in hitro označili pomen te znanstvene discipline v sodobnih vedenjih o človeku. Vendar pa je tudi v tem primeru izražanje človekovih hotenj in sporočil o sebi potrebno napraviti kratek ekskurz v preteklost.

Posredovanje sporočil se je namreč začelo s »pisavo« slik. Prve slike izvirajo iz stare kamene dobe. To so bile večino jamske slike lova in živali: konj, goveda in divjadi. Iz takšne pisave se je razvila besedno-slikovna pisava, za katero je značilno, da je imel vsak pojem neko samostojno stalno sliko ali ideogram, kot na primer za moža, otroka, govedo, hiso, oko, sonce, noč, luno, mesec. Scasoma pa so se ideogrami spremenili v zapis glasov. Takšna pisava je bila za abstraktna glede na sliko, ceravno je abstrakcija imela za osnovo sliko oziroma simbol.

Zacetek pisave glasov se pripisuje Fenicianom in sega nekako v obdobje treh tisočletij pred našim stetjem. Tudi egipčanska pisava je bila najprej slikovna. Grki so takšnim slikam dali svoje ime hieroglyphen, kar je pomenilo sveto, klesano pisavo. Svečeniški pa so kasneje iz hieroglyphov razvili hieraticno (svečeniško)

pisavo. Nekako pred stiri-mi stoletji pred našim stetjem pa je nastala demotska (ljudska) pisava. Z različnimi preobrazbami se je ohranila do danes.

Hermann Hesse

Pravijo, da je za hipertrofijo človekovega jaza predvsem zaslužen srednji vek. Zelo zanimivo je namreč, da so v srednjem veku veliko pozornost namenili lepin začetnim besedil, ki so jih z opaznimi okraski močno poudarjali. Te tako imenovane versalije naj bi kot predhodnice izrazitih razlik med malimi in velikimi črkami nakazovale tudi že razliko med velikim in manjšim, v smislu povzpetnosti, nadvlade. Pravzaprav napacni jaz (ego) predstavlja prav to, nadvlado ega nad sebstvom (Selbst, self) in s tem nad vsemi človekovimi potenciali na vseh področjih. Tudi vladavina ega je totalitarna, paranoja pa obvezna. Toda tega ni kriva pisava, ta je le odsev družbe in posameznikove vloge v njej, tako na samem začetku kot našem casu. Poleg individualnih značilnosti pisava nosi tudi kolektivne prvine, ne crpa samo iz individualno nezavednega, ampak tudi iz kolektivnega. Ego in njegovi cenzorji, podobno kot v sanjah, tudi tu ostajajo praznih rok. Samo da je cenzura ega v primeru pisave manj izrazita. Prostorska simbolika in arhetipskost pa ostajata tako v sanjah kot v pisavi povsem enaki in se tudi s tem potjuje.

opozarjal že veliki psiholog tega stoletja ali kar tisoletja Carl Gustav Jung. In ravno z Jungovo teorijo arhetipov, tj. večnih praslík, lahko pojasnimo tudi marsikaj iz zgodovine človekove pisave. Arhetipi obsegajo vrsto slik o mističnih bitjih in domujejo že vrsto tisočletij v človekovem nezavednem. Takšne praslike so: podoba pramatere in praoceta, ki se je nato razvil v Boga očeta. Poleg njiju je nastal arhetip otroka. Pri Egipčanih na primer poleg Ozirisa in

Egipčanski Thot je bil pri Grkih Hermes Trimegistos - izvorni bog meseca, pisave in znanosti. Veljal je za predstavnika inteligence in pisca svetih knjig. Hermes Trimegistos je simboliziral tudi harmonijo sveta in duha v medsebojnem ravnesju. Pripisujejo mu aksiom: »Kakor spodaj tako zgodaj, kakor zgoraj tako spodaj!« V psihosomatski medicini je ta trditev nestetokrat dokazana. Ta pogled v zgodovino je pomemben predvsem zato, ker tako ugotovimo,

vednega. Zavest seveda ni imela in ni mogla crpati druge kot v globini nezavednega. S preoblikovanjem nezavednega, arhetipov in simbolov se je rodila zavest kot nekakšna vidna in merljiva podoba globin. Vedno večji odmik od sveta simbolov nosi za človeka vedno hujšo revščino in izgubo prvotnih instinktov ter seveda s tem izgubo smisla in predvsem nepojasnjen smisel bivanja. To vse se kaže tudi in predvsem v pisavi. Človekov psihološki razvoj od podob k abstraktnemu je najbolj razviden iz njegove pisave. Ze od nekdaj je povezanost med tem, kar nekdo je, in med tem, kar zapiše, skorajda popolna.

V pisavi pa se prepletajo poleg povsem individualnih značilnosti tudi kolektivne prvine. Kot vemo, obstajajo kolektivno predpisane predloge pisav pri posameznih narodih in v posameznih obdobjih. Tako recimo najprej na abstraktni način: latinica, cirilica, arabska, hebrejska, gruzinska pisava itd., potem pa se na način zahtev: obogatenost (prepisovanje svetih knjig v samostanih), strogost (lepospeje, pedantnost), hitrost (okrajševanje) in podobno. Posebno pozornost bi morali nakloniti tudi pisavam azijskih narodov. V njih je ogromno simbolike, ki se je prav tako kot zahodna preoblikovala v kodiran sistem. Pa o tem morda drugič.

Globinska psihologija nas uči, da se vse nezavedno na tak ali drugačen način projicira. Tako se porajajo določene zakonitosti, ki precej natančno opisujejo zdajšnja ali pre-

PORTRET
BIOKEMIKAProfesor
Robert Huber
na Slovenskem

Profesor Robert Huber se te dni mudi v Ljubljani na Stefanovih dnevih, ki jih prireja Institut Jozef Stefan. Ob tej priložnosti mu je bil včeraj podeljen naziv častnega člana instituta kot prvemu tujemu državljanu. Ta naziv sta doslej prejela le se prof. Anton Peterlin in prof. Milan Osredkar. Na Odseku za biokemijo in molekularno biologijo, s katerim prof. Huber s svojimi sodelavci že dolgo sodeluje, pa je bil odprt Bode-Huberjev laboratorij za kristalografijo. Včeraj je ta ugledni nemški znanstvenik predaval udeležencem srečanja na temo: Proteinska kristalografija ali the Interface of Chemistry, Physics and Biochemistry.

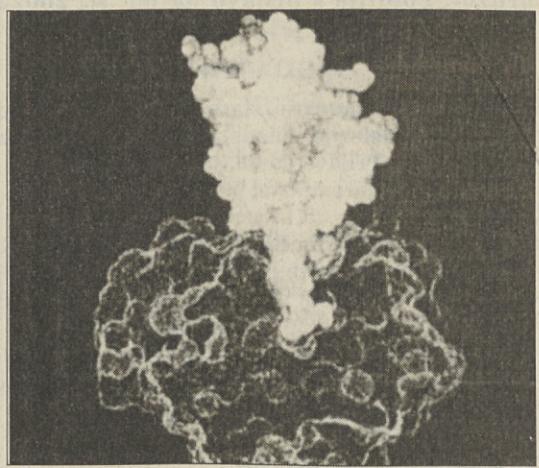
Prof. Huber je se z dvema nemškima znanstvenikoma, dr. J. Diesenhofom in dr. H. Michelom, leta 1988 prejel Nobelovo nagrado za določitev strukture proteina, ki pojasnjuje mehanizem delovanja v procesu fotosinteze. Ta izjemen dosežek predstavlja le enega od številnih uspehov, ki jih je dosegel prof. Huber skupaj s svojimi sodelavci na področju pojasnjevanja strukture proteinov s pomočjo rentgenske kristalografije. Vsekaror pa je skupina za proteinsko strukturo na Institutu Max-Planck za biologijo, ki jo že dolga leta vodi prof. Huber, med vodilnimi v svetu na tem raziskovalnem področju.

Prof. dr. Robert Huber

Prof. Huber je bil rojen leta 1937 v Münchnu, kjer je leta 1960 diplomiral na kemiji in leta 1963 tudi doktoriral na tamkajšnji Tehniški univerzi. Kasneje je postal profesor na tej univerzi, hkrati pa je direktor Oddelka za kristalografijo na Institutu Max-Planck. Ze vrsto let raziskuje strukturne osnove interakcij med proteinskimi molekulami. Se zlasti so znani njegovi teoretski prispevki k spoznavanju osnovnih mehanizmov delovanja proteoliznih encimov s poudarkom na tripsinu in kimotripsinu. Kot prvemu se mu je skupaj s sodelavci posrečilo kristalizirati kompleks teh encimov z njihovimi inhibitorji. Poleg tega je raziskoval se strukture encimov, imunoglobulinov kot tudi proteinov, ki sodelujejo v procesu fotosinteze.

Raziskovalna skupina Odseka za biokemijo IJS se dobro desetletje tesno sodeluje s prof. Huberjem. Skupni raziskovalni dosežki so objavljeni v številnih uglednih mednarodnih revijah. Tako so bile prvič določene kristalne strukture kurjega cistatina, rekombinantnega človeškega steffina B v kompleksu s papainom in človeškim katepsinom B. Prvic je bil razlozen mehanizem delovanja katepsina B kot tudi interakcije cisteinskih proteinov z njihovimi proteinskimi steffini in cistatini. Te raziskave niso prispevale le k nadaljnji uveljavitvi pomena steffinov, cistatinov in katepsinov, pač pa tudi k ugledu Instituta Jozef Stefan, po katerem so bili poimenovani steffini. Plod tega sodelovanja se izraza tudi v razvoju novega področja, in sicer proteinske kristalografije na IJS. Za vse to gre nedvomno velika zasluga prof. Huberju in njegovi raziskovalni skupini. Prof. Huber je poleg mnogih drugih članstev častni član Ameriškega društva bioloških kemikov in Švedskega društva za biofiziko, član Bavarske akademije za znanost in Nemške akademije za naravoslovje ter dopisni član Hrvaske akademije znanosti in umetnosti. Ne nazadnje naj omenimo, da je prof. Huber poleg Nobelove nagrade prejel se vrsto drugih mednarodnih priznanj in nagrad, med drugim tudi medaljo Sir Hansa Krebsa, ki jo podeljuje Zveza evropskih biokemijskih društev za vrhunske dosežke na področju biokemije. Leta 1989 je postal častni doktor Univerze v Ljubljani. Sodelovanje pri skupnih raziskavah s prof. Huberjem in njegovimi sodelavci je vodilo do vzpostavitve mnogih osebnih in prijateljskih stikov. Poleg finančne pomoči za raziskovalno delo, ki jo je Institut Jozef Stefan večkrat deležen, moramo se posebej poudariti podporo Republiki Sloveniji v času vojaške agresije na Slovenijo in Hrvasko, ko so prof. Huber in njegovi sodelavci dejavno podprli slovenska prizadevanja po osamosvojitvi. Profesor je bil takrat med vodilnimi aktivisti Nobelovcev za zaustavitev vojne.

Tridimenzionalna struktura kompleksa med rekombinantnim steffinom B in papainom.

planinski svet

Beseda in slika o Gran Sassu

Stalni obiskovalci četrtkovih predavanj SPDT so pokazali veliko zanimanje za izvajanje Rajka Slokarja, ki je v poglobljenem izvajanju posredoval trzaskim planincem svoje vtise in izkušnje z dolgega pohoda na Gran Sasso in v Abruski narodni park, kamor so pred dvema letoma potovali planinci iz Nove Gorice.

Zanimanje je bilo tem večje, ker se sedaj SPDT pripravlja, da priredi podoben pohod za obisk in ogled gorskih lepot v Apeninih Srednje Italije. Slokar je pokazal vrsto barvitih diapozitivov, po ogledu katerih so si poslušalci in morebitni bodoči udeleženci izletla ustvarili sliko, kakšen je ta apeniški svet in kaj nudi obiskovalcu, predvsem planincu, ki si zeli odkrivati gorske tajne najvišjega vrha Srednje Italije. Predavatelj se je spustil tudi v dolocene podrobnosti v zvezi s potmi in planinskimi postojankami na tem področju, poslušalci pa so na koncu obsuli predavatelja z različnimi vprašanji, katerim je Slokar rade volje odgovarjal in pojasnjeval. Dobrodošli so bili tudi njegovi nasveti trzaskim planincem, ki se mislijo avgusta podati na to dolgo turo.

Občni zbori

Za nočjo je napovedan 39. redni občni zbor SPDT z začetkom ob 20.00 uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20. Odborniki trzaskega planinskega društva bodo podali obracun dosedaj opravljenega dela, poslušali pripombe in kritike, morda tudi pohvale, nakar bodo sledile volitve novega odbora. Kot običajno se bo občni zbor, ki se ga bo kot gost udeležil predsednik Planinske zveze Slovenije, Andrej Brvar, zaključil z ze tradicionalno zakusko.

Jutri pa bodo v Steverjanu, v dvorani na Bukovju na svojem rednem obcnem zboru podajali obracun opravljenega dela odborniki SPDG.

Goriški planinci so bili primorani sklicati občni zbor v Steverjanu, ker je trenutno mala dvorana v Kulturnem domu v popravilu. Po slovenskem in seveda planinskem običaju, bodo prireditelji obcnega zbora povabili vse udeležence na kozarec briskega.

Spominski pohod na Porezen

Spominski planinski pohodi na vrhove in kraje, kjer so v času narodnoosvobodilne borbe potekali odločilni boji in padale mlade žrtve, so vedno zelo priljubljeni.

O tem priča skoraj stiritisoč pohodnikov planincev, ki so se v soboto in nedeljo v lepem vremenu podali na vrh Porezna in oziveli spomin na tragicne dogodke iz leta 1945, ko je na pragu svobode pod streli nemških pušk padlo nad sto borcev.

Udeleženci 18. spominskega pohoda na Porezen, nad katerimi je bilo tudi več trzaskih in goriških planincev, so se zbrali pred spomenikom na vrhu gore, kjer jih je pozdravil sam slovenski predsednik Milan Kučan.

Vertikala SPDT

V programu napovedan izlet po poti planinske Vertikale SPDT iz Krmina do Dolenj, ki bi moral biti 21. marca, je zal zaradi epidemije gripe odpadel. Peter Suhadolc, ki vestno in temeljito vodi akcijo o markiranju poti in stez po Vertikali, je zato dolocilo, da bo izlet 18. aprila.

Iz istih razlogov je odpadel tudi za 28. marec napovedani izlet osnovnosolcev v okviru Sportne sole. Odgovorni Robert Devetak je v skladu s Mladinskim odsekom SPDT zato sklenil, da bo izlet za Sportno solo 25. aprila, temu pa sledil se eden 9. maja. (L.A.)

Pomanjkanje menjav krivo za poraz košarkarjev Doma Simek

DEZELNI MLADINCI

Dom Simek - Dentessano 72:85 (28:32)
DOM: Domenis 2, Silic 26 (4:9), Spacal 17 (3:8), Primožic 19 (7:14), Covi 8 (0:2). Trener: Miani.
PON: Spacal (37), Primožic (38), Domenis (40).
Dokler niso začeli zapuščati igrišče zaradi petih osebnih napak (nastopili so v petih, ostala sta samo dva), so se domovci s pozrtvovno obrambo in dobrim odstotkom v metih (razen prostih) enakovredno upirali nasprotnikom. Se v 37. minuti je Dentessano vodil le s 3 točkami razlike. Danes čaka domovce v Krminu (pričetek ob 18.30) se zaostala tekma proti Albi.

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR

sklicuje 6. redni občni zbor v soboto, 27. t.m., ob 17. uri na Stadionu 1. maj v Trstu z naslednjim dnevnim redom: otvoritev in imenovanje delovnega predsedstva, predsedniško poročilo, diskusija, poročilo nadzornega odbora in razresnica, volitve, razno.

SD BRDINA

organizira 28. marca avtobusni izlet v Sappado ob priliki zamejskega prvenstva. Informacije po tel. st. 212859 ali 299573.

SK DEVIN

vabi v nedeljo, 28. t. m. ob priliki zamejskega prvenstva na avtobusni izlet v Sappado v veseli družbi. Pohitite s prijavo na tel. st. 200236 (Bruno).

SK DEVIN

vabi vse svoje smucarje, staro in mlado, da se polnostevilno udeležijo v nedeljo, 28. t. m. zamejskega prvenstva. Prijave na tel. st. 220423 (Stojan).

SD BREG

sklicuje dne 2. aprila REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v društvenih prostorih ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20.00 v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. otvoritev in imenovanje delavnega predsedstva; 2. poročila predsednika, tajnika in blagajnika; 3. poročila načelnikov sekcij; 4. poročilo nadzornega odbora in razresnica; 5. volitve; 6. razno.

JAMARSKI KLUB GRMADA

organizira tecaj jamarske tehnike. Zanimati naj tel. na st. 299442 od 18. do 20. ure (Franc).

JADRANJE / SELEKCIJE ZA NASTOP NA SP

Jadralci Sirene nastopili v Bariju

Po pričakovanju tudi tokrat najboljša Bogatčeva, ki je bila prva med dekleti

V Bariju je bilo konec prejšnjega tedna ze tretja selekcija za nastop na svetovnem prvenstvu v jadraniu v razredu evropra, ki bo od 1. do 8. avgusta na Danskem. Organizator selekcije je bil tokrat Circolo della Vela iz Barija, med skupno 80 jadralci in jadralkami pa so nastopili tudi stiri ze člani Trzaskega pomorskega kluba Sirena Arianna Bogatec, Miran Gustin, Nevio Sabadin in Katja Omari. Na prejšnjih dveh regatah je nastopil tudi Andrej Mocilnik, ki pa je tokrat ostal doma zaradi gripe.

Kot obicajno, je bila od Sireninih jadralcev tudi tokrat najuspesnejša Arianna Bogatec, ki je zasedla 8. mesto na absolutni lestvici, med dekleti pa je bila tudi tokrat najboljša. Arianna je zbrala 24, 70 negativnih točk, v dveh regatah pa se je prvič uvrstila na 6. drugo pa na 7. mesto.

Prvo mesto je osvojil Mario Rabbò iz Rapalla, ki je bil v prvi regati tretji, v drugi pa drugi in je imel na koncu 8, 70 negativne točke. Za njim sta se uvrstila Andrea Battisti (Roma CdV), ki je imel 14 negativnih točk, v posameznih regatah pa je bil enkrat osmi enkrat pa prvi, in Martino Bolletti iz Trzica, ki je bil dvakrat cetrti, imel pa je 16 negativnih točk.

Od ostalih Sireninih jadralcev je bil najboljši Miran Gustin, ki je bil na koncu petnajsti, to mesto pa si je prislužil z enim 19. in enim 13. mestom ter imel na koncu 44 negativnih točk. Na začetku druge polovice

tekmovalcev pa sta se uvrstila Nevio Sabadin (35. in 50. mesto), ki je bil 97 točkami 45. in Katja Omari (36. in 59.), ki je s 107 točkami zasedla 48. mesto.

Absolutno osmo mesto Arianna Bogatec lahko ocenimo kot zelo dobro, saj Bogatčeva zdaj zaradi solskih obveznosti praktično ne trenira in hodi samo na tekmovanja. Kljub temu pa dosega solidne uvrstitve, ki ji zagotavljajo zanesljivo mesto v italijanskem zastopstvu na svetovnem prvenstvu.

Nekoliko slabše so tokrat tekmovali ostali. Gre sicer za mlade tekmovalce, za katere so to prve tako zahtevne preizkušnje, vendar pa bi najbrž kljub temu lahko dosegli nekoliko boljše uvrstitve, za kar so s svojim znanjem pravi gotovo sposobni.

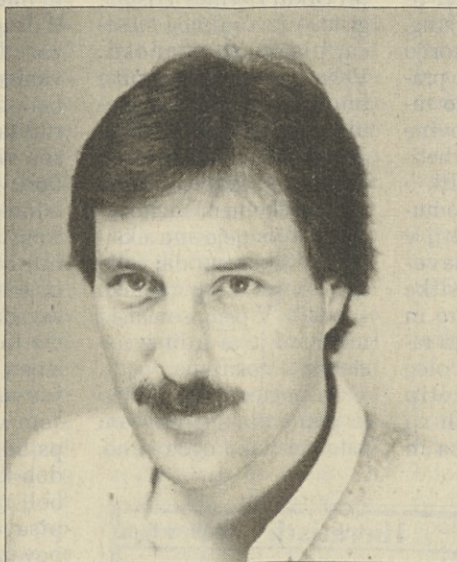
Povedati se ze treba, da regata ni potekala v najboljših vremenskih razmerah, kar je celo preprečilo eno od regat. Po programu bi morali namreč jadralci voziti tri regate, vendar so sobotno preizkusno odpovedali zaradi izredno goste megle, poleg tega pa je vladalo skoraj brezvetrije. V nedeljo je bilo nekoliko bolje, saj se je megla razkadila, pa tudi veter je zapihal nekoliko močnejše, tako da so lahko izvedli vsaj dve regati.

Do dokončne sestave ekipe za svetovno prvenstvo, kakata jadralce se dve selekcijski preizkušnji. Prva bo na sporedu 21. aprila v Livornu, zadnja in odločilna pa 9. in 10. maja v Riminiju.

INTERVJU - ENIO BOGATEC

ŠD Mladina ima bogato aktivnost otepa pa se tudi z vrsto težav

BOJAN PAVLETIC

Enio Bogatec, predsednik kriške Mladine, je prijeten sogovornik. O vsaki temi je pripravljen razviti vrsto misli, iz katerih si ni težko ustvariti predstave o vprašanju, o katerem teče beseda. To pa tem bolj, ker je - v taki ali drugačni funkciji - član tega društva prav od njegovega nastanka in zato zanj nima skrivnosti.

Ali ima ime vašega društva v sebi kaj simboličnega?

»Nekaj je gotovo: društvo zanesljivo ni namenjeno le mladim. Mnogo njegovih članov je ze daleč od rosnih let, ceprav je tudi mladine veliko. Vsekakor pa smo zeleli s takim poimenovanjem društva izraziti željo, da bi bilo živo, polno poleta, radoživo, pač tako, kot je mladina.«

V Križu delujeta dve športni društvi. Ni to preveč za sorazmerno manjše naselje?

»Tega ne obcutimo. Vsako društvo ima svojo vsebino. Delovanje obeh društev ni ne konvergentno, ne konkurenčno. Zato tudi ni med njima večjih nasprotij. Lahko rečem, da dobro sodelujemo.«

O kakem združevanju torej ne mislite?

»Ne, trenutno ne. Pa tudi težko bi bilo združiti dve organizaciji, s tako različno športno usmerjenostjo.«

Zanimivo je, da sta obe kriški društvi ubrali povsem nemorsko usmeritev: ne gojita na plavanja, ne nobenih drugih vodnih športov, ceprav je Križ eno najbolj klasičnih in najstarejših slovenskih obmorskih naselij.

»Tako je s to stvarjo: morje je naš vsakdanji element in ceprav ga imamo zelo radi, je pač del domače stvarnosti. Svojo ljubezen pa posvečamo - razen morju - tudi drugim svojim težnjam, zlasti planinam, snegu, smučanju. Tudi sam sem naravnost zaljubljen v beli element in ko me je pred leti povsem pritegnil, sem kmalu naletel na mnogo somišljenikov. Tako se je rodil naš odnos do snega, gora, smuči.«

Kako imate, pravzaprav, organizirano društvo?

»Imamo štiri sekcije: baletna, smucarska in rolkarska delujejo dokaj dobro, rekreativna pa bolj obcasno.«

Koliko imate v društvu članov?

»Vpisanih jih je kar precej, okrog 450 jih bo. Od teh se kakih 180 dokaj aktivno udeležujejo v raznih aktivnostih v okviru društva.«

Kaj pa tekmovalci?

»Ce k tem pristajem tudi naše baletnice

(ceprav v športnem smislu ne tekmujejo), potem je takih mladih kakih 60. Ti redno vadijo in nastopajo.«

So to pretežno domačini?

»O, to pa nikakor ne. Nase društvo je v tem smislu zelo heterogeno. Člani Mladine prihajajo iz vasi od Bazovice, Padrice, Opcin, Devina, seveda tudi iz Križa, iz Trsta in v drugod. To je društvo z zelo širokim zaledjem.«

Velja to tudi za odbornike?

»Hm, do določene meje. Večina odbornikov namreč izhaja iz Križa, ceprav jih je nekaj tudi iz drugih krajev.«

Je pri Mladini rolkanje glavni šport?

»Tega ne morem reči. Vsem našim dejavnostim posvečamo enako pozornost. Nobena nima kake izrazite prednosti pred drugo.«

Kljub temu bi vas vprašali za pogoje, v katerih deluje ta vaš odsek. Kakšni so?

»Se kar dobri. Največ zaslug za to ima gotovo naš koordinator in trener Boris Bogatec, ki posveca tej dejavnosti veliko skrb. Tudi po njegovi zaslugi vadijo in tekmujejo naši rolkarji v dobrih pogojih.«

Odnosi s federacijo?

»Mladina je bila na Trzaskem prvo društvo, ki se je začelo ukvarjati z rolkami, pa tudi v delu je bila med prvimi. Zato je razumljivo, da je imela v prejšnji federaciji velik ugled. Zdaj pa smo pršli pod hokejsko-dralsno zvezo in to se bo treba sele uveljaviti. Bomo videli, kako bo.«

Slisali smo, da kot predsednik Mladine odstopate...

»Da! Uradno sem ze odstopil, zdaj je pa v društvu nekašno medvladje. Se naprej opravljam to funkcijo, dokler ne najdemo zamenjave...«

Vzroki, ce ni to tajna?

»Teško je to povedati v dveh besedah. Vzrokov je verjetno več. Predvsem sem zelel s tem dejanjem opozoriti na določene notranje težave v društvu, ki terjajo radikalne rešitve. Pa tudi ni dobro biti predsednik istega društva toliko let, kot sem bil jaz.«

So med temi težavami tudi finančne?

»No, vsekakor. Z denarjem je vedno težko. Vsekakor pa naj izkoristim prilžnost za zahvalo za pomoč, katero nam nudi naš sponsor Resco. Brez njegovega prispevka ne bi shajali. Zelo smo mu hvaležni za izkazano pomoč in upam, da je bil tudi naš sponsor zadovoljen z našim delom.«

Kako naprej?

»Ne vem in ne vemo. Pred seboj nimamo nobene vizije, ki bi trenutno nakazala rešitev naših težav. Dotok mladih sicer bistveno ne upada, težave pa so z vodenjem društva. Morda nam manjkajo sveže ideje. Vsekakor ni lahko.«

Vam smem zastaviti nekaj bolj osebnih vprašanj?

»Seveda.«

Kako gleda vaša soproga na vaše odborniško delo?

»Moja žena sicer ni izrazita športnica, vendar povsem razume pomen tega dela in mi stoji ob strani.«

Vi ste osebeno nekoliko zaljubljeni v morje in planine, predsedujete društvu, ki goji rolkanje, smučanje, balet, hčerko pa ste kljub temu vključili v Borovo gimnastiko...

»To je bila racionalna odločitev. Imel sem občutek, da bi lahko hčerka dosegla v gimnastiki določen razvoj, da je nadarjena za to. Tudi sama si želi te dejavnosti in živi za njo. Tako odločitev ni bila preveč težka.«

Kaj vi osebeno menite o zamisli, da bi od kriškega portica pa do vasi napeljali vzpenjajočo?

»Na to se nisem pomislil, verjetno pa težave ne bi bile majhne. Bolj me navdusuje misel, da bi spet uredili in ovrednotili stopnišče in steze, ki vodijo od vasi do morja. Morda bi lahko prav to postala ena izmed nalog novega odbora Mladine.«

V PRIPRAVI / ZANIMANJE JE PRECEJŠNJE

Plezanje nepogrešljiva sestavina alpinizma

Tečaje pripravlja Slovensko planinsko društvo Trst

Gore, navpične stene in neusahljiva želja doseči vrh. Plezati, iskati oprimke in stoppe v preizkusnji samega sebe, zaupajoc v svoje moči in zmogljivosti za doseg cilja, za premagovanje naporov in težav pri osvajanju skalnatih zaprek v tem velicastnem, naravnem svetu spostljivih velikanov, to je baje vsaj enkratna misel vsakega posameznika. Za mnoge, ki se ne ustrasio visin, tveganja in fizicnega napora, so drzni vzponi po gladkih stenah, v iskanju novih smeri in poti, v spopadu z neprijazno, kamnito gmoto, nepopisen užitek in samozadovoljstvo svoje dusevnosti in biti.

A za tako alpinistično dejavnost so potrebne priprave, potrebno je učenje in znanje, predno se začetnik spopade s steno in z goro. Potrebna je alpinistična osnova, kasneje pa trening in izkušnje.

Zadnje case je med mladimi, pa tudi med manj mladimi člani opazno veliko zanimanje za alpinistično plezanje v gorah.

Veliko zanimanje kaže predvsem skupina mladih fantov in deklet iz Doline, ki delujejo v okviru Kulturnega društva »Valentin Vodnik«, pa se drugi so, ki bi se radi strokovno spopadli z go-

ro in se ne omejiijo samo na izletniško planiranje. Alpinistični odsek SPDT in mnogi prejšnji alpinistični vaditelji so zato mnenja, da bi bilo treba pripraviti alpinistični tecaj za širsi krog ljudi, ki se za to zanimajo. Združili bi svoje moči, izkušnje in zanimanje ter sodelovali z navdusenci iz Doline, priredili plezalni tecaj za plezanje po zavarovalnih poteh.

Ovir za sirjenje alpinistične discipline ni. Primerna je za vse starostne dobe, za starejše bi bil morda bolj primeren tecaj za hojo po zavarovanih poteh. Primeren je tudi cas. Pomlad se pravkar prebuja in vabi cloveka v naravo, na svež zrak, po dolgih mesecih zatohlosti in sivine. Prostor, oziroma kraj, je tudi primeren: nasa znamenita dolina Glinsčice je pravi plezalni vrtec, ki nudi vsemogoče možnosti plezanja vseh težavnostnih stopenj, kjer so se urili in izpopolnjevali alpinistično znanje mnogi znameniti alpinisti. In končno, vrsta dobrih, izkušenih vaditeljev, članov SPDT, ki so pripravljeni voditi tečaje, dajati nasvete in pripočila ter vaditi tečajnike v steno.

Morda bo imel kdo kakšen pomislek, morda pa se bo le poskusil spoprijeti s steno. Odvisno

od posameznika, ce bo vztrajal in nadaljeval. V tem primeru bo spoznal, da ima tudi plezanje, ceprav pomeni tudi tveganje, svoj edinstven car in privlačnost.

SPDT ni samo sebi namen. Njegov smoter ni le prirejati planinske in smucarske izlete. Bistvo dejavnosti planinskega društva je predvsem vzgajati dobre alpiniste, ki bodo znali ceniti naravne

vrednote plezalnega sporta, ljubiti gorski svet in težiti za tiste dosežke, ki so odraz njihovih najbolj skritih želja in upanj.

Plezalni tečaji so v pravi. Podrobnosti bodo prireditelji pravocasnno sporočili. Pričakujejo, da se bo javilo cimvečje stevilo tečajnikov. Vsi tisti, ki vas pobuda alpinističnega odseka SPDT privlači, odlocite se! (Lojze Abram)

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia danes za play off

Dodatna tekma proti Turriacu bo v Moraru - Slogaši 4. po 1. delu

Odbojkarsko ekipo Olympie festvine Pintar, ki nastopa v 1. moški diviziji, čaka drevi pomembna preizkušnja. Na nevtralnem igrišču v Moraru se bo, s pričetkom ob 20. uri, v dodatni tekmi proti Libertasu iz Turriaca potegovala za nastop v finalni skupini za napredovanje v D ligo. Kot znano, sta se obe tile sesterki ob koncu regularne faze prvenstva uvrstili na končno 3. mesto v svojih skupinah, pravico do nastopa v play offu pa ima le pet ekip, zaradi česar morata Olympia in Turriaco odigrati se eno tekmo. Zmagovalec tega dvoboja se bo v play offu pridružil Fincantierju, San Luigiju, Valpraporju in Nasemu praporju.

Na Trzaskem

V 1. moški in ženski ter 2. ženski diviziji so tekme tokrat na sporedu tudi med tednom..

1. MOŠKA DIVIZIJA

Sloga - Pallavolo 3:2 (15:10, 2:15, 9:15, 15:11, 16:14)

SLOGA: Jegoc, A. in M. Maver, Miot, Curtolo, Perot, Veljak, Volcic, Glavina, Spetic, Strajn, Germani.

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva so slogasi premagali ekipo Pallavolo, ki jo sestavljajo samo mladinci.

Sloga je zacela tekmo dobro in brez večjih težav osvojila set. V drugem in tretjem setu so igralci nerazumljivo popustili predvsem v sprejemu, tako da so gostje stalno imeli pobudo. Tudi v cetrtm setu ni obetalo nič dobrega. Gostje so namreč vodili z 8:2 in 11:7. Tedaj pa so slogasi znajčajno reagirali in predvsem z ostrimi servisi spravili v krizo nasprotnikov sprejem. V tie breaku je Sloga povedla s 7:3, toda domačini so naredili nekaj napak, tako da so ob menjavi igrišča vodili gostje. Do konca seta sta se ekipi potem izmenjevali v vodstvu, na koncu pa so bili slogasi le prisbejnši.

VRSTNI RED: Club Altura 14, Nuova Pallavolo in San Sergio 10, Sant'Andrea, Sloga in Pallavolo 8, Le Volpi 6, Volley club 2, Prevenire 0. (Sloga in Pallavolo imata tekmo vec)

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Koimpex - Sgt 3:1 (15:7, 16:14, 7:15, 15:11)

Koimpex: Criti, Dapretto, Kocjancic, Kufersin, Meriani, Novakovic, Stigliani, Zivec.

V anticipirani tekmi 7. kola je Koimpex nastopil okrnjen. Slogasice pa so odsotnost svojih soigralk nadomestile z veliko mero borbenosti in volje do zmage. Se zlasti je bil pri nasih igralkah tokrat učinkovit servis, ki je velikokrat onemogocil nasprotnicam učinkovito gradnjo igre. Koimpex je nekoliko popustil le v tretjem setu, ki so ga tudi osvojile gostje. V ostalih treh pa so nasa dekleta stalno držala vaje igre v svojih rokah, ceprav so drugi set osvojale le z minimalno razliko. (Inka)

VRSTNI RED PO 6. KOLU: Julia 12, Sokol 10, Sant'Andrea 8, Ricreatori, Cus in Koimpex 6, Sgt 2, Oma 0. (Koimpex in Sgt imata tekmo vec)

Tekma Sokol - Sant'Andrea bo danes v Nabrezini ob 18.30.

Visoka zmaga Italije proti Malti

Italija - Malta 6:1 (0:2)

STRELCI: Dino Baggio v 18. Signori v 37., Vierchowod v 48., Mancini v 58. in 88., Busuttill v 68., Maldini v 71. minuti.

ITALIJA: Pagliuca, Porrini, Maldini, D. Baggio, Vierchowod, Baresi, Fuser, Albertini, Melli, Mancini, Signori.

SODNIK: Nikakis (Grčija)

PALERMO - Vse do prvega zadetka so azzurri delovali dokaj negotovo, nato pa so se sprostili in že v prvem polcasu bi lahko dosegli kaj več kot le dva zadetka, v nadaljevanju pa so se razigrali. Na vrata Malte so streljali kar 24-krat, Malta je izvedla en napad in izsilila 11-metrovko in tako premagala Pagliuca, ko je sicer Italija ze vodila s 4:0.

Velja opozoriti, da je Italija na Malti zmagala samo z 2:1.

Vrstni red 1. skupine: Italija (5 tekem) 8, Svica (4) 7, Škotska (4) 4, Portugalska (3) 3, Estonija (2) 1, Malta (6) 1.

Izd 4. skupine: Ciper - CSFR 1:1 (0:1).

ALPSKO SMUČANJE / V AREJU V IGRI ŠE NEKAJ KRISTALNIH GLOBUSOV

Končni obračuni belega cirkusa

ARE - Danes se v največjem švedskem smučarskem središču, ki je že desetkrat gostilo tekme svetovnega pokala moskih, zensko karavano pa le dvakrat, s smukoma za moske in zenske začenja zadnje dejanje letosnjega svetovnega pokala v alpskem smučanju. Tokrat naj bi bil finale prvic res pravi finale, na katerem bodo nastopali finalisti in ne kar vsi po vrsti, kot je bilo to dosedaj v navadi. V posameznih disciplinah bo nastopilo le dobrih 20 tekmovalcev - najboljša petnajsterica posebne razvrstitve tiste discipline, svetovni in mladinski prvaki, najboljši trije evropskega pokala in zmagovalci drugih celinskih pokalov; v vseh disciplinah pa bodo lahko nastopili tisti, ki so si v letosnji sezoni v svetovnem pokalu že nabrali najmanj 400 točk.

Ceprav ima takšen »filter« tudi nekaj nasprotnikov, zlasti zaradi neprimerljivosti svetovnega pokala s celinskimi, bodo finalni obračuni brzcas zanimivi. Se zlasti zato, ker je pred zadnjimi osmimi tekmami se precej globusov in kolajn »v zraku«, se najbolj veliki kristalni globus za zmago v skupnem seštevku pri dekletih, za katerega se bosta do konca potovali veliki tekmičar Anita Wachter in Katja Seizinger. V

Tomba je še v boju za veleslalomski in slalomski kristalni globus (AP)

tej igri je neustavljiva Nemka macka, utrujena Avstrijka Wacterjeva pa miš.

Izmed slovenskih smučarjev bosta v Areju nastopila le dva, Jure Kosir in Urška Hrovat, oba v slalomu. Slalomisti v svetovnem pokalu niso tekmovali že dva meseca, od slaloma v Veyssonazu, Jure pa je še v boju za brnasto slalomsko odličje.

Položaj pred finalom je takšen:

Moski
Smuk: 1. Heinzer (Svi) 527, 2. Skaardal (Nor) 427, 3. Besse (Svi) 366, 4. Assinger (Avs) 360, 5. Mahrer (Svi) 343.

Superveleslalom: 1. Aamodt 320, 2. Thorsen

(oba Nor) 270, 3. Heinzer (Svi) 241, 4. Mader (Avs) 227, 5. Girardelli (Luks) 200.

Veleslalom: 1. Girardelli (Luks) 312, 2. Aamodt (Nor) 310, 3. Tomba (Ita) 301, 4. Kjus (Nor) 209, 5. Wallner (Sve) 208. Slalom: 1. Fogdö (Sve) 445, 2. Tomba (Ita) 436, 3. Stangassinger (Avs) 302, 4. Kosir (Slo) 251, 5. Gstrein (Avs) 226.

Skupno: 1. Girardelli (Luks) 1303, 2. Aamodt (Nor) 1067, 3. Heinzer (Svi) 768, 4. Tomba (Ita) 737, 5. Mader (Avs) 720.

Zenske
Smuk: 1. Seizinger 604, 2. Häusel (obe Nem) 323, 3. Lee-Gartner (Kan) 294, 4. Haas (Avs) 291, 5. Pace

(Kan) 285.

Superveleslalom: 1. Merle (Fra) 286, 2. Wachter 277, 3. Maier (obe Avs) 276, 4. Seizinger (Nem) 271, 5. S. Eder (Avs) 234.

Veleslalom: 1. Merle (Fra) 380, 2. Wachter (Avs) 336, 3. Ertl (Nem) 252, 4. Maier (Avs) 223, 5. Panzanini (Ita) 206.

Slalom: 1. Coberger (NZ) 434, 2. Schneider (Svi) 390, 3. Chauvet (Fra) 366, 4. Wachter (Avs) 248, 5. Parisien (Ita) 230.

Skupno: 1. Wachter (Avs) 1166, 2. Seizinger (Nem) 1116, 3. Merle (Fra) 946, 4. Vogt (Nem) 665, 5. Maier (Avs) 569.

TENIS / DAVISOV POKAL

V prvem kolu v Melbourneu Avstralija-ZDA

Azzurri proti Braziliji

MELBOURNE - Konec tega tedna bodo v svetovni skupini teniskega Davisovega pokala odigrali dvoboje prvega kola. Najbolj zanimivo bo menda v Melbourneu, kjer se bodo pomerile reprezentance Avstralije in ZDA. Za Avstralijo bodo (na travnatih površini) igrali Woodforde, Masur, Woodbridge in Stoltenberg, za ZDA pa Gilbert, Reneberg, Wheaton in Grabb.

Izredno izenačen dvoboj se obeta tudi v Barceloni, kjer se bo Španija (Costa, Bruguera, Emilio Sanchez in Casal) na pesčenih površinah, zdaj pa se jim izogibajo. Zanimivo je, da je selektor Panatta iz mostva izločil Furlana, ki na lestvicah ATP zaseda 59. mesto in je daleč najbolje uvrščen med Italijani. Furlan bo proti Braziliji rezerv, a samo zato, ker je Cané poškodovan, Pescosolido pa je zbolel. Če bodo azzurri zmagali, se bodo v četrtfinalu pomerili z zmagovalcem dvoboja Avstralija - ZDA.

Ostali pari 1. kola: Indija - Svica, Avstrija - Francija, Švedska - Kuba, Danska - CSFR, Rusija - Nemčija. Porazenci igrajo z zmagovalci konskih faz.

Brad Gilbert (ZDA)

pesčenih površinah, zdaj pa se jim izogibajo. Zanimivo je, da je selektor Panatta iz mostva izločil Furlana, ki na lestvicah ATP zaseda 59. mesto in je daleč najbolje uvrščen med Italijani. Furlan bo proti Braziliji rezerv, a samo zato, ker je Cané poškodovan, Pescosolido pa je zbolel. Če bodo azzurri zmagali, se bodo v četrtfinalu pomerili z zmagovalcem dvoboja Avstralija - ZDA.

Ostali pari 1. kola:

Indija - Svica, Avstrija - Francija, Švedska - Kuba, Danska - CSFR, Rusija - Nemčija. Porazenci igrajo z zmagovalci konskih faz.

NOVICE

Fiorentina - Cagliari v Veroni

RIM - Nedeljsko prvenstveno tekmo v italijanski nogometni A ligi med Fiorentino in Cagliarijem bodo odigrali na nevtralnem igrišču v Veroni. Fiorentina je bila kaznovana s prepovedjo igranja ene tekme na domačem igrišču zaradi izgedov, do katerih je prišlo 6. decembra na tekmi Fiorentina - Juventus. Sportni sodnik je včeraj tudi izrekel kazni za nedisciplinirane igralce. Carnevale (Roma) je zaradi zaljenja sodnika kaznovan s prepovedjo igranja za tri kola, po eno kolo pa bodo na prisilnem počitku Bortolotti in De Paola (Brescia), Fontana in Pecoraro (Ancona), Effenberg in Pioli (Fiorentina), Ceredi (Pescara), Fonseca (Napoli), Grun (Parma), Montero (Atalanta) in Piacentini (Roma).

Senna podpisal za eno... dirko

SAO PAULO - Brazilski dirkač Ayrton Senna je potrdil, da je podpisal pogodbo z McLarenom, a samo za eno... dirko. »Dogovoril sem se, da bom nastopil na veliki nagradi Brazilije (v nedeljo v Interlagosu, op. ur.), nato pa si bom prizadeval doseči sporazum za vso sezono«, je včeraj zaupal Senna neki brazilski televizijski postaji.

Maradone ne bodo kaznovali

BUENOS AIRES - Sodni postopek proti Diegu Armandi Maradoni zaradi posesti in uživanja mamil se bo brzkone končal za arhiviranjem. Po argentinskih zakonih namreč storilca ni mogoče kaznovati, če se podvrže zdravljenju narkomanije. Maradono pregledajo vsake tri mesece in v zadnjem zdravniškem sporočilu je receno, da »zelo dobro napreduje«. Maradono so policisti aretirali 16. aprila 1991. leta v nekem stanovanju v Buenos Airesu.

Vprašljiv nastop Doohana

SIDENY - Michael Doohan, 28-letni avstralski motociklist je veliki favorit za osvojitve naslova svetovnega prvaka v razredu 500 ccm, a veliko vprašanje je, ali se bo lahko udeležil nedeljske uvodne dirke prvenstva v Avstraliji. Doohan si je namreč pred dvema tednoma med testiranjem Hondel zlomil zapestje in kljub intenzivni negi se ni povsem okrevljal. V podobnem položaju je tudi italijanski voznik Bruno Casanova, ki je s svojo aprilio 125 padel na nedeljskem treningu v Eastern Creeku in si pri tem poškodoval levo nogo.

Lionsom tretja tekma

MILAN - V tretji finalni tekmi za naslov italijanskega prvaka v hokeju na ledu je milansko mostvo Lions po enem podalisku s 7:6 (1:2, 0:4, 5:0, 1:0) premagal Bocen. Milancani so pred pricetkom zadnje tretjine zgubljali že s 6:1! Lionsi zdaj vodijo z 2:1, za osvojitve naslova potrebujejo torej le še eno zmago, prihodnja tekma pa bo v soboto v Bocnu.

Egli - konec kariere?

ZENEVA - Kapetan švicarske nogometne reprezentance Andy Egli bo verjetno moral obesiti nogometne čevlje na klin. Potem, ko se je 17. marca težje poškodoval med prijateljskim srečanjem Svica - Tunizija, so mu včeraj operirali kolenske vezi, počivati pa bo moral sedem mesecev, vendar je treba upoštevati, da ima Egli 35 let. Za zdaj se ne vem, kaj bom storil«, je po operaciji izjavil Egli.

Samaranch na obisku pri Goru

WASHINGTON - Predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja Juan Antonio Samaranch je na obisku v Beli hiši podpredsednika ZDA Alberta Gora zaprosil, da bi ameriška vlada podprla organizatorje olimpijskih iger v Atlanti leta 1996, pa tudi pobudo komiteja, da bi leto 1994 razglasili za leto sporta in olimpijskega gibanja. Prihodnje leto bo namreč 100-letnica olimpijskega gibanja, katerega pobudnik je bil Pierre de Coubertin. Delegaciji MOK in ameriškega nacionalnega olimpijskega komiteja sta Goru predstavili listini Olimpijsko premirje, ki poziva k ustavitvi vseh vojn v času olimpijskih iger, in Zemeljski pakt. Obe listini so sestavili na lanskih Ol v Barceloni, podpisalo pa ju je 184 nacionalnih olimpijskih komitejev.

V Roland Garrosu letos za več kot 8 milijonov dolarjev

PARIZ - Skupni nagradni sklad odprtega teniskega prvenstva Francije za Grand Slam bo letos kar 8, 1 milijona dolarjev. Zmagovalci pri moskih bo 6. junija prejel cek za 522.500 dolarjev, zmagovalka pa dan prej 486 tisoč dolarjev. V primerjavi z lanskim letom je nagradni sklad večji za devet odstotkov.

Ravter peti na veleslalomu FIS

LACKENHOF - Milan Ravter se je na veleslalomu FIS v Lackenhofu s časom 2:02, 74 uvrstil na peto mesto. Zmagal je Avstrijec Hermann Schiestl, ki je imel tri stotinke sekunde prednosti pred Hrvatom Vedranom Pavlekom, tretji pa je bil Achim Vogt iz Liechtensteina, ki je za zmagovalcem zaostal le za pet stotinke sekunde. Rezultati: 1. Schiestl (Av) 2:02, 28, 2. Pavlek (Hrv) 2:02, 31, 3. Vogt (Lie) 2:02, 33, 4. Kleinlercher (Av) 2:02, 72, 5. Ravter (Slo) 2:02, 74, 6. Reiter (Av) 2:03, 02.

Kasparovu in Shortu grozi diskvalifikacija

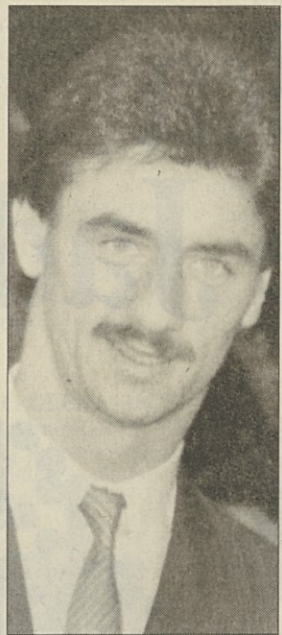
LUZERN - S sedeza FIDE je pršla novica, da svetovni prvaki Gari Kasparov in izzivalec Nigel Short septembra v Manchesteru ne bosta igrala dvoboja za naslov svetovnega prvaka. Namesto njiju naj bi se za šahovski prestol pomerila Anatolij Karpov in Jan Timman. Poteza FIDE je očitno reakcija na poskus Kasparova in Shorta, da bi se izognila pokroviteljstvu FIDE in tako dobila večje nagrado, kot bi jo prejela sicer. Odločitev FIDE, da naj bi se za naslov potegovala Karpov in Timman, je bilo receno smešno in kaj slaba propagandna poteza za šah nasploš. Brzkone je to eden od zastraževalnih manevrov mednarodne šahovske organizacije, da bi Kasparova in Shorta le »pokorila« in prisilila na dvoboj pod svojim okriljem, saj gre pri tem za lepe denarce. (A.P.)

NOGOMET / TUDI LIVERPOOL SPET ZMAGUJE

Ostrostrelec Ian Rush ponovno trese mreže

V zadnjem času je bil pogosto poškodovan

IZTOK GOLOB

igralci Evrope le stirje srednji napadalci: Gerd Müller, Paolo Rossi, Marco Van Basten in Jean Pierre Papin. Ian Rush te casti sicer ni doživel, vendar njegova dobra igra ni ostala neopažena. Leta 1984 je z 32 zadetki kot prvi in edini Britanec postal najboljši strellec Evrope, istega leta pa ga je tudi angleška nogometna zveza pocalila z naslovom igralca leta. S svojim mostvom Liverpoola je nadvse uspešno tresel tudi mreže evropskih klubov. V svoje vrste so ga zeleli klubi Barcelone, Milana in Kölna, vendar se je ponudbam upiral vse do leta 1986, ko je »moral« v Juventus. Rush si nikoli ni želel oditi iz Liverpoola, tega leta pa je zaradi finančnih težav svojega kluba, ki je zaradi izločitve iz evropskih pokalov vsako leto izgubljal pol milijona funtov,

moral v Juventus, kjer naj bi igral tri leta, vendar se zaradi dragulnih igralških in življenjskih navad Italijanov ni uspel prilagoditi zahtevam »calcia«. V slabem letu dni je kot eden najboljših napadalcev na svetu skoraj izginil z nogometnega prizorišča; pravzaprav se je leta 1987 vrnil v Liverpool in pri nekdanjem soigralcu in tedaj mednarodni Dalglislu sedel na klopi za rezervne igralce. Italijanska avantura mu je, kot je večkrat sam dejal, odvzela tisti magični občutek, vendar se je ob soglasičih začel počasi vračati. Spomladi leta 1989 je bil lan ponovno v svoji stari formi. Z Johnom Aldridgeom se neusmiljeno tresel nasprotnikove mreže in z dvema zadetkoma pripomogel, da je Liverpool v finalu angleškega pokala premagal Everton, v prvenstvu pa na zadnjem odločilnem srečanju Liverpool brez njega ni mogel zaustaviti Arsenalu, ki je tistega leta postal ligaski prvaki prav zahvaljujoč zmagi v zadnjem kolu na Anfield Roadu. Leta 1990 je Liverpool spet suvereno osvojil prvenstvo, Ian Rush pa je zaradi poškodb vse bolj izostajal s prvenstvenih srečanj. Kljub temu Ian Rush ostaja eden stebrov tako svojega mostva kot tudi državne reprezentance. Zadnji njegovi nastopi dokazujejo, da doživlja svojo tretjo pomlad, kar si zaradi svoje volje in ljubezni do nogometa tudi služi.

PRVENSTVO NBA / JORDAN SPET FENOMENALEN, PETROVIĆ SOLIDEN

Po pretepu 6 izključenih na tekmi Phoenix - NY

VANJA JOGAN

NEW YORK - Ameriško profesionalno kosarkarsko prvenstvo se s hitrimi koraki bliža koncu regularnega dela. Nekateri ekipe so odigrale že 67. tekmo in imajo torej pred seboj se natanko 15 srečanj do pricetka play offa.

PLUS IN MINUS: V tem tednu sta svoj položaj na lestvicah najbolj izboljšala Chicago in Boston, ki sta dobila vse tri tekme, dobro pa so se odrezali tudi New Jersey, Phoenix in Seattle (3 zmage in en sam poraz). Polnoma nasprotno je v zadnjem tekmi Los Angeles Lakers in Minnesota, ki sta na vseh treh srečanjih pognili krajši konec.

DVOJNI PODVIG PEPELKE! Cowboyi iz Dalase so ta teden kar dvakrat zmagali (Orlando in Philadelphia), a kljub temu bistveno niso izboljšali razmerja zmag in porazov (6-59) in se vedno »bori« za poslabšanje negativnega rekorda Philadelphia, ki je v sezoni 72/73 zmagala le 9 srečanj.

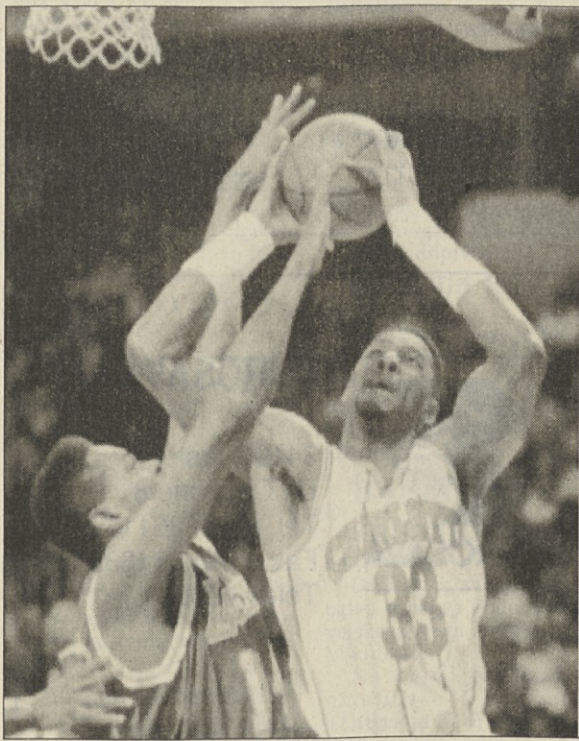
KOLEKTIVNI PRETEP IN 6 IZKLJUČITEV: Za tekmo Phoenix - New York je vladalo izredno zanimanje, saj sta ekipi v svojih skupinah na vrhu in obe merita na uvrstitev v veliki finale. Barkley je spet potrdil, da preživlja svojo najboljšo sezono in je praktično sam pokopal nasprotnike z 31 točkami. To pa žal ni bil osrednji dogodek tekme, saj sta se

že ob koncu prvega polcasa stopla Johnson in Rivers, njuni soigralci pa so jima takoj priskocili na pomoč in ... pričel se je splošen skupinski pretep, ki je trajal kar nekaj casa. Sodniška trojica je drastično ukrepala in kar šest igralcev je moralo predčasno v slalico. Med temi so bili stiri Newjorčani, kar se je močno občutilo v nadaljevanju tekme, saj je Phoenix visoko zmagal (končni izid 121:92). O razburjenem vzdušju na tekmi priča že sam podatek, da so sodniki dosodili tudi 12 tehničnih napak. Prava nesportna bitka!

OLAJUWON NE BO BERACIL: Zvezda vse bolj presenetljivega mostva Houston Rockets, Akeem Olajuwon, je poskrbel za svojo bodočnost, najbrž pa bodo tudi njegovi nasledniki lahko dalj casa držali roke v zepu. Olajuwon je podpisal šestletno pogodbo za bajno vsoto 34 milijonov dolarjev...

28. EKIPA V KANADI? Leta 95 bo prvenstvo NBA zaokrožilo stevilo vpisanih ekip na 28 (4 skupine po sedem) saj kaže, da bodo vsak cas ugodili želji in seveda finančni ponudbi peticeza Taenbauma, ki bi rad imel svojo kosarkarsko ekipo v Kanadi. Cena ekipe se bo sukala okrog 100 milijonov dolarjev.

NEZADRŽNI PETROVIC: Vse kosarkarske ljubitelje preseneča, da igra Drazen Petrović tako učinkovito, saj prej ni bil navajen igrati skoraj vsak dan po 40 ali celo več mi-

Alonzo Mourning (Charlotte) je dosegel kar 37 točk

nut. V zadnjih tekmah je Petrović dosegel 28 točk in 5 asistenc proti Atlanti (D.Wilkins »le« 24 točk), 27 točk (11:18 pri metu) proti Milwaukeeju ter 21 z nizko minutazo proti skromnemu Dallasu.

STRAHOVITI JORDAN: Ob pregledu najuspešnejših strelcev na zadnjih tekmah, ne moremo mimo zacementa, da je Michael Jordan dosegel kar 47 točk v samo 26 minutah igre proti Washingtonu. Ob polni minutazi bi s takim ritmom lahko mirno presegel mejo 80 točk!!!

TOP SCORERS: Jordan (Chi) 47; Wilkins (Atl) 45 in 38; Barkley (Pho) 38; Mourning (Cha) 37; Lewis (Bos) 37; Smith (Was) 37; Olajuwon (Hou) 35, 34 in 32; Ewing (NY) 35.

VZHOVNA KONFERENCA

Atlantic division: New York 45-19; New Jersey 39-27; Boston 37-28; Orlando 31-33; Miami 29-35; Philadelphia 21-43; Washington 19-45.

Central division: Chicago 46-20; Cleveland 42-24; Charlotte 35-31; Atlanta 34-32; Indiana 32-33; Detroit 29-36; Milwaukee 25-40.

ZAHOVNA KONFERENCA

Midwest division: Houston 43-23; San Antonio 40-24; Utah 38-29; Denver 26-40; Minnesota 15-49; Dallas 6-59.

Pacific division: Phoenix 49-15; Seattle 46-21; Portland 38-25; LA Lakers 33-31; LA Clippers 32-34; Golden State 27-38; Sacramento 21-44.

Sejem Alpe Adria - Svoboda gibanja

LJUBLJANA

 od 22.
do 27. marca
1993

V Ljubljani so v ponedeljek odprli mednarodni sejem Alpe Adria, ki je letos že 32. po vrsti poteka pa pod naslovom Svoboda gibanja. Gre za sejem, ki predstavlja eno najpomembnejših sejmskih prireditvev v Sloveniji v zadnjih treh desetletjih, naznanja pa tudi začetek poletne turistične sezone. Letos na njem sodeluje 337 razstavljalcev iz 19 držav, od tega neposredno poleg Slovenije se iz Avstrije, Italije, Hrvaške in ZDA.

Kot običajno, bo tudi letos na sejmu pod znakom Trzasko trgovinske zbornice prisotnih precej trzaskih podjetij. Vse to spada v okvir tesnih stikov med zahodno Evropo, Italijo in novo neodvisno državo. Ti stiki so bili z novembrskim podpisom trgovinskega dogovora med EGS in Slovenijo

se bolj utrjeni, s tem pa se je se bolj povečal interes trzaskih podjetij za tradicionalno sodelovanje na spomladanskem sejmu v Ljubljani.

Na pobudo Trzasko trgovinske zbornice in s sodelovanjem trzasko delegacije Italijansko-slovenske trgovinske zbornice se je za sodelovanje na sejmu takoj prijavilo 10 znanih trgovskih in tudi proizvodnih podjetij (s področja kamnosestva, trgovine s kavo, živilske proizvodnje ter pohistva in opreme). Pomembno je tudi sodelovanje trgovskega centra Il Giulia, ki se predstavlja s ponudbo trgovin z oblačili, usnjenimi izdelki, cvetličarstvom, gostinstvom itd., in konzorcija Trieste Centro, ki se predstavlja s celovito promocijskih pobud, ki zadevajo predvsem trgovino na drobno.

Med pomembnimi podatki je tudi ta, da od 1. januarja letos mnoge trzasko trgovine že vračajo davek Iva slovenskim kupcem za nakupe v vrednosti nad 300.000 lir.

Predsednik Trzasko trgovinske zbornice Tombsi bo danes tudi vodil uradno trzasko delegacijo, ki bo imela pogovore na Gospodarski zbornici Slovenije, ki jo bo zastopal predsednik Suster, poleg tega pa se bo trzaska delegacija srečala se z nekaterimi drugimi uradnimi predstavniki Slovenije.

Kot je običaj že vsa leta, se bo nato dogajanje preselilo na Gospodarsko razstavišče v Ljubljani, kjer bo približno ob 14. uri na prostoru, ki je namenjen trzaskim podjetjem srečanje s trzaskimi razstavljalci in predstavniki medijev.

Trzaska podjetja na sejmu

Trgovski center
Il Giulia;
Ciex;
Konzorcij
Trieste Centro;
Cremcaffè;
Intergrafica
Pubblicitaria;
Janousek
Industriale;
Paolo Melingò;
Pohistvo Pupis;
Nordest
Elettrodomestici;
Pietro Petrucco;
Tentazioni
Zenith;
Trzaska
turistična
ustanova.

AUTOPORTO FERNETTI TRST

SUHOZEMNI IN ŽELEZNIŠKI TERMINAL NA FERNETIČIH ZA VAŠE TOVORE

- 250.000 m² ploščadi
- 23.000 m² skladišč za domače in tuje tovore
- prostor za kontejnerje
- 50 špediterskih in prevoznih podjetij

Tel. 040/215218 - Fax 214856 - Telex 461036

Banka Alpe Jadran

BCTKB
**BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

Tentaxioni

 34126 TRST - Ul. Giulia 75/3 T.C. "IL GIULIA"
Tel. 040-350339 - Fax 040-631351

MODA MORJE - MOŠKO IN ŽENSKO PERILO

GRIGIO PERLA

JULIPET

ALLEN COX

LION TRACK

HOM

FILIDORO

OROBLU

OMIERO

Cole

PERLA

Madia

Jelle

SOGNANDO

Le malgiose

OFF-LIMITS

parh

Anna CLUB

AQUASUIT

Pričakujemo vas na sejmu "ALPE-ADRIA" z našimi novimi kolekcijami

Naš razstavljeni prostor je uredilo podjetje

 MOBILI E IDEE
CANTIERI PERGENT
DE TI ASSOMOBILI

infodata

 MANAGER
APLIKATIVNI PROGRAMI ZA VODENJE PODJETIJ

DIALOG

 ASEM
PERSONAL COMPUTER

OLIDATA

FUJITSU

 Via Muggia 15 - Trzaska industrijska cona - Trst
Tel. (040) 381616 - Fax 9(040) 381110

JANOUSEK
Flavours and fragrances 1887

 AROME ZA INDUSTRIJSKE
PROIZVAJALCE LIKERJEV,
BREZALKOLNIH PIJAC, SLASCIC,
PREHRAMBENIH IZDELKOV
IN ZDRAVILSTEV

Naravni sadni sokovi in koncentrat, destilati - eterična olja - surovine za kozmetiko - aromatične rastline, surovine za jestvine - kemijski proizvodi.

 Milje - TRST - Strada per i Laghetti 3
Ind. c. Noghère
Tel. 040-232691; fax 040-232698

INDULES

Uvoz izvoz zastopstva

 Glavni predstavnik
ALPE ADRIA

SLOVENIJALES

34123 TRST - Ul. S. Giorgio 1 - Tel. (040) 300222

Telex: 460453 ILES I - Telefax: (040) 302515

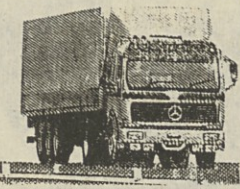
MADŽARSKA:

 INDULES MAGYARORSZAGI KÉPVIELET,
Budimpešta

BJELORUSIJA: MINSKITAL, Minsk

La Goriziana s.r.l.
SPEDICIJA IN MEDNARODNI PREVOZI

 Sedež in uprava:
Ul. Duca d'Aosta 180 - 34170 GORICA
Tel. (0481) 520660 - 520655

 Operativni urad:
MMP STANDREŽ
Tel. (0481) 22351/2/3/4/5
Telex 460107 LAGORI I
Fax (0481) 520117

FARCO S.r.l.
FINE CHEMICALS

 34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tlx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

**PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA**

 Filiala v Gorici
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

ADRIA OIL
S. R. L.

TRST - Ul. Lavatoio 4
Tel. (040) 364118
Fax (040) 638099
Telex 460689

 Zastopnik podjetja
INA ZAGREB v Italiji
- petrokemija
- kemija
- rezervni deli

Resim

 ZASTOPSTVA
UVOZ
IZVOZ

 Resim s.r.l.
Predstavništva - izvoz - uvoz
34133 Trst - Ul. Cicerone 8 - p. p. 101
Tel. (040) 362676
Telex 460561 Resim I
Telefax (040) 361839

 Filiala v Gorici: via degli Orzoni 16
Tel. (0481) 52051

 Posluje v mednarodni blagovni menjavi
industrijskih proizvodov, repromaterialov in opreme

EUROSAVA
EUROSAVA S.r.l.

 34133 Trst
Ul. Cicerone 8
Tel. (040) 361177
Fax (040) 361839
Telex 460561

**Sava
Kranj**

GLOBTRADE italiana S.p.A.
Export - Import

SEDEŽ: 34170 GORICA, Largo Culiati 11

 Telefon (0481) 5941
Telex 460555 GLOBTR I
Telefax (0481) 594220

ČERNIC

 IMPEX
UVOZ - IZVOZ
34070 SOVODNJE (GO)
CASE SPARSE - SS 55
TEL. (0481) 522144 R.A.
TELEFAX 521883
TELEX 461229

ČERNIC LUIGI

Saura s.r.l.

UVOZ - IZVOZ - ZASTOPSTVA

 Specializirana v trgovini
s papirjem
in embalažnim steklom

 GORICA - Ul. Trieste 247
Telefon (0481) 521222
Telex 461248 SAURA I
Fax (0481) 22203

Gledališča

Slovenija **LJUBLJANA**

CANKARJEV DOM

DANES: ob 20 uri (Stihova dvorana) P. Šafer: Leticija in Lustrek. Vstopnice 500 SIT.
Ob 21.30 uri (Klub CD) Sophie Boulain - Paris la Nuit. Pevka Sophie Baulin odkriva nove oblike kabaretske predstave. Vstopnice 1000, 1500 SIT.

JUTRI IIN POJUTRISNJEM: ob 20. uri (Linhartova dvorana) E. Horvatin: Zenska, ki nenehno govori, (Cas subjektivnega) Poligon. Vstopnice 400 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 20. uri in 31. t. m. ob 21. uri Strniša/Frey: Zabe. Vstopnina je 600 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG

DANES: ob 19.30. uri J. B. P. Moliere: Svata po sili. Abonma Dijaski 8 Vечerni in izven.
Ob 20. uri Max Gad: Samo igra je in ne boli. Za izven.

JUTRI: ob 19.30 G.Strniša: Samorog. Abonma Studentski prvi in izven (konto)
Ob 20. uri A.Nicolaj: Prva klasa. Za izven in konto.

V PRIHODNIH DNEH: 27.t.m. ob 19.30. uri A. Schnitzler: Anatol. Za izven in konto.
27.t.m. ob 20. uri I.Cankar: Pisma Ani. Za izven in konto.

Informacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter uro pred predstavo na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

DANES: ob 19. uri Verdi: Requiem
JUTRI: ob 16.30 Verdi: Requiem. Za red Cetrtek II in izven.

V PRIHODNIH DNEH: 27.t.m. ob 19. uri Strauss: Netopi. Za izven in konto.

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANSKO

DANES: ob 19.30 Tabori: Goldbergove variacije. Za abonma Cetrtek in izven.

Ob 22. uri (Mala scena) Klinika Tivoli d.o.o. Za izven in konto.

JUTRI: ob 19-30 M. Frayn: Hrup za odrom. Za izven in konto.

JUTRI IN POJUTRISNJEM: ob 22. uri CABAres, CABArei, gostuje Jihaj Sokolović, znameniti sarajevski igralec, dobitnik številnih gledaliških nagrad in priznanj.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

KUD FRANCE PRESEREN

DANES: ob 21. uri (Prometej) brez skodelice. V izvedbi studentske gledališke skupine Rezares. Informacije na tel. 061/332-288.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 17.00 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podrekaajo). Igra: Jurij Soucek, k.g. Za abonma Red U in izven.

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19.30 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podrekaajo). Igra: Jurij soucek, k.g.. Za abonma red Subotni in izven.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnem predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 061/312-860.

MARIBOR

SNG DRAMA

V PRIHODNIH DNEH: 27.t.m., 3.14. in 10. 4. La divina commedia. Pesnik: Dante Aleghieri. Dramatika: Nenad Prokic. Režiser: Tomaž Pandur.

27.t.m. ob 19.30 Inferno. Premiera.
3.4. ob 19.30 Purgatorio. Premiera.
10.4. ob 19.30 Paradiso. Premiera.
Informacije na tel. 062/221-206.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 11.30 Marowitz: Scherlockov zadnji primer. Abonma VIII. mlAdinski in izven. Informacije na tel. 063/25-332.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠCE

DANES: ob 19.30 uri gostovanje sarajevskega igralca Zijaha Sokolovića s predstavo CABAres, CABArei.

JUTRI: ob 19.30 uri B.H.Samobor: Hana Tíger. Abonma Petek I, izven in konto.
Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠCE

JUTRI: ob 20. uri (Mala dvorana KD) J.B.Moliere: Mojster Zgaga ali zmeraj ob nepravem času. Premiera za izven. V izvedbi Amaterskega mladinskega odra pri PDG. Avtor projekta Emil Abersek. Informacije na tel. 065/253-326.

RAVNE NA KOROŠKEM

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 27. t. m. ob 19. uri A. P. Cehov: Snubac. Gostuje gledališče Loza. Za abonma in izven.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

DANES: ob 16.00 (abonma Red I) - Thornton Wilder - Nase menice. Režija Adrian Rustja.

GLEDALIŠCE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 enkratna predstava - Gen Verde International Music Group »Le sfide del 2000«. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

JUTRI: ob 20.30 - Sandro Massimini - »My fair lady«. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti in pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

NAPOVEDUJEMO: od 30. t. m. do 1. aprila

gostovanje gledališke skupine Teatro Eliseo z delom Thomasa Bernharda »Il nipote di Wittgenstein«. Režija Patrick Guinand. V glavni vlogi nastopa Umberto Orsini. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331).

DVORANA TRIPCOVICH

JUTRI: ob 20. uri (red F) bo na sporedu tretja predstava Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Lj. Jia. Režija Patrizia Gracis. Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Trip-covich, nastopajo: Marzio Gioissi, Alexandrina Pendatchanska, César Hernandez, Umberto Christummo. V soboto ob 20. uri (red L) cetrta predstava.

GLEDALIŠCE CRISTALLO

LA CONTRADA

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 27. t. m., ob 20.30 premierska predstava - gostovanje Alberta Lionella in Erike Blanc z delom Aldo Guitry »Mogli, figli e amanti«. Nastopajo: Sicho Alori, Anna Maria Bottini. Scene Umberto Bertracca, kostumi Grazia Alfonsi. Režija Alberto Lionello.

MILJE

GLEDALIŠCE VERDI

JUTRI: ob 21. uri začetek niza komičnega teatra. Na sporedu bo »La signorina Papillon«, ki jo je napisal in režiral Stefano Benni. V glavnih vlogah Antonio Catania in Gigio Alberti.

VIDEM

GLEDALIŠCE LUIGI BON

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 27. t. m., ob 21. uri gostovanje gledališke skupine Quintino Ronchi s komedijo in furlanskem jeziku San Laurinz Zero A Cinc«.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠCE

DANES: 25. t. m., ob 19.30 - Kabale un Liebe, drama Friedericha Schillerja.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES IN JUTRI: ob 19.30 uri Koncert orkestra Slovenske filharmonije. Modri abonma. Dirigent: Anton Kolar. Solista: Justus Frantz in Christopher Tainton-Frantz. Program: Saint-Saens, Mozart, D. Zebre, A. Skrjabin.

V PRIHODNIH DNEH: 26. t. m.

JUTRI: ob 22.30 uri (Sprejemna dvorana) Irakere - latino jazz. Latino žur v živo! Vstopnice v predprodaji 800 SIT, na dan koncerta 1000 SIT.

V PRIHODNIH DNEH: 30. t. m. ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) koncert Komornega orkestra Orpheus. Program: Haydn, Beethoven, Rossini, Bartok.

Orpheus Chamber Orchestra je po mnenju vseh pomembnih svetovnih glasbenih kritikov eden najboljših komornih orkestrrov na svetu. Vstopnina je 900 in 600 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

DANES: ob 17. in 18.30 uri Edina ljubezen Jakoba Gallusa Kranjca, koncert Ljubljanskih madrigalistov, dirigent Matjaz Scek. Predstava je zaključena za GM Slovenije.

Informacije na tel. 061/150-155.

LJUBLJANSKI GRAD

DANES: ob 19.30 (Porocna dvorana) Pineiro Nagy, kitara. Popularni program portugalskih in spanskih skladb za kitaro. Prodaja vstopnic: Festival Ljubljana. Tel. 061/221-948. Blagajna 061/226-544, med 11. in 13. uro in med 18. in 19. uro.

OPERA IN BALET

V PRIHODNIH DNEH: 29.t.m. ob 20. uri koncert sopraniste Paulette de Vaughn. V sodelovanju s Festivalom Ljubljana.

KLUB K4

DANES ob 21. uri Hamisc Imlach/Muriel Graves. Škotski folk zabavljaki.
Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

TIVOLSKI GRAD

V PRIHODNIH DNEH: 30. t. m. ob 18. uri so- listični večer kitarista Jerka Novaka.
Informacije na tel. 061/225-632.

MARIBOR

KAZINSKA DVORANA

DANES: ob 19.30 uri koncert Musice Slovenice. Solistka Natalija Vorboljova, sopran, Janko Setinic, klavir. Za izven.

JUTRI: ob 19.30 uri peti abonmajski koncert-Komorni ciklus. Nastopa kvartet Martinu iz Pra-ge.

Blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo. Infomacije na tel. 062/221-206.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

DANES: ob 19. uri Beltinska banda in Vlado Kreslin. Koncert v počastitev Materinskega dne. Cena vstopnice + pomladanskega sopka je 500 SIT. Cisti dohodek je namenjen slovenski Kari-tati.

V PRIHODNIH DNEH: 29. t. m. ob 19.30 uri koncert skupine Trio Ekos.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

JUTRI: ob 20.30 uri Pomladna pesem - koncert sopraniste Dunje Sprik in pianista Andreja Jarca. Program: Mozart, Schubert, Verdi, Strauss, Reger, Wolf.

DOBOVA PRI NOVI GORICI

GRAD DOBOVA

JUTRI: ob 20. uri koncert v okviru večerov Hito-ve muze, mednarodno priznane skupine Trio Ekos.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE MIELA

NAPOVEDUJEMO: v torek, 6. aprila, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matice. Nastopili bodo gostje iz Minska - Jurij Likin (oboa), Sergej Gromov (violina), Ilija Zukovski (violoncelo), Jurij Gildjuk (klavir). Na programu Mendelssohn, Gazelova, Dješevov, Rahmanoniv, Falik. Prodaja vstopnic eno uro pred pricetkom koncerta v gledališču Miel.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Ul. Diaz 27

DANES: ob 20.30 koncert Krozka za kulturo in umetnost. Nastopil bo pianist Victor Pikaizen.

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t. m., ob 18. uri, glasbeno srečanje, ki ga prireja gledališče Verdi. Vstopnice eno uro pred pricetkom predstave pri blagajni avditorija.

GLEDALIŠCE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopil bo Richard Goode - Orpheus Chamber Orchestra. Na programu Hydn, Beethoven, Rossini in Sostakovic.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 3. aprila, ob 21. uri celovečerni koncert kantavtorja Fabrizia De André. Predprodaja vstopnic je že v teku v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven

abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne; v nedeljo, 4. aprila, ob 21. uri celovečerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti); v cetrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

NAPOVEDUJEMO: 2. aprila celovečerni koncert kantavtorja Marca Masinija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

BBC CLUB

Ul. Donata

DANES: ob 21. uri koncert glasbene skupine rhytm'n blues »Ban sign«.

JUTRI: ob 21. uri koncert Kvarteta Valentina.

MILJE

GLEDALIŠCE VERDI

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 27. t. m., ob 22. uro dalje Dance the jazz. Nastopila bo glasbe-na skupina Radical Stuff & Lo Greco Bros.

OPČINE

PROSVETNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 28. t. m., ob 10. uri koncert Tria Ekos, ki ga sestavljajo klari-netistka Lee I-Nin iz Taiwana, celistka Anthea Scott-Mitchell iz Avstraliije in pianistka Chiara Migliari iz Rima. Koncert organizirata KD Tabor v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev.

SOVODNJE

KULTURNI DOM

DANES: ob 20.30 koncert Tria Ekos - Lee I-Nin (klarinet), Anthea Scott-Mitchell (celo) in Chiara Migliari (klavir). Koncert so organizirali KD Sovodnje, Glasbena matica, ZSKD in Kulturni dom iz Gorice. Predprodaja vstopnic pri Po-sojilnici v Sovodnjah (tel. 882-155).

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠCE

JUTRI: ob 19.30 - Leteci Holandec, romantična opera Richarda Wagnerja.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES IN V PRIHODNIH DNEH: do 28. t.m. ob 18. in 20. uri (Kosovelova dvorana) Igra solz/ The Crying Game. Film Neila Jordana. vstopnina je 400 SIT.

NARODNI MUZEJ

JUTRI: ob 17. uri spremlevalno predavanje k razstavi Kelti na Celjskem. Predavala bo Darja Pirkmajer, avtorica razstave, kustosinja za arheolo-gijo v Pokrajinskem muzeju v Celju. Vabljeni.

KLUB K4

DANES: ob 21. uri Hamish Imlach / Muriel Graves.

JUTRI: ob 22. uri Aatro parti.

V PRIHODNIH DNEH28.t.m. ob 22. uri You Suck. Video: Edward II.

29.t.m. ob 20. uri Dorndorf T Night. Promocija in degustacija čajev Sir Winston.

Vroci telefon Kluba K4: 061/113-282.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE

DANES: ob 10. uri predavanje Jurija Hudnika z naslovom Uporaba geodezije in fotogrametrije za prikazovanje stanja naravne in kulturne dediščine.

Ob 12. uri predavanje Marka Saksida z naslo-vom Ponudba JUBA za sanacijo objektov kulturne dediščine.

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 10. uri predavanje z naslovom Prihodnost in realnost krajskih parkov v Sloveniji.

31. t. m. ob 12. uri Predstavitev novih pu-blikacij Zavoda republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

FILOZOFSKA FAKULTETA

V PRIHODNIH DNEH: 30.t.m. ob 19. uri (pred 34) Vpliv tobaka na razvoj ljubljanske industrije. Predavanje dr. jasne Fisher v okviru Humanistic-nega simpozija.

DOMŽALE

KNJIZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 31. t. m. ob 19. uri Mi-sitica Indija, predavanje Dušana Osojnika z 200 diapozitivi.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

POMORSKA POSTAJA

Dvorana Iliria

JUTRI: 26. t. m. od 9. do 13. ure zasedanje »Mai più razzismo«. Zasedanje organizirajo sin-dikati CGIL-CISL-UIL in Združenje bivših depor-tirancev ANED pod pokroviteljstvom trzaskе obcine.

GLEDALIŠCE MIELA

Do ponedeljka, 19. aprila bodo v gledališču Miel predvajali filme angleških mojstrov Mi-chaela Powela in Emerica Pressburgerja.
DANES: ob 17.00 in 20.00 »The Life and Death of Colonel Blimp, i. R. Livesey, A. Wal-brook in D. Kerr.

V PRIHODNIH DNEH: 29. t.m., ob 18.00, 20.00 in 22.00: »Black Narcissus, i. D. Kerr, D. far-rar, J. Simons, Sabu; 5. aprila ob 18.00 in 20.30: »The red Shoes«, i. M. Shearer, L. Massine, F. Ashton; 19. aprila ob 18.00, 20.00, in 22.00: »The Tales of Hoffmann«, i. M. Shearer, L. Massine, L. Tcherina, F. Ashton. Zadnjo predstavo bosta ko-mentirala Martin Scorsese in Bruce Eder.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 29. t.m., ob 18. uri bo v Avditoriju na sporedu »Ura z...« - Srečanje z Ornello Bonomelli, ki ga prireja Gleda-lišce Verdi. Vstopnice so na prodaj pri blagajni Dvorane Trip-covich od 9-12 in od 16-19, ob pone-deljkih zaprti. Pri blagajni Muzeja Revoltella ob ponedeljkih od 17. ure dalje. Vstopnina 4.000 lir.

Za najmlajše

Furlanija - Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

DANES: ob 11. uri ponovitev pravljice Ce-sarjeva nova oblacija. Režija Vladimir Jurc.

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 31. t. m., ob 11. uri ponovitev pravljice Cesarjeva nova oblacija. Režija Vladimir Jurc.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

(Sprejemna dvorana)

Do 11. aprila je na ogled razstava Desetletje slikarst-va - Avstrija 1980 - 1990 - Zbirka Schomer.

Do 25. aprila je na ogled razstava otroških ilustrator-jev iz vsega sveta Podo-be domislilije- Sarmede 92'.

NARODNA GALERIJA

Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Ko-roške. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TI-VOLI

Na ogled je razstava Mla-da slovenska grafika. Raz-stavljaki: Crtomir Frelih, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karol Plomenitas, Nataša Ribic, Zora Stancic, Marija Staric - Jensko in Petra Varl-Simoncic.

MESTNA GALERIJA

Do 28. marca je na ogled razstava dokumentarnih fotografij Mostar 92' - Urbi-cid.

Do 31. marca je na ogled razstava keramičnih objek-tov in mozaikov Jane Mihel in Majka Mulacka.

Cazin še ni Appenzell

Ko so se Švicarji v 15. stoletju otrsli Habsburžanov, so se prebivalci Appenzella po nekaj uvodnih praskah razdelili po verskem prepričanju - Kanton so razrezali na dve neenaki polovici in se vdali miru, otrokom, siru, demokraciji, proslavam, paši ter vsak svoji veri - do današnjih dni

Za to švicarsko zgodbo je kriv Lev. Tako po nase imenujem Hamzo, znanca, petdesetletnega Muslimana iz »Cazinskega kantona« kakor sam pravi zadnje case.

»Ne bodo nas zlomili! Nas Fikret jih bo že ugnal. Imeli bomo kanton sredi srbskih krajin, tako kakor ga ima Apencel v Svisi...«

Lani me je spet zaneslo v ta Hamzin kanton.

Iz Altstättena se z vlakom odpeljem v hribe, v dobrih 15 kilometrov oddaljeni Appenzell. Vlakec zoba strmini po tirnicah, ki sta le meter vsaksebi, po sredi med njima se vlece nasekana celjst za zobato kolo.

Medtem ko se cesta po pobočju krivi v ključih, jo proga brise kar naravnost in povprek po travnatih strmini. Od razigranih nedeljskih sopotnikov izvem, da je naklona za celih 160 promilov. Verjeti moram tudi, da je proga namenoma speljana natančno po poti, po kateri so pred pol tisočletja rlinili avstrijski vitezi v napad na Appenzell.

Ko vlakec pridraja na vrh hriba, se ustavi pred majceno postajo, imenuje se Stoss, na na-

dmorski višini 945 metrov. Po petih kilometrih smo se vzpeli za celih petsto metrov.

Za postajo je na pobočju zbrana tisocglava množica predvsem moških otrok. Stojijo okrog kapelice, iz katere se s tenkim glasom oglasa ze povsem pregret zvonec. Med ljudmi je veliko lovcev s »pusami«, nekaj pa je pisanih vojakov, ki tudi niso brez orožja. Vecina je oborožena s vrčki piva. Vsi so glasni, prav nič masno razpoloženi.

Vlak me skoraj samega potegne naprej po valoviti travnati planini. Cez dobre četrte ure se v kakih sto metrov nižji kotanji pokaže svetlo, skoraj sijaje mesto Appenzell (v prevodu opatja celica), gnezdo rdečih streh sredi živovolenih, vlažnih in skrtacenih travnikov, posejanih z majhnimi seniki in credami sivozelenih trav.

Glavno mesto Notranjega Rhodena. Kanton Appenzell sestavlja dva polkantona; razen omenjenega se Zunanji Rhoden. Prvi je katoliški, slednji protestantski. Locila sta se pred stiri stoletji (1597) in ze od takrat sta versko cista. Skupaj obsegata komaj 415 km² (kakor naša občina Smarje pri

Jelsah). Prebivalcev je dvainšestdeset tisoč, od tega v katoliškem kantonu samo trinajst tisoč.

Appenzell je mesto iz skatlice; hise in hiske tekmujejo med seboj, katera bo bolj podobna pravljici koci Janka in Metke. Med pisanimi procesli visijo prestevalne živobarvne zastave in prapori - vseh švicarskih kantonov, vseh polkantonskih občin, far, pašnih skupnosti in obrtnih združenj.

»Vsi so sli k masi na Stoss«, mrmra priletna mozaica, ki bi lahko bila vse prej kot slasticarka. K njej me prinese, ker so vse gostilne zapahnjene. Vsi ostirji, s svojimi gosti vred, so na Stossu.

»K nam pridite, ko bo "Landsgemeinde". Letos ste za dva tedna zamudili.« Pokaže na predpasnik, na katerem je barvna podoba appenzellskega "bisera neposredne demokracije".

Lani sem bil v Appenzellu ob pravem času - ko so zborovali. Enkrat na leto se zberejo vsi volilci, ki svojo polnomocnost potrdijo z opasanim mečem, majhnim in najbrž nenevarnim. Ves dan je deževalo kakor za stavo. Zjutraj se je skozi mesto najprej prerinil sprevod

premočenih narodnih nos z ogromnimi farnimi banderami.

Mokri vitezi so potem na trgu poslušali govore in razprave; vse je potekalo glasno, a mirno, brez kancka prepira in zolca. Beseda, kolikor je bilo mogoče razumeti nasekano narečje, je tekla o kantonskem proračunu; pa tudi o popravilu pločnikov, placah učiteljev in občinskih knjižnicah, o novih članih polkantonske vlade in "vrhovnem" sodniku, o cistem zraku in prepovedi hupanja po deveti uri zvečer.

Premočeni moške Appenzella so ves čas marljivo telovadili z dviganjem rok, ko je predsednik rjovel v dez, kdo je za in kdo proti. Pravijo, da je bolj tako, kakor da bi odločitve prepustili skupščinam, vladam, komisijam. Vsi o vsem za vse...

Naslednjega dne je sentgallenski dnevnik zapisal, da so »Appenzellanci ostali neomajni zvesti svojemu provincializmu in pregovornemu konzervativizmu«.

Nemara ne morejo pozabiti, da se je Appenzell pred šestimi stoletji uprl knezokotom St. Gallena. Hri-

Appenzell, kakršn je bil pred poldrugim stoletjem

bovci niso več prenesli samovolje skofovskih valptov in cezmernih dajatev in se zlasti ne zavezništva skofije s Habsburzani, zakletimi sovražniki švicarske neodvisnosti. Appenzellanci so po prvih neuspelih praskah, nekajkrat temeljito namahali tako skofovsko kakor habsburško najemniško soldatesko.

Popoldne se vrnem na Stoss. Ljudi ni nič manj. Tisti, ki me poznajo iz vlaka, so takoj moji stari znanci. Pivo teče dobesedno v potokih. Razlagajo se stare vojske koracnice. Izpod krošnje mogočnega drevesa hrope godba zlatih trobil. Od nekd privlecejo moške majhen, a prav nič starinski top. Ocistijo ga slame in zapeljejo pred ka-

pelico. Duhovnik ga blagoslovi.

Nabasejo ga in ustrelijo. Enkrat, dvakrat, trikrat. Ura je natanko 16.45. Grom se kotali po hribu v dolino Rena, katerega srebrna crta leno teče za vasmu in rise mejo med Svico in Avstrijo.

Povedo, da se je slavna, zmagovita in odločilna bitka, ki jo proslavljajo, končala ravno ob tej uri, 14. maja 1405. Appenzelska vojska je stela 400 gorjaci. Avstrijec pa je bilo tri tisoč; cvet habsburških konjenikov, samih oklepnikov.

Boj je potekal menda po načrtu: sovražno vojsko so čakali na Stossu, da so si konji temeljito nagrizli kolena. Ko so prihrplo skoraj do vrha, se je iz go-

zda, z leve in desne, razlegel strašanski ropot. Otroci in zenske so bili po loncih in skafih, kricali in vrescali so ter tulili v rogove. Konji so se vznemirili in se, ko so jih zadele prve puscice, splasili ter otrsli težkih jezdecev. Oklepniki so bili na strmih tleh težki in povsem neobgleni, ko so se jih hribovci lotili z gorjaci.

Kljub blescecem zmagam je v domala dvajsetletni appenzelski vojni padlo veliko domačih fantov in moz, menda kar polovica »zive sile«. St. Gallen pa je navsezadnje le moral pozreti appenzelsko odcepitve in priznati obstoj novega kantona sredi svojega ozemlja.

Ko je kasneje vsa Svica, neodvisna in resena

Habsburžanov, zagorela v požaru verskih vojn, so se prebivalci Appenzella razdelili po verskem prepričanju. Ze po nekaj uvodnih medsebojnih praskah, pa so sedli za mizo in se pomenili. Kanton so razrezali na dve neenaki polovici in se vdali miru, otrokom, siru, demokraciji, proslavam, paši ter vsak svoji veri - do današnjih dni.

»Stoss je bil okop, ne le Appenzella, ampak cele Švice«, približajo sopotniki, ko vlak, natlačen do stopnic, krtači zobe po strmini navzdol. Mraci se in v dolini se priziga jezero Luci. Adijo, bojeviti kanton! Kanton Appenzell... Kanton Cazin... Odmislino stoletja! Nekaj soli je nemara le v Hamzini primerjavi...

JUTRI

26. marca

Sredi prejšnjega stoletja je vzniknila ideologija, ki je postavljala človeka v vlogo ustroja, ga skušala narediti za del sistema. Bil naj bi odvisna količina, s katero je mogoče eksperimentirati in upravljati. Ideja se je rodila zaradi nemoči, da bi kakor koli razumno uredili navzdorne življenjske razmere, v katerih so ticala množice delavcev v času zgodnjega kapitalizma in industrijske revolucije. Iz nje se je rodilo stoletje revolucij, katerega zaton spremljamo in doživljamo danes. Obenem lahko opazujemo tudi totalni fiasko komunističnih idej o ureditvi družbe.

Ta obskurna ideja je imela zanimiv učinek zlasti na področju umetnosti. Komunistični zanesenjaki so ugotovili, da je mogoče producirati umetniška dela po tekočem traku, le vzpostaviti je treba za to potrebne pogoje. Zato so, povečini namislenim, umetnikom gradili luksuzna bivališča in podobno, potem pa čakali, kaj bo. No, pa je bilo. Le z umetnostjo ni imelo kaj prida zveze.

Kako drugače je bilo v resnici! Veliki nemški skladatelj in pianist Ludwig van Beethoven, rojen leta 1770, je ustvarjal v nemogočih razmerah in kljub vsemu dosegel klasično populnost sonate in simfonije. Umrl je popolnoma gluha na jutrišnji dan leta 1827.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIJE

divjačinska juha
goveja brzola
gobov riz
solata
sadna rezina

Sadne rezine

SESTAVINE: 4 jajca, 250 g sladkorja, 100 g vode, 100 g olja, 250 g moke, pecilni prašek, vanilin sladkor, 30 g moke, drobtine za pecak, sladkor za posipanje, 1 kg svežega sadja
CAS PRIPRAVE: 50 do 60 minut

Rumenjake in polovico sladkorja penasto vmesamo. Prilijemo olje in vodo, primesamo moko s pecilnim praškom, naribano lupinico in vanilin sladkor. Vse skupaj narahlo premešamo in na koncu dodamo se stepen sneg. Testo vlijemo v pomascen in z drobtinami potresen pekač in pecemo pri srednji temperaturi približno 35 minut. Ohlajeno sladico narezemo na rezine, posladkamo in obložimo z rezinami svežega sadja.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKILAVCIC PREDAN

krompirjev curry z jabolki
indijska omaka curry
jabolčni sok

Krompirjev curry z jabolki

SESTAVINE: 6 krompirjev, sol, 5 zlic kuhanega masla, cimet, ingver, klinčki, kumina, koriander, kurkuma, 3 jabolka, 1 dl jogurtovega sirca; za indijsko omako curry: 1 dl kuhanega masla, triplat, klinčki (po želji), koriander, cimet (po želji), kurkuma, zmleti ingver, zmleti kardamom, 1 dl kisle smetane ali jogurta, zlica limoninega soka

Krompir olupimo, narezemo na kocke in skuhamo v osoljeni vodi. Vode naj bo cimmanj. Ko je kuhan, skoraj vso vodo odcedimo. Napravimo osnovno indijsko omako curry z nastetimi zmljetimi začimbami. Jabolka drobno narezemo in dušimo v omaki curry, da se malo zmehčajo. Zmešamo s krompirjem in jogurtovim sircom ter ponudimo.

Po želji lahko krompir dušimo kar skupaj z jabolki v osnovni indijski omaki, ki smo ji dodali malo vode.

Priprava indijske omake curry: na kuhanem maslu nekaj minut prazimo začimbe, naprej cele, nato dodamo se zmlete. Omako odstavimo, malo ohladimo in dodamo kislno smetano. Nato omako ponovno postavimo na ogenj, jo segrejemo in dodamo limonin sok. Ves čas mešamo. Kislo smetano ali jogurt primesamo sele tik preden ponudimo. Z omako lahko prelujemo riz ali jo dodamo dušeni zelenjavi.

MODA VČERA J

Mini
Twiggy

NADA VODUSEK

Prihajajoče poletje naj bi zenske noge skriilo pod dolga krila, kar pa je komaj se omembe vredno. Polemike o dolžini zenskih kril ze zdavnaj niso več zanimive, se manj pomembne. Zmeraj pa ni bilo tako.

Ko se je v šestdesetih letih pojavil mini, je povzročil pravi oblaciški sok. »The Look«, ki ga je leta 1965 oblikoval John Bates, je bil sporen predvsem zaradi dolžine krila. Vsaj za producente televizijske nanizanke Mascevalci, ki so glavni igralci Dian Rigg (zanjo je namrec Bates oblikoval kostume novega »videza«) skušali rob krila na vsak način pomakniti navzdol h kolonom. Bates je bil seveda odločno proti.

Kamermeni so »odkrili« se dodaten problem: crno beli op art vzorci naj bi jim povzročali težave pri snemanju. Pa se je izkazalo, da se motijo in konec koncev je Bates postal zaslužen slovo. Oblacila so navdušila gledalce, postala so naslovna tema britanskih časopisov in revij. Potem je »The Look« osvojil se trzišče, mini pa je bil top tema član- kov in polemik. Nastalo je celo »britansko združenje za ohranitev mini krila«, ki je septembra 1966 pripravilo demonstracije pred Diorjevo modno hišo na dan, ko so tam predstavili novo kolekcijo dolgih plascev in oblek. Faktografija je

natančna: stirje izmed njih so nosili celo dva transparenta: »mini krilo za zmeraj« in »podprite mini«. Predsednik te družbe pa je izjavil, da »delujejo za dobro cloveštva«.

Po podatkih, ki jih je mogoče izbrskati iz takratnih člankov o modi, je bila panika nepotrebnost. Miniju sploh ni slo slabo. Kot pravi Barbara Bernard, avtorica knjige Moda v šestdesetih, je bil »The Look« z mini krilom vred trdno zasidran modni stil s številnimi privrženci.

Ime Leslie Hornby danes najbrž nikomur nič ne pomeni. Drugače pa je z imenom Twiggy. In vendar sta to le dve imeni istega suhljatega dekleta z velikimi

ocmi in desko frizuro, ki je zaokrožilo podobo »looka« šestdesetih. Leta '66, ko je bila stara sedemnajst let, jo je Daily Express proglasil za obraz leta. Le nekaj mesecev je potrebovala za to, da je postala najbolj iskana manekenka, ki so jo fotografirali za številne znane modne revije. Leta '67 je njena podoba dobesedno preplavila svet. Njeno ime je postalo (in ostalo) sinonim za vse »suhice« tega sveta, njena izjava »Temu res ne morete reci postava, mar ne?«, pa anekdotična. In vsi so začeli hujšati!

Twiggy je odšla s sedemdesetimi. Hujšanje je ostalo moderno se danes. Pa nikar tako radikalno kot pri Stephenu Kingu!

MODA DANES

Priprave na
pomlad in poletje

ZVONKA MAKUC

Prvi prijetni spomladanski dnevi so nam ze dali cutiti, da je nastopil cas, ko se iz debelejših oblaci prične mo leviti v tanjše in ko naša celotna zunanost potrebuje nekaj osvežitve ter popravkov. Kaksnih, se boste vprašali? Smo, kakršni smo, pa naj bo to pozimi ali poleti. A ni čisto tako.

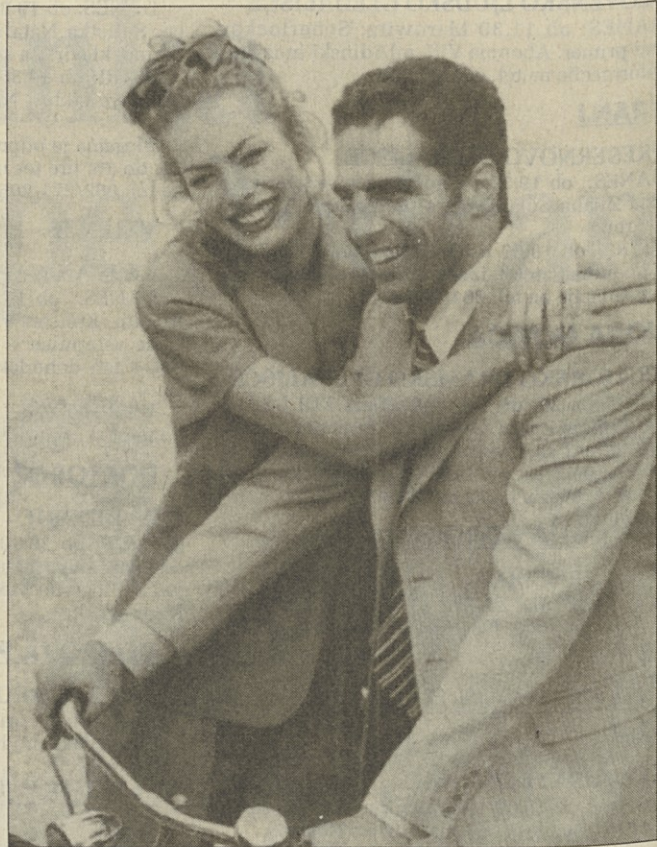
Pozna jesen in zima z večinom slabim vremenom pogostokrat prikrijeta včasih neumite lase in premalo negovano kožo, nede- pilirane zenske noge ali okrog pasu nabrano salo, skrito pod dolgimi hlačami ali širokimi puloverji. Sonce, ki nas je začelo intenzivno osvetljevati, in toplota, ki nas pocasi slaci, pa vse, kar smo med mrazom zanemarili, potencirano odkrivata. Zato veselo na delo: v savne, fitnes klube, na trim steze in voznje s kolesi v bliznjo in daljno okoli- co, na sprehod do prve reke ali znane turistične točke. Tudi malce posta ne bi škodilo in vsaj stiri najst dni kozarec mineralne vode namesto malega piva. Da o »kopalniških« pripomočkih, ki odstranjujejo predebelo kožo na komolcih in se kje druge, sploh ne govorimo.

Ko bo vse to za vami in bo vsaj delček vasega telesa obnovljen, se postavite pred ogledalo in kritično odločite, koliko je treba skrajšati lase in kaksno pomladansko oziroma pole-

tno modno linijo si lahko privoščite. Oprijete majice in srajce ali se vedno nekoliko ohlapne kroje, minico ali prek kolen segajoče krilo, ozke kavbojke ali sirše hlače z gubicami v pasu, živahne tone ali raje umirjene nianse, velike fantazijske ali drobne diskretne vzorce. Ob tem opravilu bo dobrodošel tudi nasvet prijatelja ali družinskega člana, vendar mu morate stoodstotno zaupati.

Naslednja faza je pregled omare: kaj od zimske garderobe pride v postev tudi za prihodnje dni in kaj je treba kupiti ali narediti na novo. Če je v hisi veliko denarja, kar pa v naši deželi ni ravno običajno, potem seveda ob izbiri nove garderobe ne sme biti problemov. Skromnejši družinski proračun pa zahteva nekaj več premisleka in domisljije, s tem pa nemalokrat veliko bolj učinkovite in individualne rezultate.

Za konec lahko seveda obnovimo se modne smernice, aktualne za pomlad in poletje 1993. Veliko je naravnih materialov, od

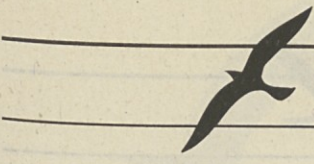

platna, bombaza, garna do svile; prav tako barv, ki se vedno spremljajo vse, kar je zemeljskega. Ne manjkajo tudi crna, temno modra in bela, pa tudi pastelni toni, ki tako zelo osvežijo nas videz. Linije so enostavne, gladke, a tudi bogate, romantične; vzorci nežni ali hudo pisani.

Hit je prozoren muslim prek tako ali drugače oblikovanih nedrčkov ali majic in za zelo pogumne le na golo kožo. Vse več je tudi kvackanih modnih elementov, ki so bili aktualni se v šestdesetih letih. Hlače so lahko kla-

sicne ali spodaj rahlo zvoncaste, krila pogosto dolga, obleke oprijete ali od pasu navzdol nabrane. Spet je zazeleno vepclasto oblacenje in izrezi so najrazlicnejših oblik in velikosti.

Tudi moski se morajo oblaciti manj togo in strogo kot v zimskih dneih. Pastelne barve, bolj obarvane srajce in majice, lahki materiali, pogumnejši vzorci in kombinacije, ki zahtevajo malce premisleka, so tisto, kar jim bo popestrilo vsakdan in naredilo življenje prijetnejše. In to je vsekakor zelo pomembno.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1	
10.20	Zgodbe iz školjke
11.10	Tedenski izbor
13.00	Film tedna: Ev. kinematografija: Evropa, danski film Porocila
14.05	Filmsko popoldne
14.30	Buntz z Beverly Hillsa, 13., zadnji del ameriske nani-zanke, ponovitev, VPS 1405
15.15	Odletel bom, 20/21 del ameriske nadaljevanke, ponovi-tev, VPS 1430
17.00	Bennyjev prostor, ameriški film, VPS 1515
17.15	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
18.00	Otroški program: Ziv zav
18.50	Regionalni studio Maribor
19.30	Besede, besede, besede, tv-igrice
19.56	Dnevnik 2, vreme
20.05	Sport
20.45	Danes v parlamentu
21.35	C.A. Cueni: Iskanje Salome, 1/6 del švicarske nada-ljevanke, VPS 2040
22.30	Tednik, VPS 2130
22.54	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215
23.00	Sport
23.15	Poslovna borza
23.15	Video strani

SLOVENIJA 2	
09.15	Turizem: Madeira, ponovitev
09.30	Are: smuk zenske, prenos
10.30	Are: smuk moški, prenos
10.15	Sanjska potovanja: Tako so živeli Maharadze, 3/12 del nemske dokumentarne serije, ponovitev
11.35	Pred finalom SP v smučarskih skokih v Planici, ponov.
12.05	NBA kosarka, posnetek: Chicago Bulls-Detroit Pistons
13.30	Obiski, ponovitev
17.20	Svet poroča, ponovitev
18.00	Videošpon
18.45	Ze veste
19.15	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Povečava
21.35	Pogovor: Slovenska kinematografija jutri
21.35	Kratki igrani filmi v produkciji E-Motion filma: Metod Pevec: Karavla
21.35	Damjan Kozole: Zdravljica
21.35	Aleksandra Vokac: Krizci in krogci
21.35	Sova
22.40	On in ona, 3/13 del ameriske nanizanke
23.05	Odletel bom, 21., zadnji del ameriske nadaljevanke
23.50	Video strani

KANAL A	
09.00	RIS, risanke in spoti
10.25	Ninja zelve, 49. del
10.50	Astroloska napoved
11.00	Drugacen svet, ponovitev 123. dela
11.15	MCM
12.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugacen svet, 124. del ameriske nadaljevanke
21.20	Kulinaricni koticek, ponovitev 7. oddaje
21.35	Dance Session, 22. oddaja o plesu
22.05	Zametne sanje, italijansko/spanski film
23.40	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.55	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
00.35	Astroloska napoved
00.45	MCM
01.00	Video strani

KOPER	
18.00	Primorski forum
	Primorska kronika

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomatti-na, vmes dnevnik
10.15	Film: Smith il taciturno (vestern, '48, i. Alan Ladd), vmes (11.00) dnevnik
12.00	Nan.: Cuori senza età, La signora in giallo, vmes (12.30) dnevnik
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e ...
14.30	Aktualno: Primmisima
14.55	Nogomet: Italija-Malta Under 21
16.50	Mladinski variete: Big V Parlamentu in vesti
17.55	Aktualno: L'ui lei l'al-tro, nato (17.30) vesti
18.10	Aktualno: Italia, na-vodila za uporabo
18.45	Dok.: Kvarov svet
19.50	Vreme in dnevnik
20.30	Tribuna za referen-dum, nato sport
20.45	Variete: Partita doppia
23.00	Dnevnik
23.15	Aktualno: A carte sco-perte (vodi Claudio Donat Cattin)
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu

RAI 2	
7.00	Otroški variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.25	Film: Una donna in at-tesa di divorzio ('72)
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarst-vo, Nonsoloner
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Pogum življenja, nato sport
18.20	Nan.: L'ispettore Tibbs
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: L'ispettore anticrimine (2. del)
22.25	Aktualno: Rock caffè
23.15	TG 2 - Pegaz
23.45	Sport: Kosarka

RAI 3	
6.45	Jutranja oddaja: L'al-trarete, vmes vesti
12.00	SP v smucanju: zenski in moski smuk
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dok. DSE
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
17.30	Neonews, nato pre-gled tujega tiska
18.00	Dok.: Geo, nato nan.
18.50	Sport, vreme, dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Tribuna za referen-dum, nato Blob in Una Cartolina
20.30	Aktualno: Il rosso e il nero (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik in Omnibus
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4	
6.25	Nan.: Druzina Ad-dams, 6.50 Bradford, 7.40 Jeffersonovi
8.10	Nad.: General Hospi-tal, 8.40 Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Cele-ste, vmes (9.30) vesti
12.45	Il pranzo è servito
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.05 Grecia, 15.45 Anche i ricchi piangono
17.00	Aktualno: Lui lei l'al-tro, nato (17.30) vesti
17.45	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.15	Nad.: La signora in ro-sa, vmes (19.00) vesti
19.50	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
20.30	Film: Senti chi parla (kom., ZDA '89, i. John Travolta)
22.15	Film: Staying Alive (glas., ZDA '83, vmes (23.30) vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Un dottore per tutti
9.05	Variete: Maurizio Co-stanzo Show
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quo-tidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matri-monale, 15.00 Ti amo parliamone, 15.30 Sce-ne da un matrimonio
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Kviz: Tutti per uno
22.40	Arriva Extralarge
22.50	Nan.: Robinsonovi
23.20	Variete: Maurizio Co-stanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.30 Mitico
18.05	Nan.: Tarzan
18.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00	Sport in UnoMeteo
19.15	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30	Nan.: Beverly Hills 90210
22.30	Variete: Mai dire TV
23.00	Film: Fuori dal buio (dram., ZDA '86)
0.45	Odprti studio

TMC	
7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.45 Potere (i. Tarcisio Meira), 10.15 Terre sconfinare
11.00	Qualità Italia
12.00	Variete: Tappeto volante
12.05	SP v smucanju: zenski smuk
12.45	Vreme (tudi ob 13.45, 15.45, 17.45)
13.00	SP v smucanju: moski smuk
13.35	La spesa di Wilma
14.00	Film: A chi tocca tocca (krim., '78, i. Fabio Testi, Assaf Dayan)
16.05	Risanke
18.00	Sale, pepe e fantasia
18.45	TMC News
19.00	Film: Sogni d'estate - La storia dei Beach Boys (pust., ZDA '90, i. Bruce Greenwood)
21.00	Zgodovina rock glasbe
22.00	TMC News in sport
22.30	IP v kosarki
0.15	Rubrika o zimskem sportu: Snezni planet
1.00	Dok.: Mesta sveta

ITALIA 7	
7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara a cara
13.05	Nan.: Brothers
13.55	News Line - Vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelnj programi
17.35	Risanke
19.15	News Line
19.30	Nan.: Samurai
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Cobra Mission 2 (pust., It.-Nem. '87, r. M. Davis, i. Brad Clark, J. Maldovan)
22.25	Vesti: News Line
22.40	Colpo grosso story
23.55	Film: La soldatessa alla visita militare (kom., It. '77)
1.45	News Line - Vesti

TELEFRIULI	
16.30	Nan.: Riuscira la...
16.55	Kratke vesti
17.00	Variete: Starlandia
18.00	Nad.: California, 18.30 Destin
19.00	Vecerne vesti
19.35	Rubrika: Parliamone
20.30	Film: La chiave del mistero (krim., ZDA '72, i. S. Boyd)
22.30	Nočne vesti

TELE 4	
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	
Lastne oddaje:	
14.00	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Mannix, am. tv. nan.
13.50	Stara devica, ponovi-tev filma
15.10	Nočni sodnik, naniz.
15.35	Pustite jih živeti, dok. serija
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka: Te-caj italijanskega jezika
17.00	Sprehod po moderni umetnosti, ameriška ital. dok. serija
17.40	Bersaglio, ponovitev
18.00	Arhitektovi nasveti
18.50	Turistina oddaja
19.00	Primorska kronika
19.25	Dnevnik
19.30	Mannix, ameriška tv nanizanka
20.15	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
20.40	Meridiani
21.20	Dolgo iskanje, angle-ska dokumentarna se-rija
21.50	TV dnevnik
22.00	Juke box, glasbena od-daja v živo, vodi Alex Bini

Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
13.35	Sinha Moca, 125. del
14.00	Big Valley, serija
14.50	Tibetansko višavje
15.05	Knjiga o dzungli: Ka-mor pade ljubezen
15.30	Am, dam, des
15.50	Alfred J. Kwak: Ugra-bitev
16.15	Artefix, otroški klub
18.30	Prijatelji: Redece ali cr-no
19.30	Cas v sliki, vreme
20.15	Opojnost planin in pr-sic, 1/8 del: Dvojčka iz Seefeld
21.25	Iskalca, ameriški ve-ster
23.25	Vrata v pekel, ameriški film
00.50	Manekenka in vohljac, serija
01.40	Porocila/Tisoc moj-strovin

Avstrija 2	
11.55	Sport: Smuk, Z, iz Aa-reja
17.05	Tisoc mojstrov
18.00	Hooperman:Ljube-zenske muke
18.30	Kdo je kdo?, igra
19.00	Regionalna porocila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Domace reportaze
21.00	Trailer, za ljubitelje filma
21.30	Pozor, kultura!
22.00	Cas v sliki
22.50	Pogovor s sodobniki: kipar A. Hrdlicko
23.40	Propad imperija - SZ in njene drzave
01.10	Porocila/Tisoc moj-strov

Hrvaška 1	
08.00	Dobro jutro, Hrvaška
	Porocila
	Zgodbe iz Monticella, 91. del
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.15	Nemscina, 7. lekcija
11.30	Povejte mi, kaj naj pocnem, 5. del
12.00	Porocila
	Ko se svet vrti, 91. del
13.30	Monofon
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko, ponov.
14.50	Ingverjevo drevo, po-novitev 3/4 dela
16.00	Porocila
16.05	Ucimo o Hrvaski: Sta-ro hrvasko kiparstvo
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaska drzava in lju-dje
18.00	Porocila
18.05	Danes v saboru
18.35	Santa Barbara, 360. del am. nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Poslovni klub
20.50	Me je kdo iskal?
21.35	Ekran brez okvirja
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v angleščini
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
08.50	TV koledar
09.00	Seja poslanskega do-ma hrvaskega sabora
18.30	Finale, smuk, zenske, posnetek iz Aare
19.30	Dnevnik 1
20.05	Brooklynski most, 10/11 del hum. nad.
20.35	Ingverjevo drevo, 4., zadnji del angleske nadaljevanke
21.40	Japonske sanje, do-kumentarni film
22.35	Metal-mania
23.35	Horoskop

Madžarska	
05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Pekleni raj, serija
10.00	Klinika, pon. 4. dela
11.00	Igra
11.15	Novi reflektor
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.55	Helena, 22. del serije
17.30	Za menedzerje
18.10	Svet denarja
18.40	Otroški koticek, risan-ke
19.00	Za boljši jezik
19.10	Gledalški dnevnik
20.00	Dnevnik
20.40	Zasebni detektiv, kri-mi serija
22.45	Nogometni pregled
23.25	Bartok, sonata
00.25	Dnevnik in dnevnik BBC

SATELIT

SUPER
5.30 Victory, poslovne novice: 6.00 Super Shop; 6.30 Denar in politika; 7.30 Agenda; 8.00 Novice; 9.00 The Mix; 9.30 Super Shop; 12.00 Po letu 2000; 13.00 Agenda; 13.30 Inside Edition; 14.00 Travel magazine; 14.30 Media Tv; 15.00 The Jam; 16.30 On The Air; 18.30 Bonanza; 19.30 Honey West; 20.00 Videofashio; 20.30 Image Bank; 21.00 Inside Edition; 21.30 Film Europe; 22.00 Novice; 22.30 Evropa poslovno; 22.45 US Market WRAP; 23.00 Sundowner (vestern, ZDA 1950); 0.35 Film Europe; 1.10 The Mix; 2.00 China News Europe; 5.00 The Mix.

SKY ONE
7.00 DJ Kat show; 9.40 Lamb Chop's Play-Along; 10.10 Risanke; 10.30 The pyrid game; 11.00 Strike It Rich; 11.30 Drzi in lepi; 12.00 Hart to Hart; 13.00 Sokolov greben; 14.00 E Street; 14.30 Drugacen svet; 15.20 Santa Barbara; 15.45 Maude; 16.15 Diff'rent Strokes; 18.00 Star Trek: The next generation; 19.00 Games World; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Druzinske vezi; 21.00 Melrose Place; 22.00 Chan-ces; 23.00 W.R.K.P. in Cincinnati; 23.30 Star Trek: The Next Genera-tion; 0.30 Studs.

EUROSPORT
8.30 Aerobika; 9.00 Golf; 10.00 Kosarka; 12.00 SP v alpskem smucanju; 14.00 Kosarka; 15.30 Konjinstvo; 16.30 Ford Ski Re-port; 17.30 Trans World Sport; 18.30 EP v kosarki; 22.00 Nogo-met; 23.30 Kosarka NBA; 1.00 Sportne novice.

3sat
9.00 Cas v sliki; 13.10 Magazin; 14.25 Jazz International; 15.50 Li-rika za vsakogar; 17.00 Mini cas v sliki; 17.10 Divje zivali; 17.35 Ho-botnica; 18.00 Sport; 19.00 Dne-s; 19.20 3sat studio; 20.00 Star; 21.00 Srečanja; 21.45 Kultura/Sport; 22.25 Tisti casi (Nem., 1960); 0.05 10 pred 10, nato Novice.

MTV
7.00 Awake On The Wild Side; 10.00 Video; 16.00 Greatest Hits; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 17.30 Porocila; 17.45 Trije od enega; 18.00 Simon's Dance Party; 18.30 MTV Prime; 20.00 Dial MTV; 20.30 Most Wan-ted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola Report; 23.15 MTV v kinu; 23.30 Porocila; 23.45 Trije od enega; 24.00 Video; 3.00 Nočni video.

SKY MOVIES
7.00 Pregled programa; 11.00 Torn Apart; 13.00 Blue; 15.00 Gunfight in Abilene; 16.30 Tail Gunner Joe; 19.00 Torn Apart; 21.00 Men Don't Leave; 23.00 The Haunted; 0.35 Kid; 2.10 Pri-son; 3.50 The Decameron; 5.35 My Son Johnny.

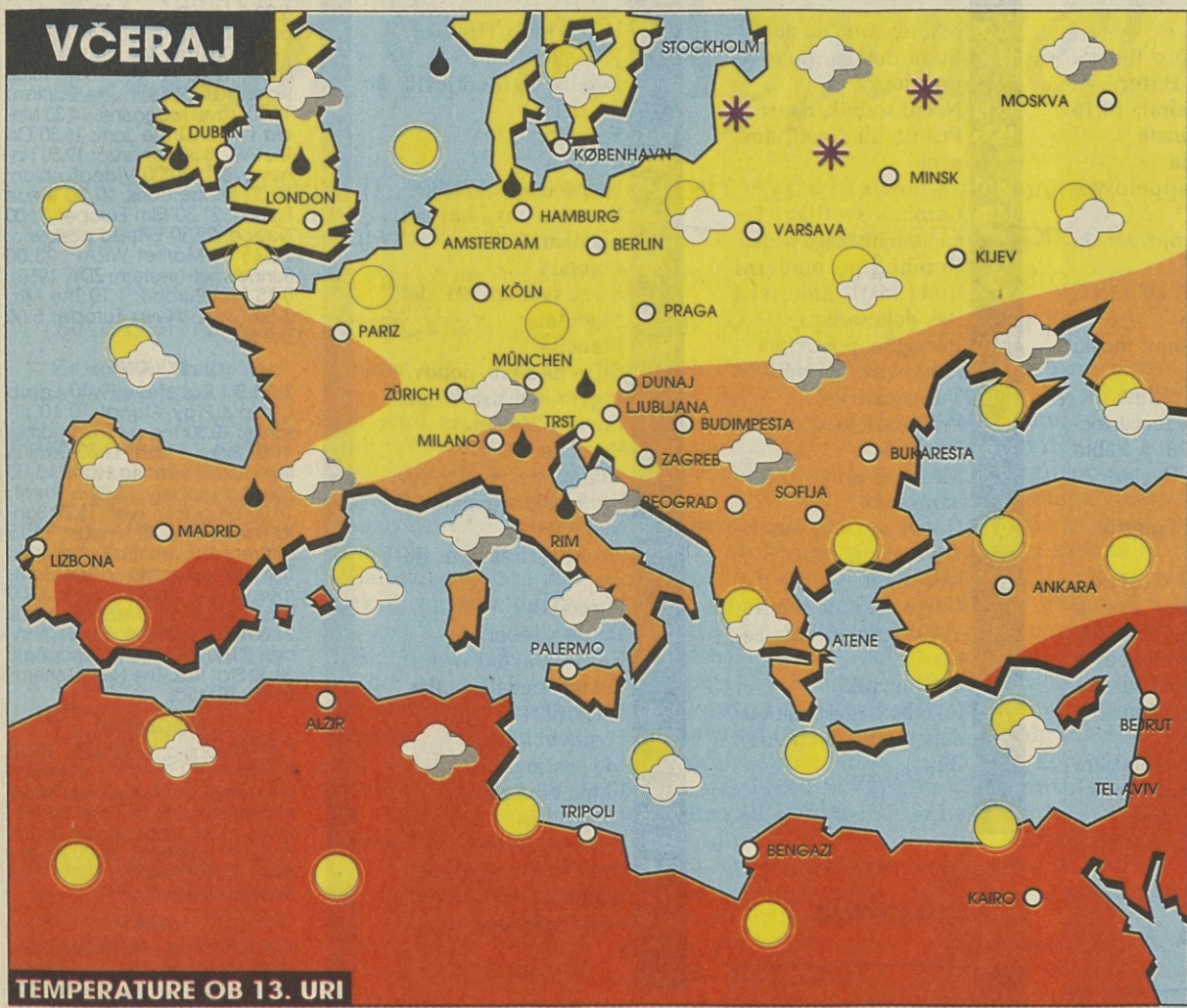
MOVIE CHANNEL
7.30 The Hurricane; 9.24 Around the World in 80 Days; 10.15 Snowwhite in Happily Ever After; 11.35 Whoopel; 13.10 The Ad-ventures of Marco Polo; 15.00 Absolute Strangers; 16.40 Snowwhite in Happily Ever After; 19.00 Star Trek - The Next Gen-eration; Unification; 21.00 Flotax; 23.00 Let Him Have It; 1.00 The Hot Spot; 3.15 Father, Son and the Mistress; 4.50 This Earth is Mi-ne.

PRO 7
5.10 Serije: Colt za vse primere, 5.55 Vicky, 6.19 Risanke, 8.10 Parker Lewis, 8.40 Neizprosna, a prisrca; 9.35 Ratboy (ZDA 1986); 11.35 Ulice San Franciska; 12.30 Show Bila Cosbyja; 13.00 Vegas; 13.55 Kaktus Jack (vestern, ZDA 1979); 15.20 Neizprosna, a prisrca; 16.15 Risanke; 18.00 Parker Lewis; 18.30 Show Bila Cosbyja; 19.00 Ulice San Franciska; 20.00 Porocila; 20.15 Nepremagani (vestern, ZDA 1969, i. John Way-ne); 22.35 T.J. Hooker; 23.35 Bojevnik apokalipse (ZDA 1975); od 1.25 do 4.05 Ponovitve.

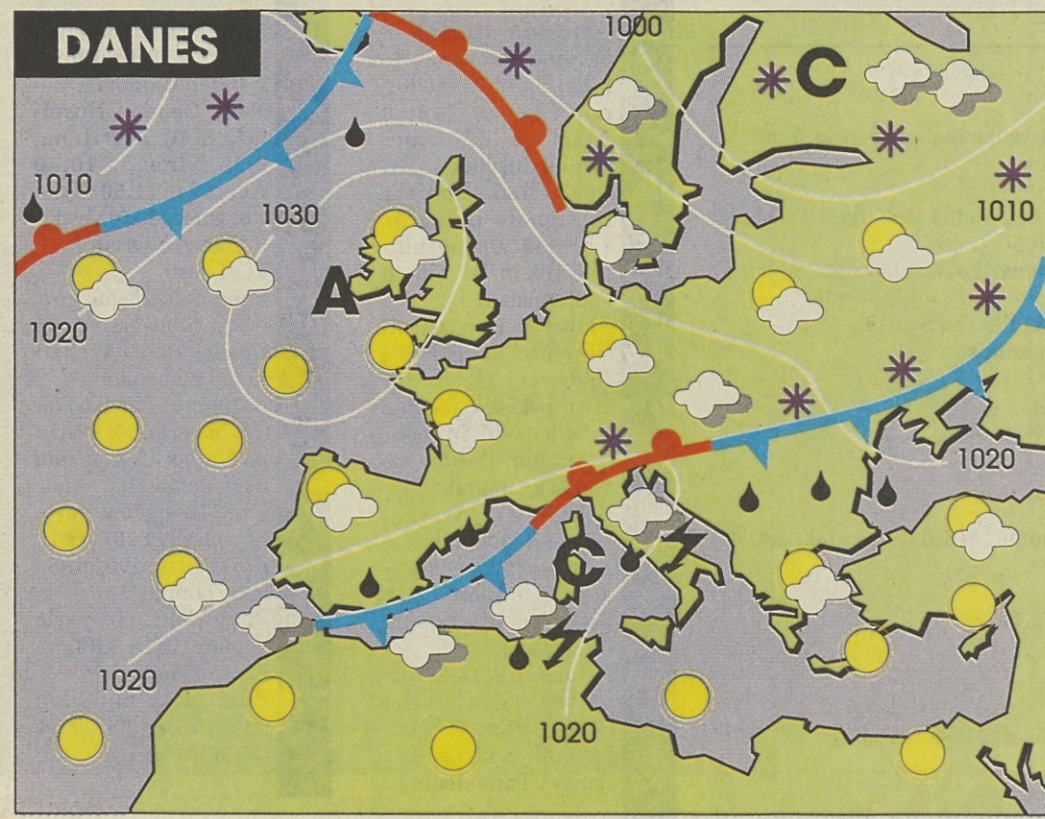
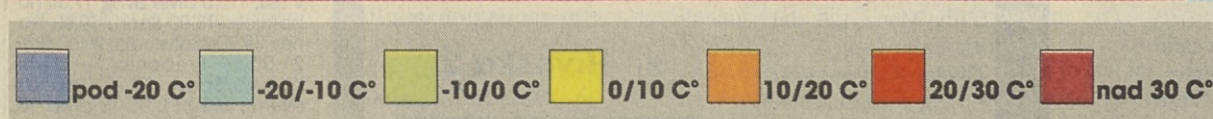
RTL
6.00 Jutranji magazin; 9.00 Serije in igre: Serf; 9.30 Bogati in lepi; 10.30 Cena je vroca; 11.00 Tve-gano; 11.30 Druzinski dvoboj; 12.00 Opoldanski magazin; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.20 Ka-lifornijski klan; 14.10 Klic na po-moc Kalifornija; 15.00 Umor je napisala; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Kdo je serf?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Enajst 99; 18.45 Porocila; 19.15 Eksplozivno; 19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Služba za vse življenje; 20.45 Na pomoč, majli družini se meša; 21.15 Klic v sili; 22.15 dr. Marcus Welby; 23.15 Gottschalk; 24.00 Zakon v Los Angelesu; 1.05 Nočni program.

SAT 1
5.30 Regionalna porocila; 6.00 Dobro jutro; 8.35 Pod kalifornijskim soncem; 9.25 Senca strasti; 10.10 Velika vaja (1964); 11.45So-sedi; 12.10 Kolo sreče; 12.50 Pro-sim, javi seli; 13.40 Senca strasti; 14.30 Sosed; 14.55 Pod kalifornijskim soncem; 15.50 Trojica s stiri-mi pestmi; 16.45 5 krat 5

EVROPA / NA ZAHODU LEPŠE KOT NA VZHODU

TEMPERATURE OB 13. URI

VREMENSKA SLIKA
Po prehodu hladne fronte je nad zahodnim in severnim Sredozemljem se območje nizkega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka mrzel in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzhlo ob 05.56 in zašlo ob 18.21. Dan bo dolg 12 ur in 25 minut. Luna bo vzhla ob 06. uri 24 minut in zašla ob 20. uri 54 minut.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.20 najnižje -48 cm, ob 10.23 najvišje 30 cm, ob 16.02 najnižje -32 cm, ob 22.14 najvišje 50 cm.
Jutri: ob 4.49 najnižje -47 cm, ob 10.55 najvišje 26 cm, ob 16.25 najnižje -26 cm, ob 22.30 najvišje 46 cm.

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

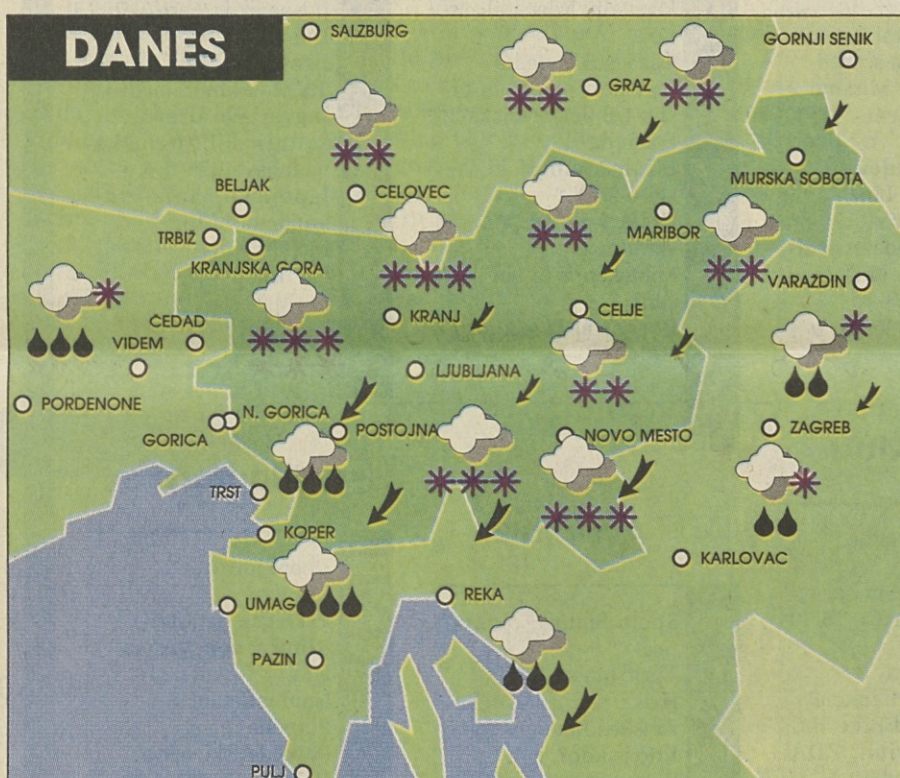
HELSINKI	-2/3
OSLO	-2/6
STOCKHOLM	-1/9
KØBENHAVN	2/8
MOSKVA	-2/5
BERLIN	3/10
VARSAVA	2/15
LONDON	0/12
AMSTERDAM	1/9
BRUSELJ	2/11
BONN	2/12
FRANKFURT	2/13
PARIZ	4/10
DUNAJ	7/18
MÜNCHEN	4/12
ZÜRICH	3/10
ZENEVA	5/12
RIM	12/17
MILAN	11/18
BEOGRAD	8/22
NICA	11/15
BARCELONA	12/17
BUKARESTA	4/25
CARIGRAD	9/19
MADRID	8/19
LIZBONA	13/19
ATENE	10/19
LARNAKA	8/18
TUNIS	8/21
ALŽIR	8/20
MALTA	11/20
JERUZALEM	10/19
KAIRO	13/24

ALPE-JADRAN / ŠE EN DAN S PADAVINAMI

TEMPERATURE

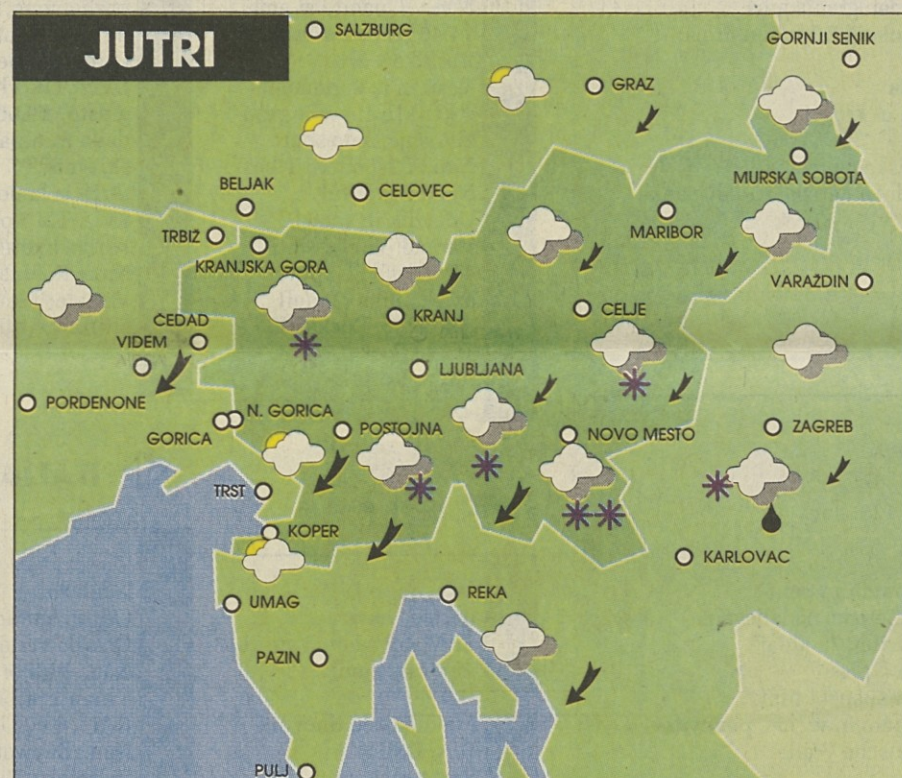
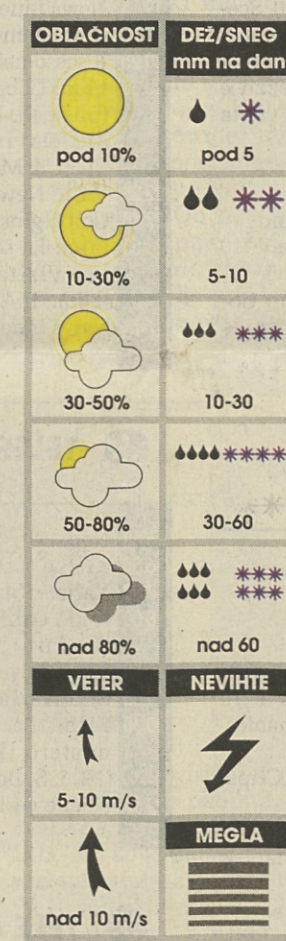
VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	7/6
TRST	-1/0
CELOVEC	6/6
BRNIK	6/5
MARIBOR	4/7
CELJE	6/7
NOVO MESTO	7/5
NOVA GORA	10/8
MUR. SOBOTA	6/9
PORTOROŽ	11/12
POSTOJNA	8/4
IL. BISTRICA	10/7
KOČEVJE	7/5
ČRNOMELJ	9/6
SL. GRADEC	5/5
BOVEC	8/7
RATEČE	4/3
VOGEL	0/-1
KREDARICA	-4/-7
VIDEM	-8
GRADEC	5/5
MONOSTER	5/7
ZAGREB	8/7
REKA	12/8

V SLOVENIJI: Oblačno bo s padavinami, v nižinah bo predvsem snežno. Na Primorskem bo pihala burja. Temperature bodo od 0 do 5, na Primorskem do 8°C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Tudi drugod bo oblačno s padavinami. V nižinah severne Italije bo deževalo, drugod pa snežilo. Ob Jadranu bo pihala burja. Hladno bo.

V SLOVENIJI: Oblačno bo, vetrovno in precej hladno. Ponekod bo občasno rahlo snežilo ali deževalo. Na Primorskem bo pihala močna burja.

OBETI: V soboto se vreme ne bo dosti spremenilo.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	19
Maribor	53
Celje	26
Trbovlje	73
Hrastnik	26
Zagorje	41
Šoštanj	64

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	138
Drava, HE Dravograd:	—
Sava, Radovljica:	34
Sava, Šentjakob:	—
Sava, Radeče:	94
Sora, Suha:	95
Ljubljanica, Moste:	39
Savinja, Laško:	86
Krka, Podbočje:	72
Kolpa, Radenci:	82
Soča, Solkan:	167

HOROSKOP

Pisec:
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Včerajšnje druženje je bilo vsekakor več kot le prijetno in uspešno, težko pa bi enako rekli za poslovni sestanek, kjer bodo prišle na dan vse razlike v mnenjih.

BIK 21-4/20-5: Zavedate se, da se bo vaš nacrt posrečil le, če boste na plan potegnili vsa pomembna znanstva. Čeprav se sicer ne ozirate na pripombe sodelavcev, boste tokrat pozrli marsikatero grenko.

DVOJČKA 21-5/21-6: Čeprav se vam zdi, da bo današnji dan povsem v redu, ste hote ali ne hote zanemarili včerajšnje težave z znanjem, ki se bo se lep čas trudili, da vam vrne milo za drago.

RAK 22-6/22-7: Sposodili ste si denar, zdaj se pa pritožujete nad zahtevo, da vse vrnete v natanko dogovorjenem roku. Zahteva je popolnoma upravičena, zato naredite tako.

LEV 23-7/23-8: Negotovost, ki vas sem ter tja prevzema, je za vas popolnoma novo custvo, s katerim pa se precej težko sprijaznite. Z učenjem bo prišla tudi samozavest.

DEVICA 24-8/22-9: Dve glavi vesta več kot ena, zato se le pogumno odprite pred prijateljem in se posvetujte, kako bi razresili svoje finančne težave. Zvečer sprostitve.

TEHTNICA 23-9/22-10: Končno se je vse razčistilo v vaših osebnih vezeh, zato se boste lahko mirno duše posvetili poslovnim skrbem. Pocasi pripravljajte teren za nov napad.

SKORPIJON 23-10/22-11: Zanesel vas bo jutranji ugodni razvoj dogodkov, zato boste prepričani, da so včerajšnje težave zbledile in jih ni več. Kako se motite, vam bo postalo jasno že popoldne.

STRELEC 23-11/21-12: Prav želja po osebnem potrjevanju in uveljavljanju vas bo vodila, ko se boste trudili spraviti v tek eno svojih najbolj ustvarjalnih idej.

KOZOROG 22-12/20-1: Naj vas nocojsnja mirna idila doma ne zapelje v misli, da se je zdaj vse uredilo. Hude ure se prihajajo, saj vam partner nikakor ne more oprostiti zadnje poteze.

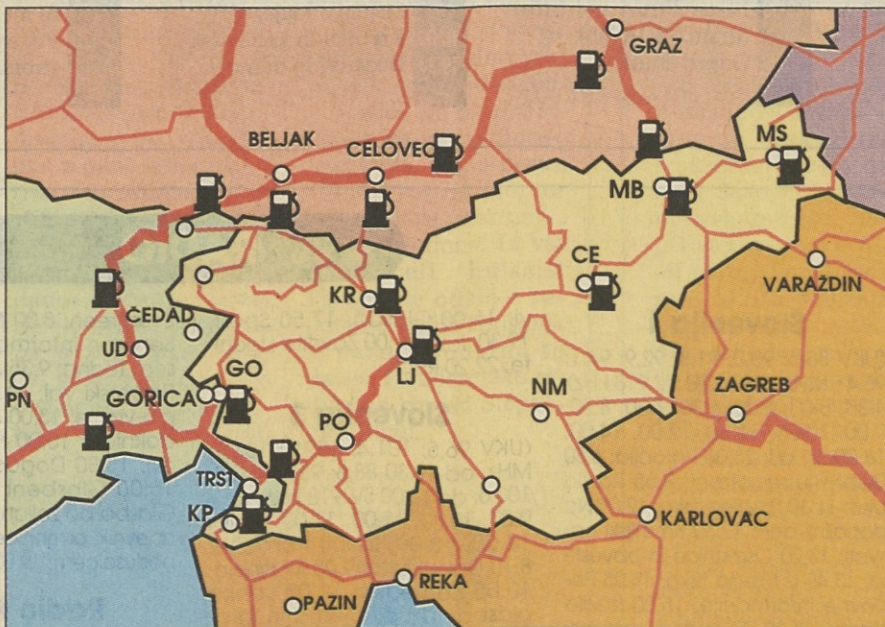

VODNAR 21-1/19-2: Ni vam sicer se popolnoma jasno, dozdeva se vam, da partner tokrat ne stoji stoddotno za vami oziroma po svoje blokira vašo idejo v zvezi z novimi službenimi podvigi.

RIBI 20-2/20-3: Čeprav težko, ste bili nič kolikokrat zelo uspešni pri tem, da niste pustili čustvom prevladati nad razumom, zaradi česar bi reagirali vzklipljivo. Tudi zdaj bi se morali potruditi.

CESTE / MOKRE IN SPOLZKE

Vse ceste so mokre in spolzke, vendar promet po njih poteka brez zastojev. Na mejnem prehodu Ljubelj so za vsa vozila obvezne verige, sicer pa na mejnih prehodih prometa poteka tekoče.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	
Kope	-20
Vrhe	-10
Lontovž	-10
Stari vrh	-10
Rogla	-30
Kanin	-50
Cerkno	-35
Soriška planina	-10
Vogel	-10
Kobla	-20
Mariborsko Pohorje	-15
Kranjska gora	-10
Pokljuka	-10
Rog - Črmošnjice	-10
Prvine	-10
Jezerko	-10
Ulovka	-10
Krvavec	-10
Črni vrh	-10
FURLANIJA-JK	
Cimolais	-10
Planavallo	-10
Zabnice/Ovcja vas	-10
Raibl	-10
Forni Avoltri	-10
Forni di Sopra	-10
Paluzza-Timau	-10
Paulara	-10
Pontebba	-10
Pradibosca	-10
Prato Carnico	-10
Zoncolan	-10
Sauris	-10
Sella Chianzutan	-10
Nevejsko sedlo	-10
Višarje	-10
VENETO	
Sappada	-10
KOROŠKA	
Podkloster	-35
Bad Kleinkirchheim	-20
Pilberk/Peca	-30
Sloveniji Plajberk	-50
Dobrač	-30
Nassfeld/Mokrine	-60
Spittal/Goldeck	-55
Heiligenblut	-20
Katschberg	-60
Koralpe/Golica	-30
Kötschach/Mauthen	-20
Mallnitz	-10
AVSTRIJA	
Arberg	-35
Seefeld	-20
Kitzbühel	-10
Oberauern	-120
Zell am See	-20
Schladming/Planai	-10

V VEDNOST

Vpliv
vremena
na ljudi

Na vse, ki so zdravi, deluje zmerno izpostavljanje dražilni klimi vzpodbujajoče in utrjuje njihov organizem. Veliko bolj previdni morajo biti tisti, ki trpijo zaradi kaksne bolezni. Le zdravnik je tisti, ki lahko presoja ali je dražilni učinek gorske klime za pacienta ugoden ali ne in kaksna mera dražljajev pacientu se koristi. V splošnem veljajo naslednja priporočila.

Dražilna gorska klima ugodno vpliva na potek alergijskih bolezni kot so bronhialna astma in nekatere vrste rinitisa. Priporočajo jo tudi pri sladkorni bolezni in nepravilnem delovanju zleze scitnice. V preteklosti so nekajmesečno bivanje v dražilni klimi svetovali tudi otrokom z nagnjenjem do nekaterih bolezni.

Visokogorsko klimo odsvetujejo ljudem z močno povišanim krvnim pritiskom, okvarami pljuč, akutnimi boleznimi s povišano telesno temperaturo in boleznimi srca.

Pri nas bioklimatski pogoji dražilne gorske klime se niso bili ustrezno ovrednoteni. Se največ so na tem področju naredili na Rogli. Na osnovi razmeroma skromne količine meteoroloških podatkov, ki ni dovoljevala popolne razčlenitve, je bila za Roglo narejena ocena bioklimatskih pogojev.

Orografske danosti Rogle nudijo širok razpon zdravilnih učinkov klime. Na vrhu grebena pozimi prevladuje klima z mrzlim občutjem, v poletnih mesecih pa rahlo dražilna klima brez vročinskih obtežitve. Na južnih pobočjih je močno dražilna klima predvsem januarja in februarja. Strnjeni gozdovi na tem območju so pomembna obogatitev bioklimatskih razmer.

Tanja Cegnar